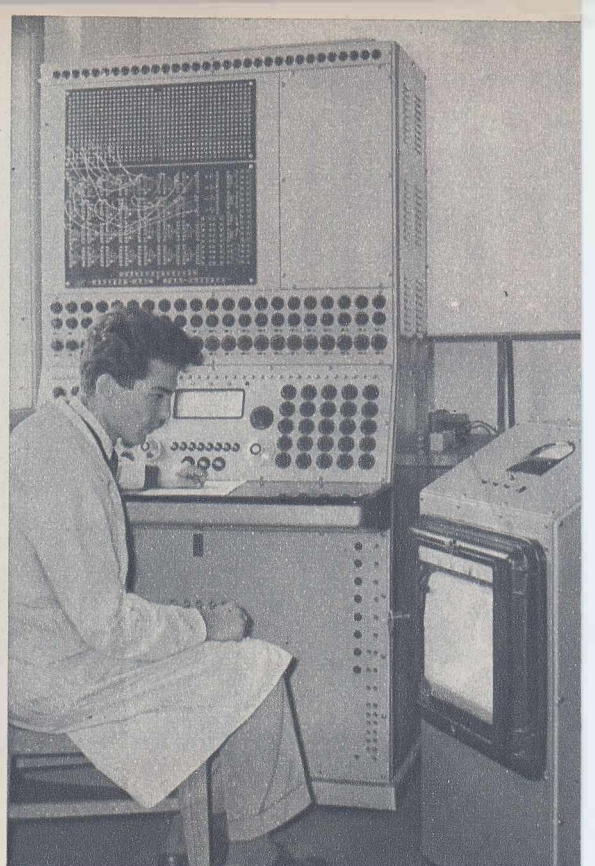

Proletari din toate țările, uniți-vă!

LACARA

Nr. 46 (338) — 18 noiembrie 1961

Studenții bucureșteni — ca și cei din celelalte centre universitare din țară — se bucură de condiții de trai și de studiu din ce în ce mai bune. Printre ultimele realizări pe acest tărâm se numără și modernul complex studențesc de pe Splaiul Independenței din București, ale cărui prime unități au fost date în folosință.

Printre noulle instalații și aparate de cercetare științific proiectate și executate în cadrul Institutului de fizică atomică și cu care a fost înzestrat reactorul atomic Capitală, se află și această mașină de calcul analitic cu ajutorul căreia se vor putea extinde studiile de funcționării reactorului în diferite regimuri de lucru.

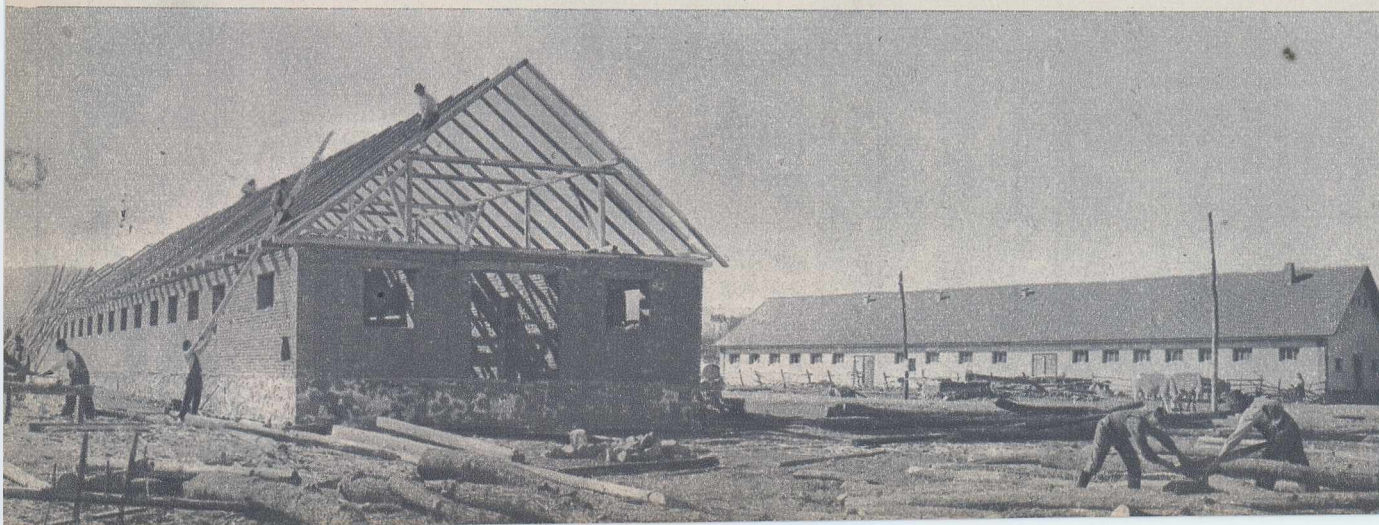

Noul Teatru al Regiunii București și-a inaugurat activitatea reprezentând puternica dramă eroică sovietică „Trenul blindat 14-69” de Vsevolod Ivanov. În rolurile principale au apărut: Ștefan Ciobotărașu, artist emerit, Silviu Stănculescu, Ion Marinescu, Benedict Dabija. Traducerea piesei aparține lui Viad Mușatescu, regia spectacolului e semnată de Viad Mugur, iar scenografia de Erwin Kuttler. În fotografie: o scenă din spectacol.

Rezultatul de egalitate (5-5), obținut la Bayonne de echipa reprezentativă de rugbi a țării noastre în meciul cu renumita reprezentativă a Franței, constituie un succes de prestigiu al sportului românesc.

fotocronica FLACĂRII

În acest an statul a acordat gospodăriilor agricole colective credite pe termen lung în valoare de 800 milioane lei, sporite printr-o hotărâre a Comitetului de Miniștri cu încă milioane lei. Cu ajutorul acestor credite gospodăriile agricole colective cumulează animale de producție, cură materiale necesare construirii de grajduri, fac bunățări funciare etc. În fotografie: colectivii din G.A.C. „Gorunul lui Hoșdin” din Tebea, raionul Bălcești lucrează la terminarea construcției de-al doilea grajd cu o capacitate de 100 de vite.

SOLIDARITATE

150%

de Florica ŞELMARU

Nu de mult, ziarul „New York World Telegram and Sun” consemna ura și neîncrederea „milioanelor de țărani vietnamezi (din sud-n.n.) față de guvernul dictatorial cu care S.U.A. se solidarizează 100%”. Asemenea accente de îngrijorare se fac simțite și în coloanele altor ziare americane. Cercurile conducătoare din S.U.A. continuă totuși să se „solidarizeze 100%” cu Ngo Dinh Diem, ba caută chiar cum să asigure acestui demn reprezentant al „lumii libere” — care a reușit ca în șapte ani de guvernare să aresteze, să tortureze sau să ucidă un locuitor din zece pe teritoriul asupra căruia domnește — o... solidaritate de 150%. Îndosebi, cercurile competente din S.U.A. sînt preocupate în momentul de față de modalitățile unui sprijin militar sporit împotriva forțelor democratice din Vietnamul de sud, a căror luptă împotriva dictaturii diemiste a oăpătat în ultimele luni o amploare și o eficiență crescînde.

E de largă notorietate faptul că tocmai pentru a studia „la fața locului” aceste modalități — inclusiv aceea a unei intervenții armate directe a S.U.A. — a plecat în a doua jumătate a lunii octombrie în Vietnamul de sud generalul Maxwell Taylor, trimis al președintelui Kennedy, însoțit de alți doi colaboratori apropiați ai Casei Albe, profesorul Rostow și senatorul democrat Symington. De trei săptămîni de cînd misiunea generalului Taylor s-a înapoiat la Washington și, împreună cu oficialitățile ale Departamentului de Stat și ale Pentagonului, și-a elaborat raportul destinat președintelui, în presa americană se pot găsi numeroase și semnificative indicații în legătură cu recomandările conținute în raport. Este vorba astfel de desfășurarea unui „efort intensificat pentru a împiedica forțele de guerilă să preia țara”, de lărgirea grupului de aproape 700 de consilieri militari americani atașați pe lîngă Diem și înscrierea să „instruiască forțele Vietnamului de sud în războiul de guerilă” (în luna iulie, un grup dintre aceștia „consilieri” a participat, alături de adjunctul ministrului de război sud-vietnamez, la conducerea atacurilor din Valea Trestilor, la nord-vest de Saigon). Mai este vorba de „sporirea efectivelor forțelor diemiste” și de corespunzătoarele „noi livrări pe soară largă de echipament militar”. În plus, după relațarea unui comentariu al agenției americane U.P.I., oficialitățile americane apreciază că „singura cale eficientă” pentru realizarea acestor recomandări ar fi „instalarea, în postul de șef al statului major al lui Ngo Dinh Diem, a unui înalt ofițer american”, care să asigure „continuarea mai coordonată și mai fermă” a operațiunilor militare împotriva forțelor democratice.

Elaborînd planuri de lărgire și agravare a imixtiunii S.U.A. în Vietnamul de sud, oficialitățile americane își fac în privința eficacității acestor planuri eludate și nerealistele iluzii. Mult mai lucid (probabil pentru că e întemeiat pe o experiență greu de uitat) este în această privință punctul de vedere al anumitor cercouri franceze — care se reflectă zilele trecute în concluzia unui editorial al ziarului „Le Monde”: „Aceste probleme ale efectivelor folosite în lupta împotriva «subversiunii comuniste» în Vietnam, au încercat să le rezolve mulți conducători militari, înaintea d-lui Diem, între 1947 și 1951. Ei au ajuns la concluzia că, oricare ar fi forțele aruncate împotriva Vietnamului, numai credința că luptă pentru o cauză justă le-ar permite să învingă. Să se bată pentru apărarea libertăților lor? Firește. Dar pentru acelea pe care di. Diem le acordă concetenilor d-sale, nimeni nu poate fi convins să înfrunte moartea”.

Solidaritatea 150% cu regimul despot și corupt al lui Diem poate reduce la 0% prestigiul Statelor Unite. Nu numai în Vietnam — și nici măcar numai în Asia de sud-est. Ci în fața tuturor popoarelor care sînt pentru cucerirea sau pentru consolidarea independenței lor naționale.

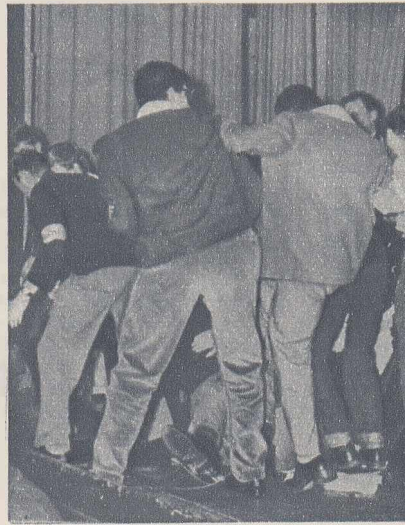
La chemarea Frontului Național de Eliberare, în principalele orașe ale Algeriei au avut loc recent impunătoare manifestații ale poporului algerian pentru libertate și independență. În cluda „măsurilor de ordine” teroriste luate de poliția și armata franceză, la Alger (în fotografie) ca și în restul țării a fluturat steagul Republicii Algeria.

fotocronica
FLACARII

În fața sediului O.N.U., femeile americane au organizat în ultimele zile o serie de demonstrații pentru pace, pentru dezarmare, pentru tratative cu Uniunea Sovietică, în scopul destinderii încordării internaționale. În fotografie: o demonstrație pentru pace a femeilor americane.

Încercînd să împiedice desfășurarea unui miting anti-rasist la St. Pancras Town Hall din Londra, huliganii fasciști s-au dedat la provocări răsturnînd mesele și microfoanele de la tribună, încercîndu-se cu asistența.

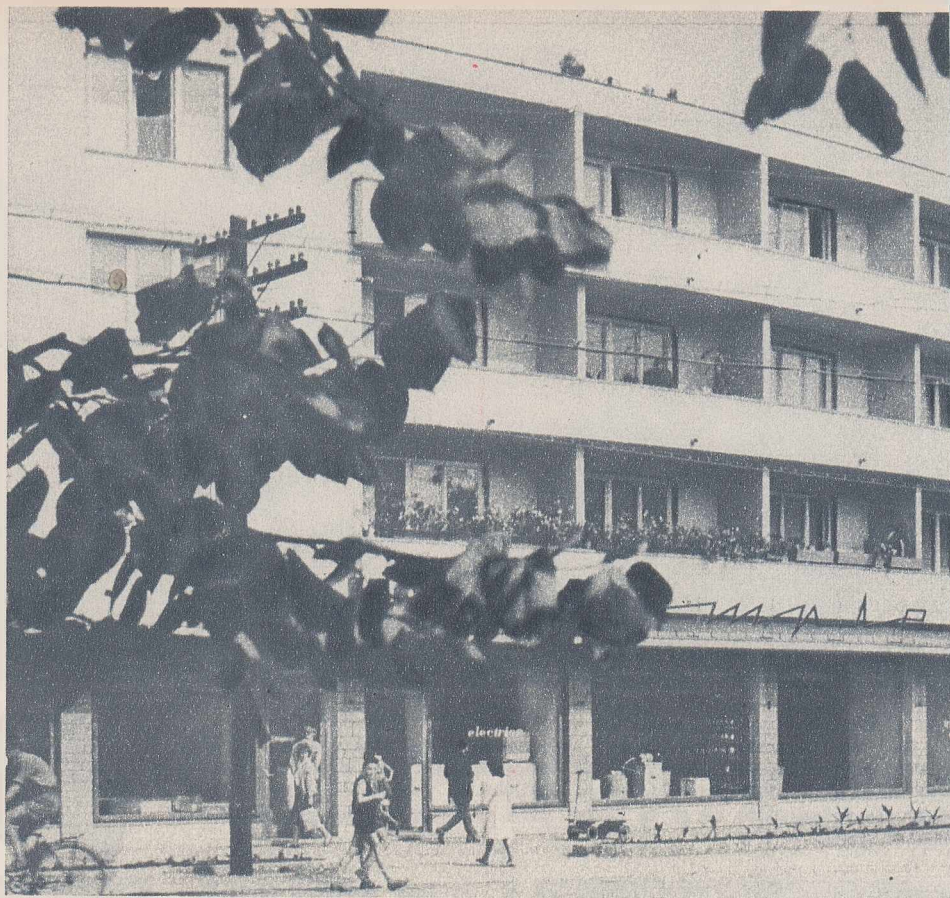

Tot mai multe filiale ale con-cernelor vest-germane din Berlinul occidental trag obloanele, trimițîndu-și inventarele înapoi în R.F. Germană. Fotografia înfățișează un lung șir de camioane care părăsesc Berlinul occidental îndreptîndu-se în direcția Germaniei occidentale.

În urma inundațiilor provocate de puternica furtună ce s-a abătut asupra Greciei, la Atena au pierit sub dărîmături sau în subsoluri 44 persoane, sute de locuitori au fost răniți și 2.500 de case au fost complet distruse, 6.000 de oameni rămînînd fără adăpost. După cum arată ziarul „Avghi”, răspunderea pentru numărul mare de victime revine guvernului, care a respins propunerile făcute în parlament de către Uniunea democratică de stînga cu privire la construirea unor instalații care să ferescă suburbiile Atenei și pe locuitorii lor de inundații. În fotografie: una din străzile Atenei sub apă.

La Medias intr-o zi

Blocuri moderne... magazine moderne...

Priveam pe fereastra vagonului turnul din Medias. Peste câteva clipe acceleratul se opri în gară. Pe peron, chiar în fața ferestrei mele, un puștan, cu două jimble mari și pufoase în mâini, mă privea uimit.

— Uite-l pe nenea! Uite-l pe nenea! — striga rîzînd, îndemnînd cițiva ținci să se apropie.

Recunosc că o asemenea primire din partea unui băiețel, mai ales necunoscut, m-a emoționat.

— Da' de unde mă cunoști tu? — îl întreb.

— Păi matale ești nenea din fotografia din oraș, de la panoul frunțașilor, la care privește toată lumea!

— Ei, drăcie! — zic eu. Cum vine asta? Și, împins de curiozitate, în loc să cobor la Copșa Mică mi-am luat bagajul și m-am oprit la Medias să... mă văd!

George, căci așa-l chema pe băiețel, m-a dus în centrul orașului și s-a oprit în fața unui panou mare cu zeci de fotografii.

— Uite colo, sus, în colț!... Te vezi? — și degetul subțirel al băiatului îmi indică o fotografie spre marginea panoului.

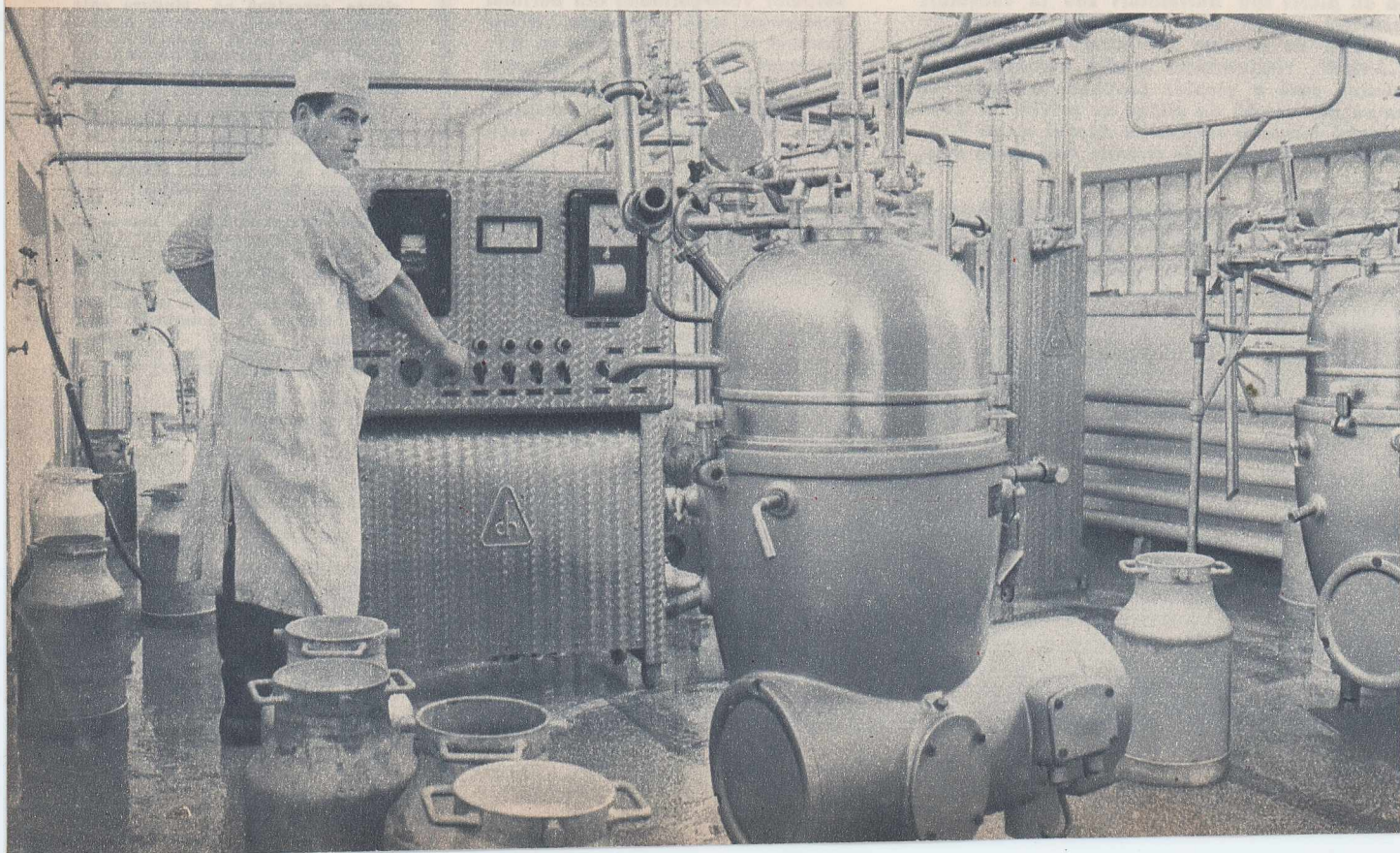
Ce să mai lungim vorba, parcă era portretul meu puțin decolorat și ars de soare. Numele însă era șters cu totul.

— Măi băiatule, da' de unde știi tu... — și rămăsei cu vorba pe buze fiindcă George dispăruse.

Înciudat, privii încă o dată omul din poză. Avea trăsături bine conturate și o mină sobră, așa cum o are orice om cînd e fotografiat pentru recunoașterea meritelor sale. Semăna leit cu mine, dar nu eram eu fiindcă... n-aveam cum să fiu! Dar cine să fie? Dacă n-ar fi șters numele... Stînd pe gînduri, îmi veni o idee. Ce-ar fi să-l caut pe omul ăsta care seamănă atît de bine cu mine? Așa am început să alerg după un frunțaș.

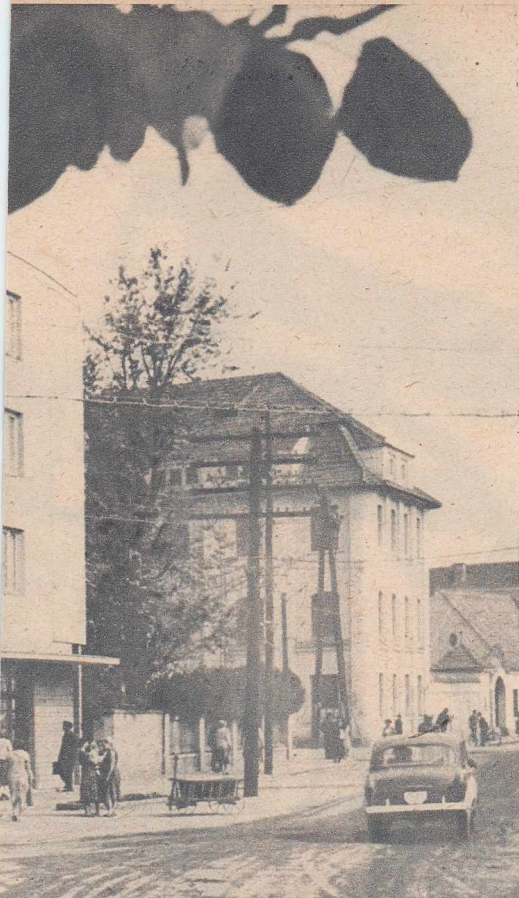
★

Trecînd Tirnava, la două sute de metri de rîul molcom apare înaintea mea o clădire albă: e noua „fabrică de lapte“. Îl caut pe director. Nu se face să-i spun că am venit

Secția de pasteurizare a fabricii de produse lactate din Medias este înzestrată cu utilaj din cel mai perfecționat.

Ultimele modele ale fabricii „8 Mai“.

primi de la noi 3.000 kg brinză zilnic și alte produse lactate.

— Dar, vă rog, frunțași aveți?

— Întreprinderea e foarte tânără și înzestrată cu instalații de mare tehnicitate, de aceea întreg colectivul luptă să dobândească o înaltă calificare, corespunzătoare nivelului tehnic al întreprinderii. După entuziasmul cu care muncesc, pe toți ar trebui să-i numim frunțași.

— Aș vrea să fotografiez un aspect de muncă — îi spun directorului.

— Poftim — mă invită el amabil.

Totul era doar un pretext. Mă uitam cu mare atenție la fiecare muncitor. Dar în zadar. Pe cel căutat nu l-am găsit. Am plecat deci către...

„Emailul roșu”

Zeci, sute, mii, zeci de mii de vase. De la ibricul pentru cafea neagră pînă la cazanul de 200 kg pentru supă sau ciorbă. Emailul îmbracă aceste ustensile gospodărești în zeci de culori. Cel care mă conduce prin fabrică este secretarul comitetului U.T.M., Aleca Ilie. El îmi arată noile cuptoare mecanizate de ars vase emailate, spunîndu-mi că, față de anii în care fabrica era stăpînită de patronii capitaliști, producția a crescut la bucăți cu 368,8%, iar în tone cu 640,4%.

— Dar frunțașii?

— Să-l cunoașteți mai întîi pe Prihoi — îmi spune secretarul.

Brigada nr. 3, deținătoarea drapelului de calitate a producției, e condusă de Nicolae Prihoi. De peste trei luni brigada realizează consecutiv 78,1%, 80,7% și 81,7% numai pro-

duse de calitate I. Dar ce folos, că printre ei nu era și omul pe care îl căutam. Am trecut apoi din secție în secție, am văzut muncitori frunțași și am ascultat relatări despre meritele lor. Singurul frunțaș care semăna puțin cu mine era Beny Dionisie, emailatorul. Dar semăna... prea puțin. M-am îndreptat spre...

Fabrica „Ideal”

Aici, inginerul șef Grumăzescu m-a ajutat personal să fac fotografiile. Timp de trei ore mi-a prezentat numai frunțași. Era foarte contrariat că nu mă opresc la nici unul. De unde să știe omul ce căutam eu? Totuși l-am fotografiat pe Hoaghea Miron, lăcătuș la secția triciclete model „67”, care, mi s-a spus, dă numai produse de cea mai bună calitate și luptă activ pentru economii la materii prime. Am făcut o poză și utemistului Șerban Atanasiu, montorul. Apoi, din vorbă în vorbă, am aflat că în anul 1938 fabrica producea numai opt sortimente. Cîte credeți că se fabrică acum, în 1961? Iată cifra: TREIZECI ȘI UNU! Notați că numai cărucioare pentru copii se produc în 11 modele noi. I-am mulțumit inginerului șef și am plecat spre întreprinderea „Vitrometan”.

Artiștii

La „Vitrometan”, după ce m-a legitimat și a văzut cu cine are de-a face, portarul m-a întrebat zîmbind:

— Vă rog, pe cine căutați?

— Un frunțaș...! Aveți așa ceva?

— Avem, însă poftiți dumneavoastră la

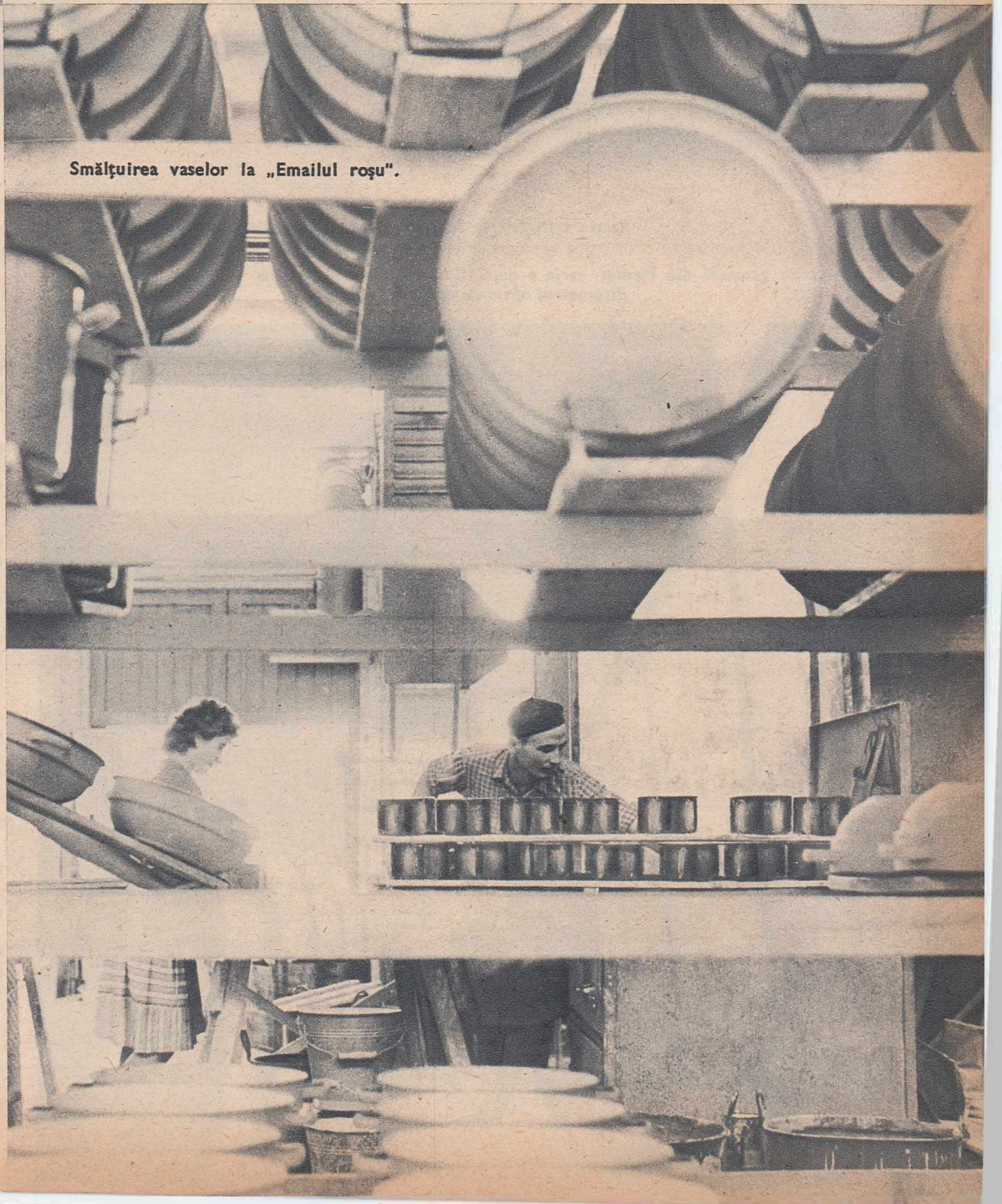
să caut un frunțaș care seamănă cu mine. O iau deci pe ocolite:

— Tovarășe director Olaru, vă rog să-mi vorbiți despre noua întreprindere de colectare și industrializare a laptelui.

— Fabrica noastră este complet automatizată și a fost dotată cu cele mai noi separatoare și pasteurizatoare. Noi prelucrăm laptele, fabricăm unt, smîntină și diverse brînzeturi. Cu produsele noastre aprovizionăm orașele Copșa Mică, Tirnăveni, Mediașul cu stațiunea balneară Bazna și în curînd Blajul.

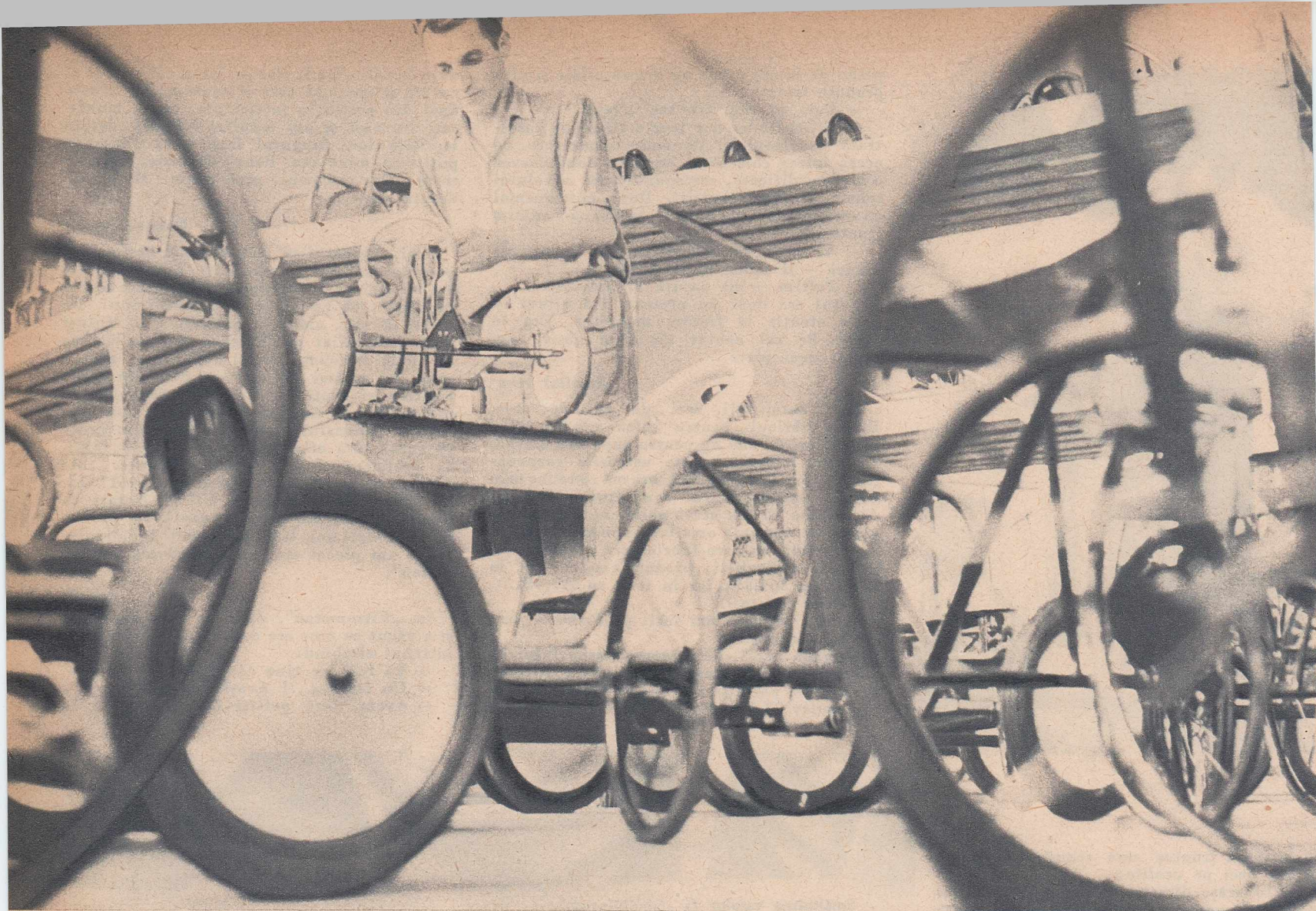
— Dar...

— Un moment, vă rog! Volumul producției este peste necesarul de consum al acestor localități. Așa că în curînd bucureștenii vor

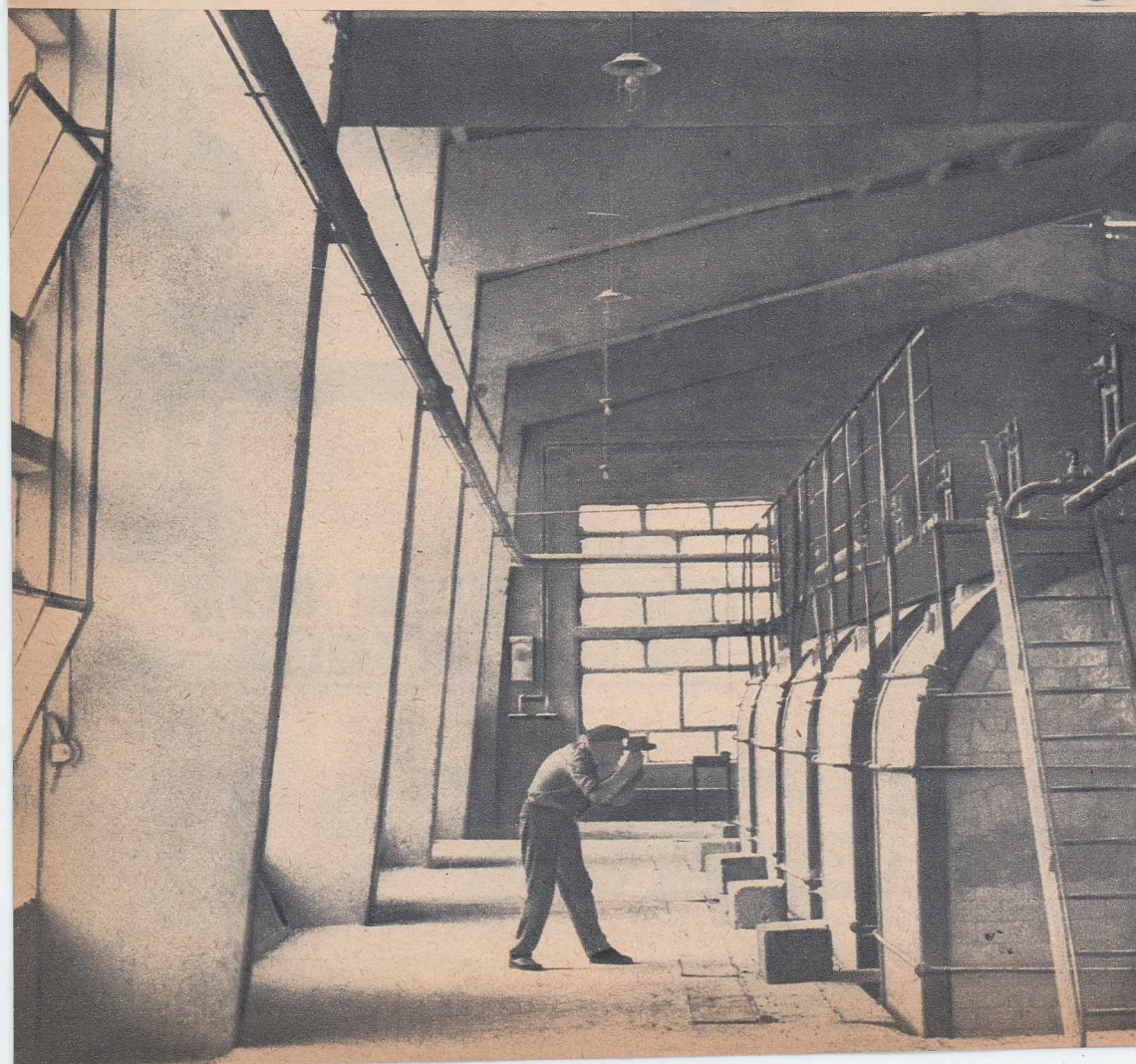
Smălțuirea vaselor la „Emailul roșu”.

Secția triciclete a fabricii „Ideal”. Se assemblează cel mai nou tip.

La fabrica de geamuri din Mediaș șarja e gata. Ce temperatură a atins încărcătura cuptorului? Pirometrul optic va comunica pe loc.

tovarășul secretar de partid Szekely Alexandru. Dînsul îi cunoaște pe toți.

...Iancovici Ferdinand este utemist. S-a născut la Mediaș și lucrează de unsprezece ani la fabrica de sticlă „Vitrometan”, ca sculptor în sticlă. Și fratele său lucrează în aceeași secție, și sora lui este aici, la controlul tehnic de calitate, și tatăl, și... După cum se vede în familia lui sticlăria artistică constituie o adevărată tradiție.

Mi-a povestit că de fapt pasiunea pentru sticlă o avea de mic cînd, desculț, se juca cu cioburile colorate găsite prin gunoaiele de pe malurile Tîrnavei. Meseria a învățat-o de la meșterul Grainer Ion, comunistul, care a mai crescut mulți ca el în arta sculpturii în sticlă. Am văzut cîteva piese lucrate de Iancovici la polizoare speciale. Sînt într-adevăr minunate. Tocmai șlefuia un nou model de vază. Încrusta fel de fel de motive folclorice, realizînd o nouă piesă ce se adaugă la cele peste 461 expuse de fabrică la diferite tîrguri și expoziții din țară și de peste hotare, printre care cele de la Leipzig, Viena, New-Delhi, Triest, Izmir și altele. Harnicii și pricepuții fruntași de aici dau produse de calitate, realizează reduceri la prețul de cost de circa 200.000 lei peste plan... dar nici unul nu seamănă cu mine!

Căutarea continuă

Eram nemulțumit. Întîlnisem zeci de fruntași, numai pe cel căutat nu reușisem să-l descopăr. Am pornit cu speranța în suflet la fabrica de încălțăminte „8 Mai”.

În locul fabricuței despre care auzisem că în trecut producea 9.000 de perechi de ghete pe an, am dat acum de o fabrică modernă, cu mii de muncitori.

Bine, bine, mi-am zis, dar asta înseamnă și... nenumărați fruntași! Cum am să-l găsesc pe cel căutat? Pentru prima oară m-am ciondănit în gînd cu acel om care avea o asemănare atît de surprinzătoare cu mine. Și totuși căutarea r-a fost lipsită de folos. Am desco-

perit o întreprindere nouă, care produce sute de mii de perechi de încălțăminte. Am văzut, de pildă, că la pantofii pentru femei se folosesc peste 10 nuanțe de culori și multe modele vădesc gust și spirit practic. Numai pe el, fruntașul cu pricina, nu l-am descoperit...

Eram la capătul puterilor. Se însera. Șoferul mașinii cu care mergeam mi-a vorbit ceva despre noile pivnițe lucrute în material plastic ale secției „Vin-alcool” din localitate. Ispita era prea mare. Poate acolo. Dar... Am să mă documentez prin telefon — mi-am spus. Fotografia noilor pivnițe s-o facă altcineva și s-o trimită la redacție.

— Atunci să vă duc la blocuri — îmi spuse șoferul.

— Da, la blocuri — am răspuns aproape mecanic.

Știam că de sus pot privi tot orașul, iar aerul rece, după o asemenea zi, îmi va face numai bine.

De pe terasa unui bloc, construit aproape de centru, am privit străzile orașului animate de lume. Tocmai trecuse mașina-stropitoare și pe asfaltul ud se oglindeau firmele de neon, colorate, ale magazinelor. Oamenii veneau, se opreau pentru un moment la o nouă vitrină frumos amenajată și porneau mai departe spre casele lor sau spre schimburile de noapte. Zeci, sute, mii. Care dintre ei o fi fruntașul căutat? Să-l afli e o treabă foarte grea; sînt prea mulți.

Mi-o făcuși, băiete! Și totuși îți mulțumesc. Am descoperit un oraș în plină dezvoltare, cu oameni minunați și harnici.

A. MIHAILOPOL

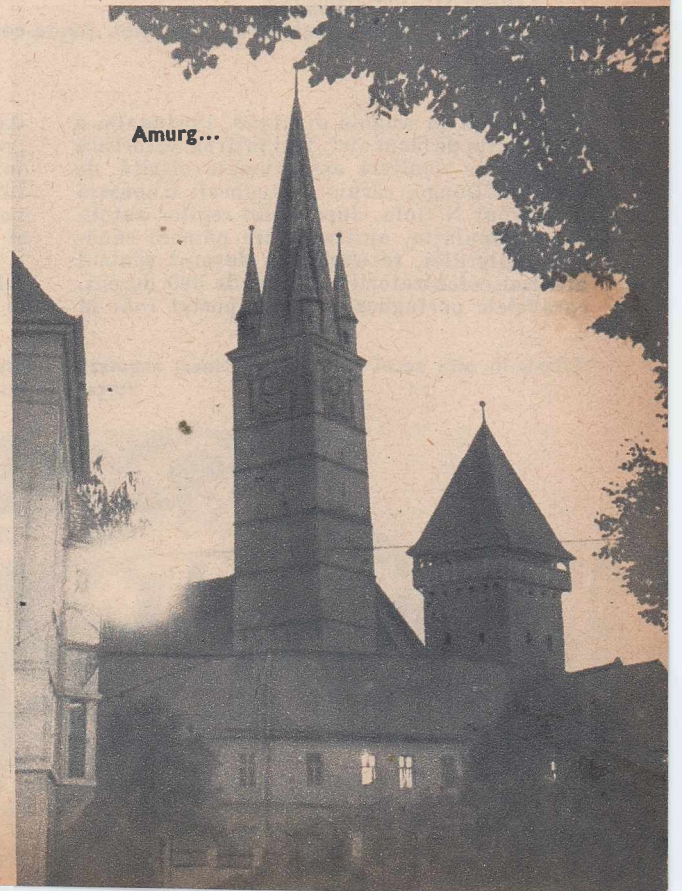
Fotografiile autorului

Acest frumos platou este rezultatul unei munci migăloase, de multe ore, a talentatului sculptor în sticlă Iancovici Ferdinand.

Noile pivnițe de la „Vin-alcool”.

Amurg...

REVOLTA S-A „TERMINA

Colonia în flăcări

Dată 11 octombrie 1961 și transmisă din capitala angoleză — Luanda — o știre a agenției France Presse relatează: «O declarație oficială făcută de generalul Venancio Deslandes, guvernatorul general al Angolei, aduce la cunoștință că „rebeliunea angoleză s-a terminat“». În calitate de comandant suprem al forțelor militare colonialiste în Angola, Deslandes a furnizat amănunte garantate de înalta sa competență: toate planurile militare portugheze au fost realizate. Care erau aceste planuri și în ce a constat realizarea lor, generalul n-a explicat Consiliului legislativ, considerând probabil că nu oricui îi este dat să înțeleagă subtilitățile artei militare și, mai ales, cele atât de întortocheate ale războiului de guerilă. Generalul a asigurat însă consiliul că „rebelilor le-au fost lăsate foarte puține posibilități“.

Ecoul emfatic al declarației a guvernatorului comandant a răsunat glorios la Lisabona: Victorie! Imperiul este salvat! S-o fi găsit oare în gama interminabilă a înalților decorații ale statului portughez o distincție destul de distinsă pentru bravul general Deslandes? Sau a fost nevoie de instituirea unui ordin nou, cu altfel de frunze, altfel de spade și altfel de briliante? Cât despre telegramele ce trebuiau trimise la Washington pentru a mulțumi Pentagonului de a fi sprijinit „lichidarea“ rebeliunii prin prezența morală — strict morală! — a vaselor flotei a 6-a în largul coastei angoleze, e cert că expedierea lor n-a întârziat. Salazar este doar un intelectual subțire (i se spune „dictatorul luminat“), așa încât formularea cea mai rafinată a mulțumirilor n-a constituit pentru el o greutate, deși printre rinduri trebuia să se poată citi și reproșul de a nu fi primit un sprijin mai direct și mai efectiv pentru a lichida „rebeliunea“ nu după șase luni, ci măcar cu un ceas mai devreme.

Presa încă n-a făcut calculul festinurilor prin care a fost sărbătorită victoria. S-a calculat doar că pierderile portugheze ridicându-se la 3.000 soldați, 8 avioane militare și 3 comerciale, reparațiile vor trebui plătite din bugetul Angolei: cam 200 milioane de escudos. Urmează deci să se execute contul.

Dar lovitură de teatru a generalului Deslandes n-a avut nici măcar timpul să-și consume spectaculozitatea. Căci, după numai două săptămâni de la emfatică sa declarație, aceeași agenție France Presse relatează că Roberto Holden, președintele Uniunii Populare și comandant suprem al Armatei de eliberare națională din Angola, a declarat în cadrul unei conferințe de presă la Leopoldville că „PATRIOTII ANGOLEZI CONTINUĂ LUPTA PENTRU INDEPENDENȚA ȚĂRII, ÎMPOTRIVA TRUPELOR COLONIALISTE PORTUGHEZE“.

Deci, „rebeliunea“ nu s-a terminat. Lupta continuă.

Instalată în Angola din 1450, Portugalia a avut multe de făcut aici. Mai întâi să valorifice o sursă de venituri excepționale oferită de statul N'Dongo, căruia portughezii îi spuseră la început N'Gola, după titlul regilor autohtoni. Populația, alcătuită din oameni sănătoși, puternici, rezistenți, a devenit centrul atenției colonizatorilor. Timp de 300 de ani, caravelele portugheze au transportat robi în

America de Sud. Angola a devenit astfel „patria neagră a Braziliei“. În afară de aceasta nimic nu s-a schimbat de la sfârșitul secolului XV încolo. În Angola, colonialismul portughez a bătut un dublu record: de durată și de imobilitate.

Comerțul cu sclavi a fost abolit în secolul al XIX-lea. Totuși, colonizatorii au continuat să se îmbogățească din sclavaj. Un cunoscut om

de știință și publicist american, Basil Davidson, scrie într-unul din reportajele sale despre Angola: „Această țară este deosebită, deoarece munca forțată rămâne aici motorul esențial al economiei“.

Mai rău decât a fi sclav

O schimbare s-a produs totuși în 1899, când sclavajului continuu i-a fost substituit sclavajul periodic, în vigoare și astăzi: de la vârsta de zece ani, angolezul devine fie un „contratado“, folosit de autorități la lucrări publice (drumuri, pescuit etc.), fie un „volontario“, rechiziționat la cererea exploataților particulari ca mână de lucru ieftină. Întreținerea „contractatului“ sau a „volontarului“ este egală cu zero, costul construcției drumurilor, de pildă, fiind în întregime suportat de populația regiunii respective. Pe de altă parte, „contractatul“ sau „volontarul“ nu primește decât un sfert din salariul de mizerie ce-i este alocat. Impozitele îl deposedează de celelalte trei pătrimi. Basil Davidson a calculat că, la capătul a zece ani de muncă forțată, angolezul poate agonisi cel mult atât cât să-și poată cumpăra un pantalon și o haină veche.

În 1947, într-un raport care avea să-i atragă dizgrația oficială, căpitanul Galvao, cel care capturând vasul „Santa-Maria“ a atras atenția lumii asupra Portugaliei ca ultim bastion al colonialismului, scria: «În anumite privințe, situația negrilor este mai rea decât simpla sclavie. Sub regimul sclaviei, în infernul terestru denumit „Angola portugheză“ indigenul este cumpărat ca un animal; proprietarul său preferă ca el să rămână tot atât de sănătos ca și un cal sau un bou. În cazul nostru, nu se cumpără un indigen, el se închiriază de la stat, deși i se spune om liber. Iar stăpînului său îi pasă prea puțin dacă el se îmbolnăvește sau moare în timp ce muncește, căci dacă se îmbolnăvește sau moare patronul va cere, simplu, un altul».

Provinciile de peste mare ale domnului Oliveira Salazar

În 1951 a fost operată o schimbare în constituția portugheză; coloniilor li s-a „conferit“ o denumire nouă: aceea de provincii portugheze de peste mare. Era un simplu artificiu juridic, menit să împiedice O.N.U. de a-și exercita drepturile de control.

Anul trecut, la 30 noiembrie, dictatorul Salazar a pronunțat un discurs în fața adunării „sale“ naționale, protestînd împotriva „atacurilor“ lansate contra Portugaliei de la tribuna O.N.U. El a vorbit despre opera colonizatoare portugheză „străină de orice prejudecată rasială“, de „marea dezvoltare economică a provinciilor portugheze de peste mare...“

La urma urmelor, cine dacă nu Angola și Mozambicul întrețin Portugalia? Aici, și nu aiurea acționează, realizînd profituri de 50% din capitalul investit, cele mai puternice monopoluri portugheze: „Companhia Uniao Fabril“, „Companhia dos Diamantes de Angola“, „Companhia dos Caminhos de Ferro de Benguela“, mai multe „Petroleos“ etc. Datorită lor, Angola este scutită de grijile industrializării. Bogățiile ei sînt transportate cu vase portugheze spre Statele Unite, Anglia, Germania occidentală etc., pentru a fi prelucrate în fabrici, uzine și alte instalații de care Portugalia nu dispune. De ce și-ar cheltui ea banii în investiții industriale, acasă sau „peste mare“, cînd are atîta nevoie de ei pentru cheltuielile armatei, ale aparatului polițienesc P.I.D.E., pentru contribuțiile la N.A.T.O. și altele de același gen? Și de ce ar face ea ce nu face trustul americano-anglo-belgian „Angola Diamond“, ale cărui profituri cresc pe măsură ce secătuesc zăcămintele diamantifere din pămîntul angolez?

„Opera colonizatoare portugheză“ are și alte aspecte, printre care cele sociale nu sînt cele mai neglijabile. *Anuario Estadístico do Ultramar* din 1958 înregistrează în Angola 203 medici, 436 infirmiere și 30 moașe. Ceea ce, la o populație de 4 milioane și jumătate de

Sclavie în plin secol XX. Acești tineri angolezi au fost prinși cu arcanul și duși să presteze muncă forțată în mine.

EVOLTA CONTINUĂ

ni, reprezintă 1 medic pentru 22.400 locuitori (metropola își permite 1 medic la 40-60% în rândurile populației muncitore. Se spune, în lumea specialiștilor, că Angola suferă de „anemie demografică”. În demult, generalul Delgado, fost cancelar la președinția Portugaliei, a declarat în ziaristilor că în Angola un singur copil din mie poate merge la școală. Analfabetul atinge o cifră record, chiar pentru Africa: 99% din populație. Ce de ce s-or fi răsculat angolezii?

Un război fără prizonieri

Condițiile de viață îngrozitoare, reprimă și torturile n-au izbutit să transforme în legendă lansată de colonialiști cum că Angola ar domni liniștea. În 1902 ei au ușit în sânge o mare revoltă. Aceeași țară a avut mișcările din 1939, din 1948 la Luanda și din 1953 la Sao Tomé. Într-un efort de „portugalizare”, inaugurat în 1921 prin interzicerea oricărei activități culturale, de presă etc. în limbile autochtone, nici intensificarea terorii exercitate de I.D.E. n-au izbutit să asigure liniștea. Au grăbit procesul care a dus la organizarea forțelor patriotice. În octombrie 1955 au pus bazele Partidului Comunist din Angola. Tot în același timp au fost întemeiate Mișcarea Populară din Angola (U.P.A.) și alte organizații patriotice. În 1956, un

grup de militanți pentru eliberarea națională au creat Mișcarea Populară de Eliberare a Angolei (M.P.L.A.). Adeziunea la aceste organizații a luat proporții de masă. Numărul membrilor lor este de ordinul sutelor de mii. Ele grupează reprezentanți ai diverselor orientări politice. Negrilor li s-au alăturat și reprezentanți progresiști ai populației portugheze.

La începutul acestui an, în ziua de 4 februarie, grupuri de patrioți angolezi au atacat închisorile militare și civile din Luanda, în care sînt întemnițați conducătorii mișcării de eliberare. Aceasta a fost scînteia care a aprins focul insurecției anticolonialiste. Metropola a intrat în panică. Represiunea a fost mai sîngeroasă decît oricînd. În mai puțin de o lună numărul patrioților uciși de detașamentele de pedepsire s-a ridicat la 20.000. Greva generală din 16 martie a fost reprimată cu o cruzime care a zguduit lumea. Masacrul de la Fazenda Primavera a ridicat numărul victimelor la 30.000.

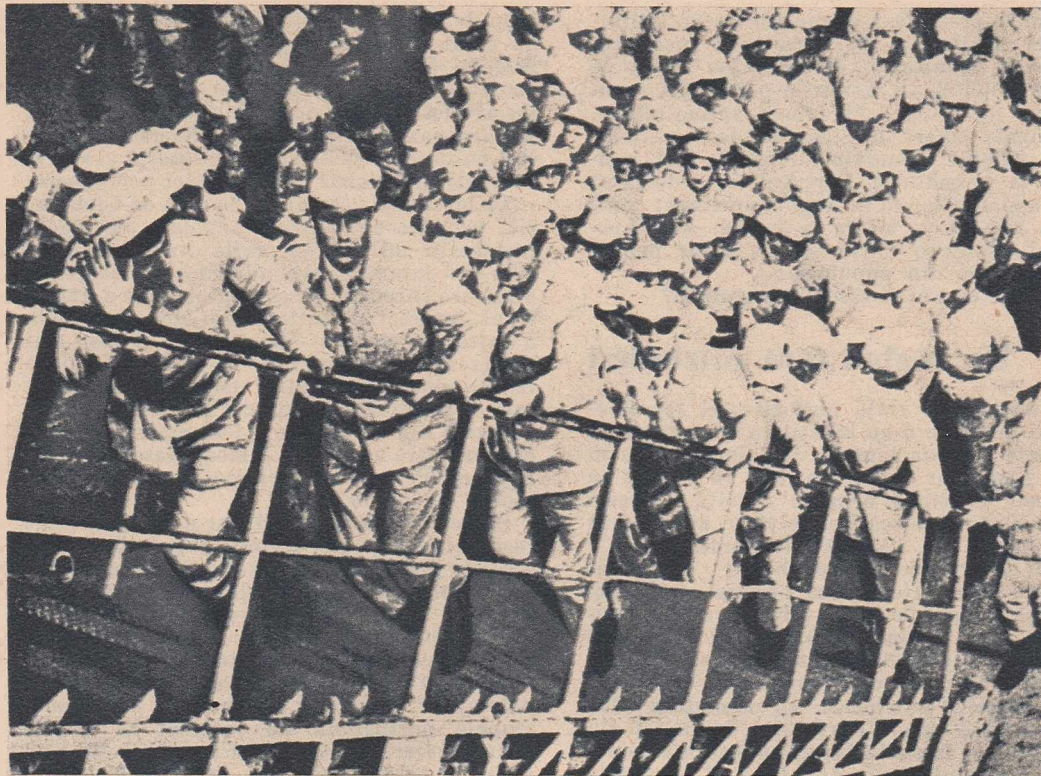
Sîngele a curs în valuri, dar n-a putut stinge focul alimentat de dorința angolezilor de a scutura jugul celui mai sălbatic colonialism. O fază nouă a luptei de eliberare a fost inaugurată o dată cu trecerea multor patrioți în detașamentele de guerilă. Ploile torențiale erau de partea lor. Armata colonială a fost nevoită să asiste neputincioasă la înaintarea patrioților. Primind întăriri din metropolă, trupele portugheze au încercat să bareze drumul. Dar camioanele și tancurile lor s-au înfundat adînc în noroaie, la cîțiva kilometri de Luanda sau între Ambriz și Ambrizete.

„Rev
sabc

Din vocabularul trupelor coloniale de reprimare lipsește noțiunea de prizonier. Patrioții prinși sînt torturați și împușcați.

UNCTUL VULNERABIL AL CO

↑
Deși sînt echipați cu armament „fabricat în S.U.A.” — fapt atestat și de cuvîntările mai multor delegați africani în Comitetul de tutelă al O. N. U. — mercenarii colonialismului rămîn mercenarii unei cauze pierdute.

←
Una din victimele „civilizării” populației angoleze de către colonialiștii portughezi.

→
La Luanda — capitala Angolei — bogătașii portughezi și-au construit blocuri moderne, au la dispoziție limuzine elegante... Iar angolezii au libertatea de a culege străzile desculți și lihniți de foame...

s
t
-
-
i
i
e
e
t
.
.
c
.
a
l
s
-
-
1
-
t
-
1
9
a
1
-
1

Un raport al statului major portughez din Angola precizează: „colonia nu poate fi apărată multă vreme, fără ajutor străin”. Cum e greu de presupus ca statul major să nu fie informat de ajutorul efectiv pe care Salazar îl primește pe canalele N.A.T.O., reiese limpede că în rîndurile colonialiștilor portughezi a pătruns panica.

În metropolă, dictatorul încearcă să profite de situație pentru a lovi în opoziția liberală și democratică. Slogane de genul „trădătorii din interior sînt complicii dușmanilor din exterior”, răspîndite de guvernul portughez, servesc la „justificarea” măsurilor anti-democratice. Dictatura portugheză recunoaște deci că are un călcîi al lui Ahile: Angola.

Viitorul

„Pentru Angola, 1961 va reprezenta fără îndoială Anul I al Revoluției”, scrie revista *Présence Africaine*. Adoptarea aceasta a modelului cuban de a socoti timpul de la data la care a pornit răscoala patriotică este foarte semnificativă.

Demonstrînd luciditate și conștiință politică, programul mișcării angoleze de eliberare preconizează, printre principalele sale obiective: independența imediată și completă, prin lichidarea tuturor vestigiilor colonialismului — deci dreptul inviolabil al națiunii angoleze de a dispune de soarta sa pe plan politic,

economic, diplomatic, militar și cultural. Printre obiectivele reconstrucției economice: planificarea economiei, dezvoltarea agriculturii prin lichidarea monoculturii, creșterea progresivă a productivității și mecanizarea muncilor agricole. Pe plan social-politic: un regim republican, democratic și laic, care să garanteze libertatea de exprimare, de conștiință, libertatea presei, dreptul de vot universal, un guvern de coaliție care să fie expresia voinței de libertate și progres a poporului.

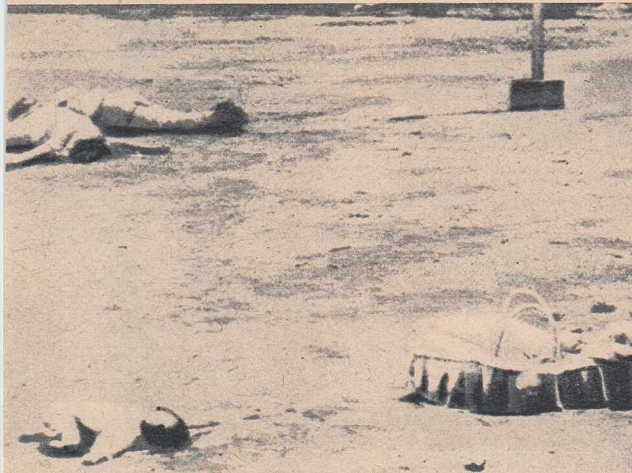
Astfel, programul se înscrie pe coordonatele revendicărilor generale ale mișcării de eliberare din coloniile portugheze:

- 1) pe plan politic — recunoașterea dreptului popoarelor din aceste colonii de a dispune de ele însele, inclusiv dreptul la independență;
- 2) pe plan social-economic — desființarea muncii forțate, salariu minimal, egal, dreptul la constituirea în sindicate, dreptul la grevă;
- 3) pe plan cultural — dezvoltarea culturii negro-africane; abrogarea legii care acordă misiunilor catolice portugheze monopolul învățămîntului în rîndul populației băștinașe; învățămînt general, gratuit și obligatoriu, în limbile indigene.

Totul — pentru a șterge urmele dureroase ale unei asuprii coloniale de cinci secole. Pentru a pune bazele extirpării rădăcinilor veninoase ale colonialismului și din pămîntul bogat al Angolei.

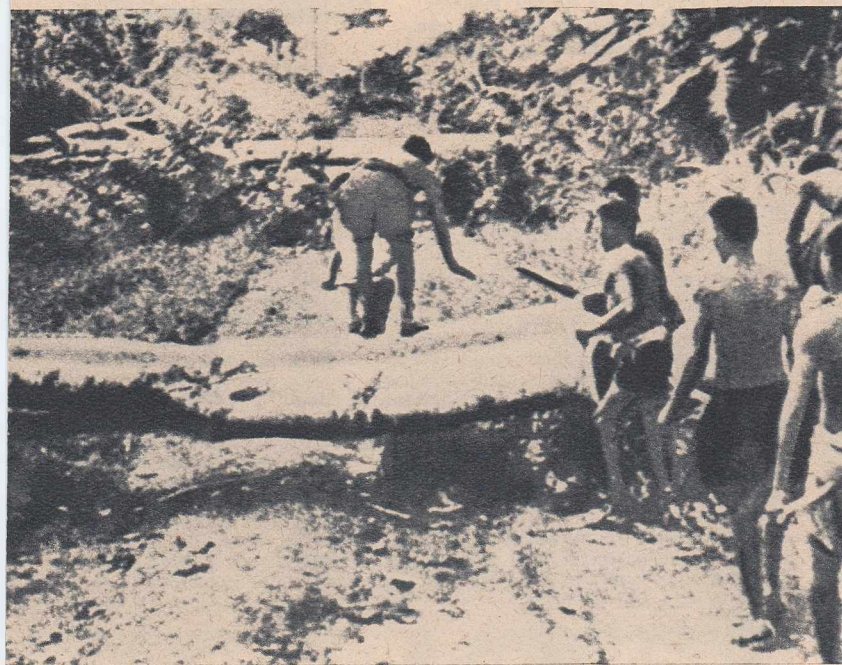
Gabriela DOLGU

ALISMULUI PORTUG

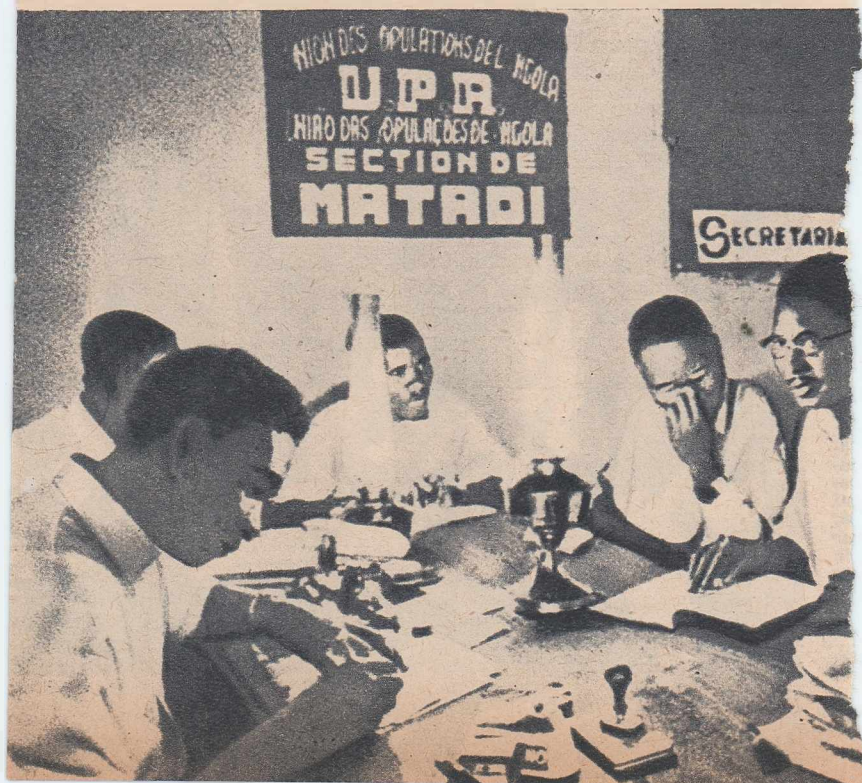
o imagine care acuză: copii angolezi uciși de trupele portugheze

Roberto Holden
tinuă

Patrioții angolezi doboară copaci de-a lungul drumurilor, pentru a împiedica acțiunile portugheze.

Conducători ai Uniunii Populare din Angola — una din organizațiile mișcării populare angoleze — analizând stadiul luptelor duse împotriva forțelor coloniale.

tăti RAFICE

RE NECUNOSCUȚ

A. SABANOV

om de o inteligență neobișnuită, care își pune
nie, întreaga știință în slujba poporului și nu
dificultăților. Mă atrage în special, la acest
g de probleme pe care le tratează. Și, în plus, e
adevărată încântare să lucrez cu un regizor de
Romm.

mului „Merg spre necunoscut”, semnat de
împreună cu regizorul M. Romm, are ca temă
gația cu care savanții sovietici caută răspunsul
mai de seamă probleme ale științei moderne:
i nucleare în slujba omului, a viitorului său
nt, filmările se desfășoară intens pe platourile
ilm.

Aparatul de filmat a pătruns

SCANDALUL „VI

Au trecut câteva luni de când juriul
Festivalului cinematografic de la
Cannes a acordat marele său premiu,
„Ramura de palmier”, filmului spaniol
„Viridiana” (era primul film realizat
în patrie, după aproape un sfert de veac
de exil voluntar, de către cunoscutul
cineast progresist Luis Bunuel). Dar
nici până acum nu s-a stins furtuna stîr-
nită în cercurile eclesiastice și în cele
ale dictaturii franchiste de această neaș-
teptată încununare a unui film pro-
testatar.

Pentru cine știe să vadă dincolo de apa-
rențele ei inofensive, povestea tinerei
călugărițe Viridiana, care — după ce
se lovește de adevărurile vieții — re-

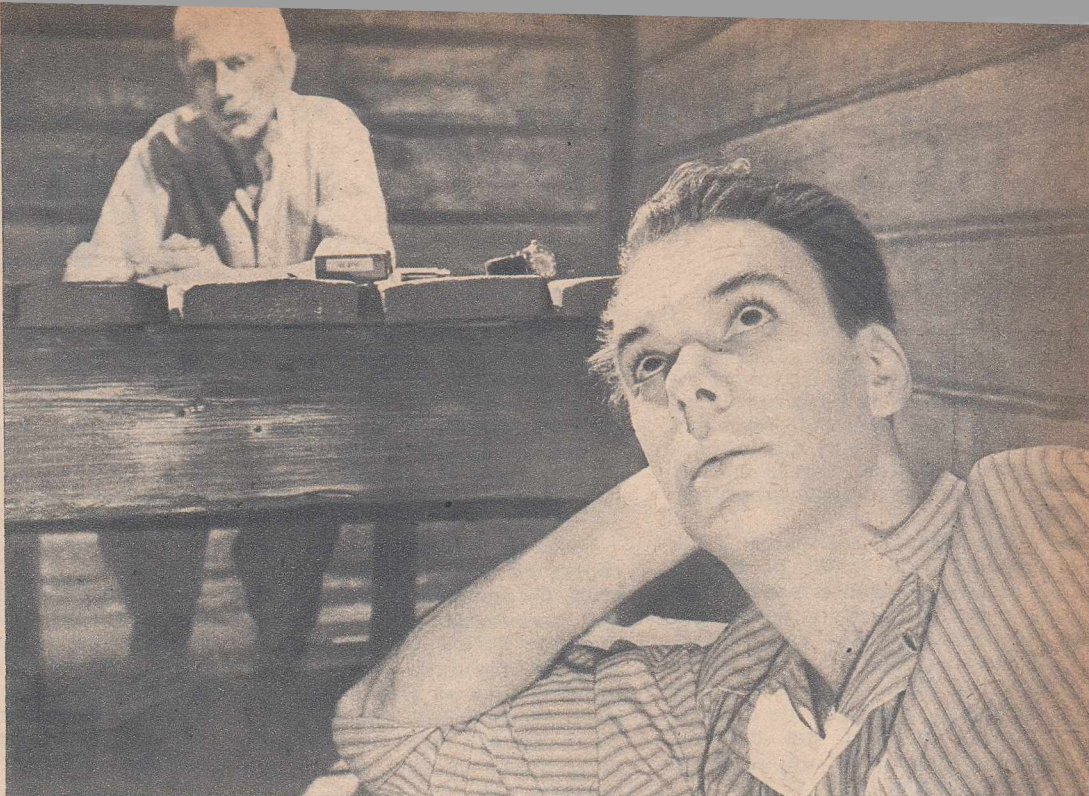
nunță la gândul de a se reîntoarce
mînăstire, e într-adevăr încărcată cu
puternic potențial exploziv. Ea dem-
nă în ultimă analiză, obscurantismul
ipocrizia moralei oficiale.

S-a sesizat așadar Vaticanul
filmul a fost îndată condamnat
purtător al unor tendințe „blasf-
toare” la adresa bisericii catolice.
sesizat oficialitățile franchiste, sîr-
du-se vizate de implicațiile satirice
filmului, și s-au grăbit să-l interzică
fost urgent demis și directorul cinea-
grafiei spaniole — acel care, la Cann
avut cîntea să ia în primire, în nu-
țării sale, „Ramura de palmier” acor-
lui Bunuel — pentru că n-a intuit la vi-

Reconstituind gruparea, atitudinile și gesturile personajelor din tabloul lui Leonardo da Vinci „Cina cea de taină” (sus), regizorul „Viridiane” a realizat una din cele mai puternice scene ale filmului (cadrul de jos).

bucătăria soților Gusev (A. Batalov și T. Lavrova),

Acasă la bătrînul Gusev. În rolul tatălui, N. Sergheev; în cel al fiului, A. Batalov.

"IRIDIANA"

ea scenariului și a aprobat în realizarea filmului. Iritățiile coproduției (filmul izat și cu capital mexican) au portarea „Viridiane” în Franța, tățiile de la Madrid exercită e cale diplomatică pentru a-i apariția pe ecranele franceze posibilul pentru a-i zădărnici și în alte țări europene. mai jos o ingenioasă reconstrucțiunii și atitudinilor persoanelor celebra „Cina cea de taină” do da Vinci (pe care o reproducem), a prilejuit unul palele acte de acuzare aduse entanții Oficiului catolic al rafiei. E vorba de momentul tării, cînd — în fața dezgustărilor organizate în casa ei de asaziil cărora le-a oferit adăritidiana devine conștientă de convingerilor sale religioase. acriligiul” comis de bătrînul l cinematografil spaniole il , mai mult chiar decît înțepă-adresa misticismului și obscurul, evident periculoasele aluilitățile sociale spaniole, dez-u subtilitate în „Viridiana”.

Ana ROMAN

DESPRE COPII — PENTRU ADULȚI

Correspondență specială
din Varșovia
de Janina ZDANOWICZ

— Oameni buni, nu-mi luați copilul! Sînt singură, absolut singură! Știu că lui n-are să-i fie bine... dar e al meu...!

— Liniștiți-vă! Deocamdată problema e în deliberare.

Tribunalul deliberează: „Trebuie oare luate acestei mame alcoolice drepturile părintești asupra băiatului ei, dîndu-l pe mîini mai bune, sau să i se mai acorde o dată încredere? Femeia este mai curînd slabă decît rea, dar își iubește copilul și e la rîndul ei iubită de acesta. Deci, ce e de făcut?” Iată dilema pe care o pune în fața spectatorilor noul film al regizorului polonez Jerzy Passendorfer (între altele, realizatorul filmului „Atentatul”). Noul film e intitulat „Sentința” și adaptează nuvela „Încă unul care are nevoie de dragoste” de Jerzy Przędziński.

An de an se realizează în Polonia tot mai multe filme despre copii, unele pentru copii, altele destinate exclusiv adulților. Sînt cunoscute și peste hotare filme ca „Barbara” (premiul „Leul de bronz” la al XII-lea Festival al filmelor pentru copii de la Veneția, în 1960) sau „Vizita președintelui” (premiul „Scoica de argint” la Festivalul internațional de filme de la San Sebastian, în 1961) și „Actul de naștere” (Premiul I la Festivalul internațional de filme pentru copii de la Veneția din 1961). Acțiunea acestuia din urmă se desfășoară în anii ocupației hitleriste și evocă în trei nuvele, trei episoade ale dramelor războiului văzute prin prisma suferințelor unor copii. În ce privește „Vizita președintelui”, filmul este o povestire emoționantă despre un băiat din zilele noastre care nu are mamă. Tatăl, ocupat cu treburile sale, îi acordă copilului prea puțină atenție, prea puțină căldură. În singurătatea sa, băiatul își plămăiește din închipuirii o țară de basm al cărei președinte, bun și iubitor, are trăsăturile tatălui său. El îl vizitează pe copil și-i dăruiește dragostea și atenția după care jînduia.

În proiectele cineaștilor polonezi e prevăzută, pentru viitorul apropiat, crearea a noi filme avînd ca temă viața copiilor.

Unul din eroii filmului „Sentința” al regizorului Jerzy Passendorfer

V-AȚI UITAT OCHELARIII ȘI COPILUL, MISTER JOHN...

Mister John din Chicago, Detroit, New York sau Philadelphia își coboară picioarele de pe cristalul biroului, ridicându-se mirat de pe fotoliu. Mai citi o dată rîndurile puține, bătute mărunt la mașină, și pe dată fu cuprins de furie.

Intr-adevăr, scrisoarea recomandată „air mail“, pe care o primise chiar atunci, n-avea de ce să-l bucure, deși i se atrăgea respectuos atenția că-și uitase în Berlinul vestic — încă de pe cînd își făcea acolo stagiul de caporal — o pereche de ochelari fumurii cu rame din material plastic, precum și un copil de patru ani din carne și oase.

Ochelarii și copilul — un băiețel — erau incontestabil proprietatea lui. Ochelarii îi uitase în camera de hotel din Berlin, unde se-ntîlnea de obicei cu Brigitte. Cît privește copilul... cum naiba l-o fi botezat nemțoaica aceea tînără și naivă pe care a „împușcat-o“ numai din cîteva fraze cu aproape cinci ani în urmă, la Zoo...? Nu, nu, aia a fost Lotte, abandonată după o lună de amor nebun. Pe Brigitte a întîlnit-o pe Kurfürstendamm, zgînd poficioasă ochii la vitrina încărcată cu mătăsuri franțuzești. Da, își amintește acum:

— Hello, blondy, vrei să intrăm înăuntru și să-l întrebăm pe negustor dacă în prăvălia lui dolarii au curs?

— Ja, mister!

Ei, și asta a fost tot. Sau încă ceva, dar fără importanță. A trăit cu berlineza cîteva luni, pînă ce a observat că i s-a îngroșat cam dizgrațios talia. Și cum — dacă e vorba de pîntecoase — lui nu-i plac cu asemenea calități decît sticlele de whisky și portofelul...

Nu-și reamintește dacă i-a spus cumva că are în America o fabrică de margarină, un bloc cu trei ascensoare de serviciu și jumătate duzină de Cadillacuri, dacă i-a făgăduit că are să se logodească cu ea și și-a luat ori ba la revedere cînd a abandonat-o. După cum să-l tai și tot nu poate să precizeze unde și cum a cunoscut-o pe următoarea berlineză, mai nostimă, mai suplă, mai blondă; pe Trudy. În holul unui cinematograful, în U-bahn sau în vreun local?

Asta a fost tot. Și-acum — de unde naiba i-a aflat adresa? — madama asta nemțoaică încearcă să-i zvrle pe cap un băiețel de patru ani pe care nu i l-a comandat, al cărui model nu-l interesează, chiar dacă seamănă cu el, un copil nedorit, a cărui factură n-o s-o onoreze...

★

În ultimul timp ziarele din R.F.G. vorbesc tot mai mult despre acest aspect al modului de viață american din Germania occidentală. Este vorba de copiii părăsiți de tații lor — militari americani care, după ce le-au

sedus pe tinerele vest-germane, se leapădă de ele o dată cu uniforma militară, la terminarea stagiului și înapoierea în S.U.A.

În prezent peste 100.000 de „copii de ocupație“ — cum li se spune acolo — își caută tații.

Ei sînt progeniturile nevinovate ale unor părinți cumplit de vinovați: în primul rînd militarii americani care, folosind dolarii și cîștigurile ilicite, rezultate mai ales din contrabande, reușesc să sucească capul tinerele fete germane, care o duc greu cu slujba, cu cîștigul mizer, cu viața. Al doilea vinovat este însăși fata, care se lasă ademenită de un militar american lipsit de scrupule, chiar dacă acesta are buzunarele pline cu ciorapi de nylon sau furouri fine, produs al fabricilor Dupont, introduse în Germania occidentală fără plata nici unei taxe vamale.

Alarma din presă e ipocrită. E și firesc: stăpîni americani nu permit să li se facă morală. Și, mai ales, e tardivă.

Uneori însă, și foarte, foarte rar, militarul american care a „cucerit-o“ pe durdulia „blondy“ este un om cu bune intenții și, la terminarea stagiului militar, o ia cu el în America. Așa cum s-a întîmplat de pildă cu fiica unui mecanic de automobile din Berlin, pe nume Elleanor, care la 24 septembrie 1955 s-a căsătorit cu Johny, militar american. Bineînțeles... pînă la căsătorie au fost zile, săpîmîni și luni

agitate, cu baruri, cluburi americane și nopți de orgie cu dans și cu whisky.

Iată însă că, ajuns acasă, în Georgia, frumoasele zile din Aranjuez s-au terminat. Johny nu prea găsea de lucru, pînă ce nu a mai găsit de loc. Au venit pe lume și doi copii. Televizorul și mașina de spălat rufe cumpărate în rate au fost ridicate de furnizor pentru neplata ratelor. Proprietarul casei nevrînd să țină seama de argumentele lui Johny, i-a azvîrlit boarfele și familia în stradă.

În cocioaba în care au fost siliți să se adăpostească, certurile au izbucnit cu furie. Johny își îneca necazul în whisky, pînă ce Elleanor și copiii au luat drumul azilului. Acolo ea trebuia să muncească pe brînci doar pentru întreținere. Johny a dispărut.

Desperată, Elleanor și-a vîndut ultimele boarfe și cu mare greutate a reușit să obțină bilete de vapor pentru ea și copii, repatriindu-se.

Îmbătrînită, dezamăgită, s-a adresat consulului american s-o ajute să dea de urma soțului, pentru ca cel puțin să poată divorța de el. În luna martie a.c. Elleanor a primit răspuns de la dl. consul. Acesta îi aducea la cunoștință că nu o poate ajuta, ci doar îi dă un „sfat bun“: să facă o cerere către autoritățile vest-berlineze pentru a obține un ajutor de paupertate...

Marla ARSENE

Recunoașteți

acest oraș ?

Este Parisul... Săptămînalul francez „L'EXPRESS“ publică într-unul din ultimele sale numere această fotografie — adevărat act de acuzare a modului de viață capitalist: la numai 10 minute distanță de strălucitoarea „Place de l'Etoile“, în suburbia industrială NANTERRE, există cartiere întregi de asemenea cocioabe, în care „locuiesc“ oameni ai muncii algerieni.

Consumatorii și-au spus cuvântul

Stînga: Iată cum funcționează o mică uzină casnică: aragazul „Tîrnava”, prevăzut cu avertizor sonor, frigare acționată electric și cuptor anexă pentru păstrarea caldă a mâncării. Dreapta: „Alaltăieri uitasem să scriu și despre șoșoni!...” (Și pensionara din fotografie a venit din nou tocmai de pe șoseaua Giurgiului ca să-și completeze impresiile).

Asemenea razelor reunite în focarul unei lentile, în sala celui de-al III-lea Pavilion de mostre s-au întrunit oameni din cele mai diverse categorii, din cele mai diferite locuri, oameni cu vârsta cuprinsă între cravata pionierului și bastonul pensionarului.

Privind în profunzime, ai fi constatat că tot ce se afla în incinta devenită neîncăpătoare a

pavilionului s-ar fi putut înscrie în aria unui triunghi. Un triunghi viu, ale cărui laturi sînt desenate prin cuvintele: producător — comerț — consumator. Vreo 300 de întreprinderi s-au străduit să dea viață primei laturi.

În standuri — bilanțul în imagini concrete. Dar dacă toate cele 9.577 de asemenea imagini (față de 8.855 în anul trecut) ar fi căpătat printr-o minune glas, primele lor cuvinte n-ar fi fost reto-

ricele: „Poftiți și cumpărați!” ci: „Vă rugăm, dați-vă părerea!”

Tocmai această părere au urmărit să o afle Ministerul Comerțului în colaborare cu ministerele producătoare de bunuri de larg consum, inițiind din 1959 pavilioanele anuale de mostre. Centralizîndu-se toate aprecierile și sugestiile publicului, Ministerul Comerțului se poate astfel orienta mai bine în contractările sale cu industria, către articolele cele mai

solicitate și modelele preferate de public.

Pentru a ne face o imagine asupra acestui referendum e destul să arătăm că numai în acest an, pînă la 1 noiembrie, s-au tipărit 580.000 de chestionare, adaptate specificului fiecărui raion. Cum au fost folosite aceste chestionare? În nomenclatorul expoziției, fiecare exponat purta un număr, de la 1 pînă la 9577. Trecînd de la stand la stand, vizi-

„Un bărbat între cinci femei” sau „despre disproporția dintre confecțiile de damă și cele bărbătești”.

tatorul primea de la ghidul respectiv cite un formular, pe care inscria numărul exponatului către care i se îndreaptă preferințele și își spunea apoi părerea în legătură cu aspectul pe care crede că ar trebui să-l aibă în viitor articolul ce-l preocupa.

Din urnele în care au fost depuse de vizitatori, chestionarele au luat calea biroului special de prelucrare și centralizare, unde un colectiv de 20 economiști, statisticieni și merceologi le-au transcris în centralizatoare statistice.

Până în seara de 31 octombrie, cei 592.500 vizitatori au depus în urne 38.000 de chestionare, din care 22.000 au fost completate la standul de textile și încălțăminte.

Dacă în jurul calităților certe ale încălțăminte de copii expuse s-au consumat multe creioane pe parcursul caietelor de impresii, disputa în jurul celor „două linii” ale pantofilor adulților pare să fi necesitat și mai multe.

„Nu e neapărat nevoie să ne chinuim picioarele în virf ascuțit, numai fiindcă e modern!”, ia în virful peniței... virful pantofilor tip „Guban” B. F., profesor de educație fizică.

Bineînțeles că părerile sînt împărțite. Sînt alții care afirmă că nu se chinuiesc de loc cu asemenea pantofi, ci dimpotrivă. Cert este că întreprinderile producătoare vor satisface preferințele „clasicilor” și „moderniștilor”. Dacă femeile oprite în fața standu-

tare conservele în borcane tip „Omnia”, derivatele de lapte în pahare ceruite, înghețata preambalată și multe altele.

S-au pus în vânzare țesăturile creponate și electroplușate, iar confecțiile pentru adolescenți n-au mai constituit o problemă ca în anii anteriori.

În domeniul radiofoniei, anul 1961 a adus în locuințele noastre numeroase tipuri noi de aparate de radio (anul acesta s-au inițiat și niște chestionare speciale pentru sectorul radio, care, după completare, pot fi expediate prin poștă pe adresa pavilionului. Cele mai substanțiale răspunsuri vor fi distinse cu premii constituite, bineînțeles, din... aparate de radio).

★

O dată trecute cele 60 de minute, legătura cu pavilionul se păstrează totuși mai departe.

Întorcîndu-se între ai lui, la Pașcani, colectivul C. Tarcan a luat în valiză peste 30 de chestionare și prospecte. Le-a arătat vecinilor și prietenilor. S-a bucurat de hotărîrea luată ca și alți colectiviști să vină să vadă pavilionul.

Și într-o seară, în liniștea casei în care parcă și vedea amplasate unele din articolele văzute la București, a comunicat toate aceste lucruri direcției pavilionului de mostre.

Un plic din sutele sosite zilnic... Completînd chestionarul special privitor la aparatele de radio, tubulatorul V. Gheonea, de la Șantierul naval Galați, a adăugat o lungă scrisoare în care dă ample și competente sugestii nu numai radiofoniștilor, ci și producătorilor bicicletei „Carpați”.

Colectivul Teodor Popescu din comuna Ștefănești, regiunea Suceava, a vizitat pavilionul prin... presă. Văzînd într-un număr al „Scînteii” fotografia mașinii „Tîrnava”, cere prin scris adresa «de unde am putea cumpăra această mașină de gătit ce ne este necesară ca mostră pentru membrii G.A.C. „Drumul lui Lenin” și alte G.A.C. din localitatea noastră».

Imaginați-vă drumul de la vechile strîmbe orbîndu-te cu fumul lor acru de coceni, pînă la acest modern atribut gospodăresc. Într-adevăr, „Drumul lui Lenin”!

Vizitarea pavilionului l-a îndemnat pe salariatul Mircea Hoblea de la Administrația centrală a Academiei R.P.R. să trimită pe adresa pavilionului o scrisoare detaliată, propunînd producerea pe viitor a unui reșou electric care prin răsturnare devine spirtieră, articol ce și-ar dovedi utilitatea atît acasă cît și în excursii.

Exemplul lui Mircea Hoblea demonstrează și el că vizitarea pavilionului, departe de a fi simplu prilej de observație pasivă, poate deveni un stimulent viu în frămîntările creatoare ale inovatorilor.

Referendumul prilejuit de cel de-al III-lea Pavilion de mostre a reflectat limpede preferințele publicului consumator.

În curînd vom vedea concretizate în vitrinele magazinelor rezultatele părerilor pe care publicul consumator și le-a exprimat cu prilejul celui de-al III-lea Pavilion de mostre.

Lucian DUMITRESCU
Fotografii de Elena GHERA

„Vreau să-mi spun și eu părerea!”

La biroul special al pavilionului se prelucurează și se centralizează sutele de mii de impresii.

Astfel din cele 60 de minute în care parcurgeau kilometrul de exponate, vizitatorii (în medie, 25-30.000 zilnic) nu rămîneau pasivi spectatori de expoziție nici măcar un singur minut, ci participanți efectivi la eforturile producătorilor de bunuri, în care lupta pentru calitate își spune din plin cuvîntul.

Dar în afară de completarea formularelor, vizitatorii au avut posibilitatea să-și exprime părerea despre noile produse și în paginile condicilor de impresii și sugestii.

Iată un apel și un anunț: „Ceainice, că vine iarna!” (s-o fi auzit pînă la Mediaș?)

În mijlocul multor jucării (ah, jucăriile!) care nu-și justifică prin nimic denumirea de mostre, micile vehicule de la „Ideal”-Mediaș (printre care ultima noutate: „scuterul liliput”) abia își așteaptă „șoferii”.

Muncitorii din Tg. Mureș s-au arătat însă mai darnici decît colectivele celorlalte fabrici de jucării, prezentînd cele trei modele de truse de traforaj („mult mai bune și mai frumoase decît cele de import!”—cum specifică unul din vizitatori.) Pe cînd o varietate cît mai bogată de jocuri „mecano”? „Copiilor le place să creeze! Oferiți-le materialul!”—exclamă o profesoară.

rilor de confecții și textile urmau cu greu invitația de la difuzor „Vă rugăm să înaintați ceva mai repede!”, bărbații mergeau mai grăbiți, tot căutînd și alte costume în afară de cele foarte puține ca număr și foarte puțin „noi” pe care le-au întîlnit. Nici cravatele nu au reținut mai îndelung: la costume puține, cravate puține.

Compensația au dat-o stofele, sector în care producătorii au anticipat parcă viitoarele sugestii. Dovada? O remarcă în colectiv: „Ne-au plăcut foarte mult și abia așteptăm să luăm prima burșă!” (un grup de studenți anul IV, Facultatea tehnico-economică, Institutul politehnic București).

Paralel cu însemnările publicului vizitator, și ghizii, reprezentanți ai întreprinderilor producătoare, și-au transcris în caietele lor personale cele mai interesante observații și, desigur, o dată ajunși „acasă”, paginile acestea vor constitui pentru producători prețioase coordonate pe drumul îmbunătățirii continue.

Pînă atunci însă și însemnările ghizilor, ca și condicile de impresii au luat calea biroului de prelucrare și centralizare.

Rezultatele acestui complex sistem de detectare a preferințelor maselor consumatoare?

Anul acesta, ca efect al statisticilor de la al doilea Pavilion, au apărut în magazinele alimen-

Lomonosov observând trecerea planetei Venus prin fața discului solar, la 26 mai 1761.

UN GENIAL OM DE ȘTIINȚĂ, UN PRECURSOR:

MIHAIL LOMONOSOV

Articol scris pentru „Flacăra” de Alexandr FEODOROV, candidat în științe tehnice

La 26 mai 1761 oamenii de știință își îndreptau lunetele și telescoapele spre planeta Venus; ei așteptau cu nerăbdare un rar fenomen astronomic: trecerea „lucefărului de dimineată” prin fața discului soarelui. Tic-tacul ceasornicelor număra ultimele secunde. Discul planetei Venus se apropia încet de Soare... Și în momentul în care o jumătate de planetă a apărut pe fondul luminos al Soarelui, deasupra celeilalte părți a planetei s-a ivit un chenar subțire de foc, observat de toți cei care urmăreau cu atenție tot ce se petrecea pe cer. Un singur observator a înțeles corect și a explicat în mod științific cauzele fenomenului: savantul rus Mihail Lomonosov. În ziua aceea, acum 200 de ani, el a stabilit existența atmosferei pe Venus. Dar activitatea savantului rus nu s-a impus numai prin această descoperire.

Aproape că nu există domeniu al științei și culturii de pe vremea sa la care Mihail Lomonosov — de la a cărui naștere se împlinesc 250 de ani — să nu fi adus o contribuție apreciabilă. Cunoscutul savant sovietic academicianul S.I. Vavilov scria despre Lomonosov: „A fost naturalist cercetător, filozof, poet, întemeietorul limbii literare ruse, istoric, geograf, militant politic. Prin cunoștințele sale enciclopedice, începând cu poezia, arta plastică și terminând cu marile descoperiri din fizică și chimie, M.V. Lomonosov a demonstrat, ca nimeni altul, unitatea tuturor manifestărilor spiritului uman, ale artei și științei, ale gândirii abstracte și tehnicii concrete”.

Într-un secol în care domina idealismul, Lomonosov privea fenomenele naturii de pe poziții materialiste. El căuta să cunoască legile naturii bazându-se pe realizările științelor naturale și respingând ideea influenței oricăror forțe supranaturale. „Cel mai bun mijloc pentru căutarea adevărului este să ajungi la teorie prin observații, iar prin teorie să corectezi observațiile” — scria el într-una din lucrările sale.

Lomonosov a creat o concepție unitară și logică asupra naturii, pornind de la principiile atomismului, pentru a cărui continuă dezvoltare a depus multe eforturi și energie.

În elaborarea teoriei atomiste, Lomonosov a dezvoltat și bazele teoriei cinetice a materiei, adică a legat materia și mișcarea într-un tot indisolubil.

În anul 1748, la Sanct Petersburg, pe ostrovul Vasilievski a fost construită din inițiativa lui Lomonosov, alături de Academia de științe, o clădire de cărămizi cu un singur cat: era primul centru experimental al științei ruse. Zile întregi, iar uneori și nopți întregi, Lomonosov le petrecea în laborator. Aici savantul a creat zeci de aparate și instrumente științifice originale, a efectuat mii de experiențe fizico-chimice extrem de precise. În celebrul său laborator, Lomonosov puneau bazele chimiei fizice, știința care s-a dezvoltat furtunos în zilele noastre.

Este imposibil să te oprești amănunțit asupra tuturor domeniilor științei și artei în care a activat Lomonosov. El a studiat fenomenele electricității atmosferice și și-a expus considerațiile cu privire la caracterul și originea acestor fenomene, s-a ocupat de meteorologie, a inventat și construit un aparat pentru determinarea vitezei vântului, un barometru original și zeci de alte instrumente.

Lui Lomonosov îi aparține ideea înființării „Serviciului timpului”, adică a unei largi rețele de stațiuni meteorologice. El a construit aparate optice complexe, inclusiv un original telescop cu oglinzi și renumita „lună pentru privit noaptea”, cu ajutorul căreia, pe mare, se puteau distinge mai clar stîncile și navele.

O importanță deosebită o au lucrările lui Lomonosov în domeniul geologiei, metalurgiei și mineritului. El nu numai că a explicat corect multe procese geologice, ci a și propus procedee raționale de prelucrare industrială a mineurilor. Admirabila carte a lui Lomonosov „Bazele elementare

ale metalurgiei sau ale mineritului” a fost o călăuză indispensabilă pentru multe generații de ingineri ruși.

Lomonosov a fost nu numai un om de știință, ci și un talentat poet, dramaturg, artist.

Încântat de frumusețea mozaicurilor italiene, el a luat hotărîrea de a făuri în patria sa asemenea opere de artă. Peste 4.000 de experiențe a efectuat Lomonosov în acest scop, și în cele din urmă a izbutit. El a creat, după schițele sale, zeci de mozaicuri, dintre care multe s-au păstrat pînă în zilele noastre. Contemporanii noștri admiră în mod deosebit mozaicul lui Lomonosov „Bătălia de la Poltava”, care se păstrează la Leningrad și care are 8,30 metri lățime și aproape 8 metri înălțime. Culoarele pure strălucesc și acum atît de viu, încît ai zice că mozaicul a fost realizat de foarte puțină vreme.

Prin lucrările sale în domeniul istoriei, filozofiei, geografiei, Lomonosov a adus o mare contribuție la dezvoltarea științei moderne. Lui, de exemplu, îi aparține ideea valorificării economice a regiunilor din Nordul îndepărtat, precum și ideea creării Căii maritime de nord. Dar pe atunci țelurile acestea depășeau puterile Rusiei. Ele au fost atinse abia în vremea noastră, în anii Puterii Sovietice.

Lomonosov s-a preocupat necontenit de dezvoltarea culturii și instrucțiunii, fiind de altfel și fondatorul primei universități din Rusia.

Lucrările remarcabile ale lui Mihail Vasilievici Lomonosov, marele savant și patriot rus, au luat-o cu mult înaintea timpului. „Vlăstar al semințelor aruncate de Lomonosov” — așa a denumit în mod fericit academicianul S. I. Vavilov știința zilelor noastre.

Elevii și discipolii lui Lomonosov au dezvoltat ideile lui, au îmbogățit știința cu noi descoperiri minunate. „Semințele” aruncate de el acum două veacuri dau și astăzi o recoltă bogată.

Ați știut că...

... atunci cînd pămîntul se cutremură sub ocean, undele propagate în masa lichidă lovesc în

suprafața apei, provocînd pe bordul vaselor șocuri care fac uneori echipajele să creadă că vasul lor s-a lovit de o stîncă? Marile cutremure submarine pot provoca prăbușiri ale fundului oceanic.

... mimoza, floarea atît de cunoscută, oferă și un prețios produs industrial utilizat pentru argătirea pieilor?

... eschișii încrușișează din cînd în cînd cîinii de sănii cu lupii, pentru a spori rezistența fizică a harnicelor animale de atelaj?

... păsările migratoare care călătoresc în timpul nopții se orientează după stele? Un lot de pitulici lăsate în libertate sub un cer „artificial” au zburat după direcția pe care le-o indicau „stelele” a căror poziție era schimbată după voință.

... albinda are niște fălci atît de puternice încît este în stare să-și taie drum cu ele cînd este închisă într-o cutie de carton?

... fenomenele meteorologice de la Polul Sud sînt asemănătoare celor din perioadele glaciare, cînd omul încă nu apăruse pe glob? Termometrul rămîne în timpul iernii sub minus 50°, iar uneori atinge minus 70°. Vara, temperatura medie este de minus 20°.

... unii arbori au proprietatea de a se „vacina” ? Atacul virusului asupra ramurilor unor copaci poate împiedica o nouă infecție pe aceleași ramuri, întocmai cum vaccinul împiedică apariția bolii infecțioase respective.

... există peste 15.000 de specii de orhidee cunoscute, și dintre acestea nici una nu seamănă cu alta? Ele diferă atît prin formă și culoare, cît și prin miros, care poate fi asemănător cu cel de gardenie, violetă, crin sau cu miasmele cârnii intrate în putrefacție.

ficatul rinichiul, inima POT FI „REFĂCUTE“?

In urmă cu vreo două sute de ani, un biolog a întreprins o operație foarte... crudă și ciudată. El a crescut într-un iaz mai mulți tritoni (șopirle acvatice), cărora le-a amputat apoi câte o lăbuță, o bucată de coadă, un maxilar sau un ochi. După câteva luni, animalele operate și-au înlocuit părțile tăiate ale corpului prin altele noi, de aceeași formă și mărime ca cele inițiale.

Savantul, care înregistra totul cu grijă, a calculat câte fragmente din corpul tritonilor au fost îndepărtate în cadrul experiențelor. Cifra exactă era 687. Un adevărat „cimitir“!

PE URMELE TRITONULUI

Ceea ce a observat biologul la tritoni era fenomenul cunoscut astăzi sub numele de *regenerare*. Această capacitate a organismului de a-și reface țesuturile și organele distruse nu este însă la fel de activă la toate ființele vii.

La hidra obișnuită de apă dulce, din orice parte tăiată crește un organism matur; planariul, un vierme plat, își poate reface numai dintr-o zecime de corp un organism întreg, având forma tipică de planariu, cu intestin, sistem nervos, mușchi; la rândul lor, racii își pot reface ușor cirlițele.

Dar viețuitoarele aflate pe treptele superioare ale scării animale? La acestea capacitatea de regenerare este limitată: lupul și vulpea își pot regenera pielea sfîșiată, veveřița își reface extrem de repede părul, organismul uman își reface de asemenea părul, unghiile și își înlocuiește plăgile printr-un țesut cicatricial. Niciodată însă, în locul unor organe vitale pierdute nu se

formează un țesut asemănător cu cel „nobil“ care a fost distrus.

„TALENTUL“... LIMFOCITELOR

Iată de ce oamenii de știință au încercat din cele mai vechi timpuri să găsească metode de regenerare artificială a țesuturilor și organelor distruse.

Încă acum vreo zece ani, biologul sovietic prof. Hruscev a reușit să regenereze pentru prima oară țesuturi umane. El a plasat fragmente

de ficat rezultate din operații într-un mediu nutritiv artificial. Bucățița de ficat sporea în dimensiuni... pînă la un moment dat; apoi creșterea înceta. Dacă se adăuga însă o „soluție“ de globule albe, țesutul continua să crească. Se cunoaște rolul de „vinători de microbi“ al globulelor albe, descoperit de marele savant rus Mecinikov. În ultimul timp însă, s-a constatat că ele posedă și importanta proprietate de stimulare a refacerii țesuturilor distruse.

Unele globule albe — și anume limfocitele — dezințegrindu-se în țesuturi, cedează substanțele chimice pe care le conțin. Una din aceste substanțe, acidul ribonucleic, constituie un fel de „model“, o „matriță“ după care sînt formate albuminele vii. Iar modelarea viitoarelor „cărămizi vii“ ale organului distrus este în funcție de prezența acestui acid.

Experiențele lui Hruscev au găsit astfel o explicație științifică. Biologii văd de aceea în cercetarea limfocitelor una din căile de descifrare a mecanismului de regenerare a țesutului viu.

SE POATE ÎNTINERI UN ȚESUT?

Cercetări recente au arătat că în țesuturile vii există și alte substanțe care stimulează

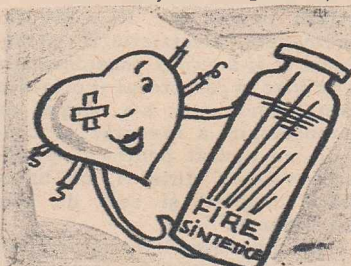
fenomenul regenerării. Acestea sînt prezente în cantitate mai mare la ființele aflate în stare embrionară sau la cele tinere, scăzînd o dată cu vîrsta. La animalele bătrîne se dezvoltă în schimb substanțele inhibitoare.

În laboratorul din Moscova, condus de prof. Lev Liozner au fost regenerate pe această cale o serie de organe vitale ale animalelor superioare. Astfel la șobolani s-au extirpat complet un rinichi și o parte din celălalt rinichi. După un timp, prin tratament cu suc embrionar, rinichiul rămas și-a sporit volumul, preluînd integral funcțiile ambilor rinichi.

La fel, G.D. Tumanșvili și colaboratorii săi au regenerat ficatul unor găini prin injectarea în organul tăiat a extractului de ficat embrionar. Efectul stimulator a fost uimitor, organul recăpătîndu-și forma și dimensiunea naturală.

Inima poate și ea să-și refacă țesuturile.

Experimentînd pe animale, prof. A.N. Studițki a reușit încă acum cîțiva ani să provoace regenerarea artificială a unor mușchi importanți.

În ultimul timp, savantul sovietic a extins experiențele sale și asupra celui mai „valoros“ din corp: mușchiul inimii.

În mîinile biologului sovietic, legenda păsării Fenix, care a reînviat din propria cenușă, a căpătat viață. Fragmente de mușchi cardiac provenite de la embrionii de găină au fost inițial cultivate pe membrana unui alt embrion. Din fiecare „firicel“ a crescut apoi un model redus al mușchiului părinte.

Interesante sînt de asemenea studiile prof. N. Sinițin, de la Institutul de medicină din Gorki. Înlocuind „perete-

le“ inimii unor ciini cu fișii de materiale plastice, pe acest suport s-a format un țesut viu, nou, care ulterior s-a umplut cu fibre musculare. Peretele nou format își putea îndeplini singur toate sarcinile ce-i revineau (rezistență, contracție etc.).

UN ALT CREIER

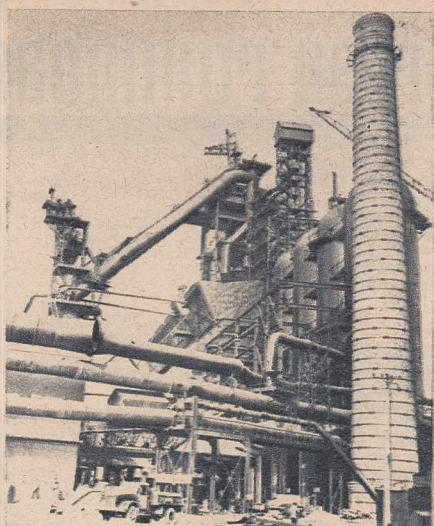
În sfîrșit, creierul a constituit și el obiectul de investigație al cercetătorilor sovietici. Multă vreme țesutul cerebral a fost considerat incapabil de a se mai dezvolta în vreun fel, după maturitate. Celulele fragile ale creierului erau socotite drept un capital moștenit, care se poate eventual cheltui sau uza, dar care nu se mai poate reface nici măcar în proporție de 1/1.000.

Savanții sovietici au demonstrat însă că și acest adevăr este foarte relativ. În laboratorul Institutului de biologie din Moscova, creîndu-se anumite condiții favorabile, au fost determinate să se înmulțească celulele ale scoarței creierului.

Oamenii de știință sovietici descoperă mereu alte substanțe stimulative, alte „rezerve de viață“ care vor putea fi folosite pentru refacerea țesuturilor bolnave sau distruse. Se pare că boli din cele mai grave ale organelor vitale sînt provocate de alterarea mecanismului biostimulator. Iar descoperirea acestuia din urmă va duce fără îndoială la elucidarea multor capitole spinoase ale medicinei și chirurgiei.

Dr. E. ROȘIANU

Un furnal nou intrat în funcțiune la uzina metalurgică „V. I. Lenin” din Krivoi Rog.

BAZELE METALURGICE ÎN U.R.S.S.

În Programul P.C.U.S. se stabilește că în următorii 20 de ani se va termina construirea celei de-a 3-a baze metalurgice a Uniunii Sovietice în Siberia. Despre acest lucru s-a scris și în revista „Flacăra”. Aș dori să-mi răspundeți ce sînt aceste baze.

Alexandra CIULARU

electrician, Termocentrala Grozdești

Răspundem tovarășului Ciularu:
În U.R.S.S., producția de metale feroase este concentrată în anumite regiuni ale țării, înzestrate în mod complex cu materii prime necesare și pe teritoriul cărora s-au construit uzine și combinate metalurgice moderne, cu un ciclu complet de producție (fontă, oțel, laminate). Aceste regiuni poartă și denumirea de baze sau centre carbonifero-metalurgice ale U.R.S.S.

Prima bază de acest fel este situată în principal în Ucraina, fiind denumită centrul carbonifer metalurgic din sudul U.R.S.S. Producția de oțel a acestui centru a crescut de la 2,4 milioane tone în 1913 la 24 milioane tone în 1959, ceea ce înseamnă că numai această bază metalurgică a Uniunii Sovietice a dat o producție de oțel mult superioară celei obținute în același an (1959) de Anglia (20,5 milioane).

În anii primului plan cincinal, P.C.U.S. a pus în fața poporului sovietic sarcina ca, pe baza folosirii bogatelor resurse de mineruri din Ural și a celor de cărbuni cocsificabili din bazinul Kuznețk, să creeze în răsăritul țării cel de-al doilea centru carbonifero-metalurgic, ca o condiție vitală a înfăptuirii în ritm rapid a industrializării socialiste.

Încă în anii premergătorii celui de-al doilea război mondial s-au construit puternicele combinate metalurgice de la Magnitogorsk, Kuznețk, Nijni-Taghil, care, împreună cu uzinele metalurgice construite în anii războiului, au jucat un rol deosebit în asigurarea potențialului industrial-militar necesar obținerii victoriei în Marele Război pentru Apărarea Patriei.

Pentru a caracteriza capacitatea celui de-al doilea centru metalurgic al U.R.S.S. este suficient a se arăta că numai producția de oțel a Uraltului a crescut de la 0,9 milioane tone în 1913 pînă la 19 milioane tone în 1958, fiind aproape egală cu întreaga producție de oțel obținută în același an de Franța și Belgia luate împreună.

Congresul al XX-lea al P.C.U.S. a adoptat hotărîrea de a crea în Siberia apuseană o nouă și puternică — cea de-a treia — bază metalurgică a U.R.S.S., cu o producție de fontă de 15-20 milioane tone anual. Lucrările de construcție a acestei baze se desfășoară cu succes.

Programul P.C.U.S. adoptat la Congresul al XXII-lea al Partidului trasează sarcina ca în următorii 20 de ani siderurgia sovietică să ajungă la un nivel care să permită o producție de oțel de 250 milioane tone anual. În acest scop Programul prevede ca în perioada respectivă să fie terminată construcția în Siberia a celei de-a treia baze metalurgice și să se creeze încă două noi baze metalurgice puternice în partea centrală europeană a U.R.S.S., prin valorificarea minereurilor de fier din Anomalia magnetică de la Kursk, și în Kazahstan.

DOI PETROLIȘTI despre „PETRA OLEUM”

Cele patru articole documentare legate de istoria petrolului, publicate sub titlul „Petra Oleum” în „Flacăra”, au fost primite cu interes de către cititorii revistei. În special de cei din industria petrolieră. Am primit la redacție mai multe scrisori care se referă la acest documentar. Publicăm două din ele.

„...Ca specialist în materie de petrol — ne scrie tovarășul inginer Constantin IVANOVICI de la rafinăria Ploiești — consider că ați publicat o serie de materiale interesante legate de istoria petrolului. Articolele respective au o documentație din cele mai bune. Ele pot fi de mare folos pentru cei care n-au cunoscut toate fețele exploatarea capitaliste și ale jafului desfășurat în trecut și în noi de către magnații trusturilor pe-

tritiere. În anumite capitole din aceste materiale documentare am recunoscut multe din lucrurile ce le aflasem de la tovarășii mai vîrstnici care au trăit sub regimul capitalist în rafinăria în care lucrez eu azi — adică cele ce se întîmplau aici sub exploatarea patronilor societății „Astra Română”.

De aceea vă scriu aceste rînduri cu satisfacția că am putut găsi în paginile revistei dv. un material interesant și folositor”.

O altă scrisoare ne-a fost trimisă de tehnicianul George GEANGU de la Trustul de extracție-Ploiești.

„Sînt cititor al revistei dv. Vă scriu în urma faptului că am citit articolele în legătură cu problema petrolului, pe care le consider deosebit de interesante. În primul rînd ele dezvăluie fața adevărată a luptei pentru petrol în lumea capitalistă, bătălie cu urmări nefaste pentru oamenii muncii, dar aducătoare de mari profitori magnaților petrolului. Întrucît lucrez de aproape 20 de ani în industria petrolieră, cunosc unele din faptele relatate în revista dv., dar am găsit în documentarul „Petra Oleum” și multe altele care m-au interesat în mod deosebit. Ca urmare, m-am gîndit să vă scriu și să rog ca și în viitor să mai publicați astfel de materiale”.

Fragment din „autorizație” de intrare în portalul Callatis.

„TRIMITEȚI UN ZIARIST LA MANGALIA!”

Arhitectul Valentin Nădejde, de la Direcția monumentelor istorice, care conduce la Mangalia lucrările de restaurare a vechii moschei „Esma-Han”, ne-a trimis o scrisoare prin care ne informează că o dată cu restaurarea au fost făcute și câteva interesante descoperiri. Dacă este posibil — ne scrie el — trimiteți un ziarist la Mangalia și îi voi pune la dispoziție materialul documentar”.

Am răspuns scrisorii, trimițînd un reporter la Mangalia. Am aflat astfel că e vorba de restaurarea uneia din cele mai vechi moschei de pe teritoriul țării noastre; că această moschee, azi monument istoric, a fost ridicată aproximativ între anii 1421-1441. Ea a fost construită cu piatră din zidurile străvechii cetăți Callatis, cu coloanete unor temple antice grecești și pavată cu dale de proveniență romană. Printre pietre arhitectul a găsit o „autorizație” de intrare în portalul Callatis dată de senatul orașului unui cetățean care a trăit în urmă cu vreo 2000 sau 2500 de ani. Autorizația este scrisă pe o bucată de marmură. De asemenea, primii constructori ai moscheii au pus în ziduri numeroase vase goale din lut ars, ceea ce se pare că ajută la îmbunătățirea rezonanței acustice. S-a mai stabilit că sarcofagul roman care se află și acum lângă moschee fusese transformat în cisternă de apă de constructorii moscheii.

Lucrările de restaurare vor fi în curînd terminate, așa încît ea va fi pusă la dispoziția vizitatorilor.

ALCOOL ȘI VITEZĂ!

Pe străzile Capitalei circula din zori și pînă seara un număr tot mai mare de motociclete. Dar observ cu îngrijorare că unii motocicliști gonesc cu viteză mare sau sînt neatentei.

Știu de asemenea că se produc accidente. Aș vrea să aflu ce măsuri ar trebui luate pentru evitarea acestora.

Teohare VORNICU
lăcătuș la uzinele „Vasile Roaită” din București

La întrebarea pusă de tovarășul Vornicu răspunde Serviciul auto și circulație din Direcția Generală a Militiei:

„Din analiza cauzelor care generează producerea accidentelor de către motocicliști, se desprind trei factori și anume: conducerea motocicletei în stare de ebrietate; conducerea motocicletei cu viteză excesivă și angajarea în depășiri neregulate.”

Conducerea motocicletei în stare de ebrietate duce la pierderea echilibrului. Motociclistul devine dintr-o dată „curajos”, demonstrează altora ce „poate” motocicleta sa mîrînd viteza și, în a-

Motocicleta nu se conduce cu capul întors!

celăși timp, vrea să-și demonstreze „măiestria” față de persoana de pe șaua din spate; întreține discuții cu persoana din spate și pentru a fi auzit întoarce capul, ține ghidonul numai cu o mînă; se angajează în depășiri neregulate; intră cu viteză nepermisă în curbe sau intersecții etc. Într-un cuvînt este vorba de nerespectarea regulilor de circulație.

Pentru evitarea accidentelor este necesară nu numai munca educativă dusă de organele de miliție cu cei care nu țin seama de regulile de circulație, ci și colaborarea cetățenilor. Trebuie să lămurim pe motocicliști unde duce neatenția sau beția vitezei”.

ATENTAT LA ESTETICĂ ȘI LA IGIENĂ

Deunăzi, am intrat cu familia în cofetăria „Carmen” de pe strada Brezoianu. Spre surprinderea mea, pe lîngă varietatea de dulciuri, ne-au întîmpinat aci grămizi de lăzi pline cu sticle, lăsate vraințe... Lăzile dădeau cofetăriei un aspect mai curînd de rampă de descărcare decît de local unde omul așteaptă să se destîndă, să găsească o atmosferă plăcută.

Cazul nu este unic. Și în alte cofetării și restaurante am văzut asemenea stive de lăzi și de sticle goale, la doi pași de mesele de consumație. N-ar fi oare cazul ca responsabilii localurilor să fie obligați să pună capăt acestei stări de lucruri?

Aurel POPOVICI
funcționar — București

Un aspect de la cofetăria „Carmen”.

CITITORII NE SCRIU. NOI RĂSPUNDEM PE SCURT

GH. ARUȘTEIU — Arad. Ne-a sosit la redacție scrisoarea dv. cuprinzând patru întrebări. În acest număr primiți răspunsul la una din ele: cel mai lung tunel din lume este Huntington-Lake care se află în California și măsoară 21,780 km. Al doilea ca lungime este tunelul Simplon, situat între Berna (Elveția) și Milano (Italia), măsurând 19,780 km. La celelalte întrebări vă vom răspunde în numerele viitoare.

PAZSITKA IOAN și KINAL LADISLAU — Timișoara. Ne scrieți că v-au interesat mult fotografiile și textul referitoare la „Cea mai mică mașină din București”, material apărut în numărul 41 al revistei noastre. Ne bucurăm că vă putem ajuta — după cum ne spuneți — la construirea unui microautomobil. Scrisoarea adresată de dv. prin noi constructorului mașinii am predat-o și ur-

mează ca acesta să vă împărtășească personal din experiența sa.

NICOLAE LAZAROV — Copșa Mică. Pentru a vă abona la ziarul „Pravda” vă puteți adresa oficiului poștal din comuna dv. În ce privește publicațiile sovietice în limba română, vă recomandăm revistele „Uniunea Sovietică” și „Timpuri noi”.

PETRE GRĂDINARU, Grupul școlar „Independența” — Sibiu. La cele două întrebări puse de dv. vă răspundem următoarele: modelele de rochii de toamnă aparute în nr. 41 al revistei noastre sînt prezentate de trei persoane diferite și nu de una și aceeași, așa cum ați crezut dv. Există într-adevăr o oarecare asemănare între ele. De asemenea, vă informăm că modele de îmbrăcăminte de iarnă pentru bărbați s-au publicat și se vor mai publica în „Flacăra”.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Doresc să fac schimb de cărți poștale ilustrate următorii: Gheți Viorica, comuna Receaș, str. T. Vladimirescu nr. 1204, reg. Banat; Cocos Silviu, muncitor, Cîmpulung Muscel, str. Dezrobirii nr. 85; Popescu Ramona, elevă, Colonia Valea Caselor nr. 28, raionul Găești, reg. Argeș; Nica Ileana, elevă, Craiova str. Maiakovski nr. 59 A.; Tudose Eugen, elev, comuna Glășiști, raionul Gura-Humorului, reg. Suceava; Vasilescu Florica, elevă, comuna Săpaia de Jos, raionul Costești, reg. Argeș; Constantinescu Julieta, elevă, Pitești, str. Smîrdan nr. 17; Barbu Ștefan, elev, Tulcea, str. Sofia Nădejde nr. 7; Rotaru Iosif, radiofonist, comuna Ștefan cel Mare, str. Valea Seacă nr. 34, raionul Tg. Ocna; Mihăilă Gheorghe, mecanic, Brașov, str. Dr. Petru Groza nr. 5; Voicu Nella și Ionica Anca, elev, Curtea de Argeș, bd. Republicii Populare Române nr. 15.

Pe adresa „Flăcării” sosesc zilnic zeci de scrisori din toată țara. Ne scriu cititori vechi și noi, ne scriu prieteni. În paginile revistei apar, număr de număr, multe materiale la sugestia cititorilor.

Rubrica de față vine să contribuie și ea la această strînsă colaborare dintre „Flacăra” și cititorii ei.

Cititorii ne scriu, noi răspundem! Scrieți-ne deci despre tot ce e nou și interesant în localitatea dv., în uzina sau întreprinderea în care lucrați. Spuneți-vă părerea despre cele apărute în revistă. De asemenea, întrebați-ne despre tot ceea ce vă interesează. Vă vom răspunde fie prin scrisori, fie prin rubrica de față. Fiecare cititor poate deveni un colaborator al revistei, un corespondent.

Așadar, scrieți-ne și trimiteți-ne fotografii interesante din toată domeniile de activitate. Scrisorile adresate redacției trebuie să cuprindă numele complet, adresa exactă și locul de muncă al expeditorului.

Garibaldi și presa românească

Anul acesta s-au împlinit o sută de ani de la marile mișcări populare care au dus la independența și unitatea Italiei. Evenimentul a fost sărbătorit în țara noastră printr-o seamă de manifestări culturale care au evocat lupta comună a celor două popoare pentru unitate și independență națională în veacul trecut. Cu acest prilej publicăm un articol, care relevă marea interes manifestat de publicațiile românești ale vremii pentru mișcarea de eliberare și unitate națională a poporului italian.

Lupta dusă de poporul italian în a doua jumătate a veacului trecut, pentru unitate și eliberarea națională de sub jugul austriac, cunoscută sub numele de Risorgimento, a fost urmărită — la vremea respectivă — cu un deosebit interes în țările române. Risorgimentul, pe de o parte, și lupta pentru Unirea Principatelor — prima etapă a unificării poporului român — pe de altă parte, au fost procese istorice desfășurate în bună măsură paralel și în care similitudinile de țeluri au dus la firești acțiuni de sprijin reciproc. De aceea, presa românească a înregistrat cu bogăție de amănunte etapele succesive ale procesului de unificare a Peninsulei Italice.

Deosebit de interesantă apare în aceste materiale de presă, încă din timpul războiului sardo-franco-austriac din vara anului 1859 — urmărit cu pasiune de foile românești — figura luptătorului revoluționar Giuseppe Garibaldi, erou eliberator al Italiei.

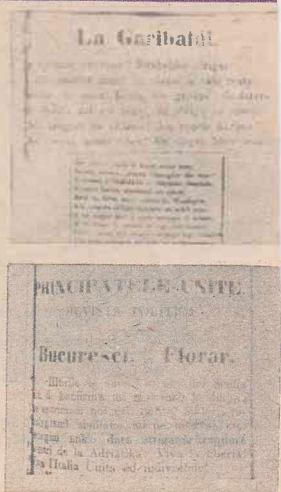
„Garibaldi — scria „Românul” — a trecut Tesinul și a intrat în Lombardia el cel dintîi”. Cîteva zile mai tîrziu, în aceeași foaie, se spunea că „izbînzile lui Garibaldi au covârșit speranțele ce aveau toți admiratorii acestui bărbat” și eroul era calificat drept „viteazul șef al voluntizilor sau mai drept stindardul libertății și al independenței Italiei”. La București și la Iași, presa românească publica biografia lui Garibaldi, dînd amănunte asupra acțiunilor militare executate de voluntarii de sub comanda sa.

Un an mai tîrziu, desfășurarea campaniei de eliberare a sudului Italiei, întreprinsă de cei „o mie” de voluntari ai lui Giuseppe Garibaldi, sprijiniți de masele populare asuprite din sudul

peninsulei, a avut un răsunet deosebit în publicistica românească. Acțiunea extraordinară a „veteranului revoluției” — cum l-a numit Marx pe Garibaldi — împotriva zecilor de mii de soldați ai Bourbonilor, a fost urmărită pas cu pas, cu deplină încredere în izbînda finală a garibaldienilor, căci, cum scria o foaie bucureșteană a vremii, „pentru cei care luptă sub un asemenea stindard, a lupta și-a birui face una”. Garibaldi era numit de „Naționalul”: „ilustru bărbat al Italiei”; de „Dimbovița”: „vechiul erou al libertății”; de „Steaua Dunării”: „marele partizan” și de „Românul”: „generariul independenței”. Ciocniri dintre „voinea și patriotismul unei națiuni mari de 25 milioane” și „guvernul dreptului divin” i-au fost consacrate coloane întregi în presă și descori informația era întreruptă pentru a face loc comentariului entuziast.

Sensul popular al luptei de eliberare garibaldiene a fost înțeles de presa înaintată din Principate. „Românul” arăta că Giuseppe Garibaldi „dă libertatea celor apăsați, dreptatea celor nedreptățiți, pine celor flămînzi, îmbrăcăminte celor neavuți și despuiați de guvernul dreptului divin și tutulor bunăoară, bucurie și amicia sa... eacă ce face Garibaldi și toată lumea este și va fi cu el”. Pe Garibaldi l-a înțeles și C.D. Aricescu, ziarist înaintat, care i-a dedicat versuri stingace, dar pline de semnificație:

„Dar cine e acela al cărui
sonor nume
Insuflă spaimă, groază,
despoților din lume?
E bravul Garibaldi, oștinarul
democrat,
E spata Italiei, stindardul
ei sacrat...”

Mărturiile ale interesului manifestat de presa vremii pentru eroul revoluționar Garibaldi

În cluda patriotismului său fierbinte și a devotamentului nesfîrșit pentru cauza eliberării naționale a Italiei, Garibaldi n-a fost în stare să conducă lupta poporului său pînă la crearea unei republici, astfel că burghezia și nobilimea italiană, exploatarea succesele militare ale lui Garibaldi, au unificat ele țara (1861) dar în jurul reacționarei case regale de Savoia.

În același an, Principatele Române își realizau unificarea pe plan politic și administrativ.

Oglîndirea luptei lui Garibaldi pentru eliberarea și unitatea Italiei în presa românească de acum un veac constituie o vie dovadă a simțămintelor pe care le avea poporul român față de poporul italian și reprezintă totodată o pagină luminoasă a legăturilor de prietenie multilaterale care leagă cele două popoare.

Dan BERINDEI

Sergiu Fărcășan: „MICUL TELEVIZOR”

Recenta culegere de schițe ale lui Sergiu Fărcășan, purtînd titlul „Micul televizor”, se recomandă ca o carte tonică. Deși paginile ei sînt populate intensiv de purtătorii unor viruși nocivi, cititorul o parcurge nu numai fără teamă de molipsire, dar și cu conștiința că „Micul televizor” conține și o bună terapie împotriva unor maladii generate de acel care încă mai staționează prin bălțile pline de mîisme ale vechiului. Iar concluzia cărții — transmisă clar și didactic — precum că respectivele bălți, tot mai izolate, sînt în curs de secare, e încă un îndemn la grăbirea procesului de dispariție a lor. Și aceasta pentru că, datorită atitudinii autorului față de manifestările denunțate, „Micul televizor”, care aduce pe ecranul său practici și figuri sortite unei iremediabile perimării, constituie — în ultimă instanță — o pledoarie convingătoare pentru promovarea noului din realitatea noastră socială. Stigmatizînd rămășițele unei mentalități retrograde, rizibile și dezgustătoare, risul demascator ce se degajă din schițele lui Sergiu Fărcășan contribuie la defrișarea drumurilor de tot ce e vetust, spre a se lăsa astfel cale liberă suflului proaspăt al vieții noastre noi.

Observarea realistă a vieții se află în cadrul „Micului televizor” în bună vecinătate cu virtuțile unei fantezii care plasticizează și îmbogățește semnificativ relatarea faptului. Originalitatea folosirii mijloacelor de expresie

sie nu e de loc întîmplătoare. Astfel, Sergiu Fărcășan se dovedește un acuzator plin de vervă și de acutietoate asociații imaginative în combaterea birocratismului, carierismului, oportunistului, risipel avutului obștesc, primirii de sperturi, atitudinii de gură-cască și a altor asemenea apucături de rezonanță anacronică în realitatea noastră socialistă. Mărturie stau schițele: „Omul care dă din cap”, „Omul care dă din gură”, „Omul care dă din umeri”, „Omul care mișcă din urechi”, „Direcțiunea mișcării hirtilor”, „Flul adoptiv”.

Proiectînd pe un fundal fantastic narațiunea întîmplărilor, hiperbolizîndu-le caricatural, ca de pildă în „Omul care mișcă din urechi”, Sergiu Fărcășan mărește claritatea și forța de sugestie artistică a mesajului pe care-l transmite satira sa. De aceea, cu atât mai mult, ne dau un sentiment de insatisfacție artistică unele, e drept puține, pagini ale cărții în care notațiile satirice, consemnate netransfigurată, nu corespund caracterului peren al beletristicii. Așa se întîmplă cu unele fragmente din „Buongiorno, Căciula!”, „Omul care dă din banii statului”, „Omul care dă din picior”.

Parafrazînd o afirmație din spiritul lui „Mod de întrebuintare”, asigurăm cititorii că în fața „Micului televizor” al lui Sergiu Fărcășan nu vor fi tentați de fel să întreprindă suculețele lui emisiuni.

Traian STOICA

CUPA TRECE MUNTII

Când la 12 octombrie o echipă din cea de-a treia serie a categoriei B la fotbal a eliminat din „Cupa R.P.R.” formația studențească Știința-Tișișoara din categoria A, zeci de mii de buletine Pronosport au răsunat la trîere. Numai în orașul Turda barometrul pronosportist a indicat optimism: toți participanții la concursul Pronosport au mîizat pe echipa locală Arieșul!

„A fost un accident...” — au comentat cunoscătorii. „Să-i vedem în etapa următoare...” — zîmbeau scepticii.

Dar în seara zilei de 22 octombrie, cînd posturile de radio au anunțat că Arieșul-Turda a învins la scor tehnica echipă de categoria A, UTA, vestea s-a transformat în senzație. Astfel, în pofida scepticismului multora, modesta echipă a sticlarilor din Turda a ajuns să înfrunte în finala Cupei R.P.R. cunoscuta echipă bucureșteană Rapid.

SPERANȚA

Din clipa aceea orașului ardelean a cunoscut o efervescență rar întâlnită. Speranța într-o victorie împotriva unui adversar atât de faimos ca echipa bucureșteană a fost deseori umbrită de îndoială. „Dacă-l-am putea păzi pe Ozon!...” „...Dacă plouă, stînten surclasăși de tehnica...” „Dacă băteții se emoționează?” După atîtea supoziții barometrul suporterilor din Turda coboara lent spre îngrijorare.

Cei mai înfocați suporterii i-au urmărit pe jucători la antrenamente, îngîndurați. La 30 octombrie cineva a telefonat din Carei că, în întîlnirea din cadrul categoriei B, Arieșul a pierdut meciul cu 2-0 și vestea s-a răspîndit ca fulgerul prin centrul orașului aglomerat de lume. A început o săptămîină plină de neliniște. La 6 noiembrie sosește la Turda Filoti, antrenorul secund al Rapidului. El urmărește întîlnirea Arieșului cu Vagonul-Arad și nu-și poate reține un zîmbet: Arieșul joacă slab...

Dar în amintirea înflăcărilor suporterii mai stăruite frumoasele partide cîștigate în întîlnirile din Cupă. „Avem două extreme rapide...” „Băluțiu este foarte periculos la jocul cu capul...” „Cînd terenul e uscat, echipa merge todeauna bine...” Speranța într-o victorie începea să se întîrpe din nou.

Firavul val de optimism l-a resimțit cel dintîi O.N.T.-ul: cîțiva suporterii au solicitat o excursie. Apoi dorința de a vedea și susține echipa în confruntarea din Capitală a cuprins uzinele și întregul oraș. Căile ferate au inclus două trenuri peste programul obișnuit și au căutat cel mai scurt traseu pentru ca vașnicii suporterii să nu facă o călătorie prea lungă, iar regionalele C.F.R. București, Cluj, Timișoara și Craiova au fost solicitate cu vagoane de călători.

PRELUDIUL

Exact cu o săptămîină în urmă, 1.600 de călători părăseau Turda îndreptîndu-se spre București. În vagoane, lume pestriță: copii și bătrîni alături de tineri — dar cu toții copleșiți de emoție.

Abia ne-am așezat bagajele cînd ne-au atras la fereastră voci tumultuoase. Ce s-o fi întîmplat? Trenul trecea încet prin periferiile Turdei. Sute de oameni adu-

nați la colțuri de stradă încurajau frenetic echipa. Cei rămași acasă erau optimiști...

Călătoream de cîteva ore și în tren nu dormea nimeni. Într-un compartiment, un băiat de vreo 14 ani își lipise nasul de fereastră și privea în noaptea. „Nu vrea să se culce de loc — ni se plînge tatăl băiatului. Merg la București, la meci, numai pentru dînsul. Asta ca o răsplată pentru că învață bine...”

Înainte de Sighișoara cîteva picături de ploaie se proiectează pe geam. Cineva deschide fereastra. Într-adevăr, plouă! Și, ca și cum s-ar fi întîmplat cea mai mare nenorocire din lume, toți se întristează: „Ce-o să facă băteții pe timpul asta?”

Cînd cei 1.600 de călători au ajuns dimineața la București, cerul era noros. „Batem, nu batem, tot e un merit al echipei că a ajuns în finală”.

CEL MAI TRIST MINUT

Masați în tribuna I de pe Stadionul Republicii, înfocații suporterii ai Arieșului își jucau ultima carte a entuziasmului. Meciul începuse și echipa nu-și găsea cadența. Dar el nu conținea să încurajeze cu frenezie fiecare acțiune cît de mică a jucătorilor lor. Atacurile rapidiștilor sufocau apărarea turdenilor și golul plutea în aer. Inevitabilul a apărut în minutul 24: Ozon pasează lui Balint, acesta lui Georgescu, șut: gol! Un minut trist. Se părea că soarta partidei e hotărîtă.

În pauză, în cabina jucătorilor, antrenorul Arieșului, Wetzer, îl întreabă pe portar: „Cum de-ai scăpat mingea? N-am văzut un om așa de trist ca portarul Suciu. Aproape că plîngea. Dar spre surprinderea noastră, bătrînul Wetzer nu i-a reproșat nimic: „Ei, lasă. Meciul nu e pierdut...”

Ne aducem aminte de alt episod. Echipa pleca spre București, și la Cîmpia Turzii stăteau de vorbă cu conducătorii clubului. Lîngă noi, un singur jucător: portarul Suciu. Printre întrebările de rigoare adresate conducătorilor era și aceasta: „Ce părere aveți: puteți cîștiga întîlnirea?” Ni s-a răspuns foarte ferm: „Nu ne îndoim!” La sfîrșitul convorbirii, totuși, secretarul tehnic al clubului, spre surprinderea noastră, a ținut să facă o rectificare: „Teul nostru, ca să fim sinceri, e să facem un joc frumos. Atît”. „Dar adineauri erați foarte ferm...” — am observat noi. „Era și portarul de față. Cum ar lupta jucătorii dacă ar ști că noi ne îndoim de victoria lor?!” — N-am greși dacă am căuta izvoarele victoriei și în cultivarea și susținerea moralului ridicat al jucătorilor de la Arieșul.

Cine sînt jucătorii care, luptînd, au reușit să cîștige frumosul trofeu? Cel mai mulți dintre ei lucrează direct în producție ca lăcătuși, electricieni, matrișeri la fabrica de sticlărie. Numai Onacă este profesor de fizico-matematică la școala ce funcționează pe lîngă uzină, iar Baluțiu Eugen, juriconsult al întreprinderii.

★

...Lumea părăsise de mult stadionul, dar la ieșirea din vestiarele jucătorilor cîteva sute dintre suporterii echipei așteptau nerăbdători să-i îmbrățișeze pe invingători.

Animatie neobișnuită sîmbătă seara în gara Turda: suporterii pleacă la București.

Trei interviuri la locul de producție: 1) Ghinea Miroca, frizer: „Toți sînt «cientiști» mei, avem o echipă bună, vor învinge fără doar și poate”. 2) Ion Lupu, actor: „Sînt sceptic pentru că...” 3) Laboranta M. Ursu, soția căpitanului echipei: „Îmi cunosc bine soțul, vom cîștiga!”

Aspecte din trenul cu suporterii: 4) Galeria face repetiție în tren: „Hai Arieșul, hai Arieșul!” 5) Un prînz „frugal”. 6) Călătorii au improvizat un mic program muzical. 7) „M-ați trezit degeaba din somn: tot bate Arieșul!”

De la 5-0 la 1-2

„Pronosticul meu este 5-0” — ne-a spus, cu siguranță în glas, Mirocea Teodorescu, șeful galeriei rapidiste.

„Oricât o fi balonul de rotund, să fim totuși realişti... Arleşul e totuși o echipă modestă” — ne-a declarat Ștefan Filoti, unul dintre antrenorii echipei Rapid.

„Ce atâtea discuții, parc-am juca cu Arsenal-Londra. Jucăm doar cu Arleşul, îl batem și gata” — spunea Titus Ozon, centrul înaintaș al feroviarilor, cu puțin timp înainte de începerea meciului.

Batem, batem, batem...

Același refren ne-a întâmpinat peste tot în mijlocul susținătorilor rapidişti. Și „Baronul” (Alexandru Andreescu), și „Bombonei” (Alexandru Pirvulescu), și „Nea Jean 2” (Ion Dobrescu)... ad-interim cu problemele galeriei, recomandat ca un veritabil concurent al „famosului Nea Jean” de la Dinamo, erau joviali și fericiți, de-abia așteptând să scandeze:

„Luptă, luptă C.F.R.
Să iei Cupa R.P.R.”

Da, optimismul e bun, e sănătos, atfă timp ești nu cedează teren autoîncrederii exagerate, îngîmfării. Și tocmai pe această pantă au alunecat fotbalistii feroviarilor. S-a adăugat mai apoi, pe măsură ce minutele și secunde se scurgeau, un joc nervos, crispat, fără orizont.

Galeria rapidistă și-a dat ea de obicei aportul ei înflăcărat, atfă timp ești scorul a fost alb sau cînd echipa a condus cu 1-0; însă o dată cu eșecul din repriza a doua — al cărui preluđu se făcuse simțit încă de la finele primei reprize — s-a auzit tot mai puternic pe stadion glasul suporterilor turdeni, cărora li s-au raliat majoritatea bucureștenilor.

Să sperăm însă că înfrîngerea echipei Rapid a constituit nu numai un accident, ci și o lecție. Nu trebuie căutate justificări ca: arbitrul, barele, terenul alunecos, crampoanele, capetele de la șireturi etc. În primul rînd jucătorii sînt datori să pună mai mult suflet, să lupte din răpuleri pentru culorile clubului lor și chiar cînd pierd să se simtă cu conștiința împăcată că au dat tot ce s-a putut. Pînă atunci, susținătorii rapidişti, ca sudorul Gheorghe N. Gheorghe (care și-a însoțit echipa în deplasare chiar și la Arad), dispecerul Anton Rădoi, șoferul Ion Gheorghiu etc. — și împreună cu ei, toți spectatorii bucureșteni așteaptă revenirea la normal a echipei lor favorite.

Dar pînă una alta să nu uităm: mîine sîntem iar pe stadion. Jucăm acum cu Știința-Cluj. Deci, nea Jean, drege-ți glasul!

In tribuna rapidistă: 1-0! (stînga)... și 1-2! (dreapta).

Portarul Suciu, care a făcut o partidă excelentă, plonjează pentru a bloca balonul.

Femeile nu iubesc fotbalul? Cine are curajul să afirme așa ceva? (aspect din galeria turdeană).

Ce face astăzi Rapidul?! — se întreabă dezamăgit actorul Colea Răutu (mijloc), vechi susținător al echipei feroviarilor.

Am învins!

Știți ce reprezintă cele trei imagini de mai sus? Emoțiile antrenorului Wetzer și ale jucătorilor rezervă în timpul executării loviturii de la 11 metri: mingea a fost pregătită pentru șut (sus), Băluțiu trage (mijloc), goalul... (jos).

Instantaneu de pe terenul de joc imediat după egalare.

Mult rivnita cupă va poposi un an la Turda.

Antrenorul Wetzer e purtat pe brațe de către jucători.

Cupa a sosit la Turda. Aplaudați frenetic de tovarășii lor de muncă, încă sub impresia dramaticului meci, jucătorii de la Argeșul au fost primiți „în triumf” la fabrica de sticlărie din Turda.

Fotoreportaj de :
Cornel BOZBICI și
Adrian MITU (texte),
Dan BÎRLĂDEANU,
S. STEINER și Tralan
PROSAN (fotografii)

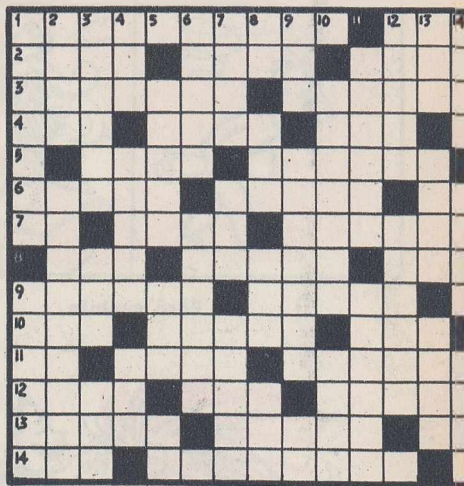
Scurt metraj. Interpret: Filoti, antrenorul secund al echipei Rapid: 1) 1-0; 2) 1-1; 3) 1-2.

TOAMNA

ORIZONTAL: 1) A soris: „S-a ivit pe culme Toamna, / Zi-na melopeelor, / Spaime florilor și Doamna / Cucurbitaceelor...” („Rapsodii de toamnă”) — Pom cu varietăți de fructe toamnatice. 2) Autorul versurilor „Mă simt alcea ca în sat la noi. / Am prieteni, cunoscuți, și casă, / Și din mesteceni toamna rupe foi / Intocmai ca din nucul de acasă” („Toamna la Iasnala Poliana”) — „Doamnă” și „toamnă” — „Rudele” care sosesc înaintea toamnei! 3) Renumit peisagist realist rus, autorul pinzelor „Toamna de aur”, „Zi de toamnă”, „Toamna” etc. — ...și un poet rus, autor al versurilor „Colo prin măcănișul dintre ripi și ulmul ciung, / Toamna, iapă roaibă, paște scărpinindu-și coama, lung” („Toamna”). 4) Bișrița (abr. P.T.T.R.) — Autorul tablourilor „După culesul viei”, „Struguri de Dealul Mare”, „Pepene roșu” etc. — A fost odată... 5) Portar la C.C.A. — Iși scutură toamna frunza-ngălbenită (pl.). 6) Trecere în grabă pe undeva — Nostalgia pe care ti-o provoacă plumbul zilelor de toamnă — Notă muzicală. 7) Subsemnatul — Asirian — Țărânuț, lobag din trecut obligat să facă clacă pe pământul moșterului. 8) Cută — Și-au deschis larg porțile o dată cu venirea toamnei — Măsuri vechi de capacitate (arh.). 9) Porție — Poetă contemporană, autoarea versurilor „Octombrie-al Revoluției...” / De-ar trece mii de nouri, / Cu fulgerele-n creștet, / Mii de furtuni de-ar rupe / Și-ar răsuși pământul, / Tot nu greșesc poezii: / Octombrie ni-e floarea, / Și primăvara vieții („Octombrie”). 10) Diminutiv feminin — Aproape de inimă — Fortăreață lângă Batna (India). 11) Leșin! — Belșug — Invelis protector. 12) Recipient pentru grâne etc. — Și cei mai zgometoși sint copiii-n... la școală! / Ca la colaci în clase cu riset dau năvală. / Din tabere de vară întorși pionieri, / Spun cum a fost, la dîșni, frumos ca nicăieri” („Început de toamnă” de Mihai Beniuc) — Pestrîț. 13) Răsună de chiote și veselie în timpul culesului — Încălțăminte de toamnă (sing.) — Calciu. 14) Gospodărie agricolă colectivă, care răsplătește rodul zilelor-muncă prin sacii plini distribuiți toamna (abr.) — Autorul versurilor: „Se aurește toamna în arșari. / În brutării miroase-a pline nouă / Și serile ne-tind buchete mari, / Să le-adunăm cu mîinile-amîndouă” („Se aurește toamna în arșari”).

VERTICAL: 1) Poetul contemporan care a scris versurile: „Acum de-ar fi o boare să treacă prin copaci, / S-ar dezveli pe creangă, a doua oară, muguri / Și s-ar spori dulceața clochînii pe araci / Sub degetele feței care culege struguri” („Culegătoarea de struguri”) — Caracteristica toamnelor. 2) Nepot de... vită foarte căutat toamna — De toamnă (fem.). 3) Acoperit cu pavaș (pl.) — Năică... cel și mai mic — Ciuc în limbaj popular. 4) Rege în Wessex — Iarbă cosită a doua oară — Peisaj. 5) Propetea ce se pune sub un butoi să nu se rostogolească — Persoană — Editură (abr.). 6) Laborator viticol plin toamna de veselie — Autoarea versurilor: „Moarte-ncepe în fructele prea coapte, /

In prune se făcu-se noapte, / In gutui îngheta lumina de zi / Și nu putea putrezi” („Toamna”). 7) Localitate în Norvegia — Armă primitivă — Recipient cu care se trage la țară vinul din butoi. 8) Nu duc lipsă — Lac în India — Fluviu în U.R.S.S. — Lac în Norvegia. 9) Nicolae în familie — Un sfat util pentru cumpărători — Un unghi și un cercel. 10) Compozitor sovietic contemporan, autorul cîntecului „Toamna” (pe versuri de Isakovski) — Regizor sovietic de cinematograf, maestrul emerit al artei din R.S.F.S.R. 11) Pictor român, autorul tablourilor „Toamnă”, „Floarea-soarelui” etc. — Succesori. 12) În ghiozdanul elevilor — Poet clasic român, autorul versurilor: „Toamna tîrziu / În noaptea cu lună / Cum vijlie codrul / Și geme și sună!” („Toamna”). 13) Măsuri de suprafață — Regretat poet român, autorul versurilor: „Se apropie toamna, aducătoare de vînturi, / Aducătoare de foi moarte și palidă lună, / În codru apele bătrîne sună, / Și se aud de departe cîntece-frînturi...” („Toamna”) — Par ce susține viața de vie. 14) Ca la moară! — Alt pictor român, autorul tablourilor: „Piața la Cîmpulung”, „Odalisa cu chitară”, „Natură moartă cu iepure” și „Natură statică cu iepure” — Lucrare agricolă de toamnă și de primăvară.

Dezlegarea jocului „COPACI”, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Stejar — Motor. 2) Copil — Cărări. 3) Om — Radical — U. 4) Ani — Ursa — Ep. 5) Rășină — Țăruș. 6) T — Aa — Mbum — Ie. 7) Așchie — Refec. 8) C — Ta — Cîi — Tu. 9) Aur — Sao — Ifi. 10) Stațiuni — A — A. 11) Tept — Țăpinar. 12) Arini — Copaci.

COPERTA NOASTRĂ

FLACĂRA

La vînătoare de cerbi. Fotografie de Matei ȘUȚU

FLACĂRA

Revistă social-politică și literar-artistică

Anul X — Nr. 48 (338)
18 noiembrie 1981

REDAȚIA: Casașta poștală: 3507
BUCUREȘTI of. 33, Tel. 17.60.10,
PIAȚA ȘCINTEII int. 1744

ABONAMENTE:

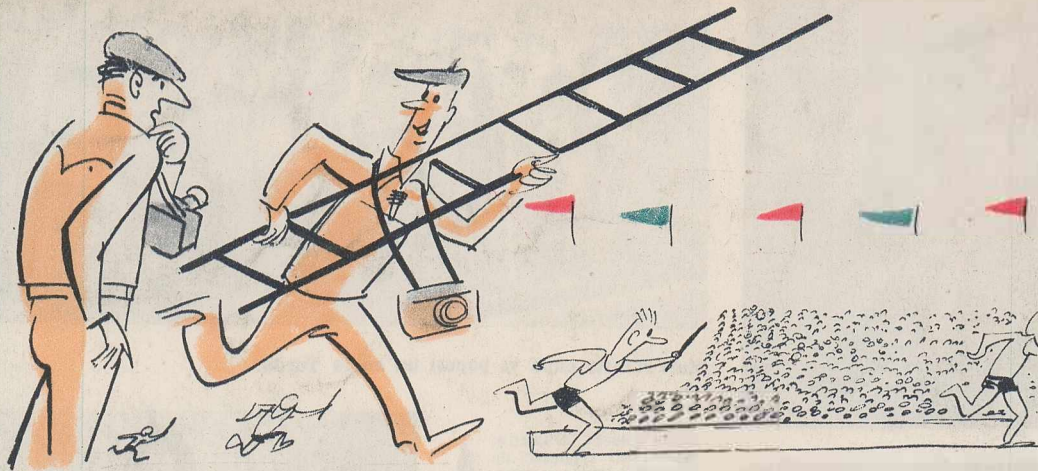
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

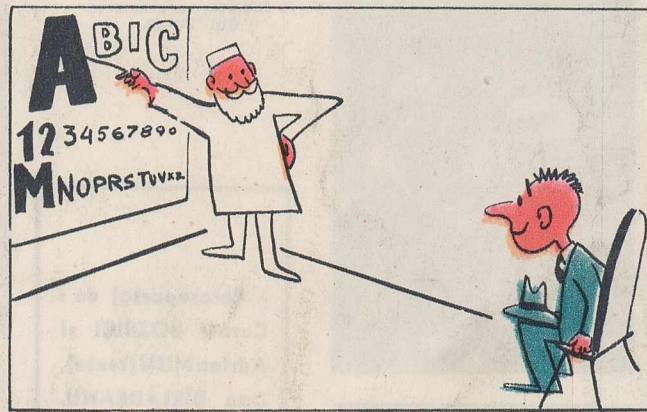
SOTIA: Așa pășesc întotdeauna! De câte ori ne întoarcem de la un spectacol de circ, a doua zi trebuie să cumpărăm altă veselă!...

FOTOREPORTERUL: Repede! Peste câteva minute sare Brumel!

Fără cuvinte.

— Vezi?
— Văd, tovarășă doctoriță!...

UN PRÎNZ SIMANDICOS ÎN ACTUL III

SUFLERUL: Atenție la mine!

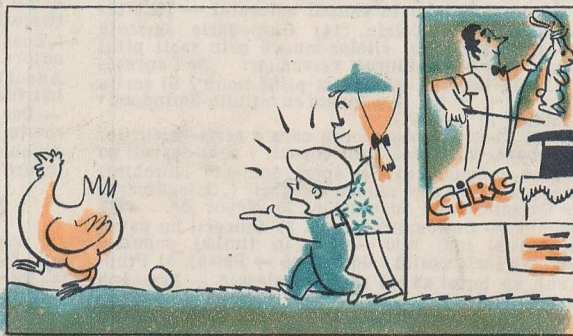

Toaleta de dimineață...

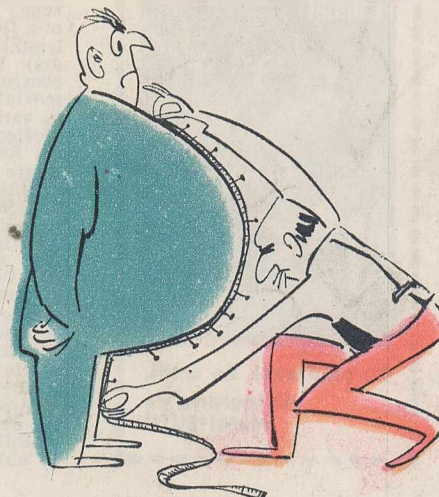
— Mergem în port să luăm o pereche de cizme?

...și după 20 de ani!...

BAIATUL SCAMATORULUI: Extraordinar! Eu credeam că de așa ceva e în stare numai jobenul lui tăticu'...

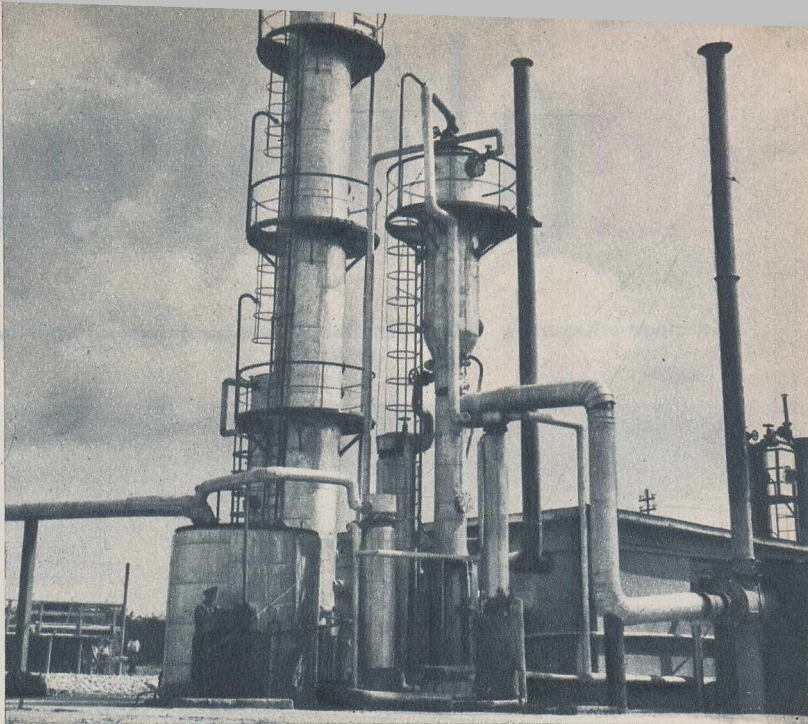

Proba pentru palton...

Presă noastră cotidiană relatează numeroasele succese obținute de gospodăriile agricole colective în lupta pentru sporirea producției medii de porumb la hectar, ca rezultat al aplicării metodelor agrotehnice înaintate. Imaginea de față este luată la G.A.C. din comuna Măceșu de Sus, regiunea Oltenia, care a obținut frumoase rezultate atât de pe loturile experimentale, cât și de pe întreaga suprafață cultivată cu porumb.

O dată cu industria noastră republicană se dezvoltă și industria locală, care-și aduce contribuția ei la înflorirea economiei socialiste a patriei. În fotografie: fabrica de bioxid de carbon cu o capacitate de producție anuală de 300 de tone, dată recent în funcțiune în apropiere de Craiova și aparținând întreprinderii orașenești de industrie locală.

...soria în Capitală a delegației cineaștilor francezi care participă la „Zilele filmului francez”, organizate în cadrul schimburilor culturale dintre R.P. Română și Franța. În fotografie (de la stînga dreapta): actorul francez Jean Marais, Marin Stanciu, director teatral adjunct în Ministerul Învățămîntului și Culturii al R.P.R., actrița franceză Odile Versois și actorul român Florin Piersic.

Comandantul de navă Nicolae Anghel, de pe un avion „IL-18” aparținînd TAROM-ului, a parcurs pînă în prezent 3 milioane km cu avioane de transport. Pentru impresiunea sa performanță, el a primit din partea conducerii TAROM insigna de „Pilot milionar”; la întoarcerea din cursă, tovarășii săi de muncă i-au făcut o entuziastă primire.

fotocronica FLACARII

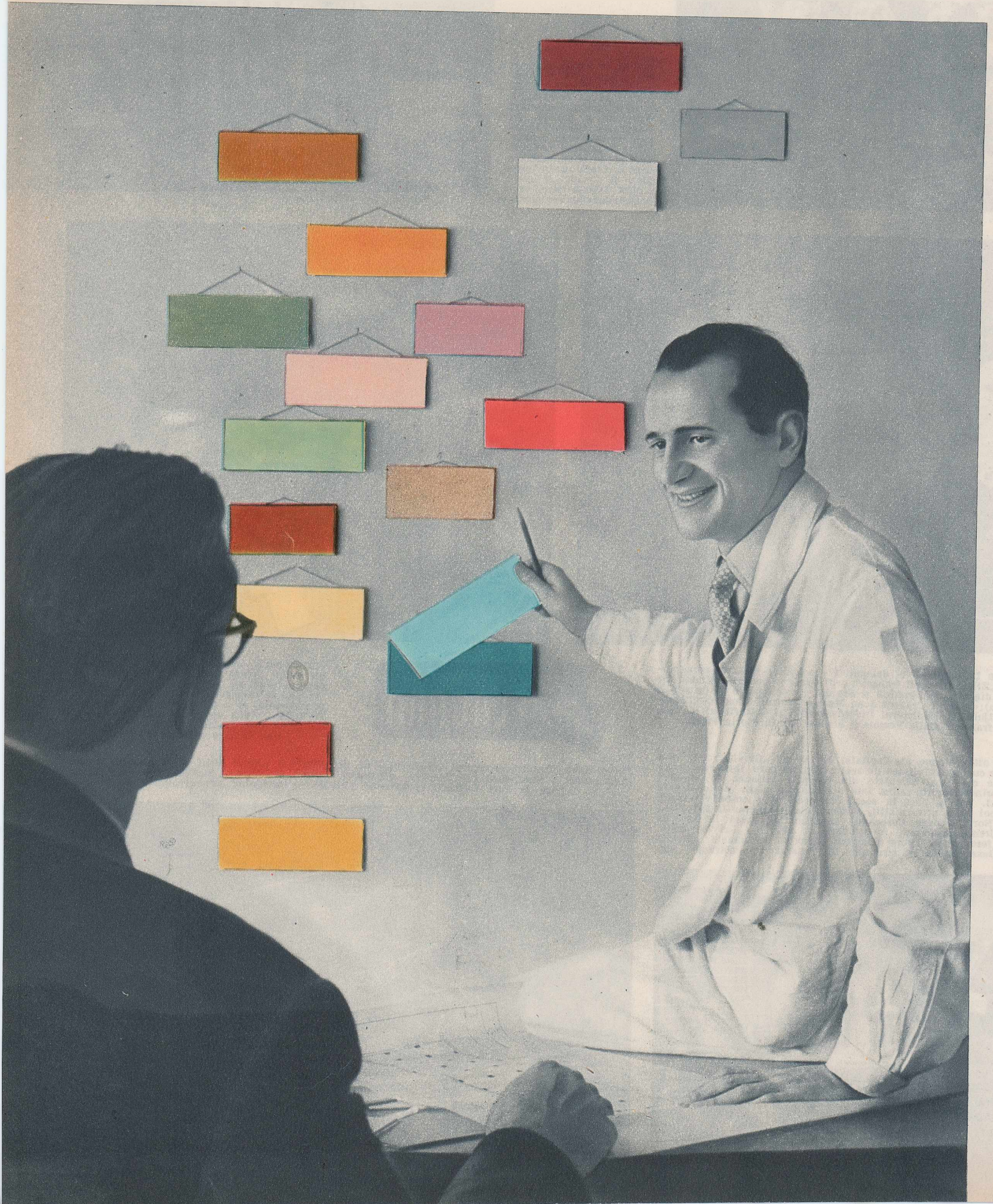
și în alte raioane ale Capitalei, în raionul „Grivița roșie” și-a epuit de curînd activitatea un teatru popular care înmănușează mentele cele mai talentate din echipele artistice de amatori întreprinderilor din raion. Iată o scenă din piesa „Oameni care” de Al. Voltin, pusă în scenă de acest nou colectiv teatral; spectacol apar, printre alții, Mircea Paul, tehnician la P.T.T.R.-ra de Nord, George Corbeanu, expeditor de presă la Gara de rd, Lorena Stroiescu, funcționară la uzinele „Grivița roșie” (din fotografie), Toma Stroiescu, strungar la uzinele „Grivița de”, Alexandru Cociș, strungar la Trustul 1 construcții etc.

Faruc Ilgaz (Turcia), secretarul Comitetului de organizare a primei ediții a „Turneului balcanic intercluburi”, înmînează lui Fusulan, căpitanul echipei de fotbal „Steagul roșu” din Brașov, cupa pe care formația brașoveană a cîștigat-o terminînd turneul nefînșă.

Culoarea a intrat în

Se alege schema de culori funcționale pentru interiorul unei încăperi industriale.

producție

Brusc, absențele nemotivate — acelea puține care mai erau — au început să scadă. Un amator de statistici a făcut după câteva zile, meticolos, socoteala: 25% mai puține „a”-uri acuzatoare în catalog! Adio chiul în Cișmigiu și filme văzute în matineu la „Central”, pe bulevard. Nimeni nu mai lipsea la practică în atelierul-școală al uzinelor „Semănătoarea”. Cauza?

Cauze au fost, desigur, mai multe. Una dintre ele am aflat-o: ea se numește culoarea. Sau, ca să ne exprimăm riguros științific, culoarea funcțională. Sinteți poate intrigați: culorile au început a-și depăși atribuțiile milenare și, în loc de a se mulțumi să aducă pe pânzele pictorilor flori și chipuri, și-au asumat rolul de... pedagog? Ei bine, da: culorile au dovedit nebanuite capacități de stimulare a puterii de muncă, a plăcerii de a lucra, și-au demonstrat posibilitatea de a încălzi sau a răcori o atmosferă înfierbântată, de a însoți utilul cu plăcutul chiar la locul de muncă. Și iată cum armoniile policrome au început a-i preocupa intens nu numai pe pictori, ci și pe oamenii de știință: doi ani întregi specialiștii Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii al C.C.S. au studiat, în colaborare cu alte foruri de specialitate, efectele pe care culorile le pot avea asupra muncitorilor în timpul producției. Rezultatele nu au întârziat să se arate.

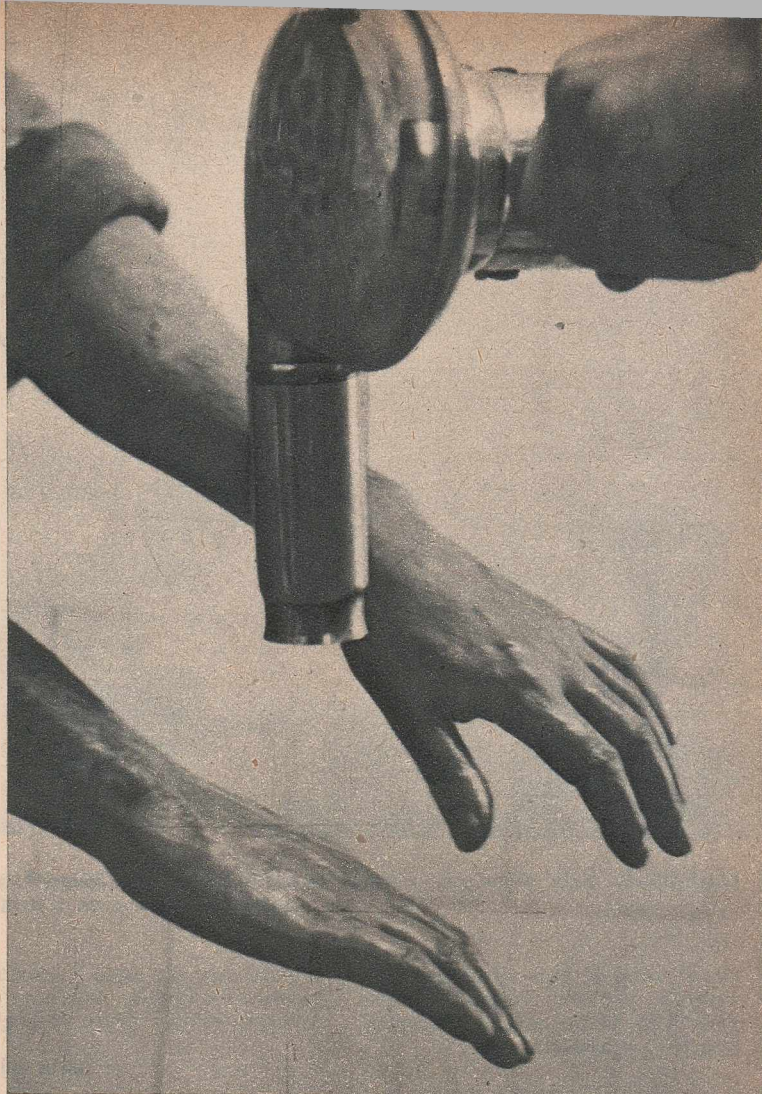
Până acum un an și jumătate, atelierul-școală al uzinelor „Semănătoarea” avea cea mai banală identitate și nu l-ai fi deosebit de vreo altă hală asemănătoare de fabrică: pereții îi erau spoși în clasică nuanță albă pe care vremea o îmbătrânise necruțător, făcînd-o cenușie de-a binelea; soclul pereților era și el gri, ca și mobilierul de altfel, iar mașinile erau vopsite într-un verde închis. Nu prea era veselă, s-o recunoaștem, încăperea aceasta mare, cu culorile ei obositor de monotone. S-a întîmplat însă ceva — și acel ceva a contribuit ca absențele nemotivate ale elevilor să scadă cu procentul mai sus amintit: culorile au pus stăpînire pe hală și au așternut pe pereți cel mai odihnitor și îmbietor indemn la muncă. Tavănu, devenit de un crem-deschis, a luminat dintr-o dată hala, dînd senzația de înșorit chiar și pe timp noros. Pereții, vopsiți în partea superioară într-un albastru deschis, iar la soclu într-o culoare de crem-roz, au creat o ambianță veselă, tînească, de spațiu aerat, ambianță pe care a sporit-o și primăvăraticul vernil în care au fost colorate mașinile și bancurile de lucru. Mobila vopsită într-o nuanță caldă de ocru-galben și lămpile, fiecare de o altă culoare — roșu, galben, verde, albastru — au desăvîrșit această simfonie coloristică, care a creat un admirabil decor pentru muncă. E un an și jumătate de atunci:

pereții își mențin prospețimea, întregul atelier este curat și bine întreținut. Culorile și-au spus cuvîntul și în cultivarea dragostei pentru ordine, pentru frumos!

Așadar, iată: culorile sînt calde și reci, pot crea senzația de lărgime sau de apropiere, pot odihni sau stimula. Drept care, atelierul de forjă de la „Semănătoarea”, orientat cu geamurile spre nord și deci nu prea luminos, a fost colorat în nuanțe calde, printre care verdele mașinilor-unelte aduce o plăcută variație; hala de montaj de la „Timpuri noi”, unde procesul de producție e intens și zgomotos, a căpătat liniștitoare culori reci de vernil și albastru. Și exemplele pot fi continuate.

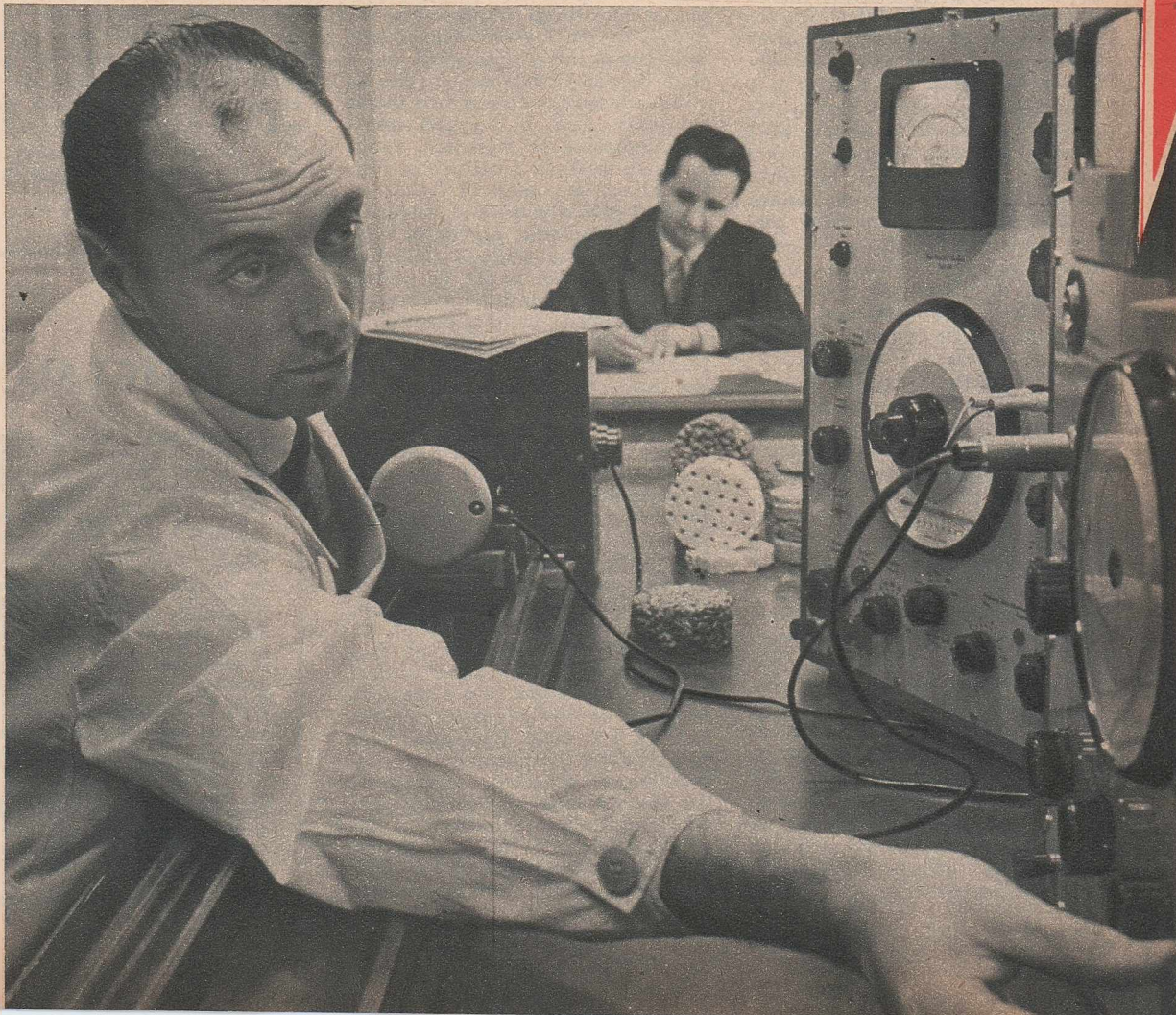
Sîntem încă la primii pași, dar unele fabrici — ca „23 August”, „Electronica”, „Tudor Vladimirescu” — au și început să-și ia drept aliat, în sporirea productivității muncii și în crearea unui plăcut cadru de lucru, culoarea. Deocamdată, în unele secții. Cu timpul, desigur, și în altele. Estetica locului de muncă merge doar mîna-mîna și e direct condiționată de tehnica avansată, de modernizarea utilajelor și a procesului tehnologic.

Albul obositor prin strălucirea lui fără de culoare, cenușul trist, negrul vor fi pînă la urmă în minoritate; halele uzinelor automatizate ne vor încînta cu culorile lor pastelate, tablele de la școală

Mănușa „glacé”, realizată dintr-o peliculă de protecție aplicată pe mîna și uscată cu ajutorul „foen”-ului, apără împotriva uleiului și motorinei.

În laboratorul de zgomot industrial al Institutului de protecția muncii sînt măsurate calitățile fono-absorbante ale unor materiale indigene.

Mașinile de scris și-au pus „vocele” în surdină: pereții căptușiți cu material fono-absorbant atenuează zgomotele provocate de claviaturi.

vor fi verzi și vom scrie cu cretă galbenă sau roz, negrul de pe mobilă va fi înlocuit cu nuanțele deschise, optimiste.

MĂNUȘA „GLACÉ” ȘI... SOLVENȚII ORGANICI

Chiar și când nu e un Stradivarius, vioara își are pretențiile ei: cere de pildă degete suplă, mîini catifelate. Nici pianul nu se lasă mai prejos... Dar ce te faci dacă lucrezi la strung sau la polizor, și mîna începe să se asprească de la ulei și motorină, iar pielea să capete acnee oleică? Și doar astăzi școlile populare de artă înregistrează tot mai mulți candidați la mîna Euterpei, care vor să-și facă din vioară, asemenea lui Ingres, o a doua pasiune a vieții! Tinărul lăcătuș nu e dispus să aștepte pînă la automatizarea completă pentru a avea o mîna frumoasă, îngrijită, cu care — după orele de muncă — să se desfete făcînd muzică, pictură. Ce-ar fi oare dacă am proteja mîna și împotriva solvenților organici și a derivaților petrolieri și am vindeca totodată acea păcătoasă acnee oleică pe care o produc uleiurile minerale? Mănușa „glacé” și-ar găsi, în sfîrșit, o rațiune demnă de existență! Deci, o mănușă. Dar o mănușă pe care să ți-o „croiești” singur, de dimensiunile și forma dorite, aplicînd-o pe degete, brațe — oriunde uleiul ar putea irita pielea: e de fapt o peliculă subțire, avînd inițial aspectul unui lichid viscos cu o ușoară opalescență și ascunzînd înăuntru său miraculoase proprietăți sterilizante, curative, protectoare. Se intitulează deocamdată nr. 43.879 — numărul propunerii de invenție prezentate de către Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii. Materiile prime se găsesc în țară și sînt ieftine; din anul viitor, pelicula se va produce în cantități suficiente pentru ca mîinile muncitorilor să poată fi protejate de acțiunea agresivă a uleiurilor minerale. E, în fond, o

măsură de protecție a muncii, o măsură de igienă. Dar oare corolarul ei estetic poate fi neglijat?

ÎN LUPTĂ DREAPTĂ

Îl știm bine cu toții: e un inamic care luptă cu armele pe față. Și pentru că nu se insinuează perfid, ci își vestește... zgomotos și direct prezența — și bătălia împotriva lui, deși puternică, necruțătoare, va fi dusă cu mijloace care sînt și... estetice. Inamicul acesta al liniștii și odihnei noastre, al nervilor citadinului, este zgomotul. E neplăcut cînd el capătă vocea claxonului sau a huruitului tramvaielor, dar e de-a dreptul agresiv atunci cînd vociferează într-o cazangerie sau o hală de rodaj a motoarelor, într-un atelier de forjă sau o sală de războaie de țesut. Aici, el reușește uneori să-l obosească pe muncitor. Drept care, cercetătorii Institutului pentru protecția muncii al C.C.S. au început prin a măsura și studia cu răbdare zgomotul, pentru ca apoi să-i vină de hac prin cele mai adecvate soluții din punct de vedere acustic, tehnologic și estetic. Da, și estetic. Intrați în hala centrală a fabricii de rulmenți din Bîrlad. Mașinile de pilit și rectificat bile de rulmenți, pe care nimeni nu le putea întrece în materie de stridență a vocilor, au fost îmbrăcate în niște frumoase carcasse metalice, colorate într-un vernil odihnitor și căptușite la interior cu un material fono-absorbant. Acesta „soarbe” sunetele, făcînd mașinile să lucreze în surdină, în așa fel încît urechea nu mai e asaltată de zgomote imposibile. În același timp, ochiul e plăcut impresionat de linia nouă, elegantă, și de coloritul de un verde pastelat al mașinilor, colorit care creează și o subiectivă impresie de diminuare a zgomotului. Au fost astfel împlinite, cu o singură dar complexă măsură, și dezideratul potolirii zgomotelor, dar și cel al înfrumusețării locului de muncă. Cadrul modern al fabricii, utilajele ei noi și perfecționate, tehnologia înaintată au oferit terenul cel mai propice de aplicare

a acestor măsuri care, precum se vede, au și însușiri ce țin de domeniul frumosului.

Sălile cu teleimprimatoare de la „Agerpres” sau biroul dactilografelor de la „Semănătoarea” au căpătat un tapet interesant, împărțit în carouri mari diferite colorate, care, pe lingă virtuțile estetice, o are și pe aceea de a înghiți pe nemestecate sunetele. Specialiștii institutului au găsit și o altă soluție estetică de luptă împotriva „inamicului sonor”, acolo unde sursele de zgomot nu pot fi carcasate: se suspendă de plafon diferite forme geometrice — cuburi conuri, emisfere — care sînt confecționate din material plastic perforat sau din plase de sîrmă și sînt umplute la interior cu vată minerală fono-absorbantă. Vopsite în diferite culori, plasate într-o anumită armonie cromatică sau

îmbrăcînd ingenios corpurile de iluminat, ele pot da totodată în căperilor un aspect vesel, plăcut..

LA LUCRU, O ȚINUTĂ VESTIMENTARĂ PLĂCUTĂ

Cînd o femeie își face o rochie nouă, e clar că roșul ei a fost bine precizat: pentru teatru și concert ținuta trebuie să aibă o anumită linie, pentru revelion, de pildă, c alta. Dar oare ținuta de lucru nu are și ea revendicările ei? Oare nu ne-ar face plăcere ca și în orele de muncă îmbrăcămîntea să răspundă unor exigențe estetice? Care muncitoare s-ar simți bine într-o salopetă bărbătească, largă și lungă, căreia trebuie să-i suflece minecile? (Și, din păcate, multă vreme echipamentul de protecție a ignorat pur și simplu faptul că se adresează ambelor sexe...) Așadar, se simțea nevoia confecționării unei îmbrăcămîni de lucru adecvate, croite cu gust și pe dimensiuni variate, și în acest sens secția de echipament de protecție a institutului a solicitat fabricilor de specialitate să elaboreze modele noi. Cine a vizitat Săvineștiul a remarcat, desigur, cît de drăguț sînt îmbrăcate muncitoarele uzinei: pantalon-pieptar de culoare maro și bluze vernil cu mineci scurte. Dar acesta este numai începutul...

★

Însoțindu-ne pretutindeni pașii, frumosul a început să se instaleze — deocamdată cu modestie — și la locul de muncă. Ceea ce ar fi părut odinioară de-a dreptul de neconceput devine azi, în condițiile vieții socialiste, un lucru firesc: măsurilor tot mai ingenioase de protecție a muncii li se adaugă și cele de înfrumusețare a locului de muncă. O știință întreagă începe a fi dedicată acestor probleme. Munca liberă, creatoare, implică și determină pasiune; pasiunii de a munci pentru o lume nouă i se cere și cadrul estetic adecvat. Drept care, să facem loc — un loc cît mai încăpător — frumosului lingă masa, bancul sau unalta noastră de lucru.

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de A. MIHAILOPOL și S. STEINER

E bine să știm

METALE ȘI MITOLOGIE

Ce legătură poate fi între niște elemente chimice și frumoasele povești născocite de imaginația popoarelor? La prima vedere s-ar părea că nici una. Și totuși...

E vorba, de fapt, de explicarea denumirii unor metale, denumiri date într-o vreme cînd oamenii mai credeau în legendele mitologice. Ne referim la două metale bine cunoscute: cobaltul și nichelul.

Cuvîntul COBALT nu e altceva decît germanul Kobald, variantă a lui Kobold, care înseamnă „duh al pămîntului”, un fel de spiriduș, personaj din vechile legende ale poporului german. Alchimistii evului mediu descoperiseră niște minereuri cu aspect de metal, din care încercau, prin topire, să obțină argint, dar încercările lor au rămas fără rezultat. Ei au atribuit acest insucces unui spiriduș care nu îngăduia oamenilor să-și procure metalele prețioase. Minerul păzit cu atîta strășnicie de ființele imaginare numite Kobold a fost numit și el Ko-

bold, apoi Kobald. Ulterior, oamenii de știință au reușit să separe din el nu argint, ci un metal nou, cobaltul, căruia i-au aplicat denumirea veche, cu ecouri mitologice.

Cuvîntul NICHEL are o poveste asemănătoare. Minerul respectiv a fost denumit la început kopparnickel (în limba suedeză, koppar = cupru; nickel = un fel de spiriduș), pentru că multă vreme s-a crezut că minerul conține cupru, dar că personajele mitologice numite nickel îl vrăjiseră și nu permiteau oamenilor să extragă din el arama. În 1754, suedezul A.F. Cronstedt, izbutind să obțină din el nu cupru, ci un metal încă necunoscut, l-a denumit cu cuvîntul vechi nickel.

Cuvintele „cobalt” și „nichel” se folosesc astăzi în toată lumea, deși nu mai credem în existența unor ființe supranaturale care ascund și apără bogățiile pămîntului.

Sorin STATI

TEORIA INFORMAȚIEI

de conf. univ. M. ROSENBLATT-ROTH
Laureat al Premiului de Stat

Liniiile generale ale teoriei informației s-au conturat abia în 1947-1948. De fapt, încă din 1928 se propusese un mod de a „măsura“ informațiile — independent de sursa și natura lor — dar atunci ideea nu a fost dezvoltată și nu și-a găsit aplicații. Știința și tehnica epocii nu reclamau imperativ acest lucru; ele se puteau încă dezvolta fără aprecierea numerică, cantitativă, a informațiilor. În 1948 aceasta nu a mai fost posibil, ceea ce a asigurat succesul noii teorii.

Teoria informației, deși nu a împlinit nici 15 ani, a reușit să se impună ca o știință complet formată, cu problematica ei complexă, cu aplicații în cele mai diferite domenii ale activității umane, de la telecomunicații la neurofiziologie, de la lingvistică la psihologie, de la pedagogie la optică, de la mașini electronice de calcul la studiul gândirii umane.

Imaginați-vă, stimate cititor, că cel mai bun prieten al dv. ... a fost ucis, iar pentru a-l prinde pe criminal nu aveți la dispoziție decât acest desen

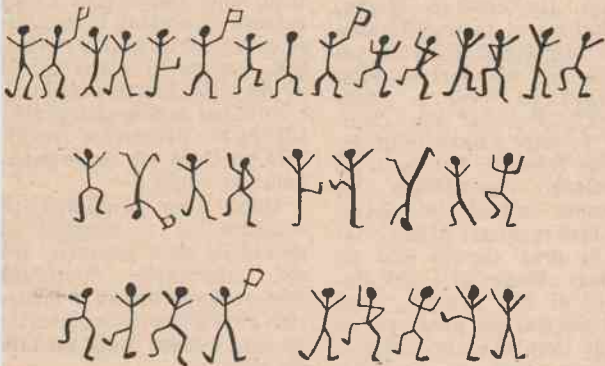

Fig. 1

reprezentând niște omuleți dansind, desen pe care ucigașul l-a trimis victimei sale cu cîțva timp înainte de a comite asasinatul. Ce ați face pentru a descoperi misterul? Nu este așa că e greu de spus?

Închipuiți-vă acum că pentru a putea găsi o comoară ascunsă cîndva de pirați, nu dispuneți decât de un pergamament pe care se văd cele reproduse aici:

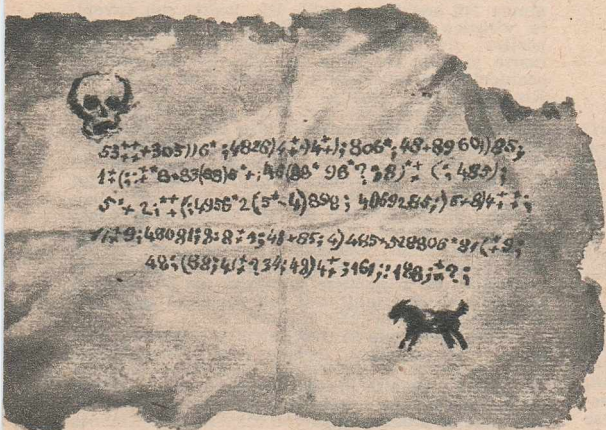

Fig. 2

Ce părere aveți? Veți descoperi comoara sau ea va rămîne îngropată pentru totdeauna? Nu este așa că și această problemă e dificilă?

Dar dacă vi s-ar cere să tălmăciți în limba română ceea ce indienii Maya au scris în limba lor, necunoscută încă pentru noi?

Și această problemă e grea!

Dumneavoastră, stimate cititor, nu știți cum să-l găsiți pe criminal. Dar iată, renumitul detectiv Sherlock Holmes, cercetînd în mod aprofundat structura statistică a limbii engleze, a putut nu numai să citească textul cifrat ci să-i și răspundă prin următoarea misivă

Fig. 3

prin care chema imediat la dînsul pe criminal, care astfel a fost prins.

Tot așa, Edgar Allan Poe povestește în nuvela sa „Cărbăușul de aur“ modul în care Legrand a reușit să descifreze textul misterios reprodus de noi în figura nr. 2. Iată conținutul:

„O sticlă bună în casa episcopului, în scaunul dracului, patruzeci și unu grade și treisprezece minute nord-est sfert de nord, principala tulpină a șaptea creangă partea est — lasă din ochiul stîng al capului de mort — o linie de albină din arbore prin glonte — cincizeci de picioare în lat“.

De o natură asemănătoare, dar mai dificilă, e problema textelor Maya, pe cale de a fi complet rezolvată abia acum la Institutul de matematică din Novosibirsk.

Probabil că nici Edgar Allan Poe și nici ceilalți autori care au scris în secolul trecut schițe sau romane despre tainice documente cifrate nu bănuiau că va exista cîndva un studiu științific al cifrării, al codificării, și că lucrările lor vor fi citate în legătură cu o știință nouă: teoria informației.

Științele au și ele vîrste, ca și oamenii: unele sînt tinere, altele mature, unele abia s-au născut, iar altele apar sub ochii noștri.

Dacă descoperirea unui fapt, a unei legi științifice, are uneori urmări incalculabile, cu atît mai mult nașterea unei întregi științe reprezintă un progres în istoria omenirii, un pas înainte pe drumul cunoaș-

terii. Desigur că astfel de fenomene se petrec extrem de rar și numai în împrejurări determinate. Fără să încercăm a analiza complet această problemă, remarcăm că, pentru ca o nouă știință să se poată forma, trebuie mai întîi să existe un număr suficient de fapte izolate pe care ea urmează să le strîngă la un loc și să le explice în mod unitar, dînd astfel posibilitatea de a se prevedea evoluția viitoare a fenomenelor respective. Dar numai atîta nu e de ajuns: mai trebuie ca nevoile activității practice, ale vieții de toate zilele, să ceară imperativ acest lucru.

Să vedem cîror nevoi le răspunde noua știință denumită teoria informației.

LINIILE AUTOMATE, COMUNICAȚIILE RADIOTELEFONICE, CENTRII NERVOȘI... ȘI NOUA TEORIE

Din cele mai vechi timpuri oamenii și-au transmis unul altuia informații: prin vorbire, prin gesturi, prin focuri aprinse special, în ultimul timp prin telegraf, telefon, radio, televiziune. Totodată ei au căutat să păstreze diferite informații prin scrijelituri în peșteri, prin picturi, prin scris.

Dacă înainte vreme se puneau doar problema transmiterii informației, în zilele noastre au apărut și alte necesități, de pildă ca fără intervenția omului un aparat să transmită altui aparat o informație. În multe

cazuri intervenția directă a omului a devenit pur și simplu inutilă. Într-adevăr, pe de o parte, în momentul de față există mașini care îndeplinesc sute de mii și chiar un milion de operații pe secundă; în același timp se lucrează la construcția unor aparate care să fie în stare să execute zeci de milioane de operații pe secundă. Pe de altă parte, posibilitățile fiziologice ale organismului uman de a reacționa repede și exact la diverși stimuli sînt extrem de limitate. De aceea s-a ajuns la situația ca, în unele cazuri, mașinile să fie dirijate... tot de mașini. Așa se întîmplă cu „pilotul automat“ sau cu racheta teleghidată, care primesc informații de la stația de conducere și se dirijează, în consecință, într-o direcție sau alta fără intervenția omului. În interiorul mașinilor electronice de calcul, calculele se efectuează prin intermediul transmiterii unor informații parțiale de la un organ

Pagina a 40-a a celebrului manuscris de la Dresda. Acest document în limba Maya are o neprețuită valoare pentru studiul străvechilor civilizații indiene pe continentul american. La descifrarea textelor Maya, rămase multă vreme de nepăstrun, teoria informației aduce o importantă contribuție.

al mașinii la altul. Ținând seama că aceste mașini sînt extrem de complexe, procesul de transmisiune a diverselor informații e deosebit de complicat. La aceasta trebuie să adăugăm că mașinile de calcul se folosesc și pentru conducerea și reglarea funcționării mașinilor-unelte. Mașina de calcul, în acest caz, primește informații despre modul în care lucrează mașina-unealtă, le prelucreează și, astfel, asigură buna funcționare a acesteia din urmă. În momentul de față există linii automate întregi „conduse” de mașini de calcul.

Dacă transmitem o informație prin telefon sau prin radio, de exemplu, cel cărui fi e destinată o recepționează oare în mod perfect, fără absolut nici un fel de diferență față de informația transmisă? Desigur că nu.

Oricine știe că e preferabil să asculte muzica în sala de concert decît la radio, oricît de bun ar fi aparatul. În convorbirile noastre telefonice nu rare sînt ocaziile în care, pentru a înțelege mai bine, trebuie să cerem să ni se repete un cuvînt sau chiar o frază întreagă.

Orice transmisie de informații de la un individ la altul, de la un aparat la altul, e întovărășită de un factor parazit care degradează valoarea informației transmise, astfel încît datele emise de un aparat nu coincid decît în linii mari cu ceea ce se recepționează. Aceste deformări ale informației transmise nu se pot prevedea exact dinainte; cel mult pot fi indicate cu o anumită probabilitate. Dar astfel de deformări — „zgomotele” — apar nu numai în transmisiuni ale unor

informații de ordin auditiv, ci în general la orice fel de transmisie, fie că e vorba de semnale optice, electrice etc. Îndepărtarea acestor „zgomote” nu e posibilă, ele sînt în firea lucrurilor și trebuie să ne împăcăm cu ideea aceasta, căci unele „zgomote” provin din însuși faptul că conductorii sînt de natură materială. Cu zgomotele putem lupta, le putem limita numai cînd cunoaștem în mod amănunțit modul în care se transmit informațiile respective.

Transmisiuni de informații au loc nu numai în mașini, ci și în fibrele nervoase ale animalelor, căci prin ele influxul nervos poartă informații, de exemplu de la organele de simțuri spre centrul nervos. Nici aici nu putem înlătura cu totul „zgomotele”, căci ele sînt cauzate într-o anumită măsură de

înseși fenomenele vitale din organismul viu.

Așadar, pentru proiectarea complexelor mașini moderne, ca și pentru înțelegerea unor probleme fundamentale legate de cunoașterea cît mai aprofundată a organismului omului, este nevoie de un studiu al informației sub aspectul ei general.

Iată cauzele adînci care au dus la crearea unei teorii științifice a informației, teorie care se dezvoltă pe baza solidă a matematicii contemporane.

VREȚI SĂ FIȚI „BINE INFORMAȚI”!

În vorbirea curentă întrebuițăm expresii ca „bine informat”, „slab informat”, adică facem aprecieri calitative ale unor informații. Pentru nevoile științei și tehnicii contemporane nu ne mai putem mulțumi, desigur, cu asemenea aprecieri calitative, care poartă o puternică amprentă subiectivă. E nevoie să se găsească un mod obiectiv, științific, de a aprecia informațiile; mai mult încă, e necesar să poată fi comparate informațiile calitativ eterogene, cum ar fi de exemplu cele optice cu cele acustice. Pentru toate aceste motive, trebuia găsit un mod de a aprecia cantitativ, numeric, informațiile, un mod de a le măsura, desigur cu ajutorul unei unități de măsură potrivite.

Să considerăm că ne aflăm în București și telefonăm unuia din centrele Getax, cerînd să ni se trimită primul taxi liber. Pînă la venirea lui, am dori să știm ce taxi va veni — „Moskvici”, „Pobeda” sau „Volgă” — căci acestea sînt tipurile folosite. Pentru a ne satisface curiozitatea ne adresăm centrului respectiv, dar fără rezultat. Aflăm doar că în oraș circulă 300 de taxiuri „Moskvici”, 500 „Pobede” și 200 „Volgi”, însă nici centrul nu poate ști ce fel de taxi se va ivi primul. Evident, însă, că probabilitatea că va veni un „Moskvici” este de 0,30, o „Pobeda” — de 0,50, în fine o „Volgă” — de 0,20.

Există deci o nedetermi-

nare care dispăre doar cînd a sosit taxiul. Dacă în loc de a dori să știm ce tip de automobil va veni, vrem să cunoaștem și culoarea sa situația se complică. Să presupunem că există 150 „Moskvici”-uri roșii și 150 verzi, 250 „Pobede” roșii și 250 verzi, 100 „Volgi” roșii și 100 verzi. Tot ce putem afirma e că probabilitatea ca să vină un „Moskvici” roșu e 0,15, iar unul verde la fel; o „Pobeda” roșie — 0,25 și una verde la fel; o „Volgă” roșie — 0,10, ca și pentru una verde.

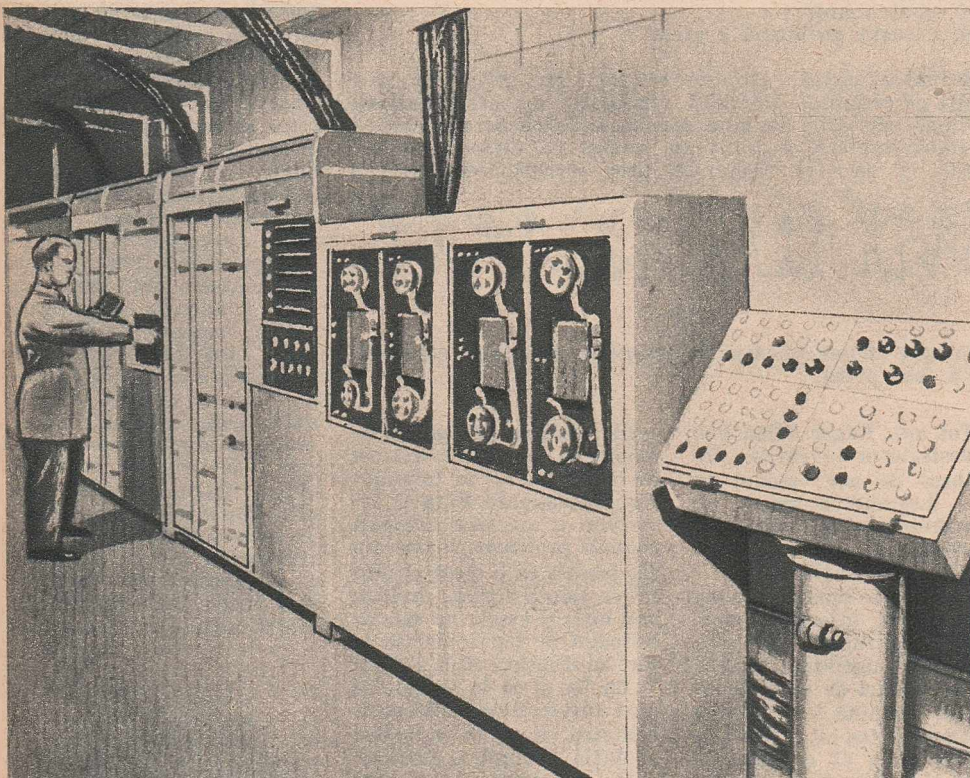
Și în acest caz ne aflăm într-o stare de ignoranță, dar acum ea e și mai adîncă decît în cazul precedent. Înainte nu știam tipul mașinii, pe cînd în prezent nu cunoaștem nici tipul, nici culoarea ei. De aceea, cînd sosește taxiul, informația pe care o căpătăm e mai importantă decît în primul caz, deoarece aflăm atît tipul cît și culoarea.

Evident, dacă în București ar circula numai automobile de tipul „Pobeda”, cînd am cere să ni se trimită un taxi am ști precis că va veni o „Pobeda”. Nu ar exista nici un fel de nedeterminare, de ignoranță asupra tipului de taxi, așa că sosirea lui nu ne-ar aduce nici un fel de informație din acest punct de vedere.

Fenomenele în care apare noțiunea de probabilitate sînt extrem de variate, unele mai simple, altele mai complexe, dar fiecare e purtătorul unei informații. Drept măsură a acestei informații se consideră un număr, entropia, pentru al cărui calcul — de altfel foarte simplu — e suficient a cunoaște probabilitățile diverselor rezultate posibile ale experimentului în cauză.

După cum lungimile se măsoară cu o lungime și greutatea cu o greutate, tot așa informația conținută într-un experiment o măsurăm cu o anumită informație pe care o luăm drept unitate de măsură.

Cu ajutorul ei măsurăm orice fel de informații provenite din fenomene oricît de complexe — de radio și televiziune, biologice etc.

Mașini de calcul lucrînd pe bază de program „conduse” în prezent linii automate în industrie. Dispozitivul înfățișat în desenul nostru dirijează concomitent mașini de frezat, de alezat și de găurit. Fără rezultatele dobîndite de teoria informațiilor, aceste mecanisme complexe nu ar putea funcționa.

De vorbă cu medicul

Ce este factorul Rh?

După cum se știe, oamenii se împart, în funcție de anumite caracteristici ale sîngelui, în patru grupe sanguine. Descoperirea acestui fapt a avut o deosebită importanță pentru prevenirea accidentelor ce se produceau frecvent cu ocazia transfuziilor de sînge. Cu timpul s-au mai descoperit în sîngele oamenilor o serie de noi factori, independenți de cei care determină grupele sanguine clasice. Acești factori sînt substanțe chimice cu structură complexă de origine proteică, atașate de globulele roșii ale sîngelui.

Factorul Rh (denumit astfel după numele unei specii de maimuțe — Rhesus — la care a fost descoperit inițial) s-a dovedit a avea un rol important în producerea unor accidente de transfuzie, ca și a unor tulburări — adesea foarte grave — ce apar la noii născuți și a căror cauză a rămas multă vreme necunoscută.

Cum se produc aceste accidente? S-a dovedit că numai 15% dintre oameni nu au acest factor în

sînge și de aceea au fost denumiți Rh negativi; restul oamenilor sînt Rh pozitivi. Dacă o persoană Rh negativ primește prin transfuzie un sînge Rh pozitiv, organismul acesteia se comportă față de globulele roșii primite ca și față de microbi sau alți agenți străini ce pătrund în corpul nostru. În astfel de situații, organismul produce o serie de substanțe (anticorpi) cu ajutorul cărora luptă împotriva „agresorului”, pentru distrugerea și eliminarea lui din corp. În cazul de față, agresorul (respectiv factorul Rh), fiind fixat de globulele roșii, face ca acțiunea anticorpilor să se exercite asupra purtătorului substanței străine, adică asupra globulelor. Datorită acțiunii acestor anticorpi, care au fost numiți anticorpi anti-Rh, globulele roșii introduse se conglomerază — fenomen numit aglutinare — și apoi sînt distruse printr-un proces ce poartă numele de hemoliză.

Ca urmare a acestor fenomene, în organism se produc diferite tulburări de intensitate și gravitate

proportionale cu amploarea procesului de aglutinare și hemoliză.

Într-un mod analog se produc și accidentele ce apar uneori la noii născuți. Dacă un copil are mama Rh negativ și tatăl Rh pozitiv sau invers, în virtutea legilor eredității el se naște fie Rh pozitiv, fie Rh negativ. Printr-un raționament foarte simplu se poate înțelege cu ușurință că accidentele nu apar decît în cazul cînd mama este Rh negativ și copilul Rh pozitiv. În această situație, în cursul sarcinii și a nașterii există posibilitatea ca mici cantități din sîngele copilului Rh pozitiv să treacă în sîngele mamei Rh negativ. Dacă anticorpii sînt în cantitate mare, copilul face accidente printr-un mecanism analog celui din cursul transfuziilor. Dar, ca și în cazul transfuziilor, prima sarcină nu este niciodată producătoare de accidente, din pricina cantității insuficiente de anticorpi. Datorită acestui fapt, ca și altor condiții (capacitatea deosebită a diferitelor organisme de a produce anticorpi etc.), numărul accidentelor este mult mai mic decît cel potențial (aproximativ 1 la 250 nașteri).

Cunoașterea acestui mecanism și existența mijloacelor de laborator pentru evidențierea situațiilor capabile să determine asemenea accidente fac astăzi posibilă prevenirea lor aproape totală. De asemenea, în cazul în care totuși astfel de accidente se produc, medicina dispune actualmente de mijloace foarte eficiente pentru combaterea și vindecarea lor.

Dr. A. FABIAN

Întâlnirea lui CIPRIAN PORUMBESCU cu GIUSEPPE VERDI

„Vizita lui Ciprian Porumbescu la marele maestru Verdi în Genova — scria biograful său, Valeriu Branîște, în monografia publicată în 1908 la Lugoj — mi se pare apocrifă”. Multă vreme în istoriografia noastră muzicală această întâlnire a stat sub semnul îndoielii, deși biograful contemporan ai compozitorului (N. Petra Petrescu și Constantin Morariu) afirmă contrariul.

Iată însă că în vara aceasta o cercetare în colecția familiei Valeria Branîște-Căliman de la Brașov ne-a dus la descoperirea unei scrisori — pînă azi inedite — care atestă prin rîndurile autorizate ale surorii lui Ciprian, Marioara Rațiu Porumbescu, întâlnirea celor doi muzicieni.

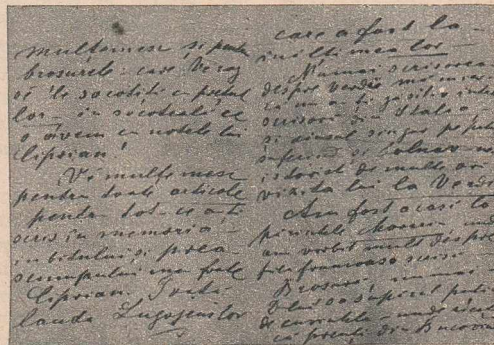
Dată „Cimpina, 11.24/6” (1908), scrisoarea a fost expediată imediat după apariția monografiei lui Valeriu Branîște și cuprinde un pasaj elocvent pe care îl redăm (vezi facsimilul): „Vă mulțumesc pentru toate articolele(le), pentru tot ce ați scris în memoria iubitului și prea scumpului meu frate Ciprian. Toată lauda Lugojenilor care au fost la înălțimea lor. Numai scrisoarea despre Verdi mă miră că nu ați găsit-o între scrisori(le) din Italia, și dînsul singur pe patul suferind și bolnav, ne-a istorisit de multe ori vizita lui la Verdi”.

La cinci ani după moartea compozitorului — mai precis: la 16/28 decembrie 1888 — Iraclie Porumbescu îi scria lui George Dobrin, animatorul corului „Ion Vidu” din Lugoj, că fotografia fiului său, Ciprian, pe care i-o trimite în dar, a fost „luată la Genova, după ce se prezentase la Verdi”. Și completează: „Era slab bietul și emoțiunea de a fi fost și vorbit cu Verdi îi mărise încă slăbirea și mai tare”.

Însoțit de compozitorul Marco Salla și de criticul Camillo Boito, muzicianul nostru e condus la Genova și primit cu căldură de autorul „Aidei”: „Fii bun, te rog, colo pe pian e și vioara — redă Porumbescu cuvintele maestrului, după ce a aflat că știe minui instrumentul — cîntă un cîntec românesc”. Cu vădită emoție Ciprian a dat glas unei doine. „El iar mi-a întins amîndouă minile și stringindu-le pe ale mele, îmi zise cu suflet mișcat: «Da, frați ni sinteți. Atestatul că ni sinteți frați vi l-am auzit acum!» — încheie Verdi.

Cărțile de vizită ale lui Boito și Salla, păstrate în familia Porumbesților, o scrisoare din 15 iulie 1913 a Marioarei Rațiu și alta a lui Vasile Halip din 9 iunie 1923, publicate în anul 1926 de muzicologul Mihai Gr. Postușnicu — toate pricind întâlnirea celor doi muzicieni — ca și documentul recent dat la iveală, confirmă după părerea noastră întâlnirea lui Verdi cu compozitorul român.

Viorel COSMA

Așa arată aparatele de recepție „teletype” ale oricărei agenții de presă moderne. Grație teoriei informației, viteza de transmitere a telegramelor poate fi considerabil mărită printr-o „codificare” corespunzătoare a literelor.

Dacă înainte vreme era lipsit de sens a vorbi despre „cantitatea de informație”, azi trebuie relevat în mod cu totul deosebit faptul că știința e în stare să aprecieze cantitativ, numeric, deci să măsoare ceea ce pînă în prezent era de domeniul aprecierilor calitative.

Vom da acum un exemplu de modul în care teoria informației poate ajuta activitatea practică.

Necesitățile vieții sociale fac să avem nevoie să expediem din ce în ce mai multe telegrame pe oră. Cum

putem realiza acest lucru? O soluție simplă ar fi de a construi din ce în ce mai multe linii de comunicație, ceea ce ar implica, desigur, cheltuieli considerabile. De dorit însă ar fi să putem satisface nevoile noastre cu ajutorul aparatului deja instalat.

SĂ URMĂRIM PROCESUL DE TRANSMITERE A UNEI TELEGRAME...

...și să presupunem că ea este redactată în limba română și deci folosește cele

26 de litere ale alfabetului latin.

Transmisiunea are loc prin fir. Se utilizează două semnale de bază, primul constînd în aceea că lăsăm să treacă curentul prin fir — timp de o secundă, de exemplu — iar al doilea în întreprinderea curentului timp de o secundă. În 5 secunde putem transmite deci 5 semnale. Dacă facem toate combinațiile cite 5 a celor două semnale de bază, obținem 32 de combinații. Așadar, fiecareia din cele 26 de litere ale alfabetului latin

Îi putem stabili drept corespondent o anumită combinație și încă mai rămân 6 nefolosite. Una din combinațiile căpătate — de exemplu aceea în care curentul trece în prima, a doua și a patra secundă, iar în a treia și a cincea secundă avem pauză — s-o folosim pentru a codifica litera A. Aceasta înseamnă că ori de câte ori vom întâlni litera A în textul telegramei, vom transmite combinația respectivă de treceri de curent și de pauze, cu o durată de 5 secunde. Procedind în același mod cu toate literele alfabetului latin, vom transmite întreaga telegramă.

Acest procedeu, larg folosit în prezent și cunoscut sub numele de „teletype“, nu face însă nici un fel de deosebire între un text scris în limba franceză, germană, maghiară sau engleză, care toate folosesc același alfabet — cel latin. Se știe însă că unui text în limba română tradus în limba germană îi corespunde un text mai lung, iar dacă e tradus în limba engleză, unul mai scurt. Desigur, informația e aceeași, indiferent de limbă, ceea ce înseamnă că în cazurile când textul e mai lung, informația medie corespunzătoare unei litere e mai mică decât în cazurile când textul e mai scurt. Așadar, am ajuns la concluzia că aceleași litere a alfabetului latin îi corespunde o cantitate de informație mai mică sau mai mare, după cum folosim o limbă sau alta.

Pe de altă parte — și desigur în funcție de limba folosită — fiecare literă își are frecvența ei. În limba română, de exemplu, litera O e foarte des întâlnită, iar Z cu mult mai rar, în timp ce în limba polonă Z e cu mult mai frecventă decât în limba română.

Toate acestea fac ca informația corespunzătoare unei litere să difere uneori considerabil de la o limbă la alta.

Dar un șir de litere ale alfabetului latin, chiar dacă apar cu frecvențe caracteristice limbii germane de pildă, nu reprezintă încă un text în limba germană, căci am neglijat un fapt esențial, și anume că literele în limba germană sînt corelate într-un anumit mod. În germană după litera S apare foarte des litera C, iar după grupul SC litera H, așa că grupul SCH e foarte frecvent. La fel, în limba engleză după litera T apare foarte des litera H, dar foarte rar litera Z. Așadar, corelația dintre litere se evidențiază prin aceea că frecvența apariției unei litere date depinde de literele dinaintea ei.

Dacă ținem seama de toate cele de mai sus se

poate calcula că, în medie, unei litere a unui text scris în limba engleză îi corespunde o cantitate de informație egală cu 1,213 unități, pe cînd pentru limba franceză calculul dă 1,190, iar pentru limba spaniolă 1,199 unități.

Pe baza acestor rezultate — și în funcție de limba folosită — se poate organiza transmisia telegramelor cu o viteză mult sporită față de viteza obișnuită, „alocînd“ literelor celor mai frecvente semnale mai simple și cu o durată mai scurtă — spre deosebire de vechiul sistem care, cum am arătat, nu făcea din acest punct de vedere distincție între diversele litere. Calculele arată că printr-o codificare potrivită se poate mări viteza de transmitere a telegramelor, de pildă în limba rusă cu circa 66%.

MATEMATICA CUPRINDE NOI ȘI NOI DOMENII...

Exemplele în care teoria informației aduce o contribuție substanțială în rezolvarea problemelor puse de practică sînt nenumărate. Cercetătorul care studiază reacțiile psihologice în procesul muncii trebuie să folosească metodele și ideile de bază ale teoriei informației, căci numai în acest chip el va putea trage concluzii științifice privind îndrumarea muncitorilor în sensul formării cît mai rapide de deprinderi utile în muncă.

Biologul care-și consacră viața aflării tainelor eredității este ajutat azi de teoria informației, căci, oricît de complex ar fi mecanismul transmisiunii în acest caz, tot noțiunile abstracte ale teoriei informației sînt acelea care exprimă cantitățile de informație ce intervin, codificările ce au loc etc. în celulele embrionare. Fiziologul care caută să pătrundă problemele sistemului nervos uman găsește în teoria informației un puternic instrument de cercetare, pe baza analogiei dintre curentul electric care circulă pe fir și influxul nervos transmis de fibra nervoasă. Inginerul care caută să proiecteze un televizor cît mai perfect din punct de vedere tehnic și economic trebuie să posede cunoștințe serioase de teoria informației, care-i permit să determine precis cîte puncte sensibile sînt necesare unui centimetru pătrat de ecran, care trebuie să fie așezarea optimă a acestor puncte etc. Prin intermediul teoriei informației, matematica cuprinde noi și noi domenii, aducînd cu sine rigurozitatea științifică și deschizînd perspective nebănuite atît cercetării teoretice cît și practicii.

„BĂIATUL DIN BANCA A DOUA“

La Piatra Neamț, tînărul Teatru de stat a realizat în premieră pe țară piesa pentru cei mici „Băiatul din banca a doua“ de Al. Popovici. Faptul este îmbucurător, pentru că marchează o inițiativă laudabilă, aceea de a oferi micilor spectatori piese potrivite universului lor de cunoștințe, preocupărilor lor. Piesa lui Al. Popovici reprezintă o reușită adaptare a elementelor vechilor povești la noile realități pe care copilul contemporan le trăiește și le înțelege.

Urmînd pilda oamenilor, micile vietăți din pădure — vererița, ari-ciul, rîndunelele, castorul — construiesc, într-o colaborare perfectă, niște adăposturi pe care le apără de acțiunea distructivă a vulpii, lupului și mistrețului. Un ursuleț simpatic, dar stîngaci și puțin leneș, cam încurcât treburile harnicilor constructori, ca pînă la urmă să se integreze în ritmul muncii cu ajutorul nemijlocit al micilor spectatori, solicitați direct adesea să-și exprime părerea și să ia atitudine. Micii spectatori sînt astfel familiarizați cu noțiunile muncii colective, ale întrajutorării și prieteniei, aceasta desfășurîndu-se nu didacticist, ci dezinvolt, spiri-

tual, voios. Pentru realizarea spectacolului au fost invitați regizorul Lucian Giurchescu și pictorul-scenograf I. Popescu-Udriște de la Teatrul de Comedie din București. Colaborarea acestora cu membrii colectivului din Piatra Neamț s-a soldat cu frumoase rezultate. Într-un decor sugestiv, la rîndul lui spiritual, conceput cu multă fantazie și bun-gust, alcătuit din cuburi viu colorate, poveștea animalelor din pădure, datorită textului și regiei, se desfășoară alert, captivant amuzînd deopotrivă pe micii spectatori ca și pe însoțitorii lor adulți. Actorii Ana Cristi (Ursulețul), Șerada Varduca (Vererița), Ileana Ionescu (Vulpea), Radu Voicescu (regizorul — personaj al piesei), Andrei Ionescu (Ciocănitoea), Costache Coșa (Greierul) au știut să răspundă invitației regizorului la fantazie, bun-gust și umor.

Ilustrația muzicală (Dan Jelescu și Tudorel Ciortea), melodioasă antrenantă, sugestivă, a adus o contribuție efectivă la realizarea unui spectacol omogen, educativ de ținută artistică.

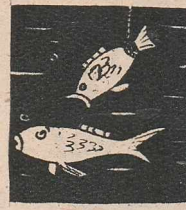
Virgil MUNTEANU

Știați că...

... fluturile de noapte cunoscute sub denumirea de „cap de mort“ emite un sunet specific — rezultat probabil din frecările trompei de tentaculele maxilarelor? Unii specialiști presupun că acest sunet s-ar naște în urma unor expirații puternice, care fac să vibreze membrana trompei.

...peștele „remora“ este folosit ca nadă sui-generis la pescuit? Iată cum se procedează: remorei i se leagă de coadă o frînghie lungă și este aruncată în mare; după un timp ea se prinde ca o ventuză de un pește mare sau de o broască țestoasă; în acest moment este trasă la mal, împreună cu „prada“ ei. Această originală metodă de pescuit a fost descoperită încă de Cristofor Columb, iar chinezii o practică de circa cinci mii de ani.

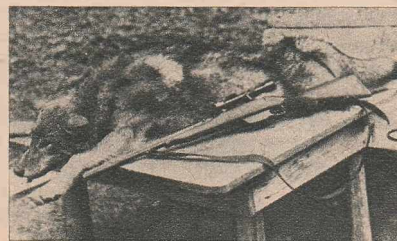

...bufnița polară încalcă tradiția creată de semenele ei, vîndînd în timpul zilei? Probabil că n-ar avea nimic împotriva să respecte „programul de lucru“ bine stabilit al păsărilor de noapte, dar la poli șase din cele douăsprezece luni ale anului este zi permanentă...

LUPI CONTRA LUPI

În mai multe regiuni din Uniunea Sovietică au fost crescuți pui de lup care, imblînziiți și dresați, îi ajută pe vînători la distrugerea păgubitoarelor haite de lupi sălbatici.

Un lup doborît.

Avînd obiceiul de a se asocia și a vîna în haită, lupii sînt atrași de urletul caracteristic speciei lor. Lupul dresat urlă la porunca vînătorului și aduce în bătaia puștii alți lupi. Apoi, adultmecînd urmele adulților, ei descoperă culcușul cu pui și astfel aceștia pot fi prinși. În regiunea Aktiubinsk, o echipă de șase vînători, ajutați de un lup dresat a distrus în nouă luni un număr de 300 de fiare.

Lupii imblînziiți sînt folosiți și la paza turmelor. După relatările instructorului de vînătoare M.A. Sargalev, doi crescători de reni din regiunea Hantimansk (U.R.S.S.) au crescut doi lupi pe care-i folosesc cu succes împotriva fraților lor sălbatici la paza cirezilor de reni.

întreagă

REPRODUCERI DE LA CEL DE-AL
III-LEA SALON INTERNAȚIONAL
DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ AL
REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

VADAS ERNŐ — R.P. Ungară

Herghele.

HUANG IU — R.P. Chineză

După ploate.

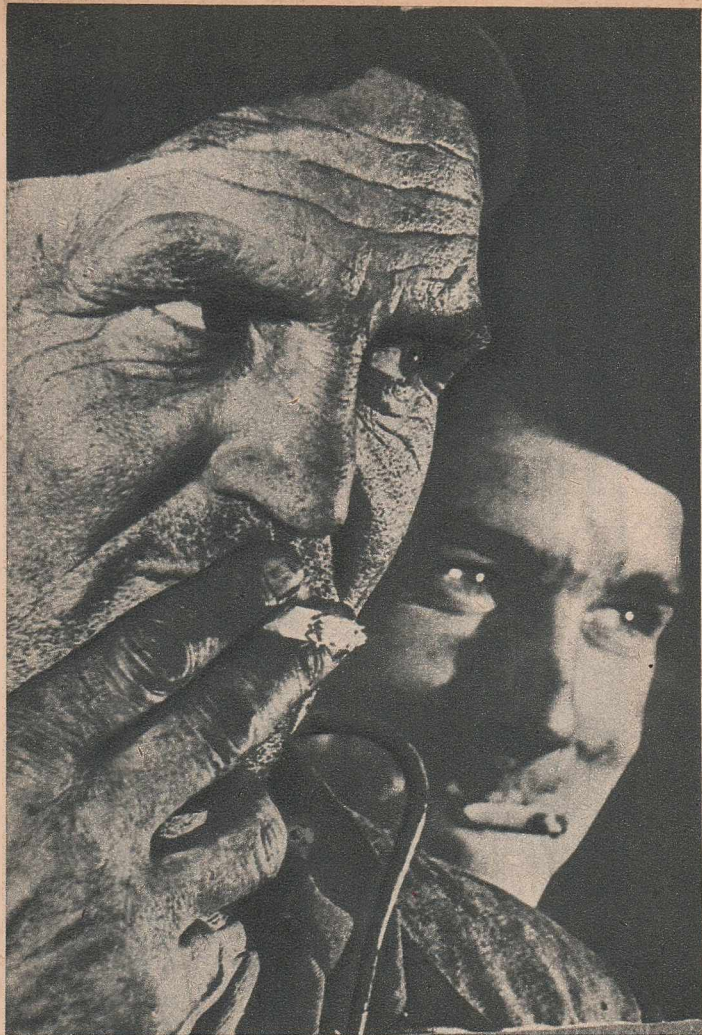
ALYSE GIERINGER — S.U.A.

Prin ploate.

D. STANIMIROVITCH — Franța

Îngerul păzitor.

WOLF SPILLNER — R.D. Germană

Mineri.

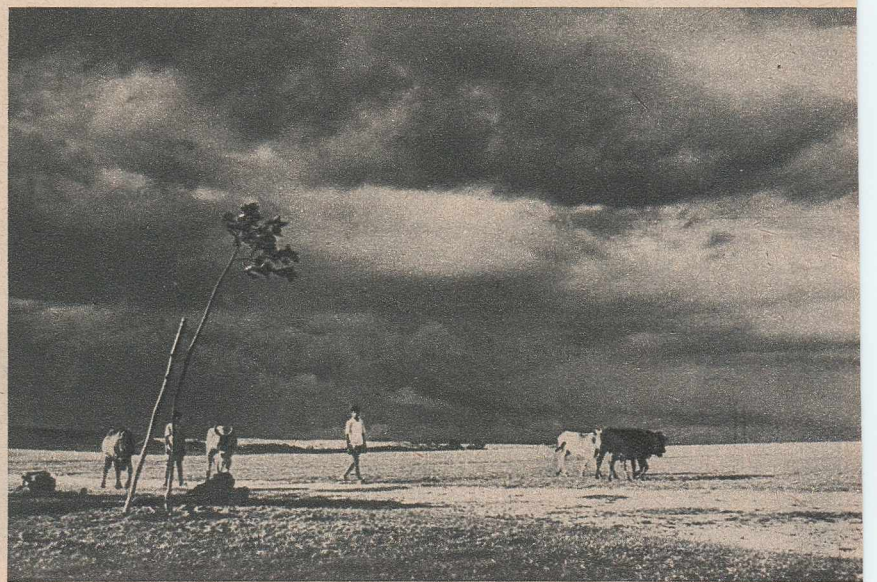
VO AN NINH — R.D. VIETNAM

In zori.

V. SUSTOV — U.R.S.S.

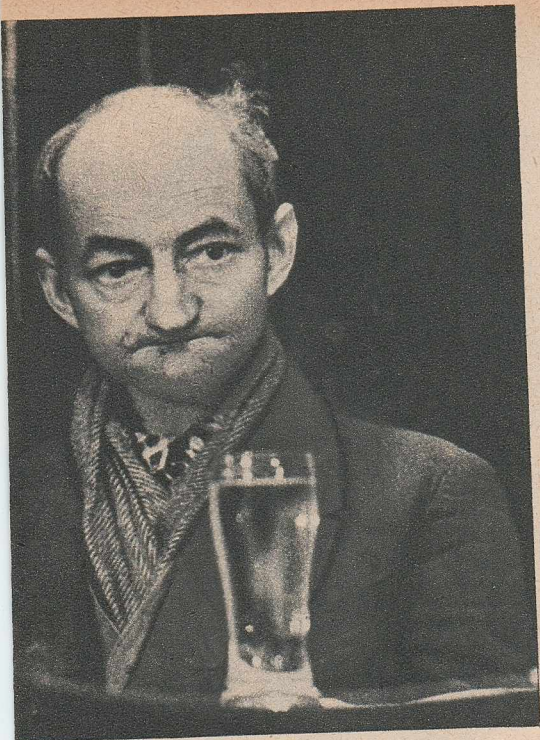
Săritură.

T. SURYANARAYAN — India

Seară de muson.

◀ **BOJAR SANDOR** —
R.P. Ungară
Paharul cu alcool.

**Dr. ZDENEK SOU-
CEK** — R. S. Ceho-
slovacă
▶ Niciodată!

◀ **EMILE DELORME**—
Franța
▶ Miezul nopții.

◀ **AUREL MIHAILOPOL** —
R. P. Română
▶ Jos pălăria!

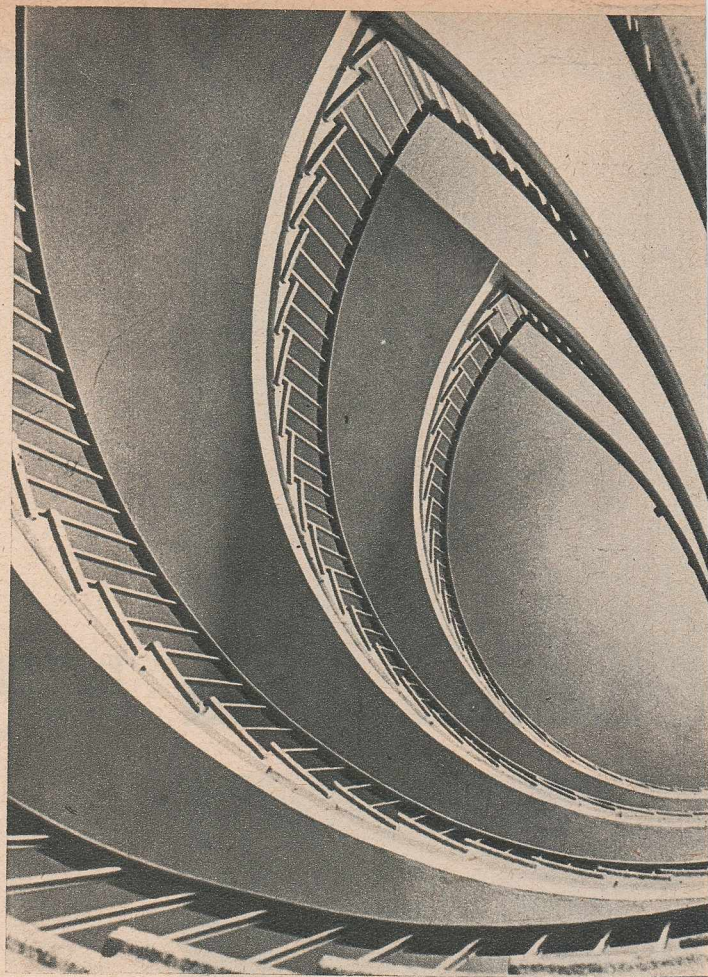

SYLVIO C. MORAES —
Brazilia
▶ Plecarea la pescuit.

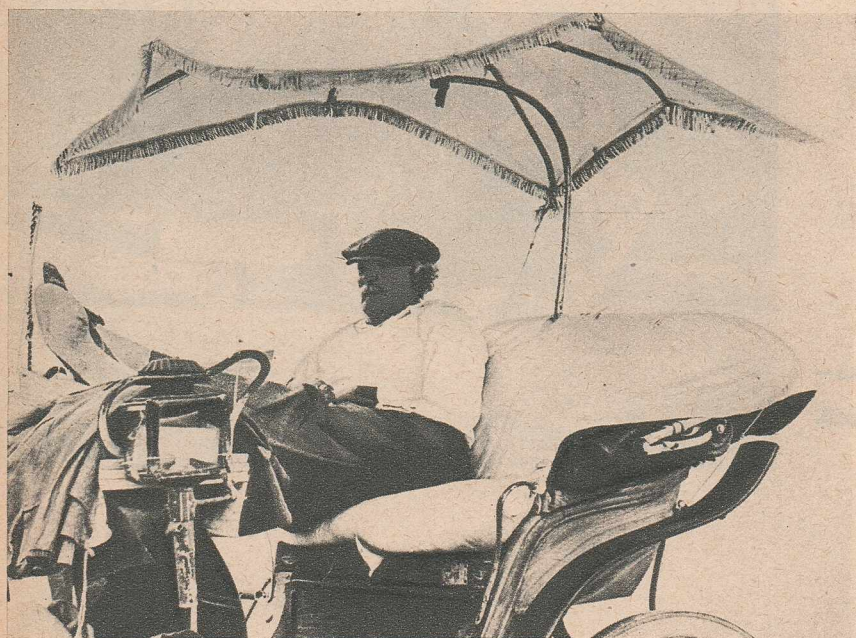
A. ROSENTHAL — R.P. Romîna

Sculptorul Jalea.

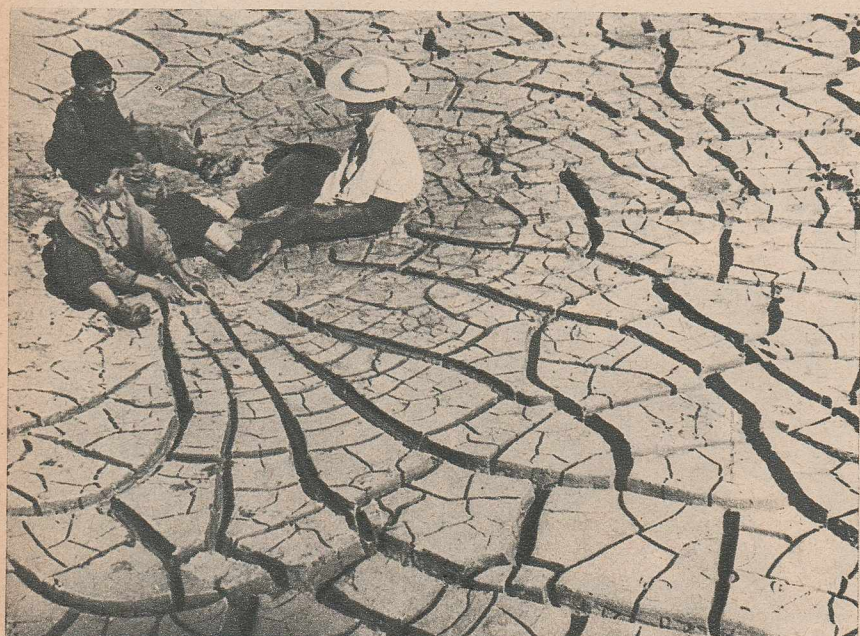
JOHANN DUMFARTH — Austria

Spirală

Dr. ANTONIO PERSICO — Italia

Trăsurica.

MINAS DA PANASQUEIRA — Portugalia

Convergență.

JEAN BOURDON — Franța

Curioși... bărbații.

Colțul Cosmeticienei

INGRIJIREA GÎTULUI

Cînd pielea gîtului îmbătrînește mai repede decît cea a obrazului, înseamnă că îngrijirea ei a fost neglijată. Pentru a remedia inconvenientul trebuie luate măsuri de refacere a mușchilor și a epidermei gîtului.

În fiecare dimineață, se masează ușor gîtul cu o perie moale înmuiată în clăbucul unui săpun de lanolină. Masajul se face descriind mișcări circulare, după care se aplică o cremă hrănitoare (crema „Lanolina”) și se ciupește, pielea pe toată suprafața, pentru a stimula circulația.

Se recomandă următorul exercițiu de gimnastică: aplecați capul înainte pînă cînd bărbia atinge pieptul; reveniți apoi cu capul încet în poziția inițială, opunîndu-i rezistență cu minile încrucișate pe ceafă. Cu aceeași mișcare, înceată și frînată de mâini, aplecați capul mult pe spate. Repetați mișcarea de aplecare a capului înainte, de data aceasta opunîndu-i rezistență cu pumnul ținut închis sub bărbie.

Pentru înlăturarea bărbiei duble: întindeți-vă pe o masă, lăsînd capul să atîrnie în jos. Ridicați-l foarte încet și lăsați-l apoi să cadă tot atît de încet, repetînd mișcarea de zece ori. Noaptea dormiți fără pernă. Se recomandă masearea energetică, cu palma deschisă, de la bărbie spre baza gîtului, după ce s-a aplicat o cremă hrănitoare („Lanolina” sau „Magnolia”). Se mai recomandă aplicații cu suc de castraveți sau cu suc de fructe (100 gr. miere de albine + zeama unei lămii). Aceste aplicații se țin pe piele 15-20 de minute, apoi se spală cu apă caldă, limpezind cu apă rece. În sfîrșit, se recomandă adaptarea unor detalii de îmbrăcăminte care să ascundă defectele unui gît inestetic. Dacă aveți de pildă gîtul prea scurt, va trebui să evitați decolteul rotund, iar gîtul slab va fi ascuns de un gulerăș cu cravată, jabou etc.

Georgeta MĂLIN

Moda

SE VOR PURTA ÎN ANUL 1962

Prezentate nu demult de casa „Moda Polska”, noile creații ale specialiștilor industriei de confecții din R. P. Polonă se remarcă prin gustul simplu, simțul măsurii și discreta eleganță.

Dintre ținutele de stradă în sezonul rece am ales pentru cititoarele „Flacării” acest costum de iarnă din stofă groasă pept, strîns cu un cordón în talie și închis la gît cu o cravată de blană (foto 1).

Creatorii de modele din industria cehoslovacă de confecții au prezentat de curînd noile lor realizări destinate sezonului de iarnă.

În acord cu tendințele modei europene, creatorii cehoslovaci preconizează o amplitudine moderată, croiala dreaptă sau ușor evazată, mînecele lungi. Gulerele, în general, sînt mai modeste ca în anii trecuți, ba chiar uneori lipsesc cu desăvîrșire.

Iată un reușit mantou sport (foto 2), confecționat din luid în dungi alb cu negru, cu talia joasă, marcată de jocul de dungi și de clapele ce acoperă buzunarele. Mînecele sînt croite chimono, gulerul mic, în conformitate cu cerințele curente ale modei.

Dintre modelele create de industria sovietică de tricotaje am ales pentru tînerele fete acest ansamblu din tricot de lînă (foto 3), compus dintr-o juscă cu desen bicolor, un scampolo cu mîneci scurte și o jachetă uni în tonurile desenului de pe juscă.

VORBE...

ORIZONTAL: 1) Vorbărie. 2) Vorbe dulci (fig.) — Vorbă în mișcare. 3) Vorbe exprimate în cifre — Alean. 4) Mă consum (fig.) — A ațipi. 5) Ființa căreia îi e proprie vorbirea — Bagaj, cu o vorbă peiorativă. 6) Turnul moscheii — Cînd ești pus pe ceartă. 7) Nume — Vorbă ce determină expresiv caracteristicile unei ființe sau ale unui lucru. 8) Mere! — Vorbă întilnită în refrenele populare. 9) În altă parte — Emil Bărbulescu. 10) Moș Ion cel cu vorba înțeleaptă, din timpul Unirii — Cadou. 11) Una care vorbește mult... — ...și una care nu vorbește de loc!

VERTICAL: 1) Teatru fără vorbe. 2) Imediat — A vorbi ca pisicile. 3) Animal de... bărbierit — Bine! 4) Autorul romanului „Amiralul oceanului” — Înco-

voiat. 5) Specie de ciocăniitoare — Înlocuiește ceva vechi. 6) Relee! (monov.) — Aruncat. 7) Diftong — Celebră cîntăreață de operă (Adelina) — Literă grecească. 8) Scriitor algerian — Tipsie. 9) Aducere-aminte. 10) Cad pe pămînt din spațiul interplanetar — Transportă! 11) Perele! — Vorba inimii și a ceasornicului — Recrut. 12) Vorba scamatoului.

Dezlegarea jocului „TOAMNA”, apărut în nr. 48

ORIZONTAL: 1) Topîreanu — Păr. 2) Utan — Rîmă — Veri. 3) Levitan — Esenin. 4) Bta — Aman — Era — D. 5) U — Toama — Arbori. 6) Raită — Alean — Si. 7) Eu — Asir — Clăcaș. 8) Tiv — Școlî — Oec. 9) Bucată — Banuș — R. 10) Ema — Intim — Rba. 11) Ln — Spor — Armură. 12) Saol — Sat — Oacăr. 13) Ulițe — Galoș — Ca. 14) G.A.C. — Dragomir — T.

CUVINTE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ÎNCRUCIȘATE

DIALOG CU

Adunate în capul și în carnetul reporterului, cifrele strigă: — Dă-ne tiparul lui Lasă mîzgălele coloristice la o parte. În precizia și sobrietatea noastră stau cele mai plastice metafore.

— Bine, dar dumneavoastră, cifrele, sinteți niște simple semne aritmetice.

— Nu-i adevărat. E o părere falsă. Noi intruchipăm căldura din mii de inimi. Hărnicia mînilor de aur, mîini muncitorești,

și conștiința socialistă a oțelariilor și forjorilor din Brăila sînt cuprinse în semnele noastre. Dați-ne voie să ne prezentăm.

— Vă rog!

— 4.264.000.

— Cine sinteți dumneavoastră?

— Economii antecalulate de la uzinele „Progresul”, realizate în urma celor 480 de propuneri pe care le-au făcut muncitorii în acest an pentru promovarea noului.

— Dați-ne voie și nouă.

— Cu dragă inimă.

— 374.258 lei. Noi reprezentăm economiile secției forjă pe cele nouă luni ale lui 1961. Ne-am născut datorită faptului că forjorii au folosit mașinile în mod excepțional, că au luptat împotriva risipei de păcură și metal.

— Totuși, reporterul nu-i pe deplin mulțumit.

— De ce?

— Cifrele fără oameni nu fac multe parole.

Constructorii din brigada I de tineret de pe șantierul naval montează scheletul unui șlep.

— Aveți dreptate. Păi la forjă lucrează oameni excepționali. N-ați auzit de Grigore Preda, Gheorghe David, Sipoș Ștefan? Toți sînt membri de partid. V-am dat numai trei nume, dar pot să vă dau nenumărate. Vă rog să notați: în 1961 oamenii aceștia au forjat aici, la „Progresul”, ceea ce nu s-a mai forjat niciodată în țară.

— Ce?

— Arbori cotiți de mari dimensiuni.

Cei 185.483 lei, economii realizate de la începutul anului și pînă în octombrie de tinerii de la secția forjă, nu-l lasă pe reporter în pace.

— Stați așa, tovarășe reporter!

— De ce?

— Păi notați un cuvînt de laudă despre brigada a II-a de tineret de la forjă. O conduce un candidat de partid, Costică Staicu.

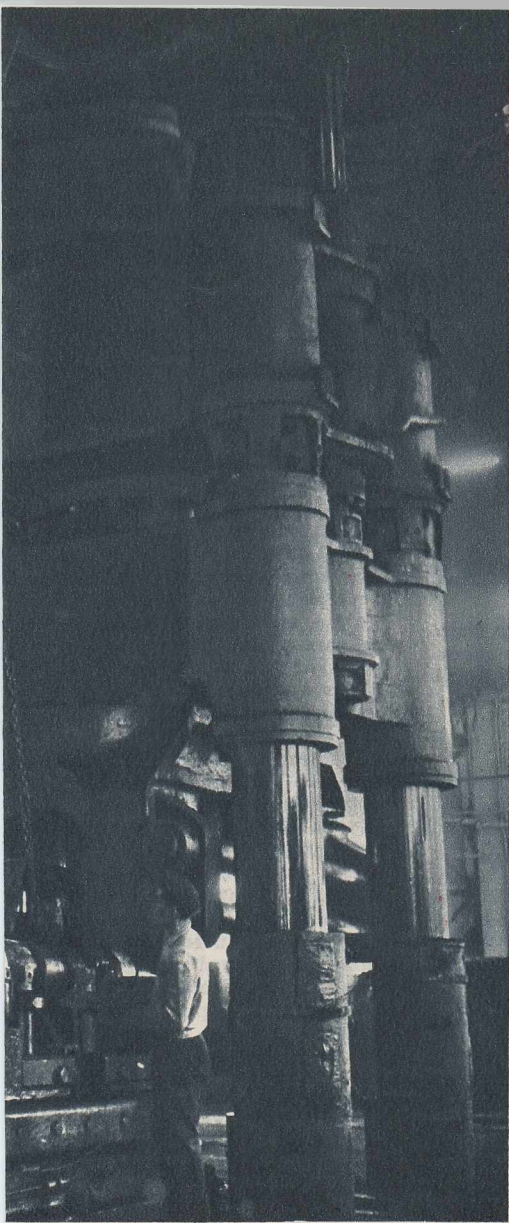
— Am auzit. E cea mai bună brigadă din uzină.

— Completați informația: e cea mai bună brigadă de tineret din Brăila. Dă piese de calitate superioară. În nouă luni n-a avut nici un rebut.

★

Mă despart nițel de cifre, iau o șalupă și vreme de jumătate de oră colind Dunărea. Macaraua-portal de 6 tone care se află în inima șantierului naval în exercițiul funcțiunii — transportă prova unui șlep — îmi face semn

CIFRELE

La presa de 2.500 tone se forjează un arbore cotit de marl dimensiuni.

să mă apropii de mal. Primesc chemarea. Urmăresc cu privirea ridicarea probei, apoi plec la atelierul de sudură. Un om blond, între două vârste, supraveghează îndeaproape felul în care muncește o sudoriță. E meșterul Stelian Teslov. Îl întreb.

— De ce zimbiți?

— Fiindcă sînt mulțumit. Uite, sudorița asta a prins meseria într-un timp record. Face sudură automată și semiautomată. Asta înseamnă: mai puțin efort fizic, mai multă productivitate, rezistență mai mare.

Stau de vorbă cu oamenii, cercetez hîrtii și cifrele iarăși cer în unanimitate să fie date tiparului.

— Pofțiți, stimate cifre!

— Mai întii dați-mi voie mie.

— Numele dumneavoastră?

— Beneficiul șantierului naval pe primele opt luni ale anului 1961. Pardon, am greșit. Dați-mi voie să mă corectez: depășirea de beneficiu pe primele opt luni.

— Precizați!

— 1.978.000 lei. Rețineți: angajamentul era de 700.000 lei.

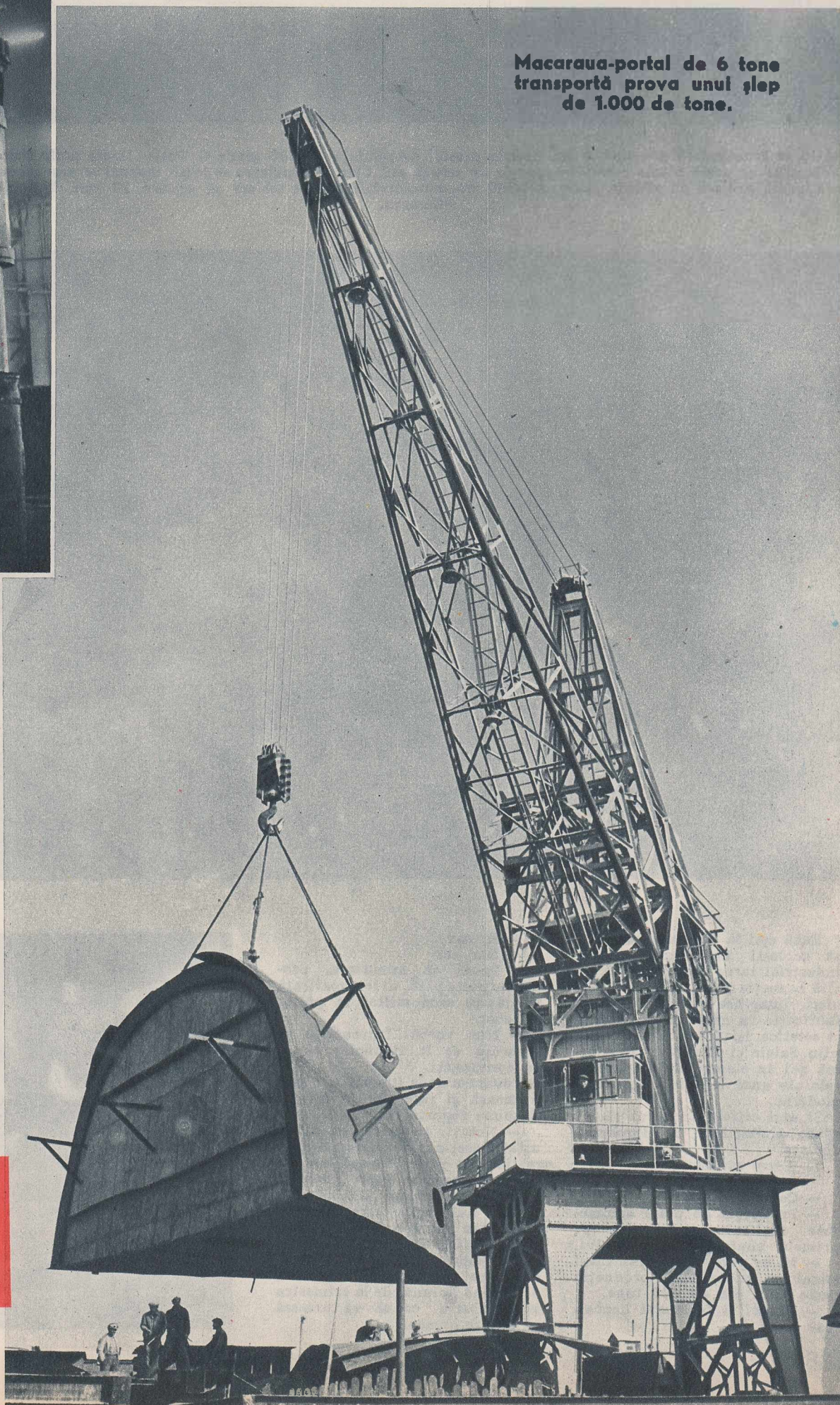
Lîngă reporter a venit o altă cifră.

— Dumneavoastră ce reprezentați?

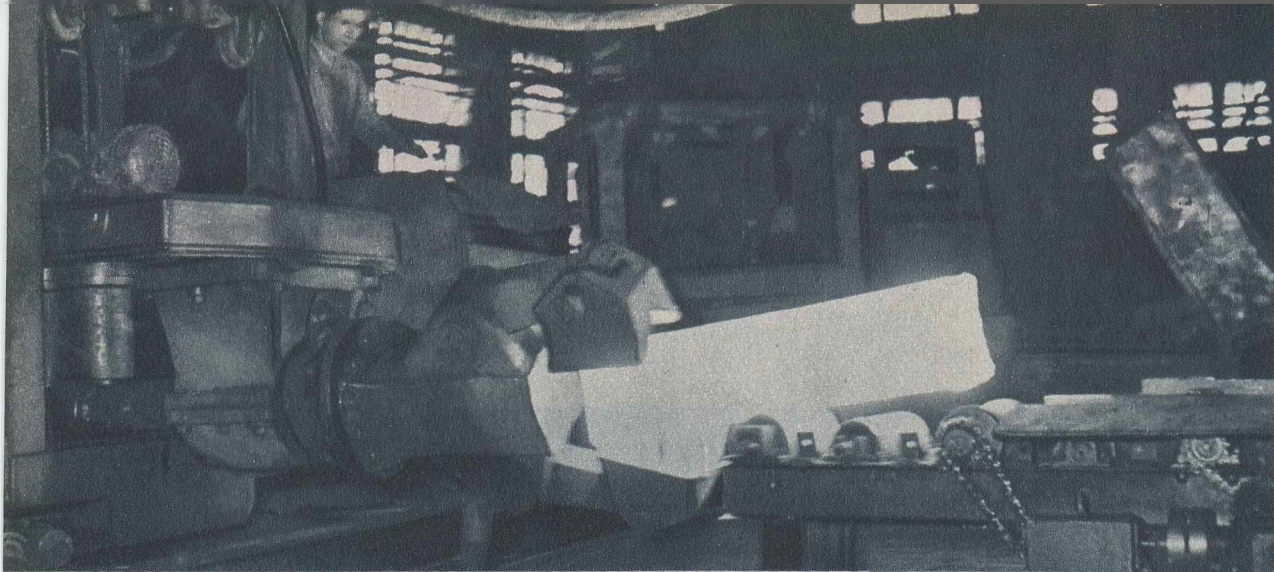
— Producția-marfă. Mai precis: reprezintă economiile peste plan realizate la producția-marfă pe primele opt luni.

— Adică?

— 1.970.000 lei.

Macaraua-portal de 6 tone transportă prova unui șlep de 1.000 de tone.

Știi ce temperatură are blumul din cleștele acestui manipulator? 1.100 grade C. Peste foarte puțin timp din el se va naște o osie pentru vagoanele de cale ferată. Când manipularea se făcea manual se produceau în medie opt osii pe schimb. Acum, datorită manipulatorului, într-un schimb se produc 32 osii. Rețineți diferența.

Succesele obținute de cele trei întreprinderi brăilene trebuie legate de inițiativa comunistilor. Directivele Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român cu privire la criteriile principale ale întrecerii socialiste în cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din România au stat la baza întregii activități a acestor întreprinderi. Citeva exemple în acest sens. După apariția Directivelor, la uzinele „Progresul” a fost întocmit un plan care prevedea 147 de măsuri tehnico-organizatorice menite să sporească calitatea produselor, să mărească productivitatea muncii și să reducă prețul de cost. Până în prezent 100 din aceste măsuri au fost realizate. La șantierul naval, din cele 85 de măsuri ale unui asemenea plan au fost realizate 73. Organizațiile de partid au analizat periodic felul în care se îndeplinesc aceste planuri și au luat măsurile corespunzătoare atunci când din diverse motive lucrurile nu mergeau cum trebuie.

Sîntem în ultimul trimestru al anului. Bătălia pe care o dau întreprinderile brăilene prezintă la ora actuală două aspecte: îndeplinirea și depășirea planului anual la toți indicii și serioase pregătiri pentru anul 1962. La uzinele „Progresul” ziarul de uzină publică cu regularitate de o lună de zile rubrica „Ce propuneți pentru activitatea anului viitor?”. Își spun cuvîntul la această rubrică oamenii cu experiența cea mai înaintată. În curtea Complexului pentru industrializarea lemnului, secția plăci aglomerate are munți de sălcii și de plopi. E materia primă pentru trimestrul întâi al anului 1962.

Așadar, efervescență peste tot. Ea poartă în miezul ei cifre mai mari decît cele care au dialogat cu reporterul. Efervescența este însoțită de căutări care scot în evidență atributul pe care trebuie să-l aibă toate produsele noastre: calitatea.

George CIUDAN
Fotografii de Elena GHERA

O parte din brigada a II-a de tineret de la secția forjă. Pe primele nouă luni ale lui 1961 brigada aceasta și-a îndeplinit planul la toți indicii.

Salcia și plopul metamorfozate în plăci aglomerate.

Dacă ești la Brăila nu se cade să ocolești Complexul pentru industrializarea lemnului. O vizită la secția plăci aglomerate îți oferă imaginea unui proces de fabricație în care automatizarea și estetica își spun cuvîntul din plin. Salcia și plopul se transformă aci în elementele fundamentale ale unei mobile elegante și moderne.

Și aici cifrele au cerut să fie spuse cititorilor. Le împlinim dorința.

- Aveți cuvîntul.
- 818 tone.
- Ce reprezentați?
- Producția de plăci aglomerate realizate peste plan pe primele nouă luni ale anului.
- Mi se pare că angajamentul anual în ce privește producția peste plan era de 500 tone.
- Exact. E frumoasă depășirea?

— E, dar...
— Dar ce?
— Poate că dumneata, producție peste plan, ai fost realizată în dauna economiilor la prețul de cost.

— Nici vorbă. Întrebați-o pe tovarășa de la financiar ca să vă convingeți.

Tovarășa de la financiar, o fată frumoasă și iute ca o zvîrlugă, îi spune reporterului:

— Notaiți, tovarășe, ca să nu uitați: secția plăci aglomerate a realizat pe primele nouă luni ale anului economii peste plan la prețul de cost de 612.000 lei.

Alte numeroase cifre vor să vorbească cu reporterul. Destul, stimate cifre. Trebuie să amintim acum despre cei ce v-au dat viața, despre cei care luptă de la zi la zi, de la lună la lună, de la trimestru la trimestru ca să vă crească — despre oameni.

Acesta-l materialul fin și mătăsoș realizat din nisip.

DIN FIRE DE... NISIP

Am aflat că se obțin fire din același material din care se produce și sticla și că din acestea se fabrică diferite materiale. Este oare exact? Vă rog să-mi răspundeți, întrucât mă preocupă astfel de probleme.

NICOLIȚA GĂMAN, muncitoare textilistă, București, Calea Victoriei nr. 216

RĂSPUNDEM:

În București, nu departe de Gara de Est, se află întreprinderea „Isolatorul” unde se fabrică diverse materiale de construcție. De curând, la această fabrică a luat ființă o secție nouă, utilată modern, în care se produc fire de sticlă. Materia primă a acestui produs este nisipul de Văleni, la care se adaugă sodă, dolomită și calcar. Amalgamul acesta, supus la o temperatură de 1.350-1.400 grade, se transformă într-un lichid incandescent și, după câteva secunde, în baghete de sticlă. Zece mașini — construite în țară — transformă apoi baghetele în fire subțiri. Iar din aceste fire se fabrică — tot aici — o țesătură folosită în construcții ca material izolan, neinflamabil și rău conductor de electricitate. Noul produs a fost realizat în urma cercetărilor și experimentărilor efectuate de către specialiștii Institutului de cercetări din construcții și economia construcțiilor

ALO, „FLACĂRA”!

La telefon un cititor din R. P. Bulgaria!

Sint la a 320-a corespondență primită într-o lună și jumătate de la cititorii revistei dv. Numărul acesta mare de scrisori mă emoționează, el arată că interesul cititorilor români pentru viața nouă din R.P. Bulgaria este tot atât de mare ca și interesul oamenilor muncii din patria mea pentru frumoasa dv. țară. Adresa mea, publicată

în „Flacăra” la rubrica „Cititorii către cititori”, mi-a adus până acum 150 de scrisori și 170 de cărți poștale expediate din toate colțurile României: majoritatea de la muncitori din uzine, colectivități, elevi. Ei cer să le scriu despre orașele și satele Bulgariei, despre munca mea personală. Toți cei care au scris primesc sau vor primi răspuns. Unele în-

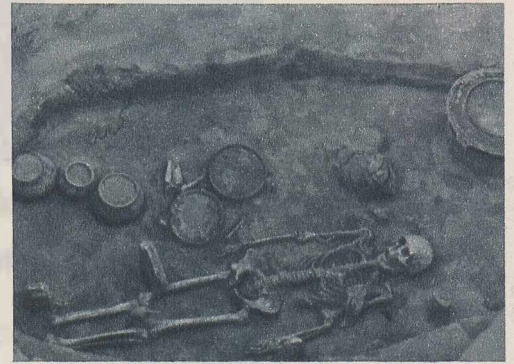
terzieri sint provocate numai de necesitatea de a mă documenta în scopul de a răspunde exact la întrebările puse. Sper că cei ce așteaptă scrisorile mele vor afla prin revista dv. că nu voi neglija să răspund fiecăruia în parte.

Tvetan ILIEV TVETKOV
Învățător
Ostrov, reg. Vrața, R. P. Bulgaria

UN DIRECTOR DE MUZEU ne informează

Pe teritoriul comunei Oinac, de lângă Dunăre, cercetătorii muzeului din Giurgiu, în colaborare cu Institutul de arheologie al Academiei R.P.R., au efectuat săpături, descoperind o necropolă datând din secolele III-IV ale erei noastre. Au fost scoase la iveală 27 de morminte în care s-au găsit numeroase vase de lut de forme variate, fibule de bronz (agrafe), mărgelile de sticlă și chihlimbar, amulete, virfuri de săgeți etc. Din punct de vedere științific, cercetările făcute la Oinac vin să completeze unele date privind așezările străvechi de pe țărmul Dunării.

Prof. G. RĂDULESCU
Directorul Muzeului de Istorie — Giurgiu

Unul din morminte, cu inventarul descoperit în el.

CINE E SCHRODER? — IATĂ!

Am aflat din ziar de formarea noului guvern vest-german. În care ministrul de Externe a fost numit Schröder. Este oare vorba de fostul militant hitlerist Gerhard Schröder? Vă rog să-mi răspundeți.

Aurel TIRZIU
tipograf,
str. Tuberozelor nr. 26
București

Dr. Gerhard Schröder, noul ministru de Externe al Bonnului, este cunoscut nu numai ca un fost nazist, ci și ca unul dintre conducătorii cel mai reacionari ai partidului lui Adenauer — Uniunea creștin-democrată.

Născut la Saarbrücken în 1910, Schröder, după ce și-a luat licența în drept, primește în 1936 o funcție la universitatea berlineză, unde a fost membru activ al grupului nazist.

Membru al partidului crucii încrucișate din mai 1933, Schröder, care a făcut parte din batalioanele

de asalt S.A., a fost cunoscut ca un „element sigur”. Ca exponent al partidului nazist, el a făcut parte timp de mai mulți ani din conducerea trustului de armament Klöckner, fiind prieten intim cu Hjalmar Schacht, ministrul de Finanțe hitlerist. În anul celui de-al doilea război mondial, concerna Klöckner a desfășurat o intensă „activitate” pe teritoriile Cehoslovaciei, Austriei și României.

Scăpat din cel de-al doilea război mon-

dial fără pedeapsa ce s-ar fi convenit unui nazist notoriu ca el, Schröder a reintrat în viața politică, devenind în scurtă vreme unul din liderii Uniunii creștin-democrate. Din 1953 — cu o oarecare întrerupere — a deținut portofoliul de ministru de Interne în guvernul de la Bonn. În această funcție s-a remarcat prin promovarea în cele mai importante posturi a unor naționaliști notorii; prin ordinul special cu privire la reintegrarea multor foști S.S.-iști în posturile de conducere ale poliției; prin reprimarea cu ajutorul terorii a oricărei mișcări progresiste; prin odiosul proces de la Karlsruhe pentru interzicerea Partidului Comunist din Germania. Serviciile pe care Schröder le-a adus în trecut regimului hitlerist iar astăzi regimului de la Bonn i-au asigurat, precum se vede, și recența sa numire în funcția de ministru de Externe al R.F.G.

PE SCURT

ANGHEL LUPȘCA — com. Pojoga, raionul Iliia. Ne bucură scrisoarea dv., care vine din partea unui vechi abonat al „Flacărei”. Pentru intruziunile în osirea revistei, sesizați oficial poștal local. Exemplarul din „Flacăra” care vă lipsește din colecție vi l-am expediat prin poștă.

ALEXANDRU MIOC — com. Celeza, reg. Banat. De acord cu dv.: reproducerea în presă a operelor de artă ajută mult la educația estetică. Publicarea de către „Flacăra” a reproducerilor de artă în culori ridică pentru moment unele dificultăți de ordin tehnic pe care sperăm să le depășim. Publicăm însă deocamdată reproducerea în alb-negru.

DAN NEGOCESCU — Craiova. Prin urmare, materialul cerut de dv. și publicat de noi despre Marea Sargaseilor v-a plăcut. Ne bucură. În legătură cu întrebarea pe care ne-o puneți, puteți găsi răspuns procurându-vă revista „Teatrul”.

VENERA ENOIU — Bicăz. Adresa dv. va fi publicată din nou și desigur exact. În ce privește adresele cerute, vă informăm că scrisoarea pentru actorul Iurie Darie o puteți adresa Teatrului de Comedie din București, iar pentru actorul Florin Piersic — Teatrului Național „Ion Luca Caragiale”.

Nu cerb, ci căprior

În numărul 46 din 18 noiembrie 1961 al revistei dv. ați publicat o copertă reprezentând un vânător purtând în spate un... cerb, după cum rezultă din explicația acestei coperti.

În realitate, animalul vînat nu este un cerb, ci un căprior. De altfel, un cerb nici n-ar fi putut fi purtat în spate în felul arătat, fiind cu mult mai mare.

Mihai COCIU, biolog
Grădina zoologică București

Pe adresa „Flacărei” sosesc zilnic zece de scrisori din toată țara. Ne scriu cititorii vechi și noi, ne scriu prietenii. În paginile revistei apar număr de număr materiale realizate la sugestia cititorilor. Rubrica de față vine să contribuie și ea la această strînsă colaborare dintre „Flacăra” și cititorii ei.

Cititorii ne scriu, noi răspundem! Scrieți-ne deci despre tot ce e nou și interesant în localitatea dv., în uzina sau întreprinderea în care lucrați. Spuneți-vă părerea despre materialele apărute. Întrebați-ne de asemenea despre tot ceea ce vă interesează. Vă vom răspunde fie prin scrisori, fie prin rubrica de față. Fiecare cititor poate deveni un colaborator al revistei, un corespondent.

Așadar, scrieți-ne și trimiteți-ne fotografiile interesante din toate domeniile de activitate. Scrisorile adresate redacției trebuie să cuprindă numele complet, adresa exactă și locul de muncă al expeditorului.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Gh. Tohănescu, Zărnești-Brașov, str. Ilie Pîntilie nr. 11, dorește schimb de cărți poștale ilustrate, fotografii de actori, mărci poștale. **Cornelia Nacu**, elevă, Pașcani, str. 30 Decembrie: corespondență pe teme literare, schimb de vederi. **Marcela Mustață**, învățătoare, comuna Gorban, raionul Husi, regiunea Iași: corespondență pe probleme de învățămînt și schimb de ilustrate. **Ion Gh. Suscă**, învățător, comuna Săcel, raionul Vișeu de Sus, regiunea Maramureș: corespondență pe teme culturale, schimb de ilustrate și mărci poștale. **Ioana Andrei**, elevă, Școala medie nr. 2, Brăila: corespondență pe teme sportive, schimb de ilustrate și fotografii de artiști. **Neli Stoica**, elevă, Constanța, Șoseaua Mangaliilor nr. 96: corespondență pe teme de teatru și cinematograf. **Rodica Horița**, Brăila, str. Ardeal nr. 21, cartierul Radu Negru: schimb de fotografii de artiști, corespondență pe teme culturale. **Maria Pricop**, Medgidia, str. Mărăștii 2: corespondență pe teme de literatură și sport. **Cornel Cioaba**, tehnician agricol la G.A.S. Nerău, raionul Sînnicolaul Mare, reg. Banat: corespondență pe teme de turism și sport, schimb de ilustrate. **Mihai Hrtncu**, str. Vasile Roaită 16-18 Arad: corespondență pe teme de prietenie, schimb de ilustrate. **Dante Crisostom**, elev, Buhuși, reg. Bacău, str. N. Bălcescu nr. 98: corespondență pe teme de muzică.

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

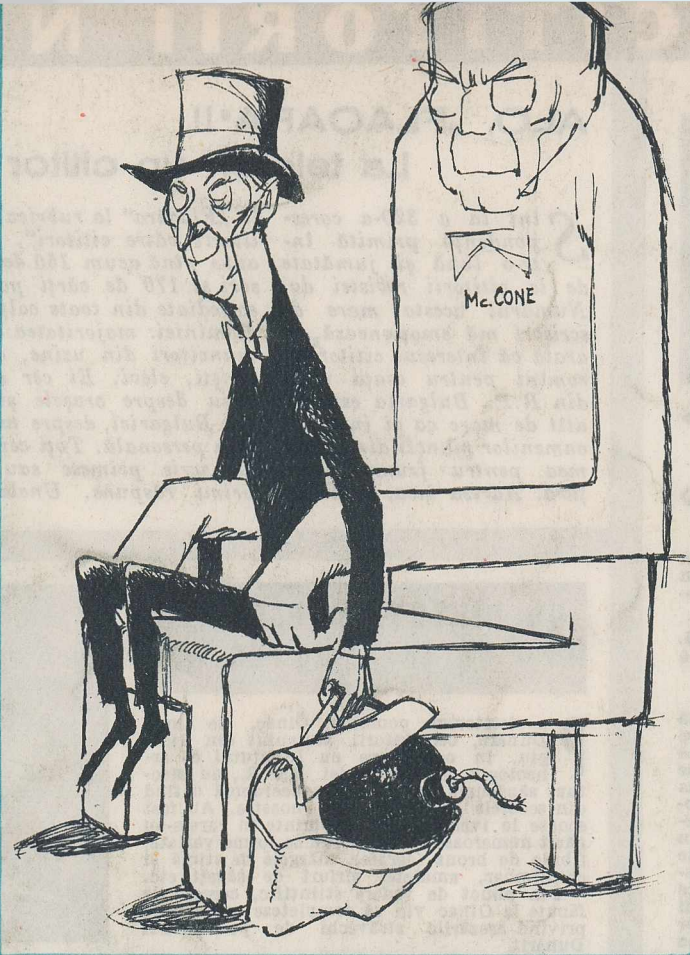
REDACȚIA: București, Piața Ștefiei. Căsuța Poștală 3502 of. 33 Tel. 17.60.10 int. 1744.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU

ABONAMENTE: 3 luni 26 lei; 6 luni 52 lei; un an 104 lei.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Ștefiei „I. V. Stalin”

ÎN CÎTEVA LINII...

Instalarea în postul de cancelar a lui Adenauer s-a făcut în timpul vizitei la Bonn a lui Mc. Cone, șeful serviciului de spionaj al S.U.A.

ADENAUER S-A INSTALAT!

STRAUSS: HAI, DRĂGUȚĂ, ÎNCĂ UN PICI...

Anthony Eden, fostul premier britanic compromis în aventura Canalului de Suez, a reintrat în viața publică.

REVENIRE...

**DESENE
de
Eugen TARU**

IDEOLOGUL BURGHEZ:

1918 - MĂ ÎNDOIESC DE VIABILITATEA STATULUI SOVIETIC!

1928 - MĂ ÎNDOIESC DE REALIZAREA CINCINALELOR SOVIETICE...

1945 - MĂ ÎNDOIESC CĂ U.R.S.S. VA MAI PUTEA FI VREODATĂ O MARE PUTERE...

1961 - ...MĂ ÎNDOIESC... CĂ MAI POT SĂ-MI REVINI!

MEDITAȚIE ÎNTR-UN FOTOLIU...

de Florica SELMARU

Imediat după întoarcerea din S.U.A., cancelarul Adenauer s-a retras, ușor gripat, în vila sa de la Rhoendorf. Înainte însă de a se instala, după cum relatează presa occidentală, în fotoliul de lângă fereastra cu vedere spre Rin din camera sa de lucru, cancelarul a acordat televiziunii vest-germane un interviu privitor la convorbirile avute cu președintele Kennedy. Există laude de care cei lăudați s-ar lipsi cu plăcere. Cancelarul a elogiat în mod ostentativ atitudinea interlocutorilor săi în problema Berlinului occidental, dând conducătorilor politici americani stinjenitoare certificate de bună purtare.

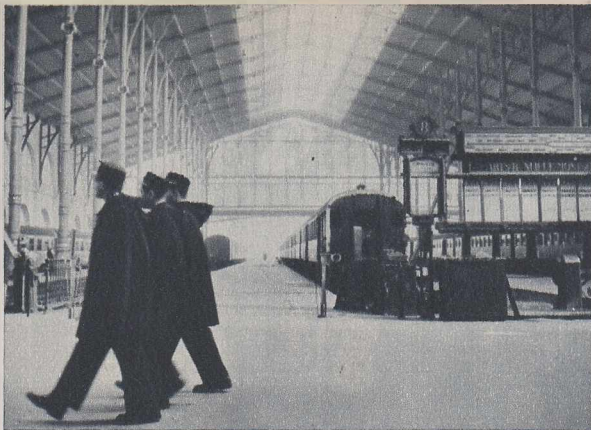
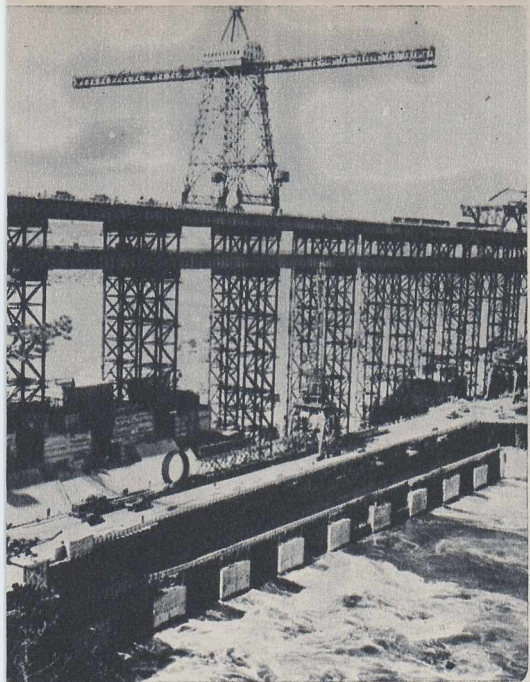
Noul ministru de Externe Schröder, vorbind în fața fracțiunii Uniunii creștin-democrate din Bundestag, a mers și mai departe, declarând că oficialitățile americane sînt dispuse „să-și asume cel mai mare risc”. Și — proaspăt în ale diplomației, dar vechi în ale războiului rece — oratorul nu a scăpat prilejul de a sugera că, drept răspuns unei atît de fidele prietenii, R.F.G. trebuie să ia la rîndu-i măsuri hotărîte. Intensificînd de pildă cursa înarmărilor, prelungind cu încă șase luni serviciul militar ș.a.m.d.

Cît despre al treilea membru marcant al expediției, Strauss, el a mai rămas în S.U.A. Cu ce scop? Într-un articol publicat în prima pagină, „New York Times”, de pildă, referindu-se la surse autorizate din Washington, scria că ministrul de Război vest-german „urmează să înființeze oficialități ale Pentagonului și Departamentului de stat, spre a discuta despre noi livrări de armament pentru forțele vest-germane”.

S-ar putea presupune că, în fotoliul de lângă fereastra cu vedere spre Rin, gripatul cancelar și-a acordat cîteva zile de repaus după ostenele unei vizite în care, după cîte se spune, a fost poftit mai cu seamă în urma propriilor sale stăruințe. Dar tot zările occidentale relatează că boiaurul de la Rhoendorf a păstrat un neîntrerupt contact telefonic cu Bonnul, menținîndu-se la curent cu actualitatea... Așa încît repausul i-a fost intrucîtva tulburat de nemulțumirea și îngrijorările opiniei publice din țările pe care alianța atlantică le solidarizează cu politica Bonnului. Această nemulțumire, aceste îngrijorări s-au oglindit în comentariile presei din țările respective — într-un mod cu atît mai energic și mai stăruitor cu cît apropiata conferință N.A.T.O., care va avea loc între 13 și 16 decembrie la Paris, și reuniunea ministrilor de Externe americani, britanici, francezi și vest-germani, care va preceda conferința, vor discuta în principal tocmai despre poziția pe care urmează s-o adopte Occidentul în problema tratatelor privitoare la tratatul de pace german și la statutul Berlinului occidental. În Anglia, de pildă, în momentul chiar în care sosea în calitate de oaspe generalul De Gaulle, cunoscut din acest punct de vedere pentru poziția sa rigidă (mai „adenaueristă”, spun unii, decît a lui Adenauer însuși), zările cele mai importante recomandau insistent reglementarea acestor probleme pe calea rezonabilă a tratatelor. „Daily Mail” scria, sintetic și categoric: „Cu Uniunea Sovietică trebuie să se ajungă la o înțelegere, indiferent dacă dr. Schröder va voi acest lucru sau nu”.

Ceea ce sporește neliniștea opiniei publice din Europa occidentală este faptul pe care nimeni nu-l ignoră că Adenauer și colaboratorii săi au plecat în S.U.A. cu intenția clară de a stăruii din nou pentru a obține, sub paravanul coaliției atlantice, arme nucleare. Dar „Daily Express”, de pildă, scria zilele trecute: „Occidentul nu ar putea să atenuze încordarea în Europa prin nimic altceva decît printr-o declarație că aliații nu vor da vest-germanilor posibilitatea să pozeze arme atomice”. Iar „Times” sublinia că „puține lucruri ar spori în așa măsură încordarea, ca încredințarea controlului armelor nucleare vest-germanilor sau chiar N.A.T.O.”.

Vor asculta puterile occidentale de glasul acestor îngrijorări, care sînt expresia dorinței de pace a oamenilor? Ar fi de dorit ca ele să atîrne mai greu decît meditațiile revanșarde ale bătrînilor domni din fotoliul instalat lângă fereastra cu vedere spre Rin.

La 28 noiembrie s-a desfășurat în întreaga Franța o impunătoare grevă a muncitorilor feroviari, la care s-au alăturat muncitorii de la gaze și electricitate, din transportul urban și aerian, ca și cei de la întreprinderile de salubritate. Greva, la care au participat peste 500.000 de oameni ai muncii francezi, a paralizat timp de 24 ore o mare parte a activității economice a țării. În fotografie: Gara de Nord din Paris în zi de grevă.

A fost pus în funcțiune primul agregat al celei mai mari hidrocentrale din lume — Hidrocentrala de la Bratsk, cu o capacitate de 4.560.000 kW. Agregatul, cu o putere de 225.000 kW, a și început să dea lumină. Fotografia înfățișează un aspect al șantierului de pe Angara.

The U.S. Supreme Court makes it a crime to be an 'active Communist.'

Are They Going BACK TO McCarthy?

nia publică internațională este indignată de acțiunile represive ale orităților americane împotriva Partidului Comunist din S.U.A. Orie de presă și personalități ale vieții publice din diferite țări caracterizează aceste măsuri drept „o revenire la cele mai triste vremuri ale carthysmului” (Austin — lider sindical din Anglia). După cum arată rul canadian „Toronto Telegram”, „Curtea Supremă a S.U.A. sideră o crimă de a fi comunist activ”. Ziarul își intitulează mentariul: „Se reîntorc oare la McCarthy?” (în facsimil). Fotofille înfățișează două victime ale inscenărilor anticomuniste: James st (stînga), secretar executiv al organizației Partidului Comunist din nois (S.U.A.), și Hy Lumer (dreapta), membru al conducerii Partidului Comunist din S.U.A., condamnați la închisoare și amenzi.

Al 29-lea campionat de șah al U.R.S.S. e în plină desfășurare. În fotografie: în timpul unei partide dintre marele maestru Spasski (stînga) și campionul Ucrainei, maestrul Koț.

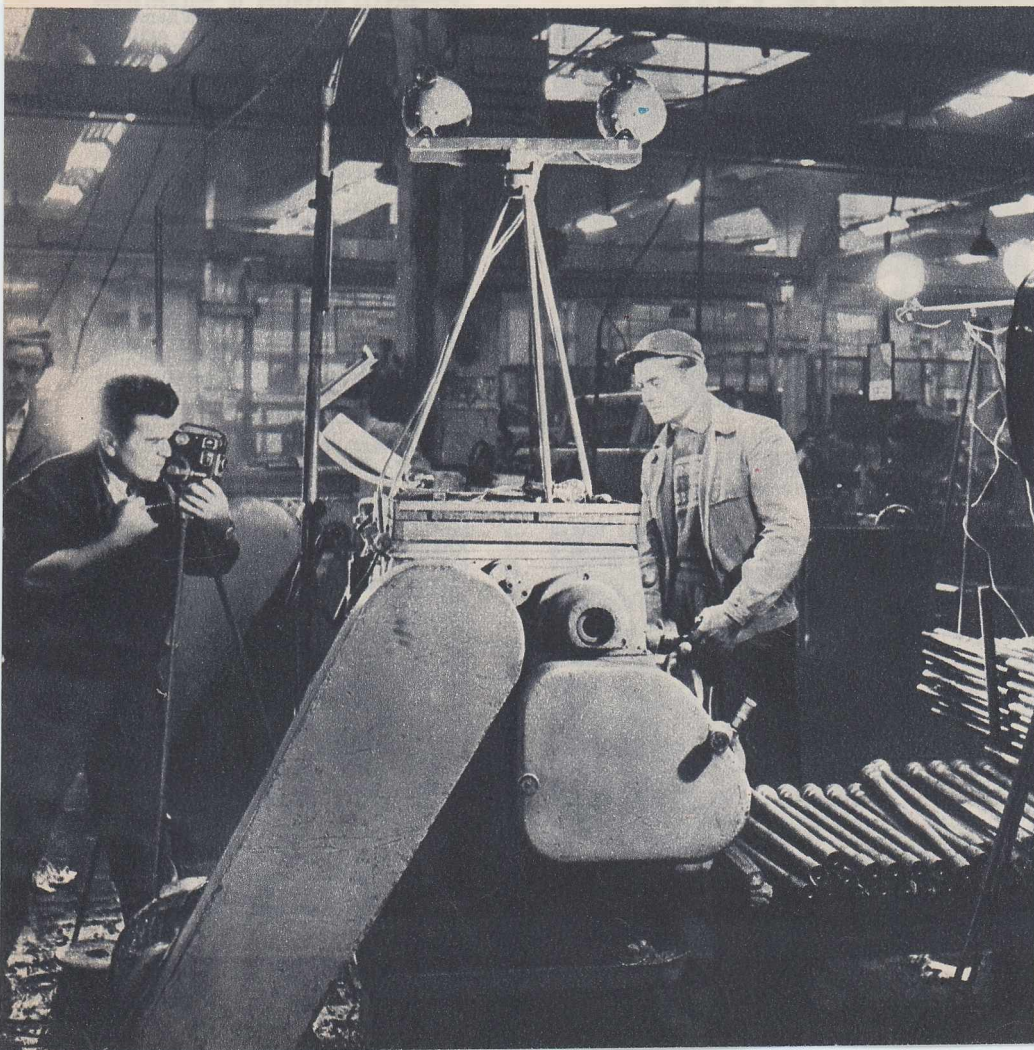
jele patriotice din Vietnamul de Sud își continuă acțiunile de luptă otriva regimului diemist. În fotografie: o cazarmă a trupelor diemiste din provincia Quang-nam, incendiată de patrioți.

n Republica Dominicană, noi demonstrații populare și greve puternice împotriva regimului dictatorial. În fotografie: manifestatie femeilor dominicane pe străzile apitalei — orașul San Domingo.

FILMUL UNOR FILME

Ziarul de uzină „Tractorul” din Braşov anunţa evenimentul la 8 februarie 1958, modest şi simplu: «DORIȚI SĂ LUCRAȚI LA O PRODUCȚIE CINEMATOGRAFICĂ? ÎNSCRIEȚI-VĂ ÎN CINECLUBUL „CUTEZĂTORII”».

Apoi, reporterii din Bucureşti s-au îndreptat într-acolo, au consultat la Comitetul de partid al uzinelor de tractoare lista membrilor cineclubului şi, studiind rubrica „profesia şi ocupația”, au descifrat pentru marea public sensurile majore ale evenimentului: turnători şi strungari, montori şi ajustori, mecanici, ingineri şi modelori, muncitori de la uzinele de tractoare s-au apucat — primul printre amatorii de la noi — să facă film. Film în toată regula: cu scenariu, actori, regie, travelling-uri (făcute din cărucioarele împrumutate de la cantină) şi public spectator — pe platou şi în sală!

S-a născut astfel un nou fenomen: cineamatorismul. Şi nu în principiu, ci cât se poate de practic: la Braşov, apoi la Bucureşti, la Tîrgu-Mureş, la Sibiu, la Sîtlipeni. Pe cei din Braşov, „Flacăra” vă invită să-l cunoaşteți cu prilejul acestui fotoreportaj.

CEVA DESPRE IDEE

— A cui a fost ideea cineclubului?

În jurul unei mese stăteau inginerul Săpunaru, dispecerul Voiculescu şi montorul Vereş. Ei reprezintă nu numai conducerea cineclubului, ci şi pionierii lui.

Răspunsul a căzut prompt şi în cor:

— A colectivului!

Şi când au spus „colectivului”, cu toții au privit pe geam: afară, un tractor nou-nouț traversa curtea împrăștiind în jurul lui reflexe roșietice...

Deci la început a fost ideea. Şi chiar dacă ideea ascundea o subiectă cam greșită — film şi numai film, film cu orice

Strungarul Buga Mihai, de la secția axe, dă lucru de bună calitate, depășește planul de producție în medie cu 127% și-l ajută pe cel rămas în urmă. „Cutezătorii” l-au inclus în Jurnalul de actualități.

Studioul de la... cantină! Se fac probe cu cei mai noi membri ai orchestrei uzinei.

• LA ÎNCEPUT A FOST IDEEA — DAR A CUI? • CUM SE ÎNVAȚĂ
ABECEDARUL • CANTINA AJUTĂ ECHIPA DE FILMAT; DAR NU-I
SUFICIENT • ACTORII SÎNT OPERATORI, OPERATORII — REGI-
ZORI, REGIZORII — SCENARIȘTI, SCENARIȘTII — LABORANȚI ȘI CU
TOȚII SÎNT MUNCITORI ȘI TEHNICIENI • ÎN LOC DE CANNES,
CĂLIMĂNEȘTI

preț — pe parcurs lucrurile s-au îndreptat, producându-se și modificările de rigoare: în cadrul cineclubului au apărut două secțiuni de activitate: educație cinematografică și producție de filme.

A. B. C.

La început, cutezătorii au totdeauna de înfruntat greutatea. Nu e tocmai ușor să pui pe picioare un „A.B.C.” cinematografic. Și, totuși, într-un mod plăcut și instructiv, peste 800 de constructori de tractoare, stînd comod în fotoliile sălii de spectacole, s-au... plimbat de-a lungul istoriei filmului și au făcut cunoștință cu copilăria și tinerețea cinematografului. Apoi au început să înțeleagă cum se face un film. Cu acest prilej ei au făcut cunoștință mai pe îndelete cu Chaplin și Pudovkin.

De asemenea, au vizionat peste treizeci de filme din *Arhiva națională*, adu-se anume pentru ei. Tot „A.B.C.”-ul le-a înlesnit întâlniri cu Ion Popescu-Gopo, cu regizorii de film Lucian Bratu, Andrei Blaier, Sinișa Ivetici și cu actorul Nicolae Praidă. Dar „sectorul producției de filme”? Gîndiți-vă la jocul actorilor, la lumini, la regie, la munca de laborator (developare, fixare, copiere), la montaj! Pe lingă aceste preocupări și acțiuni inedite, amatorii noștri au avut de înfruntat și de învins două greutăți suplimentare: lipsa unui aparat de filmat și a unui aparat de proiectie! Nu-i de crezut, dar așa e. Astăzi însă, le au. Cel de filmat are trei obiective și o viteză de 8 pînă la 64 de imagini pe secundă. Marca? Nu are, pentru că e... producție proprie: l-au confecționat

dintr-un aparat vechi și demodat. Se înțelege prin urmare de ce „sectorul producției de filme” a mers mai puțin pe roate decît „sectorul educației cinematografice”. Oricum însă, în primul rînd, cineamatorii din Brașov simt nevoia unei îndrumări, a unui sprijin artistic. Presa a mai semnalat necesitatea acestui sprijin. Sperăm că în cele din urmă va veni. Cu ajutorul Direcției generale a cinematografului.

DIN MERS

— Ce lucrați acum?
— Din mers!
— ?!?
— Avem un scenariu de film semnat de Simion Săpunaru și Elefterie Voiculescu, intitulat „Din mers”. Filmul pune față-n față trecutul și prezentul uzinei, urmărind destinul unei familii. Tatăl — vechi muncitor în uzină — și

Primul lor film:

„UN OM PERSECUTAT”

Comedie satirică

Scenariul și regia: E. VOICULESCU

...Dimineața se scoală tîrziu și nu ajunge la uzină cînd trebuie. Se apucă de lucru dar... prin intermediul ucenicului, deoarece el are alte preocupări. La control nu dă prima piesă, ci ultima! Rezultatul: rebut! Și pentru că portarul îl dojenește că întîrzie, iar controlorul de calitate, ca și meșterul, de asemenea îl critică, omul se consideră un persecutat.

CE E BUN ÎN FILM

- 1) Inițiativa proprie-zisă.
- 2) Ideea satirică a filmului.
- 3) Interpretarea.
- 4) Efectul: întîrziții au înscut să dispară. Și „persecutații”!

... ȘI CE NU E BUN ÎN FILM

- 1) Personajul principal este prea simbolic. Trebuie luat un caz concret și dezbătut într-un context de situații concrete din uzină.

Al doilea film:

„AMAR”

Scenariul și regia: E. VOICULESCU

...Cutărică împlinește azi 30 de ani. La plecarea din uzină, se oprește la un restaurant cu câțiva tovarăși de muncă ce vor să-l sărbătorească cu un pahar de vin. Dă-i cu bere, dă-i cu vin... și omul se trezește dansînd cu o necunoscută, uitînd că soția și copiii îl așteaptă acasă. Într-un tîrziu își amintește, și pleacă. Acasă toți dorm. Iar Cutărică își dă seama ce a făcut și își prinde capul în mîini, rușinat.

CE E BUN ÎN FILM

- 1) Montajul.
- 2) Imaginea.

... ȘI CE NU E BUN ÎN FILM

- 1) Schematismul: Cutărică se „pocăleşte” cam ușor...

Al treilea film:

„RĂSPÎNTIE DE PRIMĂVARĂ”

Scenariul și regia: E. VOICULESCU

...Un tînr muncitor este atras pe un drum greșit de doi-trei tineri mai ușurați. Datorită unui accident pe care-l suferă este internat în spital. Aci cunoaște diferiți oameni și își dă seama cît și cum a greșit. Se reîntoarce în uzină vindecat și la propriu și la figurat. Reintră în învățămîntul seral, termină liceul, e un bun muncitor, devine candidat și apoi membru de partid.

CE E BUN ÎN FILM

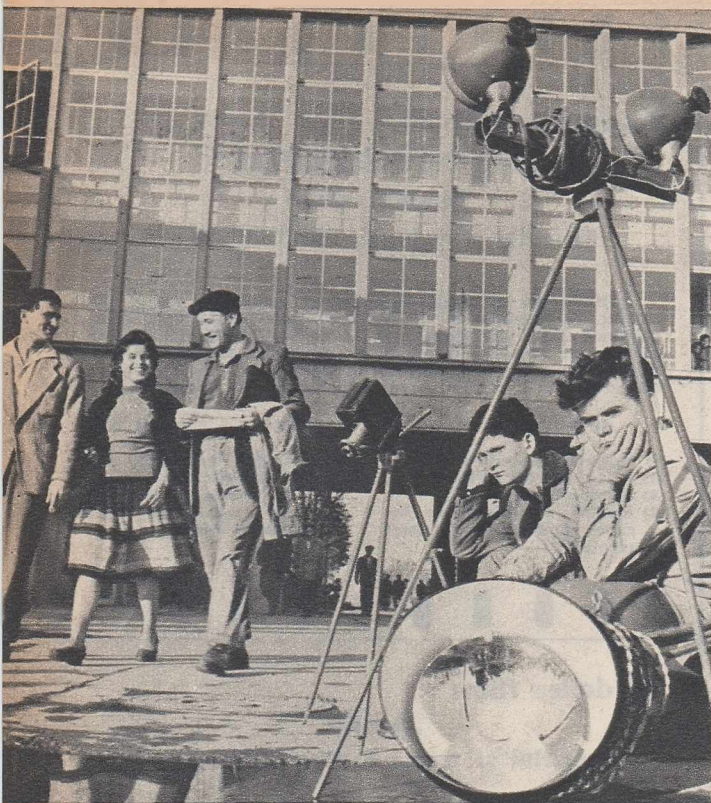
- 1) Că e inspirat din viața uzinei.
- 2) Că tînrul este interpretat de însuși eroul faptelor, Ioan Neagoș.
- 3) Regia și imaginea.

... ȘI CE NU E BUN ÎN FILM

- 1) Că la al treilea film n-au apărut un al doilea scenarișt și un al doilea regizor.

Se turnează o secvență din coproducția „Șarja păcii”.

O „greetate”: mizeria din trecut n-al cum să o filmezi.

fiul său lucrează la același strung. Fiul preia „ștafeta” din mers, din mina tatălui.

— Și cum merge?
— Am isprăvit decupajul regizoral.

După o pauză, Săpunaru a adăugat cu un anume tilc, zimbând:

— Avem însă greutăți...
— De ce natură?
— Noi nu folosim decorații, lucrăm „pe viu”. N-avem unde filma mizeria de pe vremuri... Și nici unde o căuta n-avem...

★

O discuție de câteva ore cu cineștii amatori de uzinele de tractoare — indiferent care ar fi — și-ți zboară gândul la o asociație pe plan republican care să se ocupe îndeaproape de acest fenomen, nou la noi, care este cineamatorismul, condusă cu competență și grijă, o asociație cu o secție internațională care să întrețină legături cu cele peste 800 de cinecluburi de amatori din Moscova, cu cineamatorii din R.P. Ungară, R.D. Germană, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă și alte țări. O discuție de câteva ore cu cineștii amatori de la uzinele de tractoare și îi și vezi la Călimănești (așa vor ei: la Călimănești) într-un eventual viitor festival anual organizat de asociație, iar tu, reporterul, te vezi luând note în carnet și transmitând telefonic la redacție „ultimele știri de la festival”... O discuție de câteva ore și... vezi în rindurile cinematografilei românești profesionale elemente recrutate din rindurile cineamatorilor... În fond, nimic nu-i imposibil: avem doar de-a face cu niște cutezători.

B. NICOLEANU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

CARTI

EUGEN FRUNZĂ: ATENȚIE — SENS UNIC!

Adunînd într-un volum pamfletele pe care le-a publicat în ultimii ani în presa cotidiană, poetul Eugen Frunză prezintă laolaltă filele risipite ale unei interesante — și adesea tulburătoare — și adesea de credință poetice, ci mărturisirea patetică a unui inteligent și activ iubitor de oameni care, dezvăluindu-ne lucrurile în care nu poate să creadă — și în care nimeni nu are dreptul să creadă — își mărturisește implicit iubirea și convingerile neștrămutate.

„Dacă aș fi naiv — scrie Eugen Frunză — m-aș prăpădi crezînd. Aș crede,

să zicem, că Pactul Atlantic e o inocență asociație pacifisto-defensivă... Că negrii din Kenya amenință independența Marii Britanii... Că grîul colectivizilor conține dinozauri și brontozauri; dintr-o singură lovitură de coadă aceștia dărmă Ceahlăul, plus Palatul telefoanelor. Dacă aș fi naiv... Dar cum nu sînt, eu cred în adevăr și cinste, în viitorul măreț al omenirii, în falimentul istoric al minciunii și calomniei”. Și nefiînd naiv, poetul ridiculizează ineptiile veninoase debitate la adresa țării noastre de posturile de radio imperialiste, devine „colecționar de citate din presa reacționară” — cum se ironizează singur — pe care le comentează demascator, face cîte o raliță „prin bîlcuială” vieții cotidiene al așa-zisei „lumi libere”, adunînd pilde de stupiditate și obscurantism, de imbecilitate agresivă și de desăvîrșită prostie. Zimbetul poetului e uneori scribit, alteori pur și simplu amuzat („Despre nimic”, scrie o pagină de analogie); dar se întîmplă ca zimbetul să dispară. Sînt în lumea occidentală de astăzi destule împrejurări pe care cînd le observi nu zîmbești. Și poetul nu se dă deoparte atunci cînd este necesar ca lucrurile să fie spuse direct, fără suris și fără ironie, răsplat și tăios. Trebuie menționat însă că uneori, în aceste cazuri, dacă faptele detestabile pe care ni le relatează autorul ne indignează tot atît de mult ca și pe dînsul, comentariul ne emoționează mai puțin. Aș spune chiar că, într-un anume sens, au mai multă poezie autentică paginile de bună ironie și cele de relatare directă decît mărturisirile prea des repetate ale sentimentelor poetului, mărturisiri care ar fi mai la locul lor într-o poezie.

Eugen Frunză cultivă cu succes un anume fel de ironie, ironia omului bucuros de viață, trăindu-și fără melancolie grijile trecătoare. E o ironie a celui mai puternic, care dezvăluie și stigmatizează eforturile ridicole ale mărunchilor neoameni și rîde — un rîs foarte natural — de tot ce e vechi; este atitudinea celui care a înțeles și înțelege lumea din ce în ce mai bine, în fața celor care refuză să vadă, a celor care se apără îndrăjit, cu zbateri neputincioase, de adevăr.

Călătoria pe care o întreprindem, conduși de poet, în lumea occidentală este tot timpul vie și interesantă; avem parte de un ghid pregătit și înzestrat.

Florina MUGUR

Montajul nu este un lucru ușor. Inginerul Simion Săpunaru, montorul Nicolae Vereș mecanicul de mare precizie Oscar Hermanstädtter pot s-o confirme.

Actor în orele libere, Lucian Popescu e strungar la automate. Cum aici se lucrea într-o curățenie exemplară, pentru „veridicitate” a fost necesară intervenția machiajului!

FILME ÎN PREMIERĂ

O coproducție cu cinecluburile „Oțelul roșu” și „C.F.R. 16 Februarie 1933” din Timișoara. Scenariul „Șarja păcii” a fost realizat de cei din Timișoara. La Brașov s-a făcut decupajul regizoral, iar filmările la Timișoara și Brașov. Iată subiectul: un grup de pionieri colectează fier vechi pentru o șarjă a păcii și descoperă un tanc hitlerist. Tancul este dat la topit la „Oțelul roșu”, iar o parte din fier ajunge la uzina de tractoare de unde, în curînd, va pleca primul tractor destinat ogoarelor țării.

★

Jurnalul de actualitate nr. 1, care cuprinde vizita lui G. S. Titov în cartierul uzinei, studierea documentelor Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., o inovație a inginerului Vasile Szekeli, știri culturale și un folie-ton despre cei care vin la pontaj cu... 8 imagini pe secundă și pleacă de la potaj cu... 64 imagini pe secundă (adică cu încetinitorul...).

Pe cîmpul Blajului, udat de apa Tîrnavei și străjuit de costișele unduinde de viță de vie, se înalță stilpi zvelți de beton precompri-
mat, hale uriașe pline de lumină și de culoare, construcții moderne în deplină armonie cu cadrul natural. Munți de bușteni își așteaptă răbdători rîndul: mașini de înaltă tehnicitate îi vor transforma în mobilă elegantă, în placaj de cea mai bună calitate, în plăci fibrolemoase — produs care se fabrică pentru prima dată în țara noastră.

Ne aflăm în incinta noului complex de industrializare a lemnului, care a intrat parțial în funcțiune anul acesta. Rîndurile acelor care își îndreaptă pașii spre complex cresc neîncetat. O vădesc forfota, șirurile lungi de muncitori care își fac formele de angajare sau sînt repartizați în diferite sectoare. O vădesc anunțurile afișate la intrare: „Se angajează la șantierul C.I.L.-Blaj muncitori necalificați începînd cu data de 1 septembrie 1961... Se aduce la cunoștință că C.I.L.-Blaj angajează imediat următorul personal tehnic... Se anunță că C.I.L.-Blaj recrutează candidați pentru a urma institutele și facultățile — ca bursieri — în anul 1961-1962 și anume: Institutul politehnic din București, Facultatea de mecanică, Institutul politehnic-Ti-mișoara... Institutul politehnic-Brașov... Institutul...”

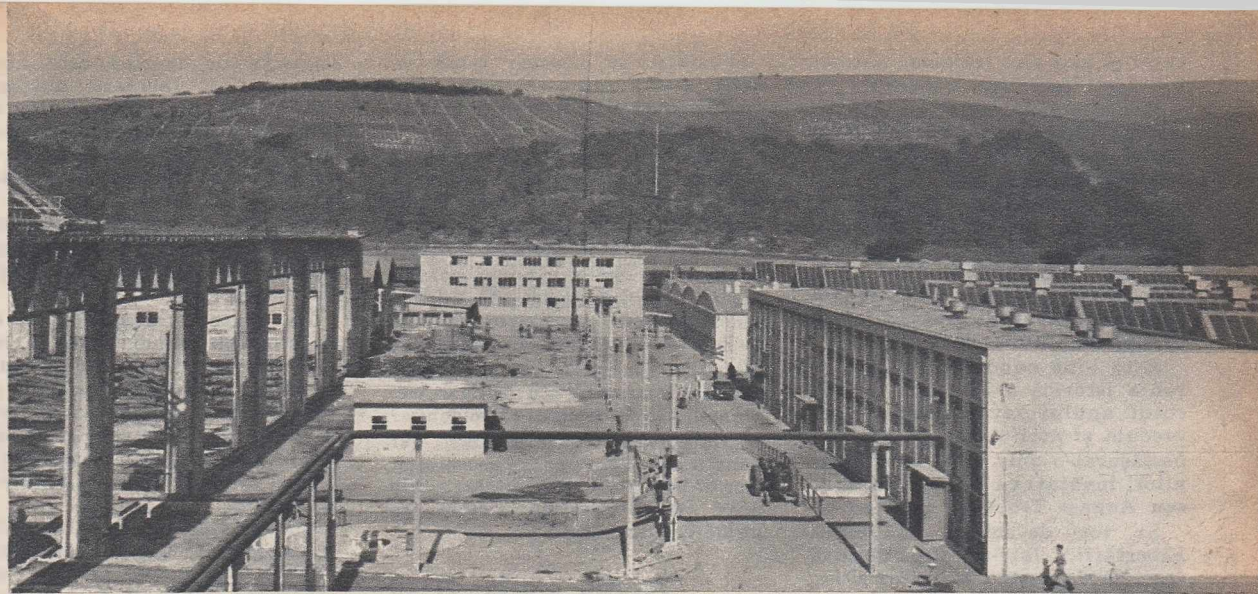
Cînd va fi complet terminat, 2.800 de muncitori vor lucra la complex — unul din cele mai mari și mai moderne din țară. El deschide perspectiva unei dezvoltări economice accelerate — aducînd totodată cu sine efervescența pe care o implică crearea unei mari industrii — orașului despre care înșiși locuitorii săi spuneau cu amărăciune că ajunsese „aproape ca o comună”. Cum se realizează acest salt în istoria Blajului?

Să răsfoim mai întii citeva file din trecut.

„Enciclopedia Romîniei”, împrejurările istorice și orașul... „eminente” agricol

«Împrejurările istorice — constata cu candoare în 1938 „Enciclopedia Romîniei” — au împiedicat dezvoltarea acestui centru bine situat și bine încadrat. El și-a păstrat astfel mai mult caracterul agricol pe lângă cel cul-

Linile elegante ale construcțiilor, coloritul lor variat însă discret se armonizează pe deplin cu cadrul natural. În timp ce lucrările de construcție la complex mai continuă, pictorii au și început să transpună pe pînză noile realizări...

Noul Complex de industrializare a lemnului de la Blaj este situat în pitoreasca vale a Tîrnavelor.

METAMORFOZA LEMNULUI

tural și mai ales religios, datorit tot împrejurărilor istorice».

Enciclopedia trece cu discreție sub tăcere care anume împrejurări istorice au frinat dezvoltarea orașului.

Fără îndoială că Blajul a jucat un rol de seamă în viața noastră culturală. Se știe că, aci, la 18 octombrie 1754 și-a deschis cursurile cea dintâi școală din țară în care învățătura s-a predat în limba română.

Este bine cunoscută și importanța istorică a Blajului în clocotul anului revoluționar 1848, precum și activitatea pe care au desfășurat-o aci, de-a lungul anilor, învățați ca Timotei Cipariu sau August Treboniu Laurian.

Și tot de aci de pe Cîmpul Libertății, într-o după-amiază însoțită de august a anului 1911, și-a luat zborul, în avionul construit de el, „maistorașul” Aurel. Nu mai puțin de 30.000 de privitori — dintre care unii aflați la o prudentă distanță, pe dealurile din împrejurimi — au ovationat atunci îndelung pe Vlaicu, a cărui pasăre măiastră s-a ridicat spre înaltul cerului. Printre spectatori: Caragiale, Coșbuc, Petre Liciu, Aristizza Romanescu...

Da, fără îndoială că Blajul păstrează crestate pe răbojul său date memorabile dar și urmele grele lăsate de nepăsarea vechiului regim față de nevoile truditorilor din acest centru „bine situat și bine încadrat”.

„Caracterul agricol” al acestui oraș-sat se evidențiază prin aceea că majoritatea pămînturilor din împrejurimi aparțineau bisericii greco-catolice și moșierilor, urmași „spirituali” ai aceluia Grigoriu Bagdi care încă în 1535 își clădise prin aceste locuri un prea frumos castel, tocmai „în timpul unei mari foamete, cînd măsura de grâu a costat patru și mai mulți florini”. Gest simbolic, exprimînd o întregă „filozofie”: oamenii mureau de foame, iar groful își construia un nou conac...

Variații pe aceeași temă — astfel s-ar putea caracteriza istoria Blajului pînă în anii democrației populare.

Orașul era lipsit de lumină, la propriu și la figurat. Pentru ca șoseaua să se modernizeze era nevoie ca să se abată pe acolo vodă pentru a se închina în catedrală, cu ocazia vreunei solemnități. Și, bineînțeles, drumul se amenaja doar pe traseul pe care aveau să-l parcurgă augustele picioare. De „fleacuri” ca transportul în comun sau canalizare, cine mai avea răgazul să se ocupe?

„Caracter cultural”. Da, dar pentru cine? Nu pentru cei mulți. Analfabeții, la o populație de doar cîteva mii de suflete, se numărau cu sutele.

Turația crește—și nu numai la mașinile complexului

Anii democrației populare au adus și blăjenilor înnoirile pe care le așteptau de atîta amar de vreme. Au adus electricitatea, purtată de linia de înaltă tensiune de la Copșa Mică, și, ceea ce este mai important, au adus preocupări și năzuințe noi.

Un adevărat avînt a putut lua orașul doar în prezent, mulțumită construirii marelui complex de industrializare a lemnului. Și acest avînt are aspecte multiple.

Cooperativele de desfacere, care cu doi-trei ani înainte abia își realizau planul, în anul 1960 și-au dublat deverul față de 1959.

Înainte vreme în tot orașul nu se aflau decît două motociclete; astăzi ele se numără cu zecile. E un exemplu; se pot cita multe altele din diferite domenii. Pe o stradă a acestui oraș, altădată adormit, în care industria era constituită dintr-o fabricuță de cărămidă și o topitorie de cîneșă, am auzit discuții aprinse ce aveau cam următorul conținut: „Trei mii de turații...

Variația de sarcină este mare, dar mașina lucrează automat. Este tipul pe care-l avem noi la fabrica de plăci fibrolemnoase... Transformă curentul din alternativ în continuu, la deruloare...” ș.a.m.d.

La auzul acestor cuvinte, fără voie te gîndești: parcă întregul oraș se mișcă acum cu o „turație” mai mare.

În centrul orașului s-au dat în folosința muncitorilor și tehnicienilor complexului 69 de apartamente, frumoase, cochete, dotate cu tot confortul; 72 sînt în curs de construcție. Grație complexului, Blajul are pentru prima dată o rețea de transport în comun.

În viața culturală se întrevăd, de asemenea, semne noi. Unica sală de spectacole devine neîncăpătoare, se studiază construirea unui alt local de cinematograf; apar cerințe, am putea spune doleanțe, noi.

„La cinematograful ni se prezintă uneori filme vechi ca și cum ar fi pită caldă” — spun muncitorii de la complex. «Am dori însă să vedem și spectacole mai „proaspete”. Alții — care au avut prilejul să călătorească în ultima vreme în diferite centre industriale din țară, unde au fost trimiși la practică de către complex — încep să se gîndească și mai departe: „oare copiii noștri n-ar putea învăța și ei balet sau să cînte la diferite instrumente? Nu s-ar putea organiza cursuri pe lîngă casa de cultură?”

Și toate acestea în timp ce complexul nici nu este încă terminat. Ce se va întîmpla după aceea? Noi și noi probleme de acest fel se vor pune și își vor găsi fără îndoială o rezolvare potrivită.

Materia primă: deșeurile I

Adevărata transformare a oamenilor se desăvîrșește desigur în însuși procesul muncii, în

rabrică. De fapt, în mod direct sau indirect, o bună parte a familiilor din oraș vor fi legate de complex. Se prevede ca atunci cînd el va funcționa cu întreaga sa capacitate de producție, din totalul de 2.800 muncitori și tehnicieni 2.200 să fie localnici. Or, întreaga populație a orașului nu depășește 10.000.

În halele uriașe ale complexului, la proiectarea cărora și-a dat mîna ingeniozitatea tehnică și grija pentru frumos, mașinile ultramoderne, de înaltă tehnicitate, asigură mecanizarea și, în unele sectoare, deplina automatizare a muncii.

Singur C.I.L.-Blaj va produce anual 10.000 de garnituri de mobilă, 36.000 m³ de placaj (adică de două ori mai mult placaj decît se producea în întreaga țară înainte de război), 27.000 de tone plăci fibrolemnoase 300.000 m² de binale — și aceasta cu un înalt randament economic. În adevăr, pînă în prezent deșeurile de la fabricile de placaj se iroseau; ele se ardeau pentru a se produce abur sau se vindeau la prețuri derizorii. Valoarea lor potențială este ridicată, dacă ne amintim că doar 47% din volumul bușeanului se transformă în placaj, restul devenind deșeu. Evident că la o producție de cîteva zeci de mii de metri cubi de placaj deșeurile sînt în cantități uriașe. Or, el constituie materia primă pentru obținerea unui produs deosebit de valoros: plăcile fibrolemnoase. Complexul de la Blaj produce pentru prima dată în țară asemenea plăci, utilizînd în acest scop lemnul de fag.

Am asistat la fabricarea primei plăci — este drept numai în laboratorul fabricii — care reproduce în mic toate complicatele etape pe care deșeurile tocate parcurg pînă la metamorfozarea finală în plăci.

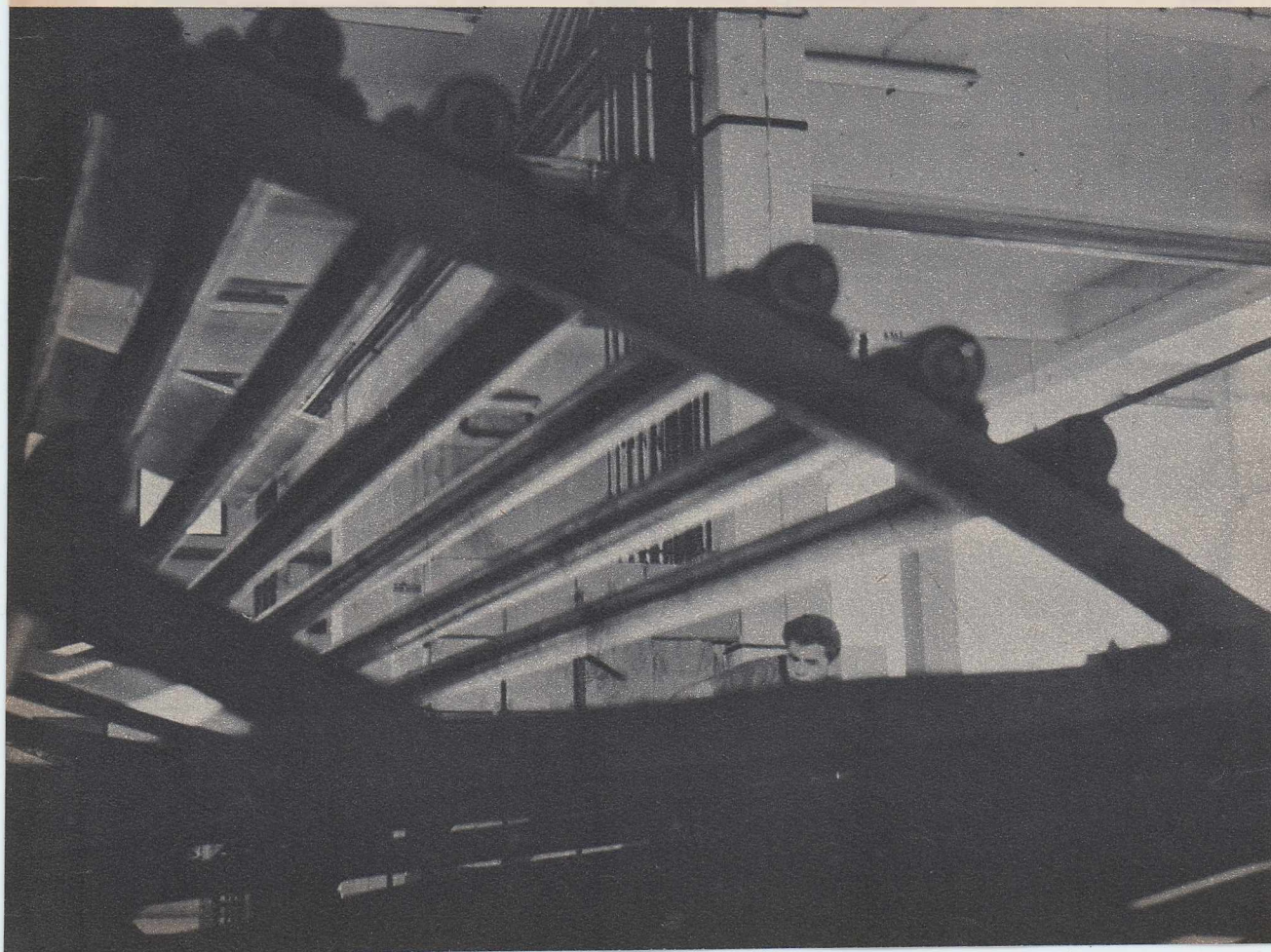
Lemnul cu o mie de întrebunări

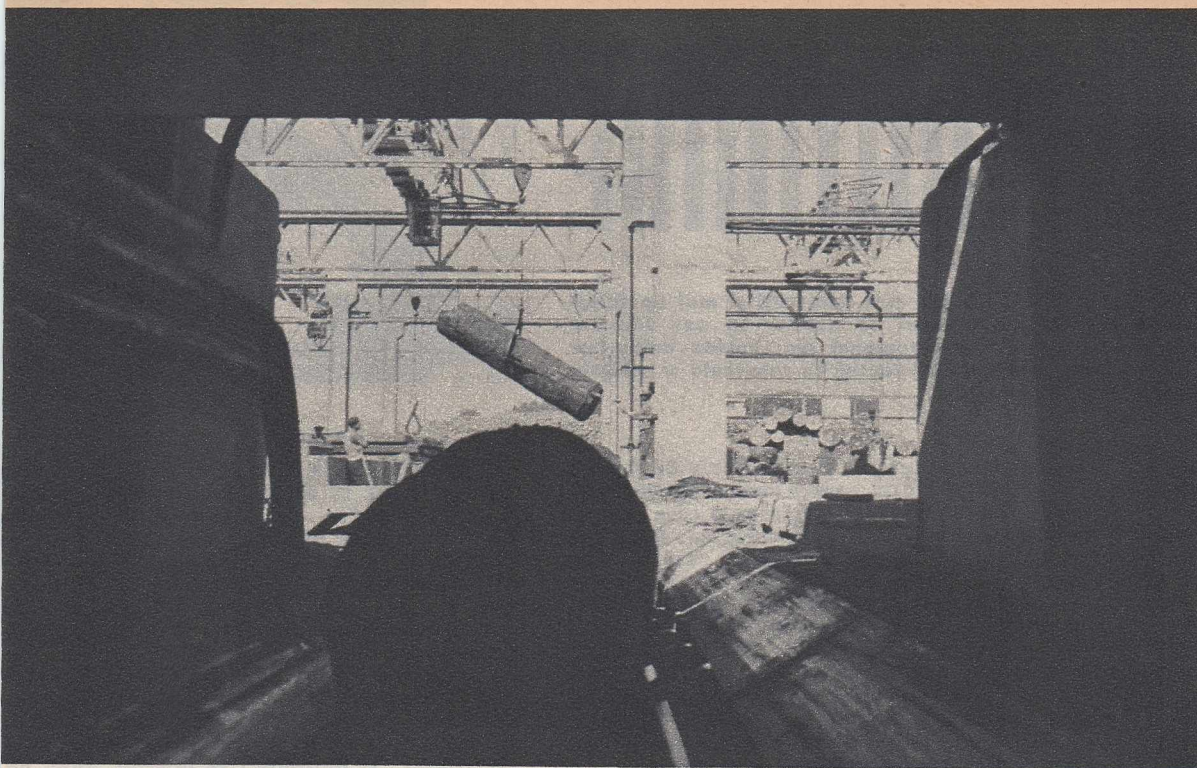
Plăcii fibrolemnoase, trainice și aspectuoase și ieftine i se spune pe drept cuvînt „lemnul cu o mie de întrebunări”.

Cunoașteți desigur mobilieru elegant, modern, din unele restaurante și bufete-expres recent deschise. El este făcut din plăci fibrolemnoase (importate!). Din aceste plăci pot fi construite și dușumele și pereți despărțitori cu o remarcabilă izolare fonică și termică. Plăcile își pot găsi multiple întrebunări în interiorul compartimentelor de tren al tramvaielor și autobuzelor, în săli de expoziție și — ca o problemă de viitor — ca material de construcție pentru case turistice „portative”.

Prezintă deosebit interes și faptul că aceste plăci, acoperite cu o hîrtie specială, imită osul pielea, sideful și chiar faianța și deci pot fi cu succes și cu efect întrebunat drept „căptușală de pereți (în locul zugrăvelii) Iată dar cît de larg este cîmpul de aplicație al unui material obținut... din deșeu.

„Stofa” de lemn parcurge un drum lung și complicat, trecînd din mașină în mașină, pînă la metamorfozarea în placaj de calitate superioară.

Mai puțin de 50% din volumul buștenilor de fag poate fi în mod efectiv folosit la fabricarea placajului. Restul se transformă în deșeuri... care constituie însă o materie primă deosebit de valoroasă. Din aceste deșeuri C.I.L.-Blaj va produce, pentru prima oară la noi în țară, plăci fibrolemnoase.

În sfârșit, citeva cuvinte și despre un alt produs al C.I.L.-Blaj: mobila.

Începând din anul viitor se va produce aici un nou tip de mobilă denumit „Someș” — piese moderne în concepție și execuție, cu forme rotunde, proiectate pentru un spațiu restrâns. O calitate în plus: finisarea cu lacuri poliesterice, deosebit de durabile. Dulapul, studioul sau masa astfel lăcuite rezistă perfect nu numai la umiditate, dar chiar și la foc: mucul de țigară uitat aprins pe studio — asigură specialiștii — nu va lăsa nici cea mai mică urmă. Lacul nu este atacat nici de oțet și nici de alte substanțe acide de uz curent în menaj.

Prototipul mobilei „Someș” a fost prezentat la diferite expoziții organizate în mai multe regiuni, bucurându-se de prețuirea vizitatorilor. Aceștia, în același timp, au făcut unele sugestii și propuneri de îmbunătățire de care proiectanții au ținut seama. Rezultatul îl vor aprecia primii cumpărători ai pieselor de mobilier ce vor purta marca fabricii: C.I.L.-Blaj.

Placajul „ca pielea de neted”

În vederea asigurării unei producții atît de variate și la un nivel calitativ corespunzător a fost și este necesar să se depună o intensă activitate pentru calificarea muncitorilor, în majoritatea lor localnici.

Această acțiune, sub îndrumarea atentă a tehnicienilor, se desfășoară pe un front larg. Zeci de tineri și tinere au fost trimiși pentru practică și specializare, înainte de intrarea în funcțiune a complexului, la fabricile de placaj sau de mobilă din Gălăuțași, Rîmnicu-Vilcea, Tîrgu-Jiu, Tîrgu-Mureș, București. Aceste prime „detașamente” au calificat apoi la fața locului, la Blaj, un număr egal de muncitori, care, la rîndul lor, au calificat pe alții.

În prezent C.I.L.-Blaj începe să devină el însuși o pepinieră de

cadre pentru alte întreprinderi cu același profil care urmează să intre în funcțiune în viitorul apropiat. O adevărată osmoză...

Astăzi greutățile începutului, legate de calificarea rapidă și temeinică a unui mare număr de muncitori (în special femei, care doar cu citeva luni în urmă erau de profesiune... casnice), au fost în cea mai mare parte învinse. În fabrica de placaj, deruloarele transformă într-o clipită, cu mîngierea lor metalică, buștenii groși de fag în foi lungi, subțiri și flexibile, care se înfășoară la nesfîrșit aidoma stofei, în baloturi. Această „stofă de lemn”, după o serie de operații devine placajul cel de toate zilele. Și grație stăruințelor colectivului, tînăr și entuziast, placajul „iese ca pielea de neted”.

În discuțiile cu muncitorii revine mereu o expresie, care la început nedumerește pe neinițiat: „lemn de inimă”. Apoi și se demonstrează că este vorba de rolele rămase după derulare — „inimă” lemnului, acea parte care nu mai poate fi „desfășurată”, desprinsă de pe buștean și transformată în placaj. Inima lemnului... imbinare de cuvinte oarecum stranie, dar parcă evocatoare a pasiunii pe care cel care prelucrează lemnul — și nu numai lemnul — trebuie s-o depună în munca sa pentru ca ea să devină cu adevărat creatoare.

Cine lucră bine...

Și conducătorul de uscător Romulus Crețu (pentru care mașina e ca și omul: „Nu-i dai mîncare la timp, nu-i dai ulei, moare”), și stanțatoarea Lucia Vartan, și frezorul Gheorghe Handrea, și tînărul inginer Virgil Prună, și atîția alții, tineri și vîrstnici, tehnicieni experimentați sau începători sînt uniți de aceeași dragoste pentru fabrica lor, pentru munca lor, resimt aceeași bucurie.

Elisabeta Hăbian a slugărit de mică la chiaburii din satul ei.

Apoi, ani de zile, alături de soțul ei, a făcut cărăușie „la piatră”. O muncă grea, nespuse de grea, pe arșiță și pe vînt. Astăzi greul a rămas în urmă. Ca muncitoare reparatoare este apreciată de tovarășii ei, i se deschid toate posibilitățile de calificare, de progres. Cît despre partea materială: „Cine lucră bine, ciștișă bine” — spune dînsa, sintetizînd în grai ardelenesc una din legile de bază ale socialismului.

În cuvinte nemeșteșugite dar pregnante evocă și muncitoarea Leontina Mureșan viața zbuciumată de ieri, bucuriile și nădej-dile de azi:

— M-au crescut moșii și n-am avut mijloace ca să merg la școală. Doar de cînd cu alfabetizarea am învățat și eu ceva carte. Am lucrat de mică, am făcut și naveta la Copșa, am fost la construcții, la fabrica de cărămizi... A fost tare greu. Acum, aci, la fabrică, sînt mulțumită. Cînd m-au primit, trei nopți n-am închis ochii de bucurie. Aci rămîn pînă la pensie. Să știu cine a avut inițiativa să se facă fabrica asta, l-aș săruta.

Nu este greu de răspuns la întrebarea implicită a tovarășei Mureșan:

— Inițiativa a avut-o acela care a trasat — ca una din sarcinile de bază ale Planului economic pe 6 ani — îmbunătățirea în continuare a repartizării teritoriale a forțelor de producție, creșterea potențialului economic al regiunilor, raioanelor și orașelor mai puțin dezvoltate: partidul. Este acela care a indicat economiei forestiere ca principal obiectiv refacerea și valorificarea și mai înaltă a patrimoniului forestier. Este acela care a hotărît ca toate bogățiile nenumărate ale țării noastre, avîntul creator al maselor, să fie puse în slujba unui unic țel: fericirea omului muncitor.

L. NIȚESCU

Fotografiile de S. STEINER

HRĂNIREA PEȘTILOR CU AJUTORUL LUMINII

În eleștee, hrana vie necesară peștilor este îmbogățită, în mod obișnuit, cu hrană artificială. În anumite perioade aceasta din urmă devine chiar hrana principală a peștilor.

În urma cercetărilor făcute s-a constatat că alimentația artificială este consumată mai bine sub acțiunea luminii. De aceea în eleșteul unei stațiuni piscicole din U.R.S.S. au fost montate în acest scop becuri electrice care au fost aprinse după apusul soarelui.

Datorită iluminării, cantitatea de hrană găsită în tubul digestiv al peștilor s-a dovedit a fi de 12-38 de ori mai mare decît cea găsită la peștii din zona neluminată.

Hrănirea nocturnă a peștilor cu ajutorul luminii poate avea o largă aplicare în gospodăriile piscicole, care vor obține astfel cantități de pește mult sporite.

SURGICOL—UN NOU TIP DE PANSAMENT

La Congresul internațional de chirurgie, care a avut loc recent la Dublin (Irlanda), oamenii de știință englezi au arătat că au reușit să pună la punct un nou pansament

chirurgical denumit „Surgicol”, care reprezintă un important progres în domeniul chirurgiei.

De îndată ce este aplicat pe rană, noul pansament permite oprirea spontană a sîngelui.

Dr. Charles Robb, președintele lui „International Cardiovascular Society”, a precizat că oamenii de știință englezi au lucrat 12 ani la punerea la punct a acestui pansament de mare folos în operațiile chirurgicale, în special în acelea practicate în urma accidentelor de aviație.

Noul pansament, care se aseamănă cu o țesătură rară, a fost experimentat în fața participanților la congres.

SEXUL PLANTELOR POATE FI DIRIJAT?

Dirijarea sexului la plante este o problemă care preocupă de mult pe cercetătorii sovietici. De pildă la castraveți una din cauzele recoltelor slabe din zona centrală a Uniunii

Sovietice o constituie dezvoltarea insuficientă a florilor femeiești în comparație cu cele bărbătești. Acest lucru a determinat încercarea unor metode de reglare a sexului la florile de castraveți. S.G. Gabev și E.G. Minina au „afumat” în acest scop plantele. Prin degajarea oxidului de carbon și a etilenului s-a provocat o intensificare a dezvoltării florilor femeiești în culturile din sere. Apoi plantele au fost tratate cu acetilenă, obținîndu-se rezultate foarte bune.

Alți cercetători au încercat determinarea sexului la porumb. Se știe, de pildă, că porumbul este o plantă hermaphrodită (adică același individ posedă ambele sexe). Trăind porumbul cu hormoni feminini de la stadiul de sămînță pînă în momentul apariției florilor, agrobiologii sovietici au obținut exemplare „feminizate”. Porumbul astfel transformat se dezvoltă mult mai repede, iar numărul știuleților este dublu.

GĂINA CONSPIRATOARE

Italo Calvino, unul din scriitorii italieni cei mai cunoscuți și mai apreciați ai tinerii generații (născut în 1923), a început să publice în anii imediat următori războiului, făcându-se cunoscut prin romanul său „Poteca culburilor de pălânjen” (1946), inspirat din epopeea Rezistenței. În romanele și schițele sale el înfățișează viața oamenilor simpli.

Paznicul Adalberto avea o găină. Adalberto făcea parte din corpul de gardă intern al unei mari întreprinderi și găina aceea o ținea într-o curticică a fabricii — îi dăduse voie șeful paznicilor. I-ar fi plăcut să-și facă, cu timpul, o poiată întreagă, dar începuse prin a cumpăra găina aceea, care-i fusese garantată ca foarte ouătoare și drept o pasăre tăcută, care n-ar putea niciodată să tulbure cu cotodăcitul ei severa atmosferă industrială.

E drept, nu se putea socoti nemulțumit: îi făcea un ou pe zi și dacă n-ar fi cîrțit cînd și cînd, în surdina, ai fi zis că e complet mută. De fapt, Adalberto căpătase voie să o crească în coteț, dar cum terenul din spatele fabricii era de mulți ani acoperit nu numai de șuruburi și fiare ruginite, ci și de rîme, îi fusese acordată în mod tacit găinii îngăduința de a ciuguli pe-acolo. Așa că se învîrtea prin mai toate sectoarele de producție, rezervată și discretă, bine cunoscută de muncitori și chiar invidiată de unii pentru libertatea și lipsa ei de răspundere.

Intr-o zi bătrînul strungar Pietro descoperise că Tommaso — de la bancul de probă — care era leit cu el, venea la fabrică cu buzunarele pline de boabe de porumb. Neuitîndu-și obîrșia țărănească, Tommaso cîntărise și apreciasse imediat calitățile productive ale orătaniei și, vrînd să se răzbune pentru diferite șicane îndurate din partea paznicului, pusese la cale o abilă manevră pentru a se împrieteni cu găina lui Adalberto și a o deprinde să-și lase ouăle într-o cutie pentru deșeuri aflată lângă bancul lui de lucru.

Se nimerise că, de cînd erau pe cale să se încuscrească (băiatul lui Pietro își vîrșe în cap să se însoare cu fata lui Tommaso), cei doi „veterani” se cîndăneau mereu. Așa că

Pietro își procură și el o provizie de boabe, își pregăti o lădiță pentru șpan și, în puținele clipe lăsate libere de mașinile la care era nevoit să lucreze simultan, încerca să atragă găina. Astfel că partida aceea, care avea ca miză nu atît un ou, cît o revanșă morală, era disputată mai mult între Pietro și Tommaso decît între cei doi și Adalberto, care își vedea mai departe de percheziționarea muncitorilor la intrare și la ieșire, îi scoțocea cu zel prin serviete, prin flanele, pînă la piele, și habar n-avea de nimic.

Pietro lucra singur într-un colț al secției sale, despărțit de un crîmpei de perete, ca o „săliță”, cu o ușă cu geam care dădea în curte. Cu vreo doi ani în urmă, în sălița aceea erau două mașini și doi muncitori: el cu încă unul. La un moment dat, acesta fusese nevoit să se interneze la spitalul asociației de ajutor reciproc, avînd o hernie gravă, și Pietro se trezi deodată că trebuie să supravegheze două mașini. Învață să-și organizeze mișcările după necesități: lăsa în jos maneta unei mașini și se ducea să ia piesa finită de la cealaltă. Colegul său holnav de hernie fu operat, se întoarse, dar i se dădu un post cu salariu mai mic, în altă secție. Pietro rămase definitiv la cele două mașini; ba chiar, ca să-i fie lămurit că nu era vorba de o neglijență întîmplătoare, veni un normator să-i măsoare timpii mișcărilor și puse să i se mai adauge încă o mașină: calculase că între operațiile efectuate la o mașină și cele efectuate la cealaltă îi mai rămînea timp liber pentru a treia. Apoi, la o revizie generală a sarcinilor muncitorilor, ca să-i iasă și lui rotundă nu știu ce sumă modestă, îi mai adăugară și a patra mașină. La șaizeci de ani bătuți pe muchie, trebuie să învețe să facă o muncă împărțită, în același interval de timp; însă cum salariul său rămăsese ne-

schimbat, în viața lui Pietro nu se iviră alte noutăți decît că astma bronhială i se stabilizează, devenind cronică, și căpătă meteahna de a adormi de îndată ce avea norocul să se așeze pe un scaun, în orice mediu sau tovarășie s-ar fi aflat. Dar era un bătrîn zdravăn și, mai ales, viguros sufletește, fapt care-l făcea mereu să speră că se află în pragul unor mari schimbări.

Opt ore în șir, zi de zi, Pietro se învîrtea deci între cele patru mașini, cu aceleași gesturi, atît de cunoscute acum, încît izbutise să regleze cadența astmei după ritmul muncii. Chiar și pupilele i se mișcau după un traseu precis ca și cel al stelelor, pentru că fiecare mașină pretindea anumite priviri bine determinate.

După prima jumătate de ceas de muncă, Pietro era deja obosit și în timpanele sale zgomotele fabricii se contopeau într-un unic bîzîit de fond, pe care se detașa ritmul combinat al mașinilor sale. Sub imboldul aceluși ritm, se tira de-a lungul orariului zilei ca buimac, pînă cînd geamătul curelelor de transmisie, care-și încetineau goana pentru o reparație sau pentru că se sfîrșea programul, îl înștiința, dulce ca și fărîmul salvator profilat în ochii naufragiatului, că, în cele din urmă, calvarul a încetat.

Dar dorința de libertate a omului este atît de nesecată, încît chiar și în asemenea condiții grele gîndul lui Pietro izbutea să-și țeară pînza de la o mașină la alta, să curgă neconținut ca firul din gura paingului.

Firește, această relativă libertate de gîndire putea fi atinsă numai printr-o tehnică specială, care dura mult s-o înveți: era de ajuns, de pildă, să știi să intrerupi cursul gîndirii în clipa în care mina trebuia să însoțească piesa sub strung. Și lucrurile mergeau cam în felul acesta cu Pietro: „Dacă în (ridică maneta) mai... fiul meu se însoară cu fata acestei hahalere... (acuma pun piesa sub strung!) o să liberăm odaia mare... (fac doi pași)... așa că înșurății o să poată duminicile să rămînă în pat pînă tîrziu și să vadă pe fereastră munții... (și acum lasă jos maneta cealaltă!)... iar eu și cu bătrînica mea o să ne mutăm în odaia mică... (pune la loc piesele alea!)... că pentru noi, chiar dacă pe fereastră o să vedem doar gazometrul, tot nu contează...” — și de aci, trecînd la altă ordine de idei, ca și cum imaginea gazometrului de lângă casă l-ar fi rechemat la realitatea cotidiană sau poate fiindcă o împiedicare momentană a strungului i-ar fi inspirat o atitudine mai combativă, Pietro își spunea în gînd: „Dacă — sectorul — laminate — începe — o agitație — pe chestia — acordurilor, noi putem... (atenție, a intrat strîmb!)... să ne bizuim pe... (atenție!) revendicările... (s-a dus, lua-l-ar naiba!) de a fi — trecuți — în categoria specialiștilor...”

Astfel că mișcarea mașinilor condiționa și, totodată, împingea înainte mișcarea gîndurilor. Și în interiorul acelei armături mecanice, încet-încet, gîndul se adapta, sprinten și mlădios, așa cum trupul unui tînr și zvelt cavaler medieval se adaptează armurii sale și izbutește chiar să-și întindă și să-și dezmoștească bicepsii și brațul toropit, să-și scarpine spinarea, care-l mîntîncă din cauza frecăturii cu metalul; la fel deci se împletea și se deznota gîndul lui Pietro în închisoarea aceea a fabricii — închisoare generatoare de tensiune nervoasă, de automatism și oboșală.

Dar cu o anumită organizare a mișcărilor, chiar sub apăsarea sistemului care pretinde să

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

COPIII DIN BLOCUL NOSTRU

Copiii buni cred c-or fi și prin alte blocuri, dar pentru copiii din blocul nostru, uite, mă pun chezaș. N-ai să auzi pe la noi sarabande infernale de țipete și nici, izbucnind în fiecare clipă, plîsul acuzator al unui măruneț pus la încercări de vreun semen mai agresiv. Pietrele ne cruță geamurile, iar înjurăturile nu ne atacă urechile. Fotbal nu se joacă unde și cum se nimereste, ci numai în locuri hotărîte pentru aceasta și la anumite ore. N-ai să întîlnești pe înserat părinți implorîndu-și copiii să intre în case sau căuțîndu-i pe cinci străzi jur împrejur.

Nici unul dintre noi nu și-ar putea închipui blocul fără copii. Ei, copiii, cunosc taina de a înșufleți zidurile albe și a transforma această construcție cu zece etaje într-o veselă cutie cu muzică.

Copiii din blocul nostru sînt totuși și ei copii ca toți copiii. Se joacă, fac zgomot, alegă, se mai ceartă, se mai împacă. Dar aceste deosebit de însemnate treburi copilărești se fac în anumite limite, acceptabile și pentru cei mici și pentru cei mari. O lege, necrisă dar nu mai puțin

respectată, pune o stavilă de necrecut aceluia care ar încerca să păsească din civilizație în sălbăticiie, din domeniul posibilului în cel al inacceptabilului. Vîrstele copilăriei, care se întîlnesc la noi în curte, se învață unele pe altele ce se poate și ce nu se poate: cei mai mici o află de la cei aproape mari, iar aceștia au învățat-o la vremea lor de la niște actuali elevi din clasa a VIII-a, care nu de mult se jucau și ei în curtea noastră.

Mai sînt și alte întocmiri vrednice de luare-aminte în blocul nostru. Avem cerc de cusut pentru fete și cerc de trafaaj pentru băieți. Brigăzi harnice și nespuse de vigilente păzesc integritatea florilor și a copacilor și se îngrijesc neostenite ca toate să fie la locul lor: hîrțile în coșuri, bicicletele pe prundiș, nu pe iarbă. Jucăriile se folosesc în colectiv și avem pentru treaba asta un responsabil de opt ani. Există și echipă de teatru, și echipă de fotbal. În ședințele comitetului de bloc problema copiilor este permanent pe ordinea de zi: se hotărăsc prin rotație apartamentele ce vor adăposti diferitele activități. Alte probleme nu ne pun copiii noștri.

Lecțiile sînt de asemenea o preocupare colectivă și, cum toate clasele, de la întîia la a șaptea, își au reprezentanți în blocul nostru, fiecare vîrstă școlară găsește sprijin la învățătură în cea de pe treapta de mai sus. În schimb nu răspund să țel orice fel de note, deoarece, așa cum spune un cîntec știut de toți copiii de la noi:

„Dragi copii, la noi în bloc
Pentru teneși nu e loc!”

De cînd datează aceste întocmiri? Dacă m-aș lăsa povățuit de „patriotismul local” aș fi inclinat să răspund cu semeție:

— Din totdeauna!
Adevărul istoric (și eu fac doar aici treabă de istoric) mă împiedică însă să răspund așa, deoarece istoria acestei mici colectivități și a obiceiurilor ei are un început bine precizat în timp și ca atare lesne de consemnat.

Acest început — inițiativa — coincide cu săptămîna în care vecina mea, învățătoarea, a ieșit la pensie. Concluzia: dacă în fiecare bloc ar exista inițiativa!..

Sen ALEXANDRU

ie utilizate cele mai infime fracțiuni de timp, ajungi să descoperi că îți rămâne o ninunată vacanță de câteva secunde, că mai poți face și câțiva pași pe cont propriu sau să te scarpini pe burtă și să fredonezi: „Pam, pam, pam...” — iar dacă nu dă tircoale pe-acolo șeful serviciului, ca să te sictie, între două operații mai ai timp să șoptești și lăou vorbe unui coleg.

Iată deci că, la apariția găinii, Pietro își putea permite să facă: „pui... pui... pui” și să compare în minte învitrteala lui neconvenită între cele patru mașini, așa gros și cu picioare plate cum era, cu mișcările găinii; și începea să lase să-i cadă o dră de boabe de porumb, cum își propusese, atrăgând zburătoare pînă la lădița de deseuri, ca să ouă acolo pentru el și nu pentru zbirul de Adalberto sau prietenul-rival, Tommaso.

Dar nici cuibul lui Pietro, nici cel al lui Tommaso nu inspirau găina. Părea că oul și-l producea în zori, în coteful lui Adalberto, înainte de a-și începe raita prin diversele sectoare. Și atît turnătorul, cît și cel de la bancul de probă, căpătără obiceiul de a o lua în brațe, pipăindu-i abdomenul, de îndată ce o zăreau. Găina, blindă din fire, ca o pisică, se lăsa, dar era mereu stearpă.

Nu știu cum se făcu însă, că de câteva zile Pietro nu mai era singur la cele patru mașini. Adică totul rămînea în sarcina lui, dar se stabilise că o parte din piese aveau nevoie de mai mult finisaj și un muncitor lua din cînd în cînd un teanc și le ducea la un mic pupitru instalat în apropiere, unde, cling-cling, clang-clang, ușurel-ușurel le gidila vreo zece minute. Lui Pietro nu-i da nici un fel de ajutor, ba chiar dimpotrivă, îl mai și încurca, și era limpede că adevăratele sale misiuni erau altele.

Acest individ, bine cunoscut muncitorilor, avea chiar și o poreclă: Giovannino-Putoare. Era un sfrijit, la obraz negru ca noaptea. De pe unde-l mai pescuise și pe el direcția, nu se știa; se știa doar că prima treabă care i se încredinșase la angajare fusese întreținerea toaletelor; în realitate însă trebuia să stea pitit acolo toată ziua și să tragă cu urechea la ce vorbesc muncitorii, ca să raporteze. Nu s-a aflat niciodată precis cam ce ar fi fost atît de important de auzit; se pare că doi muncitori din comisia internă a sindicatului, ținînd seama că nu era chip să schimbe o vorbuliță în nici un alt loc fără să fie concediați pe loc, făceau schimb de păreri de la o toaletă la alta, prefăcîndu-se că se duc acolo pentru nevoile lor. Asta nu înseamnă că ar prezenta cine știe ce siguranță aceste locuri într-o fabrică: fără uși, sau cu o singură tăblie joasă, care lasă descoperite capul și bustul, pentru ca nimeni să nu se poată opri acolo să fumeze, și cu paznici speciali care vin în control din cinci în cinci minute, toaletele sînt departe de a oferi muncitorilor adăposturi sigure. Așa că cei doi membri de sindicat, acuzați că fac politică în timpul orelor de muncă, fuseseră concediați fără nici o explicație; cineva fi denunșase, nici vorbă, și nu întîrziară să-l identifice pe „turnător” în persoana lui Giovannino-Putoare, cum fusese acesta poreclit din clipa aceea.

Pentru că de atunci nimeni nu mai stătea de vorbă acolo, spionul direcției a fost mutat. Om fără nici o calificare, era schimbat de la o echipă la alta, cu misiuni sumare și de vădită inutilitate, dar cu sarcini secrete de spionaj, manevrat de temerile haotice ale unor conducători mereu în panică; și pretutindeni ceilalți muncitori îi întorceau spatele tăcuți, necatadicsînd să-i arunce măcar o privire.

Acum se ținea scai de muncitorul acesta bătrîn și singur. Ce naiba putea descoperi aici? Nu cumva ajunsese și el pe ultima treaptă — se gîndea timorat — gata să fie zvîrlit în stradă, la fel cu victimele denunșurilor sale? Și Giovannino-Putoare își storcea creierii ca să dibuie o pistă, o bănuială, un indiciu cît de mărunț. Era momentul potrivit: toată fabrica se găsea în stare de alarmă, muncitorii erau în fierbere, direcția sta cu părul zbîrlit și aduimea rătăcită peste tot. Și de cîtăva vreme Giovannino clocea o idee a lui. În fiecare zi, la aceeași oră, intra în secția lor o găină. Iar strungarul Pietro o atrăgea spre el cu câteva boabe de porumb, se apropia de dînsa și-i pune a mină chiar sub fund.

Ce naiba putea să însemne drăcovenia asta? Nu cumva se afla aici un sistem pentru transmiterea de mesaje secrete dintr-o secție într-alta? Giovannino era acum convins de lucrul acesta. Gestul lui Pietro era aidoma celui care caută sau vîră ceva printre penele unei zburătoare. Și, într-o bună zi, Giovannino-Putoare, cînd Pietro dădu drumul găinii, o urmări. Găina bănuită de conspirație străbătu curtea, se cătără pe un maldăr de doage de fier; Giovannino o urmă, se vîrî într-un capăt de țeavă și, de-a bușilea prin țeavă, înaintă după găină; ieșind, pasărea străbătu alt colț de curte și intră la secția bancurilor de probă. Acolo se afla alt bătrîn, care îndată ce-o zări lăsă din mînă ciocanul și cheia și se duse în întîmpinarea orătaniei. Găina, plină de încredere față de el, se lăsă ridicată și — poftim, și aici la fel! — chiar se lăsă scotocită sub coadă. Giovannino era acum sigur că a dat lovitură cea mare. Avea de-a face, fără doar și poate, cu o găină conspiratoare!

„Fără îndoială că mesajul este transmis zilnic — se gîndi el — de la Pietro la asta de-aici. Mîine, de-ndată ce găina pleacă de la Pietro, dau alarma, ca să fie prinsă și percheziționată de poliția direcțiunii”.

A doua zi, Pietro, după ce, nu prea convins de rezultate, căutase găina de ou și o pusese îndărăt pe dușumea, privind-o cu melancolie, îl zări pe Giovannino-Putoare cum își zvîrle rasfelul și iese din săliță aproape în goană.

Cînd spionul dădu alarma, serviciul special de gardă se și pregăti să facă senzaționala captură. Surprinsă în curte în timp ce ciugulea larve de insecte printre buloanele împrăștiate prin praf, găina escortată ajunse pînă în biroul șefului supravegherii personalului.

Adalberto habar n-avea de toată bazaconia. Convocat la „comandament”, de-ndată ce văzu pe biroul șefului poliției interne găina lui imobilizată în mîinile zeלוșilor săi colegi, i se umplură ochii de lacrimi.

— Ce poznă a făcut? Cum de s-a întîmplat așa ceva? Eu doar o țineam totdeauna închisă în cotef! — începu el să se vaite, crezînd că este învinuit că a lăsat găina să se învîrtă în voie prin fabrică.

Dar acuzațiile erau mult mai grave, după cum nu întîrzie să-și dea seama. Șeful serviciului îl potopi cu întrebări. Era un fost plutonier ieșit la pensie și continua să-și exercite autoritatea rigidă asupra foștilor jandarmi care intraseră în serviciul de „control” al direcției. În cursul interogatoriului care urmă, mai mult decît dragostea pentru unica lui găină, decît speranțele sale de crescător, contă pentru Adalberto teama de a nu fi amestecat într-o „conspirație”. Dădu din mîini, căută, încercă să se justifice pentru că lăsase liberă orătania, dar la întrebările privitoare la raporturile dintre găina conspirativă și sindicat nu îndrăzni să se compromită nici disculpînd-o, nici scu-zînd-o. Se fortifică îndărătul unei serii de fraze stereotipe: „Eu nu știu nimic, eu nu sînt amestecat”, îngrijorat doar să fie scos de sub orice fel de răspundere personală în povestea asta.

Buna-credință a paznicului fu recunoscută, dar cu un nod de plîns în gît și cu o stringere de inimă de remușcare privea găina lăsată în voia soartei sale.

Plutonierul ordonă să fie percheziționată inculpata. Unul dintre agenți se codi, zicînd că-i vine greață, iar altul, după ce fusese asaltat cu ciocănituri de către arestată, se îndepărtă, sugîndu-și un deget însingerat. În cele din urmă se iviră nelipsiții experți, foarte bucuroși să-și dovedească zelul. În urma expertizei, rezultă că oviductul nu conținea nici un fel de misive contrarii intereselor întreprinderii sau altceva la fel de subversiv. Priceput în diferitele tehnici de război, plutonierul ordonă să fie scotocită pasărea sub aripi, unde soldații din specialitatea Geniul columbofil obîșnuiau să ascundă mesajele lor în pungulițe sigilate. Cercetată cu de-amănuntul, găina își împrăstie penele și fulgii prin tot biroul, dar nu se găsi nimic.

Cu toate acestea, fiind considerată prea suspectă și conspirativă la înfățișare pentru a fi cu totul nevinovată, găina fu condamnată, fără drept de apel. În curte, cu aer sinistru, doi oameni în uniformă neagră, reprezentanți ai direcției, o ținură, în timp ce al treilea executa sentința sucindu-i gîtul. Scoase un ultim strigăt prelung, sfîșietor, un cotcodăcit lugubru, ea, care fusese atît de tăcută toată viața. Adalberto își acoperi fața cu mîna. Visul său de a avea o poiată fusese spulberat din găoace. Astfel mașina opresiunii — fără a-i fi indiferente chiar cele mai mici lucruri — se întoarce totdeauna împotriva celor care o servesc. Reprezentantul direcției, care era îngrijorat fiindcă trebuia să primească delegația muncitorilor veniți să protesteze contra concedierilor ilegale, auzind din biroul său fastuos strigătul de moarte al găinii, avu o tristă presimțire cu privire la rezultatul negocierilor.

În romînește de Eugen B. MARIAN

Ilustrații de RIK AUERBACH

D

e trei ani de zile, gospodăria agricolă colectivă din Cenei (regiunea Banat) împarte colectiviştilor avansuri băneşti în fiecare lună. Mai exact: de la 1 ianuarie 1959 şi pînă azi membrii acestei gospodării au primit, în jurul datei de 20 a fiecărei luni, cîte 10 lei avans pentru fiecare zi-muncă. Lucrul acesta este cît se poate de semnificativ şi el evidenţiază preocuparea consiliului de conducere de a spori necontenit averea obştească a colectivei şi de a îndestula tot mai mult traiul membrilor ei.

Faptul că o gospodărie colectivă dă parale membrilor ei nu o dată, de două sau trei ori pe an ci în fiecare lună, prezintă avantaje deosebit de mari atît pentru ea, cît şi pentru colectivişti. Nu poţi să dai bani în fiecare lună dacă nu există resursele necesare. Iar resurse de unde, dacă nu dezvoltî gospodăria multilateral, dacă nu obţii producţii mari în toate sectoarele ei? Ca să împarţi bani în fiecare lună trebuie să te gospodăreşti bine, să lucrezi planificat, ritmic. Să nu mai vorbim apoi de faptul că în satul

Se ştie că bănaşii sînt oameni harnici. Dar numai hărnicia n-a fost suficientă pentru sporirea bogăţiei: a fost nevoie şi de organizarea temeinică a întregii activităţi.

În primul rînd trebuiau învinse oarecare tendinţe individualiste manifestate de unii colectivişti. Se mai auzea în cîte o adunare generală: „De ce să nu se împartă întreaga cantitate de produse? De ce să băgăm atîta bănet în construcţii?” De asemenea, trebuiau biruite îndoielele citorva colectivişti care nu vedeau perspectivele de dezvoltare ale gospodăriei. La capitolul acesta îl amintesc pe Vlastimir Ştefanov care, la toate şedinţele unde se arătau cifre foarte îndrăzneţe privind dezvoltarea gospodăriei, se ridica şi zicea: „E frumos, dar e imposibil, adică nu se poate“. Fapt pentru care din 1957 şi pînă în 1960 oamenii i-au zis lui Vlastimir Ştefanov „Vlastimir Imposibil“.

În faţa unor asemenea situaţii, consiliul de conducere şi organizaţia de partid au găsit metoda cea mai eficace de muncă: mobilizarea celor mai buni colectivişti, şi

După Plenara C.C. al P. M. R. c

O DATĂ PE I

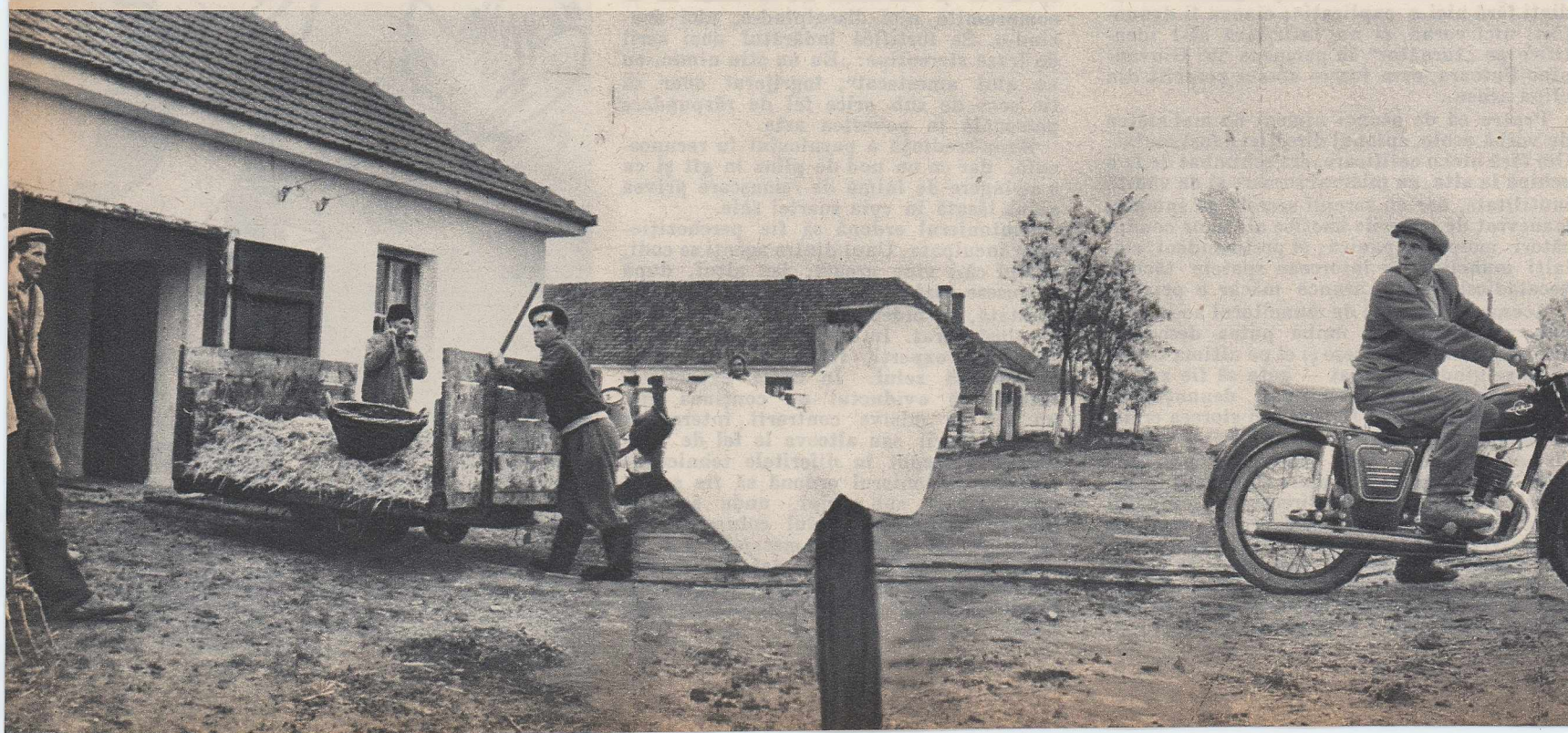
nostru a apărut ţăranul colectivist, un ţăran nou, cu o conştiinţă nouă, care muncind în comun, cu mijloace tehnice înaintate, năzuieşte şi spre o viaţă mai bună. Chiar dacă are cămara plină de bunătăţi, el vrea o haină bună, mobilă ca la oraş, aparat de radio etc., etc. Avem de-a face deci cu un ţăran căruia i-au sporit pretenţiile şi exigenţele. Foarte bine. Aşa îl învaţă socialismul.

Am cercetat multe dosare, multe tabele, am vizitat acareturile gospodăriei şi casele colectiviştilor. Toate acestea m-au convins de un lucru: gospodăria colectivă din Cenei e deosebit de puternică. Rezultatele economice la care a ajuns n-au picat din cer şi nu s-au înfăptuit peste noapte.

În primul rînd a comuniştilor, pentru realizarea cifrelor de producţie. În cadrul unei adunări generale din 1958, Radivoi Raicov, preşedintele gospodăriei, a spus: „Ne propunem ca în 1961 sectorul bovin al gospodăriei să ajungă la 400 de capete. Numărul porcilor pe care-i vom îngrăşa în 1961 trebuie să fie de circa 800. Sîntem hotărîţi ca din 1959 să dăm lunar avansuri băneşti, cîte 10 lei pentru fiecare zi-muncă“. Vlastimir Ştefanov iarăşi a spus: „E frumos, dar e imposibil, adică nu se poate“.

Viaţa, adică munca susţinută a colectiviştilor şi chiar activitatea stăruitoare a lui Vlastimir Ştefanov, a dat peste cap imposibilul dumsale. Acest imposibil s-a transformat în posibil, în realitate.

Repet: de trei ani colectivişti din Cenei primesc avansuri băneşti în fiecare lună. În ce priveşte aceste avansuri, aş putea să dau o situaţie precisă a sutelor de familii pe ultimii trei ani. E concludent însă să amintesc atît: în 1959 veniturile băneşti ale gospodăriei au fost de 3.902.422 lei, în 1960 de 4.280.787, iar în acest an sînt planificate la 5.446.836 lei. Observaţi creşterea în fiecare an. Mai departe. În 1959 s-a dat pentru fiecare zi-muncă 14,50 lei, în 1960 cîte 16 lei, iar în 1961 se vor da cîte 20 lei (numai bani). Să continuăm cu cifre legate direct de oameni. Aurel Deac (muncit mai mult el, întrucît nevastă are trei copii mici) a primit următoarele

le a. c. colectiviztii din Cenei au hotărît să mărească considerabil numărul păsărilor.

În anul acesta veniturile banesii ale gospodăriei se vor ridica la 5.446.836 lei. De unde izvorăsc asemenea venituri? Iată cifre: 405.000 lei din lapte de vacă, 1.000.000 lei din carne contractată, 100.000 lei din lapte de oaie, 115.000 lei din lână, 24.000 lei din fulgi de gîscă și alte milioane din contractări cu statul: 50 vagoane grîu, 39 vagoane porumb, 5 vagoane floarea-soarelui, 448 vagoane sfeclă de zahăr etc., etc.

Spuneam că în 1958 gospodăria din Cenei a hotărît ca în anul 1961 să îngrășe circa 800 de porci. Ei bine, în 1961 la Cenei se îngrășă 900 de porci. Tot în 1958 se prevedea ca în 1961 numărul bovinelor să ajungă la 400. La ora actuală sectorul bovinelor numără peste 450 de capete. Ar putea cineva să întrebă: cum reușește gospodăria să împartă bani lunar, că doar nu i se plătește pentru contractările de cereale în fiecare lună? Iată cum stau lucrurile: cei 900 de porci sînt eșalonați spre livrare cîte 100 în fiecare lună. Mai departe. Gospodăria livrează lunar circa 50.000 litri lapte. Deci, în fiecare lună, numai de la porci și de la lapte intră în punga gospodăriei 200.000-250.000 lei. Ca să nu mai vorbim de banii care se primesc pentru alte produse. În luna iunie a.c. la zilele-muncă s-a dat un avans de 270.000 lei și 40.000 lei ajutoare pentru bătrîni.

Chiar dacă v-au obosit cifrele, permiteți-mi să nu le pun punct. Zootehnia s-a dovedit mare aducătoare de venituri. De aceea

JNĂ

rele sume: 640 lei pe mai, 790 lei pe iunie, 570 pe iulie, 610 lei pe august. Altul, Neța Țoșin, cu nevasta: 1.030 lei pe mai, 1.040 lei pe iunie, 1.070 lei pe iulie, 1.100 pe august. Ivan Raicu: 1.420 lei pe mai, 1.790 lei pe iunie, 1.770 lei pe iulie. Iosif Solomayer: 1.000 lei pe mai, 1.210 pe iunie, 960 pe iulie, 1.030 pe august. Mi-e greu să ies din cifre. Pe întreg anul 1960 Liubomir Mișcov a primit 14.402 lei, Guțu Radivoi 18.658 lei. Reșineți: anul trecut pentru fiecare zi-muncă s-au mai dat 7 kilograme cereale, zahăr, brînză, furaje și altele.

Cum de sînt posibile venituri așa mari? Să lăsăm tot faptele să vorbească. Așadar

Pentru hrana vitelor, pentru lapte.

◀ O vizită matinală la cele 40 de obiective zootehnice.

În zorii zilei, o echipă de colectivști se îndreaptă spre locul de muncă.

Neța Țoțin își face socoteliile. În anul acesta n-a fost lună în care să la un avans bănesc mai mic de 1.000 de lei.

În 1962 gospodăria colectivă din Cenei va îngrășa 1.300 porci (cu 400 mai mulți ca în acest an). Numărul bovinelor va ajunge în 1962 la 600, al păsărilor la 6.000...

Toate acestea nu sînt posibile fără o bază furajeră puternică. Suprafața arabilă a gospodăriei are 2.300 ha. Destul de apreciabilă. O bună parte din ea este afectată bazei furajere. Pentru 1962 sînt prevăzute măsuri pentru sporirea producției de furaje pe suprafețele afectate acestor culturi.

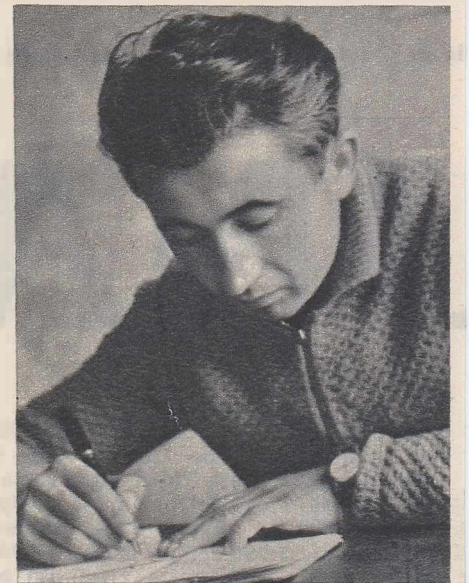
Recent colectivștii au hotărît ca în toamna viitoare de pe un lot de 530 hectare să obțină 5.000 kg porumb la hectar.

Am numărat construcțiile zootehnice din gospodărie: 40. Multe, nu? Și toate sînt moderne. Președintele îmi spune că în cîțiva ani construcțiile vor fi amortizate.

Am fost la cooperativa din Cenei unde lunar se vînd mărfuri în valoare de 600.000 lei. La Cenei s-au construit 40 de case. Toată lumea are radio. 44 merg la muncă cu motocicletele. Nevestele colectivștilor nu mai pot trăi fără mașini de cusut și de spălat rufe.

Și acesta este doar începutul.

George CIUDAN
Fotografiile de Traian PROSAN

De vorbă cu medicul

IMPONDERABILITATEA și unele perspective ale medicinei

Noțiunea de imponderabilitate, deși introdusă relativ recent în terminologia științifică, a căpătat foarte repede o largă circulație, fapt care oglindește nu numai caracterul impetuos al dezvoltării științei și tehnicii în epoca noastră, dar și interesul deosebit pe care îl manifestă întreaga lume față de aceste extraordinare realizări și de perspectivele pe care ele le creează pentru viitorul, relativ apropiat, al omenirii.

Imponderabilitatea se referă la comportarea corpurilor în cursul zborurilor cosmice, ca urmare a anulării forțelor gravitaționale terestre. Situația care rezultă determină efecte curioase în raport cu ceea ce sîntem obișnuți să considerăm natural în condiții terestre. Corpurile, „pierzîndu-și” greutatea, plutesc în aer. De aici decurg pentru oamenii de specialitate numeroase probleme ce trebuie rezolvate pentru a se putea asigura condițiile necesare efectuării zborurilor cosmice. Una dintre cele mai importante se referă la modul

în care organismele vii, și în particular organismul uman, se comportă în astfel de împrejurări.

Succesele strălucite ale astronauticii sovietice au permis cosmobiologiei să lămurească importante aspecte ale acestei probleme. Lansarea la mari altitudini a unor rachete cu animale de experiență, lansarea de nave cosmice experimentale cu animale la bord și mai ales cele două zboruri istorice ale lui Gagarin și Titov pe cosmonavele „Vostok” au furnizat date de importanță covârșitoare în această direcție. Concluzia fundamentală a fost aceea că organismul se adaptează în bune condiții stării de imponderabilitate, viața și activitatea omului desfășurîndu-se în limite normale.

Deși nu a fost scrisă decât prima pagină a istoriei zborurilor cosmice ale omului, savanții, lucrînd intens la pregătirea condițiilor pentru asigurarea următoarelor etape ale cuceririi Cosmosului, încep totodată să la în discuție diverse aspecte ale unor

etape de perspectivă. Dintre acestea unele se referă și la viitorul medicinei.

Astfel, printre altele, se pune în discuție problema utilizării eventualelor efecte terapeutice ale imponderabilității. Se presupune, de pildă, că bolnavii de inimă vor putea beneficia de pe urma unei „cure de imponderabilitate”, căci în astfel de condiții sarcinile impuse inimii se reduc într-o anumită măsură, ca urmare a dispariției greutății singelui, pe de o parte, și a scăderii necesităților metabolice, pe de altă parte (deoarece consumul de energie al mușchilor ce mențin poziția corpului împotriva gravității se suspendă). Vorbînd figurat, în asemenea împrejurări s-ar putea realiza un veritabil hamac invizibil în care inima, odihnindu-se, ar căpăta posibilitatea de a-și refăce sănătatea.

Desigur, este încă mult prea devreme pentru a se face pronosticuri în legătură cu profilul și utilitatea viitoarelor „sanatorii cosmice”; ele par deocamdată niște plămăziri de domeniul literaturii științifico-fantastice. Dar, față de ritmul cu care se dezvoltă știința în epoca noastră, fantazia și capacitatea de a ghîdi în perspectivă devin atribute obligatorii ale muncii științifice.

Dr. A. FABIAN

Colțul cosmeticiei

APA DE PLOAIE ÎN COSMETICĂ

Nefiind calcaroasă, apa de ploaie este indicată pentru toaleta zilnică a obrazului. Ea ajută la înfrumusețarea pielii, dîndu-i netezime și finețe și poate fi folosită la toate categoriile de tenuri, astfel:

Pentru pielea grasă. Se spală fața cu un amestec format din: 6 linguri apă de ploaie, 1 lingură lapte proaspăt crud, 1 lingură miere de albine. După ce se șterge fața, se limpezeste tot cu apă de ploaie.

Pentru pielea uscată și cea normală. Într-un kilogram apă de ploaie se lasă la macerat timp de două ore un săculeț cu lărișe de grîu. După ce a fost bine stors, săculețul este scos. Din apă se iau două linguri în care se pun două picături de tinctura benzoe. Se șterge obrazul cu acest amestec.

Pentru pielea veștedă și deshidratată. Într-un kilogram de apă de ploaie se fierb 100 gr rădăcină de nalbă, tăiată în bucățele mici. Se ține pe foc pînă cînd scade la 1/2 kg. După ce s-a răcit se adaugă 1 lingură cu miere și 1 lingură cu amidon (diluat mai întîi, tot în apă cu nalbă, caldă). În toată această combinație se înmoaie o bucată de pînză, se stoarce pușin și se aplică pe ten, ținîndu-se 1/2 oră. Fața se limpezeste apoi cu apă de ploaie.

Un alt procedeu de a beneficia de apa de ploaie este expunerea feței — spălată în prealabil — direct picăturilor de ploaie. Acest duș natural curăță perfect porii, întărește epiderma, luminează tenul și stimulează circulația sanguină, restabilind buna funcțiune a pielii.

Cartea postală

„...și mai vreau să aflu, mamă dragă, că examenul nu e ușor...”

Cartea poștală a fost introdusă într-una din cele peste cinci sute de cutii aflate pe întreg teritoriul Capitalei.

★

De patru ori pe zi, șapte skodițe, în care se află un șofer și un factor poștal, se opresc în fața cutiilor poștale — câte o mașină pentru fiecare din cele șapte sectoare, care cuprind câte 60-80 cutii — pentru a colecta corespondența din Capitală. L-ați văzut — nu se poate altfel — pe

omul în uniforma P. T. T. R. virind sacul de pînză, cu rama metalică, sub cutia poștală. O simplă alunecare și, în timp ce capacul cutiei saltă în sus, întreaga corespondență cade în sac, în burdușel, cum i se mai spune.

Toți sacii, plini cu misive, sînt aduși la Poșta Centrală și goliți pe o masă lungă. Echipa factorilor de serviciu triază repede și cu pricepere muntele de scrisori și cărți poștale.

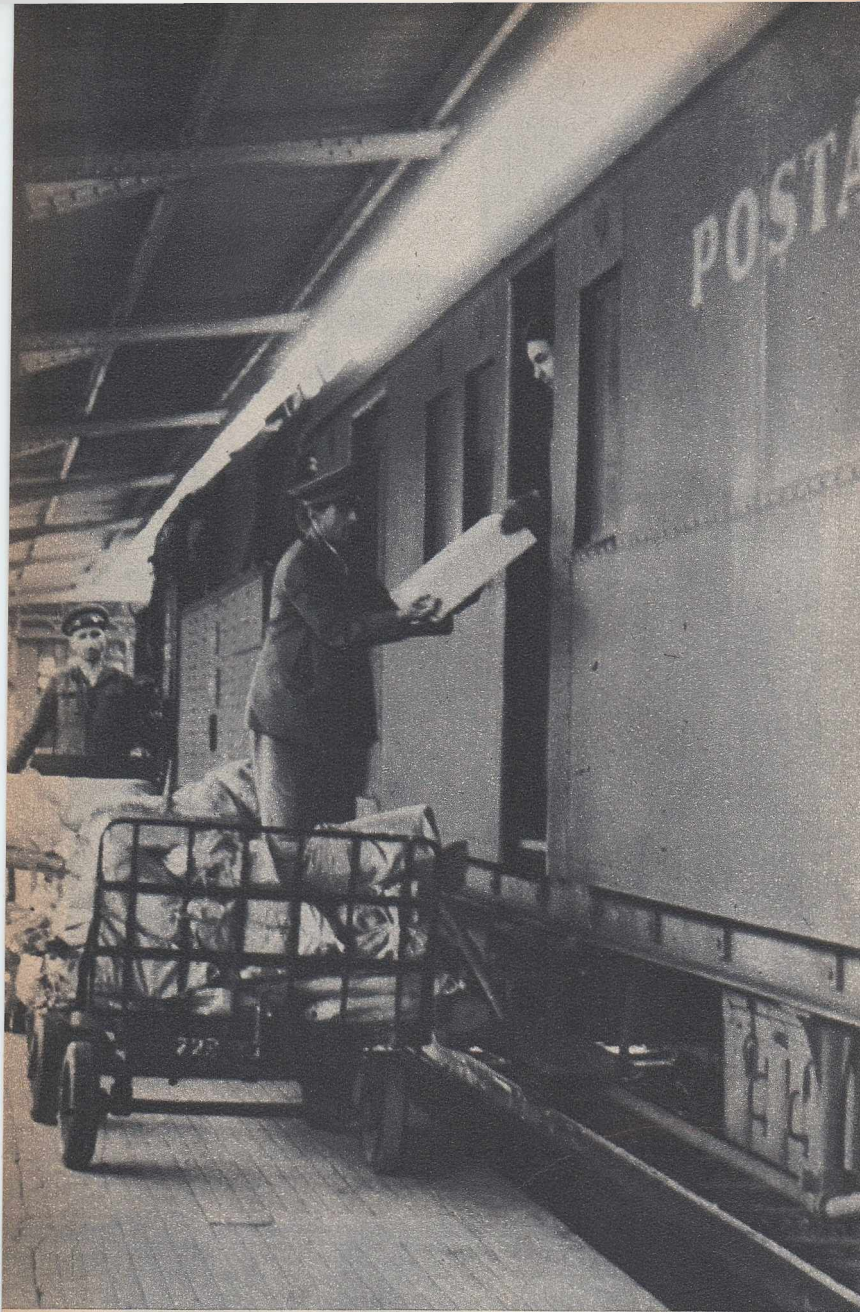
După ce i s-a verificat francarea, corespondența este trecută la o mașină de ștampilat care face această operație cu viteza

N-ai încirziat, pușorule!
Scrisoarea pentru bunicuța
o poți pune direct în burdușel...

În fața „fagurelui” poștal: Străzi... Bulevarde... Cartiere... Vechi și noi. Mai ales noi... Trebuie să le știi pe toate... Tovarășii cartatori Croitoru Maria și Lazăr Constantin de la Oficiul Poșta Centrală se „plimbă” cu cea mai mare ușurință prin toate aceste străzi și cartiere...

Ziare... Colete... Scrisori... către toate orașele, comunele și satele de pe cuprinsul țării. Gara de Nord: unul din vagoanele poștale în care geografia e „la ea acasă”.

unei mitraliere... Cele destinate „Loco” sînt expediate oficiilor respective; cele pentru „afară din Capitală” sînt întii sortate pe regiuni și apoi ambalate în saci care, aproape din oră în oră, sînt expediți spre oficiul poștal din Gara de Nord.

CARTATORII

Operația aceasta, cartarea corespondenței pentru provincie, deosebit de dificilă, în care ochiul și mintea au nevoie de exersare, poate ajunge pînă la măiestrie. Căci într-adevăr numai măiestrie se poate numi dexteritatea cu care cartatorul, în fața dulăpio-rului cu zeci de compartimente mici, zvîrle cu precizie corespondența: Ploiești, Buzău, Brăila, Galați, Smîrdioasa, Conțești, Buciumeni, Valea Leurzii, Brașov, Tecuci, Hunedoara, Mangalia, Hotarele...

Geografia, uriașa geografie a țării, cu numele a mii de localități, este o materie pe care cartatorii o cunosc cum cunoaștem noi casa în care locuim. Am privit îndelung la mișcările regulate și precise ale acestor maeștri ai nomenclaturii și am stat de vorbă cu ei.

Tovarășa Maria Marinescu, de la Oficiul Poșta Centrală, lucrează aici din 1943. A început ca factor. La bombardamentul din aprilie 1944, în șanțul unde s-a adăpostit cu colegii, o bombă a ucis trei dintre ei.

— M-am șters de praf și moloz, mi-am luat geanta cu corespondență și am pornit mai departe, din casă în casă, să duc vești bune, rele. Mai mult rele, că era război și pierrea atîta lume nevinovată.

Dorințele comunistei Maria Marinescu, mamă a două fete, sînt modeste:

— Întii, să nu mai fie niciodată război. Apoi să se reorganizeze nomenclatura străzilor din Capitală, care provoacă întîrzieri la cartare și predare. Avem multe străzi cu aceeași denumire, de unde încurcături la predare atunci cînd raionul nu e specificat. Voi da numai cîteva exemple: șapte străzi poartă numele poetului Eminescu, strada Ion Șulea de opt ori, Kogălniceanu de asemenea de opt ori.

— Dar tușul, tovarășe? — intră în discuție utemista cartatoare Eugenia Voinea. Trebuie neapărat să vorbești despre el. E păcat de mărcile noastre atît de frumoase,

minunat colorate, căutate de filateliștii din țară și străinătate, care se mîzgălesc și se pătează cu o ștampilă devenită inutilizabilă din cauza tușului necorespunzător.

De bună seamă că la observațiile de mai sus s-ar mai putea adăuga și altele. De pildă: sînt 1.834 străzi omonime în Capitală, din care spicuim, ca să mai completăm la cele spuse de cartatoarea Marinescu. Astfel avem str. Horia de șapte ori, Ana Ipătescu Ana de 11 ori, total 18. N. Bălcescu de 16 ori, între care de șase ori Bălcescu N. Calitatea proastă a tușului poștal nu a fost nici pînă azi remediată de fabrica Ilie Pintilie. Se mai simte nevoia de noi cutii poștale, precum și de o mai bună plasare a lor în Capitală, ținînd seama de numeroasele blocuri și noi cartiere construite.

OFICIUL SPECIAL TRANSPORTURI DE LA GARA DE NORD

O dată sosiți la oficiul poștal din Gara de Nord, sacii cu corespondența pentru provincie și străinătate sînt luați în primire, cîntăriți și goliți pe mese. Începe cartarea pe trasee de cale ferată și țări. Dar cîteodată se întîmplă lucruri nostime. Adresele sînt insuficiente sau direct comice. Iată cîteva exemple: „Centrul fabricilor cooperatiste” trimite un plic care poartă ca adresă doar: „Către Unitatea regională a cooperativei de consum-București”. Uzinele mecanice din Turnu-Severin trimit un plic către: „I.M.D.S. București” și atît! Fabrica de conserve Tecuci procedează la fel. Pe plic doar cuvintele: „I.R.V.A. București”. Fără stradă, fără număr, fără raion. Răsfoiesc un teanc de misive pe care cu toată truda, bunăvoința și priceperea cartatorilor nu li se poate identifica adresantul. O carte poștală poartă doar următoarea adresă: „Tovarășului Niculescu C., raionul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 13”. Sfatul popular al raionului Bîrlad trimite o scrisoare către „I.P.A. C.H. București”. O scrisoare, doar cu timbrele, fără adresă, pe un sfert de coală de petiție. Pe alt plic se poate citi: „Către Cățcăun E., strada Cristeni—Loco”, fără număr fără raion. Tovarășul Moșuc O., din strada Maradului 34 — fără ca cineva să știe în care oraș se află această stradă a Maradului — va aștepta mult și bine o scrisoare cu căptușeală de foiță roz, iar pe „nea Fane” îl înștiințăm pe această cale că are o felicitare care nu i se poate aduce la domiciliu fiind expediată fără adresă, deși poartă recomandarea expresă: „Rog a i se preda personal”.

Corespondența obișnuită, adică cu adresa normală, este cartată cu rapiditate și precizie pe direcții și vagoane poștale. Fiecare pachet, cuprinzînd scrisorile care au aceeași destinație, este legat și introdus în sac. Sacii sînt predați cu borderou de primire șefilor conductorii din vagoanele poștale.

CONDUCTORII POȘTALI

Vagonul poștal este un mic oficiu poștal pe roate. Conducătorul primește corespondența în sacii pe care-i desface și-i car-tează pentru oficiile din și de lîngă stațiile și haltele pe unde

trece și oprește trenul. Dar vagonul poștal mai primește mesagerii și colete cu treabă (ziare, reviste etc.). Totul trebuie recepționat, cartat, aranjat și atît de bine pus la punct încît în răstimpul, uneori a numai un singur minut, cît stă trenul în stație, să se poată face schimbul de expediție. Adică, factorul din stația Fieni predă conductorului poștal sacul cu corespondența din Fieni către localitățile din țară și primește poșta pentru Fieni. Corespondența pe care conductorul va trebui, la rîndul său și în mersul trenului, s-o carteze și s-o predea iarăși, în alt sac — și din nou schimb „sac la sac” — oficiilor directe sau de legătură. Și tot în acel unic minut de staționare a trenului se predă, cu semnătură, corespondența recomandată, sacii cu ziare, coletele... Fiecare clipă este prețioasă, altminteri... În ziua de 7 Noiembrie minuitul de valori Ene Iancu de la oficiul Mărășești a venit cu întîrziere de numai un minut la „schimb”. Pentru a prinde din urmă trenul care îi pleca de sub nas a trebuit să folosească un mărfar, o cursă auto etc.

★

Tovarășul Constantin Ursache, șef de vagon, are 53 de ani. Este decorat cu Ordinul Muncii clasa a II-a.

— Fac meseria aceasta încă dinainte de război. Îmi place. Pe zi ce trece ea devine tot mai importantă, mai plină de răspundere.

— Cum adică? — întreb.

— Să vă explic. În urmă cu douăzeci de ani corespondența era mult mai puțină... Oamenii muncii — cei mulți — nu se prea deplasau și nici nu-și permiteau să cheltuiască bani pe corespondență. Mare parte dintre ei nici carte nu știau. Avea, de ce să nu recunoaștem, și pe-atunci factorul corespondență: citații la tribunale, anunțuri pentru scoaterea boarfelor în vînzare de către percepție, somații de amenzi... Acum...

A rămas gînditor.

— Te ascult, tovarășe Ursache.

— Ia gîndiți-vă... Au apărut orașe noi: Victoria, Onești — ce erau astea înainte? Sau Doiceștii, Săvineștii, Bicazul, Pingărații...? Sate. Acum...? Ehe!...! Uzine, industrii cu mii de muncitori. Deci, corespondența lor cu familiile, pachete, colete, plus corespondența oficială. Și asta în sute de șantiere din țară, în sute de școli noi în care copiii noștri pot intra, și iată alte zeci de mii de corespondențe. Copii — părinți, părinți — copii. Cărți poștale, vederi, scrisori, colete, pachete, cadouri... Mulți dintre acești tineri învață în străinătate, iar alții de acolo învață la noi. Asta înseamnă iarăși corespondență și pachete. Avem o industrie din zi în zi tot mai mare și mai înfloritoare, iar mărfurile noastre sînt cerute peste mări și oceane.

— Apoi cărțile — încerc eu să completez.

— Așa-i. Bibliotecile, comenziile de cărți prin poștă, abonamentele la ziare, gustul de a citi, de a învăța, care a cuprins întreg poporul. Păi era asta înainte? Nicidecum. Diferența în traficul poștal e uriașă. Pînă și bătrînii care nu știau carte au făcut școli

de alfabetizare și scriu și ei câte o epistolă, așa, ca să nu-și uite deprinsul condeiului. Asta înseamnă...

— Civilizație.

— Socialism. Adică tot aia — definește șeful de vagon Ursache, grăbindu-se către vagonul care îl așteaptă.

CITEVA CIFRE ȘI FAPTE

Traficul uriaș la care a trebuit să facă față poșta este de peste 300 milioane corespondențe și peste 1 miliard 50 milioane (dacă includem și reviste și ziarele) manipulate, transportate și predate la destinatar numai în cele 11 luni ale acestui an. Cifrelor în permanentă creștere, P.T.T.R. le răspunde prin înființarea de noi unități. De la 1579 unități P.T.T.R. în anul 1950 s-a ajuns în 1960 la 4.633. În cursul acestui an s-au înființat alte 400 unități noi.

Peste două sute mașini înlocuiesc — pe linia mecanizării serviciului — vechile mijloace hipo de transport. S-a dat în folosință automatul pentru vânzarea efectelor poștale, se pune la punct construirea unei mașini de cartare a scrisorilor și, de asemenea, o mașină de numărare ziarele.

— Mai sint lipsuri, tovarășe Botez? — îl întreb pe subdirectorul exploatarei P.T.T.R.

— Evident.

— Citeva exemple mai „proaspete“?

— Se mai întâmplă, la un trafic atât de ridicat, ca o recoman-

dată sau scrisoare să fie cartată pe un traseu greșit, ca un mandat poștal, chiar telegrafic, să-ntîrzie o zi-două sau ca factorul care distribuie ziarele prin cooperativă, în loc să le predea zilnic, să facă asta la trei zile o dată... Cazuri rare, ce sint imediat semnalate și îndreptate.

TOT PE DRUM, PE DRUM, PE DRUM...

Din cutia de metal, din sacii poștei și ai vagonului, cartea poștală a ajuns undeva, la sute de kilometri depărtare de Capitală, într-o haltă de cale ferată. Purtată în cariolă, misiva a fost predată unui mic oficiu dintr-o comună așezată pe-o coastă de deal. Abia de acolo a fost luată în geanta factorului care, străbătând uneori călare drumuri și aspre poteci, a ajuns spre seară în sătucul din creierul munților.

— Bună seara, țăță Verona!

— Bună seara, bună seara...

— Ți-am adus veste din București.

— De când o așteptam... Mulțumesc... E de la băiat... Stai un pic să-ți dau un măr...

— Lasă că-mi dai altădată... Sint grăbit... Mă așteaptă și alții...

★

„...mă gîndeam că poate nu m-oi fi pregătit destul ca să intru în facultate. Dar am trecut examenul cu foarte bine, așa că poți să ai speranță, mămucă, să-ți vezi feciorul inginer...“

Anton ALEXE

Fotografii de Elena GHERA

Într-o stație de pe linia C.F.F. Brezoi-Voineasa a sosit poșta cu trenul. Ea va fi predată mai departe parchetelor din pădure de factorul poștal călare.

Cuvinte încrucișate

ÎN CONSTRUCȚII

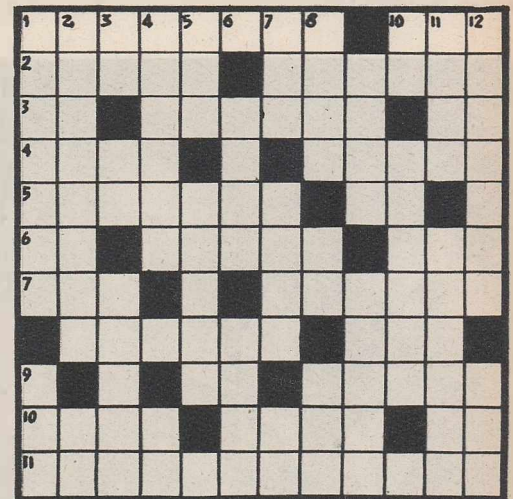
ORIZONTAL: 1) Strîns unite, formează un zid puternic (sing.) — Palat în bazele muntene. 2) Onești, Urnicani, Victoria, nou aparute pe harta țării noastre — Muncitorii în construcții. 3) Lenuța Herescu — Impunătoare edificiul cum sint cele de cultură, pionieresti etc. din diferite orașe ale țării — Teș! 4) Mioare — Betonul întărit cu bare de fier. 5) Asalturi — În capul mesei! 6) Neon — A marca terenul în vederea amplasării unei construcții — Capăt de scîndură. 7) Tip de lampă radio — Locuri libere între construcții, de obicei plantate cu arbori și flori. 8) Balcon... ceva mai mare — Rîu în Olanda. 9) O jumătate de notă! — Pom fructifer al cărui lemn este folosit și la fabricarea mobilei. 10) Atomi încărcăți cu electricitate — Orașul în India — Nichel. 11) Părți componente ale unei clădiri, finisate în afara șantierului, ce urmează a fi numai montate și asamblate cu alte piese.

VERTICAL: 1) Sîlpi destinați să susțină și uneori să înfrumusețeze o construcție — Proiect conceput pentru realizarea mai multor construcții de același fel. 2) Specialist în proiectarea și construirea clădirilor — Însă. 3) Soarele piramidelor — Posesiv — Material folosit în construcții (pl.). 4) Înfățișare — Ion Florescu. 5) Pronume posesiv — Orașesc. 6) Instrument muzical — Piesă metalică ce se montează la capetele unor conducte folosite și la instalațiile sanitare ale unor clădiri. 7) Literă tibetană — Rîu în U. R. S. S. — Măsură agrară. 8) Co-

mună în raionul Sf. Gheorghe — Aparatament (presc.) — Un mic material... de construcție. 9) Dermă — Cu mulți metri mai jos de sol. 10) Afirmatie — Artist în materie de construcții. 11) Măiestria arhitectului — Materie primă de bază pentru construcții. 12) Unealta zidarului (pl.) — Pronume reflexiv.

Dezlegarea jocului „VORBE...“ apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Pălăvrăgeală. 2) Acadele — Verb. 3) Numere — Dor — R. 4) T — Ard — Picola. 5) Om — Calabaltic. 6) Minaret — Rică. 7) Ion — Epitel — D. 8) M — C — A — A — Ila. 9) Altundeva — EB. 10) A — Roată — Dar. 11) Limbută — Mută.

NOUTĂȚI TEHNICE ȘI ȘTIINȚIFICE

NOI PERSPECTIVE ÎN TRATAMENTUL ARTERIOSCLEROZEI!

În laboratorul unei fabrici de medicamente din Moscova s-a reușit separarea beta-sitosterinei din săpunul sulfatic rezultat din fabricarea celulozei-sulfat. Noul produs este analog celui obținut în mod curent din colestierina care se extrage din măduva spinării vitelor cornute, unde se găsește în cantități infime.

Întrucît beta-sitosterina constituie o materie primă necesară fabricării hormonilor sexuali și medicamentelor împotriva arteriosclerozei, obținerea ei în mari cantități deschide o nouă perspectivă fabricării acestor medicamente.

PETROLIERE DE 60.000 TONE

La Leningrad se construiesc în prezent vase petroliere uriașe, cu o capacitate de 60.000 de tone. Lungimea acestor vase este de 230 metri, lățimea de 31 metri, iar capacitatea de transport de 43.500 tone produse petroliere.

Turbinele și toate instalațiile navei vor fi comandate de un singur om de la postul central de dispecer. Pentru prima dată pe un vas cu turbine schimbarea vitezei în timpul mersului va fi făcută direct de pe puntea de comandă.

MICROSCOP PENTRU TEMPERATURI ÎNALTE

Specialiștii din Leningrad au creat primul microscop electronic sovietic pentru temperaturi înalte.

Acest aparat este destinat studierii proceselor care se desfășoară în substanțe și materiale la temperaturi pînă la 2.800°C.

Cu ajutorul noului tip de microscop se pot stabili temperaturile de topire, se pot studia procesele de cristalizare, se pot cerceta proprietățile diferitelor materiale.

INSTALAȚIE DE CONDIȚIONARE A AERULUI PENTRU CONSTRUCȚIILE DE LOCUINȚE

În Anglia a fost pusă la punct o instalație completă care permite reglarea după dorință a temperaturii în fiecare cameră a unei clădiri cu patru etaje. Aerul exterior este aspirat într-o instalație centrală unde este filtrat și umezit (sau uscat, după anotimp) și apoi distribuit, printr-o conductă cu diametru mic, la bateriile individuale cu inducție, montate în fiecare cameră. Bateriile amestecă aerul din cameră cu aerul primit prin conductă și-l redistribuie în încăperea respectivă la temperatura cerută de locatar. Aerul evacuat din camere trece într-o conductă principală circulară, legată prin conducte verticale, la trei guri de evacuare de pe acoperiș.

AUTOCAMIOANE FĂRĂ GAZE DE EȘAPAMENT

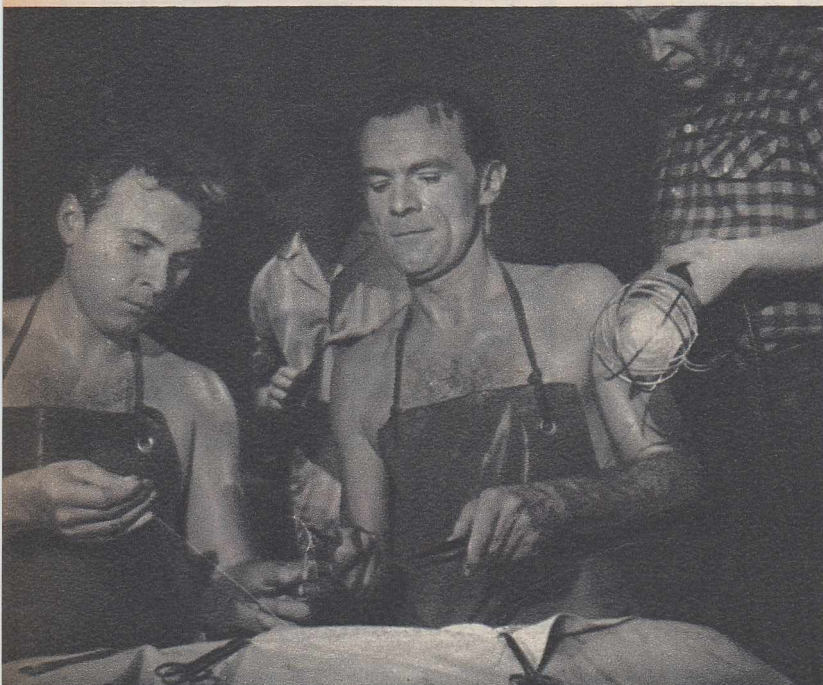
La fabrica de automobile din Minsk au fost fabricate 125 autocamioane de tip diesel speciale, destinate construcției barajului de la Assuan (R.A.U.), pentru transportul pămîntului din tunele. Camioanele sînt înzestrate cu niște instalații speciale pentru neutralizarea gazelor de eșapament, înlăturîndu-se astfel costisitoarele instalații de ventilație din tunele. Instalația de neutralizare a gazelor de eșapament constă dintr-un cilindru metalic mic, care se montează pe tubul de eșapament. Gazele sînt consumate de instalația de ardere, montată în corpul aparatului.

„CĂTUȘE“

Corespondență specială din Praga de Oldrich ADAMEC

In viața doctorului Klimes (actoul Radovan Lukavsky) liniștea a fost spulberată.

...Prințirea a fost foarte prozaică: „Băieți, fără cizme de cauciuc o să vă înecați aici!” Și operatorul Václav Huska, care ne-a primit astfel în comuna Sobehrdy, unde lucra la noul film al regizorului Karel Kachyna, intitulat „Cătușe”, a avut dreptate.

Sobehrdy este un sat colectivizat, frumos, în apropierea reședinței de raion Benesov, la sud-est de Praga. Dar în acele zile ploioase, când peste tot era noroi „pînă la urechi”, nu era nimic romantic în acest sat. Un sat obișnuit, în care viața decurge într-un ritm normal, de fiecare zi.

„Am vrut să gonim din acest film romantismul liresc, dulceag — mi-a spus regizorul Karel Kachyna într-o pauză a filmărilor, în grădina unei case din sat. Dar aceasta nu înseamnă că vom elimina poezia, lirismul, sentimentul. Nu, nu vrem să ne lipsim de ele, dar pentru sentimentalismul fals nu este loc în acest film”.

Și într-adevăr, povestea pe care o istorisește filmul lui Karel Kachyna nu are nimic idilic, nimic neadevărat în țesătura ei.

...În viața medicului veterinar Jiri Klimes, odinioară cel mai bun student al facultății, reîntors în satul natal pentru a-și profesa meseria, s-a produs o ruptură. Nimic din ceea ce-l înconjoară nu-l mai satisface: nici profesiunea pe care, deși o îndrăgește, o consideră acum o piedică în realizarea personalității sale, nici căsnicia cu Silvia, fata unui fost fabricant de sticlă, o femeie pe care a iubit-o dar care s-a dovedit a fi o ființă superficială, frivolă. Încătușat de această femeie, de care nu-l mai leagă nici o afecțiune, Klimes abdică încetul cu încetul de la toate idealurile tinereții — muncă, elan, dragoste față de semenii — și se închide în carapacea unor tendințe egoiste: își dorește o viață comodă, fără răspunderi, o existență ușuratică. Vrea chiar să părăsească satul.

În plină vîltoare a acestei crize îi apare în față Magda Muzikarová, prima lui dragoste, venită ca instructoroasă să ajute la fuzionarea cooperativelor agricole. Vechile sentimente ale lui Jiri renasc. Alături în imaginea Silviei de cea a Magdei, Klimes își dă seama că numai împreună cu aceasta din urmă s-ar putea realiza ca om. Dar Magda, care nu cunoaște și nu admite compromisurile, nu conștie că cineva să dezerteze de la misiunea căreia i s-a dedicat. Nepuținnd să-l convingă pe Jiri să rămână în sat, ea îl părăsește...

Klimes revine la căminul lui, dar continuă să ducă aceeași viață searbădă, fără nici o punte de legătură cu soția. Începe chiar să bea, pentru o iluzorie evadare din cercul de fier al frământărilor. S-ar părea că e un om care și-a ratat și cariera și viața. Dar pînă la urmă, eliberat de cătușele egoismului, ale vieții comode, Klimes va găsi forța suficientă ca să se poată despărți și de Silvia și să înceapă o viață nouă, așa cum a visat-o în anii studenției.

„Pentru a realiza cadrul acestui film — ne spune regizorul Karel Kachyna — am ales satul Sobehrdy, unde colectivității ne-au primit cu multă prietenie, unii dintre ei, ca mecanicul comunal și președintele sfatului popular apărînd chiar ca interpreți în filmul nostru. Sper că am făcut un lucru bun, mai ales că m-am bucurat de concursul unor actori de frunte ca: Radovan Lukavsky (Jiri Klimes), Blanka Bohdalová (Silvia) și Jirina Svorková (Magda). De aceea aștept cu emoție opinia spectatorilor”.

Un moment dramatic din filmul cehoslovac „Cătușe”: doctorul Klimes operează.

TEATRU

„Bucătăreasa“

**ÎN PREMIERĂ
PE ȚARĂ
LA TURDA**

Pe bucătăreasă o cheamă Pavlina și toți tractoriștii din brigada Galtnei Sahnó sînt de părere că este înțepată și arțăgoasă. Numai combinerul Stepan Kazaneț se pare că nu este de acord. El o urmează din colhoz în colhoz, căutîndu-i dragostea, în pofida vinătăilor făcute de polonicul Pavlinei, cînd într-o zi a vrut s-o sărute. Și totuși Pavlina îl iubește. Dragostea ei se infiripă încet și are un drum sinuos, dar de unde să știe acest lucru bietul Stepan, cînd toate faptele Pavlinei vin să demonstreze contrariul? Nu a refuzat — pentru a cîta oară? — să-l fie soție? Ceea ce îl împiedică

O explicație definitivă și Kazaneț (Avram Besoîu) a capitulat. El va asculta în genunchi pasionanta declarație a Pavlinei (Viorica Faina).

deocamdată pe cei doi îndrăgostiți să se înțeleagă sînt concepțiile lor oarecum diferite despre viață și iubire, care pînă la urmă se vor limpezi însă.

Piesa dramaturgului sovietic Anatoli Sofronov este o pasionantă dezbatere despre profilul moral al omului nou. Comedia, care are o desfășurare cu multe situații neprevăzute, dialoguri scilpitoare și pline de umor, a cunoscut un mare succes în Uniunea Sovietică. La cererea miilor de spectatori autorul a trebuit să scrie continuarea piesei. Această „continuare” se joacă actualmente pe scenele sovietice.

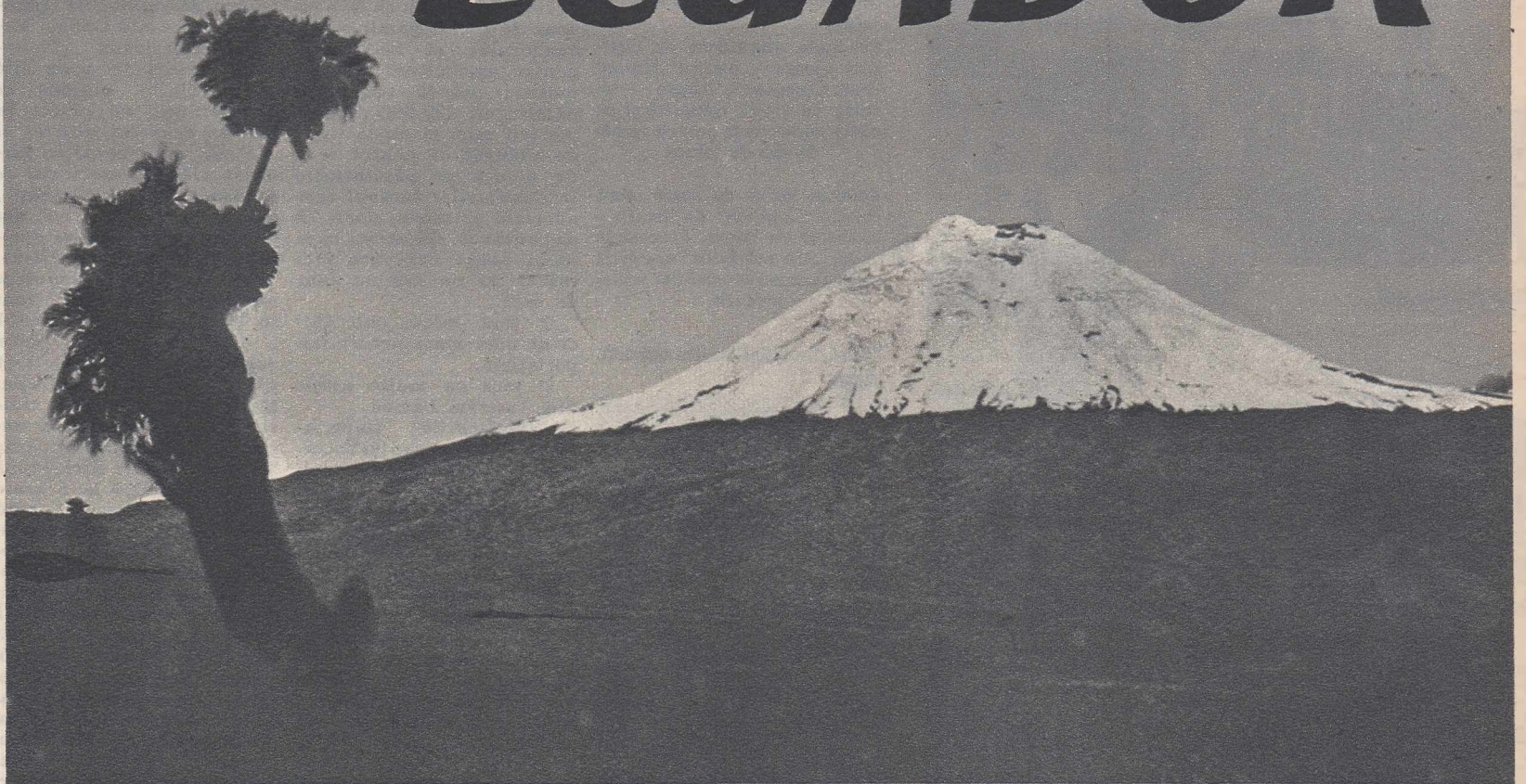
Teatrul din Turda a realizat premiera pe țară a acestei comedii de mare succes, în regia lui Constantin Leoveanu, care a scris și muzica cupletelor. Imaginile din această pagină vă prezintă cîteva scene surprinse de fotoreporter în timpul repetițiilor.

I. C.

Sabit Adalberghenov (I. Lorentz) — al treilea din stînga — a venit să ceară ajutor celor din Kuban pentru stringerea recoltei și povestește brigadierilor și combinerilor despre minunatul Kazahstan.

ECUADOR

Începutul lunii noiembrie...

Avionul zboară în întreaga cale două zile de la Anzilor Cordillieri. Stewardesa anunță: „Ne aflăm deasupra Ecuadorului”. Pasagerii tresar: linia care tale în mod teoretic partea de nord a statului Ecuador îl apropie de ținta călătoriei — Quito. Pe calea undelor sosesc ultimele știri: „Președintele Ibarra a demisionat datorită puternicelor manifestații anti-guvernamentale”. „În urma ciocnirilor de la Guayaquil au fost ucise 17 persoane, iar peste 100 grav rănite”. „Situația rămâne încordată”. Pasagerii se uită pe geam. Privirea le este reținută de lanțul vulcanic al Anzilor cu cele 20 de vârfuri semețe; câțiva pasageri fotografiază vîlvătăile de foc ale lavelor și norul de fum. Avionul începe să coboare; peste câteva minute se va afla pe aeroportul unei capitale în plină fierbere. Ce se întâmplă aici? Poporul ecuadorian s-a săturat de imperialism. Mînia lui se revărsă vulcanic asupra unui guvern care l-a înșelat speranțele. Evenimentele aduc în atenția opiniei publice Ecuadorul.

Ecuadorul, cea mai mică țară sud-americană de pe coasta Oceanului Pacific, a intrat în istorie în secolul al XV-lea, cînd teritoriul său a fost cucerit de incași. În 1526 spaniolii, care cutreierau lumea în căutare de bogății, au cucerit, sub comanda conchistadorului Pizarro, mica țară a bananelor și au transformat-o într-o colonie.

De-a lungul zbuciumatei sale istorii, populația

țării a luptat cu îndrăjire, împotriva cîmpitorilor spanioli. În secolul al XVIII-lea luptele se intensifică și, ca urmare, în 1822 spaniolii sînt alungați din Ecuador, trupele lor fiind nimicite de detașamentele comandate de Sucre, unul din conducătorii războiului pentru independența coloniilor spaniole din America. Între anii 1822-1830 aflăm teritoriul țării sub denumirea de „Regiunea Quito” în componența Re-

• EVENIMENTE MARI ÎNTR-O ȚARĂ MICĂ •
PEISAJ PITORESK ȘI BOGĂȚII FURATE •
DE CE A FOST ALUNGAT IBARRA ȘI CE AȘTEAPTĂ POPORUL DE LA NOUL PREȘEDINTE
• OAMENI CARE VOR SĂ FIE LIBERI •
DE LA CONCHISTADORI LA „MONSTRUL VERDE“

Acești „campesinos” manifestau în timpul lui Velasco Ibarra, cerînd pămînt. După alungarea acestuia, ei n-au mai așteptat legiferarea reformei agrare ci au intrat pe moștile latifundiarilor.

Bananele aducătoare de câștiguri ușoare — pentru „United Fruit Company”, firește — se culeg cu trudă cumplită și cu câștig neînsemnat pentru sutele de mii de țărani

Asfaltul încins de soare oferă condiții „optime” de uscare a boabelor de cacao. Precum se vede, „United Fruit” are grijă să asigure ecuadorienilor utilaj modern...

Fetiță din tribul indian otavalo.

ciment, 87 mii tone zahăr și 19 mii tone sare care se produc într-un an — cantități cu totul insuficiente consumului intern — dau o imagine a potențialului industrial al Ecuadorului.

În ce privește agricultura, în Ecuador predomină încă relațiile semifeudale. Relieful muntos al acestei țări împiedică răspândirea culturilor pe întreaga ei suprafață, ceea ce face ca doar 24% din pământul Ecuadorului să fie folosit pentru agricultură. 241 de moșieri posedă tot atîta pământ cît 329.000 de gospodării mici și mijlocii. E de adăugat că pentru o zi de muncă pe pămînturile latifundiarilor țaranul ecuadorian primește doar 75 de centavos. Cu acești bani nu-și poate cumpăra nici măcar un ou sau un funt de orez.

O țară mică, sub călcîiul unei mari puteri imperialiste.

O țară ca multe altele din America Latină.

„Binefacerile” imperialismului american și succesele trădării ale unor guverne corupte nu puteau să nu stîrnească și în Ecuador adîncă nemulțumire a maselor, ceea ce a provocat nu o dată explozii ale miniei populare.

O asemenea răbufnire a indignării poporului a avut loc, precum se știe, în decembrie 1960, cînd demonstrațiile anti americane au luat forme dintre cele mai violente. 100 de mii de locuitori ai Guayaquil-ului au demonstrat pe străzile ora-

Poporul ecuadorian demostrează împotriva amestecului S.U.A. în afacerile interne a țărilor sud-americane și pentru libertate și pace.

șului împotriva amestecului yankeu în treburile interne, protestînd contra aservirii țării de către monopolurile nord-americane, pronunțîndu-se totodată pentru neamestec în treburile interne ale Cubei. Revista americană „Newsweek” relatează în acele zile că la Quito «20.000 de demonstranți au călcat în picioare drapelul înstelat al S.U.A., au aruncat cu pietre în clădirea asociației de prietenie „S.U.A.-Ecuador”, iar la Guayaquil s-a dat foc mașinii consulului general american Ward Allen».

Valul mișcării populare n-a putut fi stăvilit luni în șir. În octombrie 1961 a fost declanșată greva generală care a mobilizat pături largi ale populației țării. Mulțimile s-au ridicat împotriva noii orientări a președintelui Jose Velasco Ibarra, care, după ce fusese reales la 5 iunie 1960, și-a călcat pe rînd promisiunile făcute în campania electorală și a înșelat așteptările maselor. Reforma agrară mult trimbițată a rămas o făgăduială deșartă, în timp ce s-a dat frîu liber dominației monopoliste americane, iar te roarea, corupția și samavolnicia au devenit metode obișnuite de guvernare. Așa-zisa opoziție, reprezentată de partidele bur-

publicii Marea Columbie (creată de Simon Bolivar — erou al Americii Latine), iar în 1830 adunarea generală convocată în orașul Riovamba proclama Republica Ecuador.

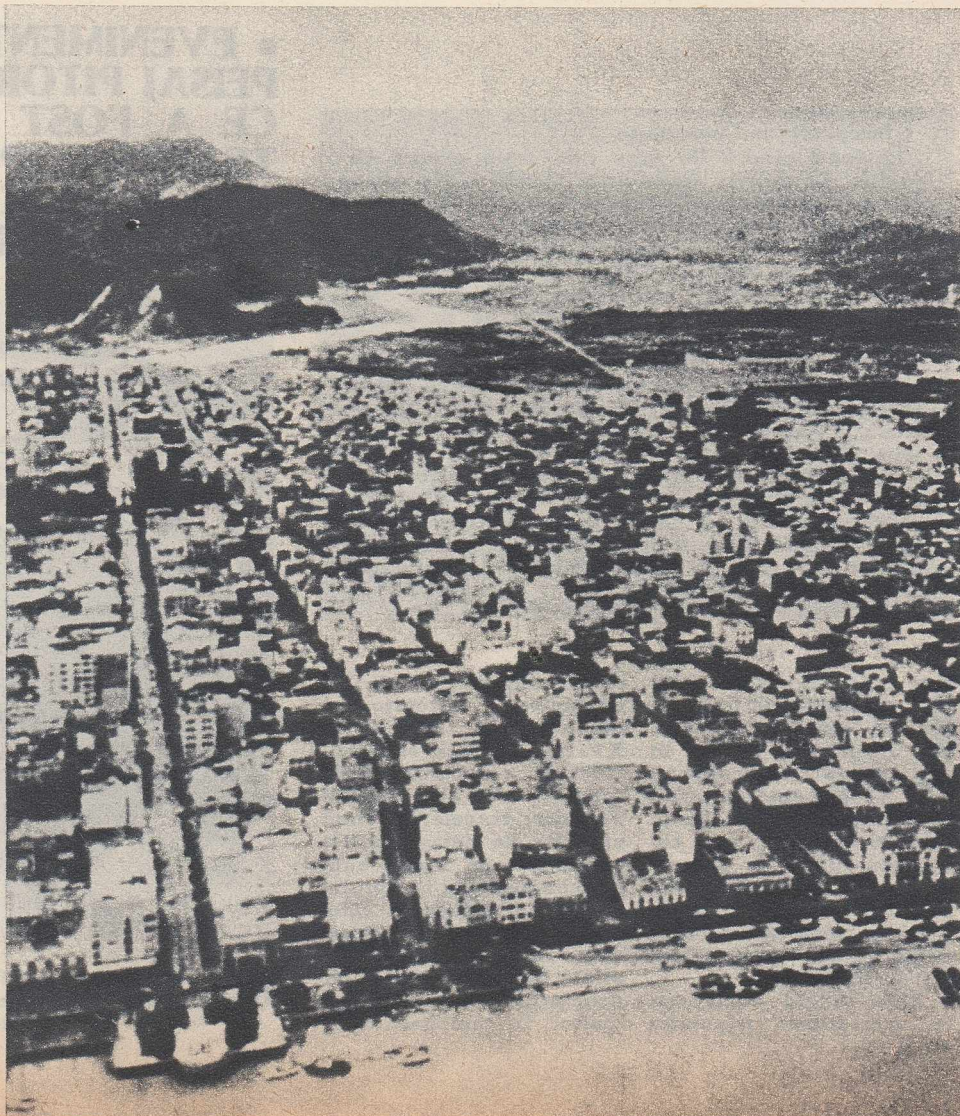
În mica republică de pe coasta Pacificului s-au produs în ultimii 60 de ani zece răscoale și lovituri de stat (pronunciamientos), iar la cîrma statului s-au perindat 23 de președinți. Economia țării a rămas pînă în zilele noastre la un nivel înapoiat. În timpul celui de-al doilea război mondial Ecuadorul a fost victima unei agresiuni din partea republicii vecine, Peru. Ca urmare a tratatului de pace încheiat în 1942 la Rio de Janeiro, Ecuadorul pierde mai mult de o treime din teritoriul țării, în timp ce Statele Unite, luînd locul colonialiștilor spanioli, obțin concesiunea insulelor Galapagos și Santa Elena, pentru a instala acolo baze militare.

Ca și celelalte țări sud-americane slab dezvoltate, Republica Ecuador a trezit interesul și poftetele de jaf ale marilor monopoluri americane. Conducîndu-se după principiul „investești azi un dolar și dobîndești după un an o sută”, faimosul trust monopolist american „United Fruit Company”, care activează în Ecuador sub denumirea de

„Ecuador Banana Company”, și-a înfipt adînc tentaculele în grumazul țării și stoarce numai din exploatarea uriașelor plantații de bananieri profituri în valoare de 500 milioane dolari anual. Iar ceea ce întreprinde „monstrul verde” împreună cu filialele sale „Standard Fruit” și „Bananora Austral” în domeniul fructelor, realizează în alte domenii celelalte trusturi nord-americane. Doar sînt atîtea bogății de jefuit: petrol, cărbuni, cafea, cacao...

Zelul monopolistilor nu se oprește însă aici. Reducînd arbitrar prețurile principalelor produse de export ale țării, ei au urcat totodată substanțial prețurile mărfurilor importate de Ecuador din S.U.A. Această manevră a adus economiei ecuadoriene, numai în prima jumătate a acestui an, pagube de 40 milioane sucru (moneda națională—n.r.). Și, ca și cum acest lucru nu ar fi fost de ajuns, sub presiunea Fondului Monetar Internațional — organ subordonat imperialismului american — a fost devalorizată moneda națională.

Consecință a cruntei exploatare la care este supusă țara de către trusturile nord-americane, industria Ecuadorului este ca și inexistentă. Cele 160 mii tone

gheze, nu era capabilă și nici interesată să schimbe cursul evenimentelor. Singura forță care a denunțat primejdia continuării politicii lui Ibarra a fost Partidul Comunist. Telurile acestuia partid, care exprimă interesele vitale ale muncitorilor, țăranilor și ale altor pături neavute din țară, au fost clar exprimate de către Pedro Saad, secretarul general al C.C. al P.C. din Ecuador: „Lupta a început și noi, comuniștii

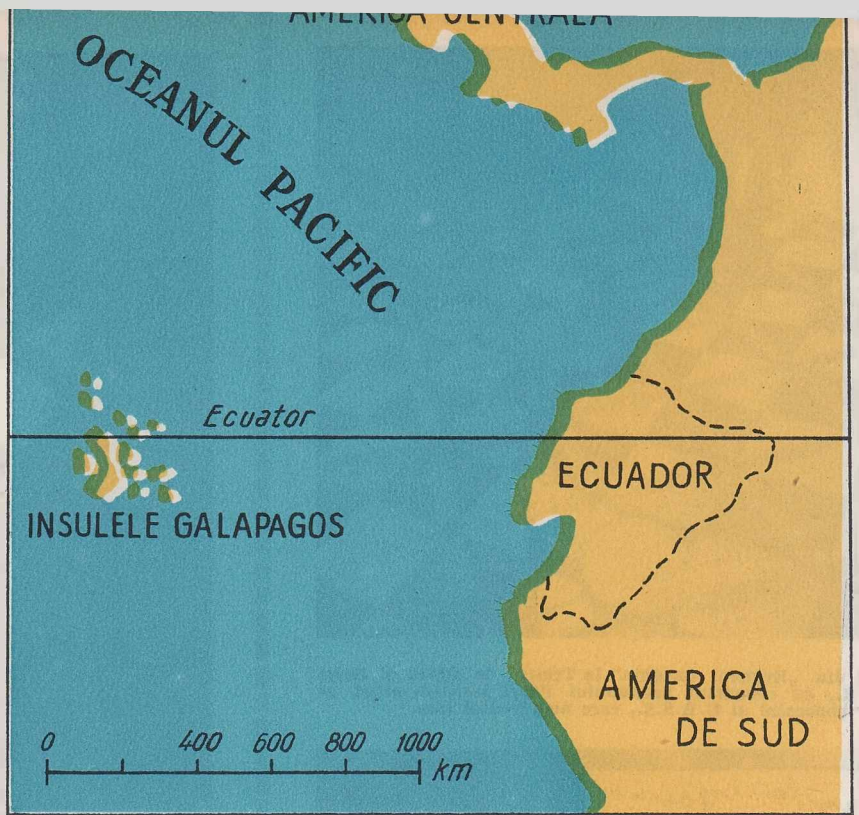
din Ecuador, vom acționa cu toată perseverența ca ea să se încheie prin eliberarea națională și socială a Ecuadorului. Această eliberare a poporului va fi o parte a marii revoluții de eliberare națională care se desfășoară în America Latină și care a obținut de pe acum prima victorie hotărâtoare în Cuba”.

Recentele evenimente din Ecuador dovedesc și ele că lupta de eliberare națională și socială a popoarelor Americii Latine este în plină desfășurare.

După singeroasele ciocniri de la Guayaquil și Cuenca, care au costat viața a zeci de oameni, președintele Velasco Ibarra și guvernul său corupt au fost siliți să demisioneze. În conformitate cu Constituția țării și potrivit voinței maselor populare, la conducerea statului a fost adus fostul vicepreședinte al Ecuadorului, Carlos Julio Arosemena. Personalitatea noului președinte este bine cunoscută în cercurile politice ale Americii de Sud. El s-a pronunțat în mai multe rânduri împotriva politicii lui Velasco Ibarra, fiind pe plan intern partizanul unor reforme sociale, iar pe tărîm extern declarându-se în favoarea dezvoltării relațiilor comerciale cu toate țările. Vizita întreprinsă de el în Uniunea Sovietică în vara acestui an a fost bine primită de opinia publică din Ecuador.

Într-un memorandum prezentat în aceste zile președintelui Arosemena de către Comitetul civic din Guayaquil se cere transpunerea în viață a programului comun cu privire la reorganizarea țării, alcătuit de diferite partide politice,

Pe Rio Esmeraldas s-a ridicat capitala Ecuadorului, orașul Quito.

MIC DOCUMENTAR Republica Ecuador are o suprafață de 270.700 km² și o populație de 4.169.000 locuitori. Capitala țării este Quito, dar Guayaquil este cel mai mare oraș și port al țării. Limba oficială: spaniola. Relieful Ecuadorului este dominat de zona Anzilor, alcătuită din două lanțuri principale dispuse paralel: Cordilierii de Vest și de Est. La mijloc se află un platou și numeroase depresiuni. Cele mai înalte vîrfuri vulcanice sînt Chimborazo (6.310 m), Calambe (5.796 m), Altar (5.321 m), iar dintre vulcanii în activitate — Cotopaxi (5.896 m) și Antisana (5.704 m). Clima țării este în general ecuatorială. Populația e constituită mai ales din indieni, care vorbesc dialecte diferite. Majoritatea indienilor locuiesc în regiunile muntoase. În Est locuiesc indienii din tribul Iivaro, care se află încă în stadiul comunei primitive. În rest, între 25-40% din populație sînt meșii hispano-indieni, iar 10% creolii și coloniștii proveniți din Spania, Italia precum și negri, mulatri.

organizații de masă, sindicate și uniuni studențești afiliate la acest comitet — respectiv garantarea drepturilor și libertăților cetățenești, realizarea reformei agrare, revizuirea legislației fiscale, abrogarea unui număr de 33 decrete anti-populare, respectarea principiului neamestecului în treburile interne ale altor state, dezvoltarea relațiilor comerciale și diplomatice cu toate țările etc. În cel privește, președintele Arosemena și-a exprimat hotărîrea de a lupta pentru rea-

lizarea acestui program.

În măsura în care noul președinte își va respecta promisiunile și se va sprijini pe forțele sănătoase ale poporului refuzînd să capituleze în fața presiunilor cercurilor monopoliste americane, el va merita încrederea maselor care l-au susținut, confirmînd prin aceasta că evenimentele din noiembrie 1961 nu au fost doar un simplu „pronunțament”.

Telegrame sosite de curînd vestesc că în Ecuador țăranii, miile de „campe-

sinos”, intră pe pămînturile marilor latifundiari, pe care îi alungă. Alte telegrame anunță în același timp că, la Quito, cîteva școli nou înființate au primit numele unor muncitori și țăranii care și-au vărsat sîngele în lupta pentru un regim democratic.

Sînt fapte care arată că pe platourile Anzilor Cordilierii suflă un vînt înnoitor, fapte ce pot aduce zorii unei vieți mai bune pentru poporul Ecuadorului.

Eugen MUREȘAN

ÎN PITORESCUL GALAPAGOS

La 900 kilometri de coasta Ecuadorului, niște stînci negre plutesc parcă deasupra oceanului: sînt insulele Galapagos, de origine vulcanică, descoperite în 1535 de spanioli și aflate din 1832 în posesia statului Ecuador. Cel 7.884 kilometri pătrați ai insulelor sînt populați de... 600 locuitori. Insulele Galapagos oferă un peisaj de un deosebit pitoresc prin fauna și flora lor neobișnuite, printr-o serie de ciudățenii. Pinguinii (aduși cu mulți ani în urmă de la Polul Sud de curentul Humboldt) se țin scari după călători, iar în piețe poți întîlni deseori localnicii purtînd pe umăr sau pe pălărie cîte un vultur viu.

Stîncile negre sînt acoperite de șoprlle marine uriașe, lungi de aproape doi metri, dar inofensive: singura lor armă de luptă este ... fuga. Nisipul alb și mărunt al insulelor s-a transformat în plajă pentru... lei de mare, buni prietenii ai localnicilor.

Dar ceea ce au adus insulelor renumele și... numele sînt uriașele broaște țestoase (în spaniolă: galapago=broască țestoasă). Unele dintre ele cîntăresc 200 kilograme și măsoară doi metri lungime.

Întîlnind o dată două broaște țestoase, Darwin scria: „Una mîncea o bucată de cactus și — văzîndu-mă că mă apropii — s-a dat la o parte liniștită, iar cealaltă a început să sîsle și și-a ascuns capul. Aveam impresia că vedem animale din vremuri preistorice”. Pînă în prezent au fost exportate în S.U.A. peste 10.000.000 de broaște țestoase a căror carne este foarte apreciată.

Una din mîile de „locuitoare” ale Insulelor Galapagos: o broască țestoasă a cărei mărime poate fi apreciată privind fotografia.

FLACARII

O scenă din „Evghehi Oneghin“ la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., cu concursul baritonului Pavel Lisițian, artist al poporului al U.R.S.S., care ne-a vizitat țara.

Pour les lecteurs de Flacăra
Un salut très
amical
Jean Marais

Înainte de a părăsi țara, cineaștii francezi care ne-au vizitat cu prilejul „Zilelor filmului francez“ s-au întâlnit la Casa ziariștilor din București cu reprezentanții presei. După cum au declarat, Odile Versois și Jean Marais s-au simțit bine și au făcut un schimb interesant și util de păreri. În colțul din stînga, în fașsimil, salutul adresat de Jean Marais cititorilor revistei noastre.

Recent a fost dat în folosință la Biblioteca Academiei R.P.R. un nou corp de clădire, destinat, în principal, depozitării cărților și periodicelor. Tot aici au mai fost amenajate un cabinet special pentru colecțiile de muzică, unul pentru cărți, o sală pentru expoziție în care vor fi înfățișate piese valoroase din colecțiile speciale ale bibliotecii. Într-o încăpere din noua clădire va funcționa și laboratorul de restaurări.

UN VOLUM CU UN BOGAT ȘI INTERESANT CONȚINUT INSTRUCTIV, DISTRACTIV

ALMANAHUL TURISTIC OFERĂ CITITORILOR SĂI

- Pagini de literatură, semnate de cunoscuți scriitori și publiciști.
- Reportaje și monografiile turistice
- Itinerarii și programe turistice interesante și variate sfaturi practice, curiozități.

SÎNT PREZENTATE 125 DE CABANE DE INTERES TURISTIC, CU CĂILE LOR DE ACCES.

Almanahul turistic este bogat ilustrat cu fotografii, hărți, desene, caricaturi.

ALMANAHUL TURISTIC SE GĂSEȘTE DE VÎNZARE LA TOATE AGENȚIILE O.N.T.-CARPAȚI, LA LIBRĂRII, LA CENTRELE DE DIFUZARE A PRESEI ȘI LA CHIOȘCURI.

EXEMPLARUL 11 LEI

Cooperativa

ARTĂ

și

PRECIZIE

BUCUREȘTI

EXECUTĂ:

Reparații de precizie
cu piese originale
la orice fel de

CEASORNICE

Reparații, confecții
și transformări de

BIJUTERII

cu materialul
clientului

DE CE NUMAI IARNA?

„După cîte ştiu, plantele care cresc prin părţile noastre se recoltează fie vara, fie toamna. Nu ştiu însă de ce stuful se recoltează iarna, deşi mi se pare că el ajunge la maturitate încă în toamnă. Vă pun această întrebare întrucît citesc în ziare că o dată cu timpul rece începe în Delta campania de recoltare a stufului necesar fabricării celulozei”.

Merlano DANIEL

Str. Mendeleev, 26 — Bucureşti

Intr-adevăr, stuful răsare primăvara, se coace vara şi se maturizează toamna, iar recoltarea se face din noiembrie pînă în martie. De ce? Pentru că îngheţarea bălţilor şi a mluiului înlesneşte pătrunderea maşinilor de recoltat în locuri devenite solide prin îngheţ. De asemenea, în această perioadă frunzele stufului au şi căzut, ceea ce simplifică procesul de prelucrare în care se valorifică numai tulpina.

În urma amenajărilor făcute recent în Delta, producţia de stuf din iarna aceasta urmează să se dubleze faţă de cea din anul trecut. Recoltarea se face acum cu mijloace mecanizate în proporţie de 80%, de către 30 de coloane mecanizate — fiecare coloană avînd o capacitate de recoltare aproape egală cu întreaga producţie din anii 1956-1957.

Şi acum vă informăm despre unele din recente rezultate ale valorificării stufului din Delta Dunării: la fabrica de hîrtie „Steaua roşie” din Bacău a început producerea hîrtiei de tipar cu un procent de 50 la sută celuloză din stuf, furnizată de combinatul din Brăila. De asemenea, se produce hîrtie velină tot din stuf.

O TĂRĂ MICĂ ÎN PRAGUL INDEPENDENŢEI

„Am aflat din ziare că încă o ţară africană — Tanganica — îşi dobîndeşte independenţa. V-aş ruga să publicaţi un material documentar despre această ţară”.

Mexim BUDILEANU, laborant
Str. Malu Roşu, 111 - Ploieşti

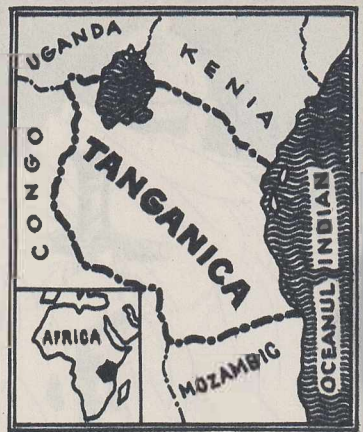
Tanganica are o suprafaţă de 939.000 km p şi o populaţie de aproximativ 9 milioane locuitori, formată, în proporţie de 98%, din africani aparţinînd triburilor bantu. Ţara este situată în partea de sud-est a continentului african, mărgindu-se cu: Kenya, Uganda, Ruanda-Urundi, Congo, Rhodesia-Nyasaland, Mozambic, iar la răsărit cu Oceanul Indian.

Istoria Tanganicai nu se deosebeşte prea mult de cea a celorlalte ţări din Africa, care şi-au cucerit independenţa în ultimii ani. Mai tîrziu — în 1842 — s-au instalat acolo coloniştii germani, care au dispus de ea pînă după primul război mondial, cînd — în urma înfrîngerii Germaniei — Tanganica a intrat în

stăpînirea Marii Britanii pe baza unui mandat încredinţat de Liga Naţiunilor şi prelungit apoi de O.N.U.

Bogăţiile acestei ţări africane sînt nenumărate: aur, plumb, diamante, cafea, porumb, plantaţii de bananieri etc. Dar de ele nu beneficiază imensa majoritate a populaţiei, care trăieşte în condiţii cu totul neomeneste. Cei ce se înfruptă din avuţiile naturale ale ţării sînt monopoliştii englezi, ale căror profituri se ridică la zeci de milioane de lire sterline anual.

Exploatarea populaţiei băştinaşe i se adaugă lipsa totală de drepturi politice, mizeria socială, cruntele represii din partea autorităţilor colonialiste. Toate acestea au dus la o puternică mişcare de eliberare naţională. În faţa situaţiei nou create, guvernul englez a fost silit după multe tergiversări să declare că e gata să acorde independenţa Tanganicai. Primul pas a fost făcut la 1 mai 1961, cînd ţara a intrat în perioada autoguvernării,

iar la 9 decembrie anul acesta, în oraşul Dar-Es-Salam, capitala Tanganicai, loviturile de tun vor marca evenimentul mult aşteptat de întregul popor: independenţa unui nou stat african.

MATERIE PRIMĂ PENTRU ŞAPTE LUNI

Trecerea interzisă!
În preajma Cheilor Bicazului, vehiculele, atît cele ce veneau din Ardeal, dinspre Gheorghieni, cît şi cele ce mergeau în direcţie opusă, au fost oprite în ziua de 30 octombrie 1961. Ce se întîmplase?

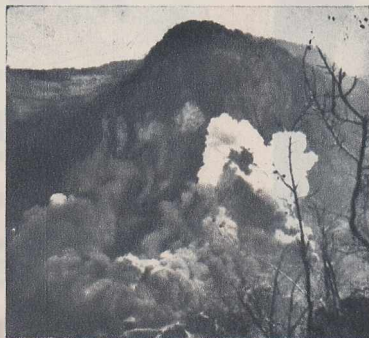
Cu zeci de ani în urmă, prin aceleaşi locuri, micul dar vijeliosul rîu Bicaz fusese oprit prin prăbuşirea în calea sa a unui munte. Aşa a luat naştere minunatul Lac Roşu.

Şi acum, în 1961, o nouă prăbuşire? Da. Dar de astă dată una provocată de mina omului. În această toamnă la cariera de calcar a fabricii de ciment din Bicaz a fost provocată o explozie pentru a se obţine materia primă necesară producţiei de ciment. De faţă au fost muncitorii şi inginerii de la fabrică, precum şi specialiştii de la Comitetul geologic. Muntii din împrejurimi s-au cutremurat. Bubutul a fost înfundat, puternic. În acelaşi timp o masă uriaşă de circa 700.000 de tone de pămînt şi piatră s-a desprins din muntele Tarasca şi s-a prăvălit la poalele lui.

Explozia de care vă scriu este cea mai mare din cîte a cunoscut cariera

de la Bicaz pînă acum. Calcarul dislocat va asigura cu materie primă fabrica de ciment pe o perioadă de şapte luni.

Emil BUCUREŞTEANU
Fotografia de Şimon POMPEI
Piatra Neamţ

Un aspect din timpul exploziei.

Pe scurt

T. TUTUIANU, Roman. Continuaţi să ne trimiteţi fotografiile interesante şi le vom publica. Fotografia cu care doriţi să începeţi colaborarea şi pe care noi am primit-o nu este decît poza unei singure persoane pe virful unor stînci, ea nu reprezintă deci „un grup de excursionişti în muntii”.

MARIA MANOLACHE, Piatra Neamţ. Întrebarea dv. interesează desigur şi pe alte gospodine: scindurile duşumelelor vopsite trebuie spălate cu apă rece. După uscarea se poate da un strat subţire de ceară de parchet. Lustruirea se va face a doua zi. Abia după aceea se vor aşterne covorele. Cînd podeaua se murdăreşte din nou, îndepărtaţi mai întîi ceara cu apă călduţă.

I. BÎRZAN, Comăneşti, Bacău. Am primit fotografia. Este preferabil ca imaginile pe care ni le trimiteţi să fie din regiunea dv. Aşteptăm fotografiile interesante redînd scene de muncă, peisaje pitoreşti din regiunea Bacău, chipuri de oameni ai muncii, frunţi în producţie.

CABINETUL TEHNIC AL RAFINĂRIEI PLOIEŞTI. Ne bucurăm de aprecierea pozitivă pe care o faceţi seriei de articole apărute în „Flacăra” sub titlul „PETRA OLEUM”. Ne însuşim în acelaşi timp sugestia de a publica materiale despre viitorul uriaş al petrochimiei.

M. FRIDMAN, O.C.L. Timişoara. Țineți seama, vă rugăm, de recomandările făcute și altor fotografi amatori, cărora le răspundem în această rubrică: trimiteți-ne fotografii reprezentînd realizări din orașul dv, portrete ale oamenilor merituosi, fotografiile din excursii colective, unele curiozități etc.

Cititorii despre „FLACĂRA”

Articolul nostru despre succesele Stațiunii experimentale viticole din Odobesti, intitulat „Bachus dea Galbenă de Odobesti”, apărut în „Flacăra” nr. 42, a avut ecou în rîndurile cercetătorilor și lucrătorilor stațiunii. Din partea acestui colectiv de muncă am primit o scrisoare în care ni se comunică o serie de aprecieri pozitive asupra articolului, pe care „colectivul stațiunii l-a studiat într-un sfat științific”. Scrisoarea se încheie astfel: „Vă mulțumim pentru efortul depus și vă invităm a colabora și mai strîns cu noi pentru a face cunoscute produsele noastre cititorilor revistei”.

Cititorii către cititori

Bogdan E. Daniel, Focșani, str. Karl Marx 20: dorește corespondență cu tinerii din țară și schimb de ilustrate. **Titu Gh. Dan**, elev, Pașcani, str. Cuza Vodă nr. 18: schimb de ilustrate, mărci, fotografii de actori. **Ion Anghene**, comuna Cașin, raionul Tg. Ocna, of. poșt. Onești: schimb de corespondență, ilustrate și timbre. **Sabina Goantă**, com. Rudari, raionul Băilești, reg. Oltenia: schimb de corespondență și ilustrate. **Mircea M. Ionescu**, București str. Dornei 26: schimb de ilustrate și mărci. **Mircea Crătoveanu**, marinar, Constanța, str. Mihai Viteazul 80: schimb de ilustrate și corespondență pe teme de geografie și muzică ușoară. **Ileana Petrescu**, București, str. Donizetti, bloc. 60, ap. 24, sc. C, raion 1 Mai: schimb de fotografii de actori și cărți poștale ilustrate.

TUTUN, PIPĂ, NARGHILEA...

„Prin intermediul revistei „Flacăra” aș dori să cunosc cîteva date din istoria tutunului. De asemenea, de unde provin cuvintele tabac, pipă și narghilea”.

N. MAURICIU
Str. Ștefan Gheorghiu, 8 — Roman

Un grup de spanioli trimiși de Cristofor Columb să cerceteze insula Guahani (numită de el San Salvador) au povestit la întoarcere că au întîlnit adesea băștinăși tînd în mînă niște tăciuni pe jumătate stinși, al căror fum îi inspirau. Tăciunii aceștia — de fapt un mînușchi de frunze uscate — erau numiți de localnici tabaco. De aici provine cuvîntul internațional tabac. În anul 1558, primele frunze de tabac au fost aduse în Spania, la curtea regelui Filip al II-lea. Trei ani mai tîrziu, Jean Nicot, ambasadorul Franței în Portugalia, își procură semințele noii plante și le trimite la Paris. Apreciînd meritele lui Nicot în răspîndirea tutunului, oamenii de știință au numit substanțele toxice din frunzele de tutun nicotină.

După cum se știe, europenii au folosit la început tutunul neaprinș, în formă de firisoare subțiri, pe care le mestecau sau la „prizau”, adică le trăgeau pe nas. Se pare că fumatul propriu-zis a început să se răspîndească din Anglia și se citează un anume Lane ca fiind primul fumător european.

Unele cuvinte legate de această deprindere au, cum e și firesc, origine spaniolă; de pildă, țigară și trabuc. Mai ales cel de-al doilea atrage atenția noastră; într-adevăr, în spaniolă, trabuco a însemnat la început numai „pușcă scurtă și groasă”. Sensul nou se explică prin asemănarea dintre această armă și forma țigării de foi numite trabuc.

Cuvintele românești din domeniul fumatului sînt, în parte, de origine turcă: tutun, lulea, narghilea, chibrit. Pipă este un împrumut din limba maghiară. Merită să stăruim o clipă asupra cuvîntului narghilea, acea lulea de origine orientală prevăzută cu o țevă lungă și flexibilă. Capătul de jos al țevii e fixat într-un vas cu apă parfumată prin care trece fumul înainte de a fi inspirat. Cuvîntul care denumește această lulea complicată a fost format în turcește de la nargil, care înseamnă „nucă de cocos”. Aceasta, pentru că vasul în care se punea lichidul parfumat era la început o coajă de nucă de cocos.

Sqrin STATI

FLACĂRA

Revistă social-politică și literar-artistică

REDACȚIA: București, Piața Științei. Căsuța Poștală 3307 of. 33 Tel. 17.60.10 Int. 1744.

Prezentarea grafică: **Ion VULPESCU**

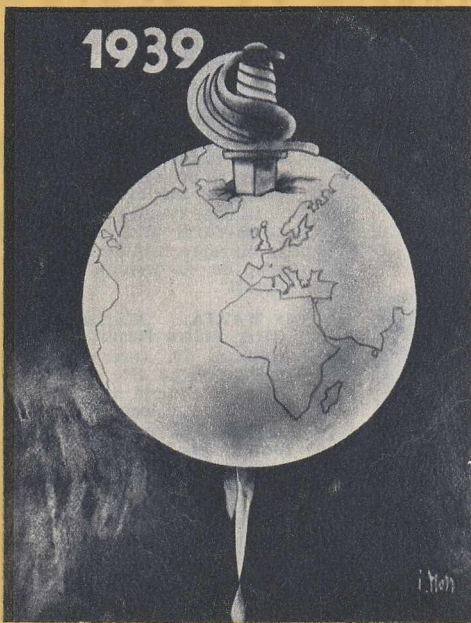
ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Științei

DIN EXPOZIȚIA RETROSPECTIVĂ a caricaturistului I. ROSS

PATRONUL SINGEROS
Wilhelm al II-lea (1917)

„AXA“
(Roma-Berlin) (1939)

„LA AȘA FAPTE... AȘA RĂSPLATĂ“
(Generalul Ridgway a primit din partea lui Truman decorația frunzelor de stejar pentru „faptele eroice“ din Coreea) (1952)

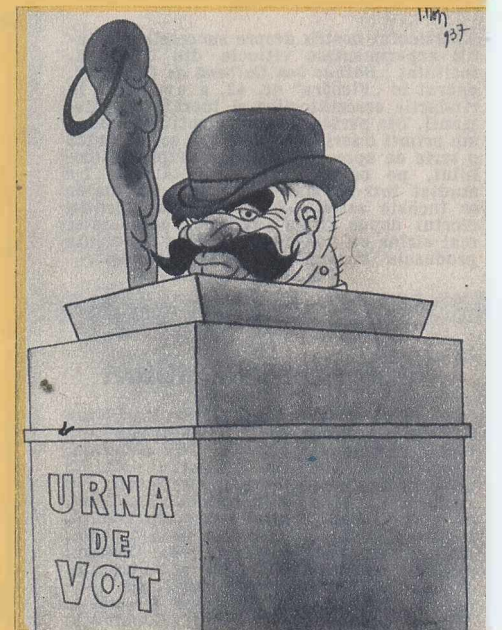
DOUĂ LUMI (1959)

LA AȘA GHIVECI...
(Herr Adenauer cultiva cu pasiune trandafirii negri)
— Așa arac, așa... tranda' firi. (1959)

IAR!!
(Cercurile revanșarde vest-germane instigă la un nou măcel mondial) (1955).

DESPUIEREA SCRUTINULUI
„Am ieșit, șefule“ (1937)